

**T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
TÜRKÇE EĞİTİMİ PROGRAMI**



**YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN
YEDİ İKLİM TÜRKÇE ÖĞRETİM SETİ ÜZERİNE YAPILAN
BİLİMSEL ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

Berker ERTÜRK

Danışman

Doç. Dr. Muhammet MEMİŞ

SAMSUN
2023

TEZ KABUL VE ONAYI

Berker ERTÜRK tarafından, **Doç. Dr. Muhammet MEMİŞ** danışmanlığında hazırlanan “**YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN YEDİ İKLİM TÜRKÇE ÖĞRETİM SETİ ÜZERİNE YAPILAN BİLİMSEL ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ**” başlıklı bu çalışma, jürimiz tarafından 16.3.2023 tarihinde yapılan sınav sonucunda oy birliği ile başarılı bulunarak Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

	Unvanı Adı Soyadı Üniversitesi Ana Bilim/Ana Sanat Dalı	Sonuç
Başkan	Prof. Dr. Mesut GÜN Mersin Üniversitesi Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı	☒ Kabul ☐ Ret
Üye	Doç. Dr. Muhammet MEMİŞ Ondokuz Mayıs Üniversitesi Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı	☒ Kabul ☐ Ret
Üye	Doç. Dr. Şeyma BÜYÜKKAVAS KURAN Ondokuz Mayıs Üniversitesi Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı	☒ Kabul ☐ Ret

Bu tez, Enstitü Yönetim Kurulunca belirlenen ve yukarıda adları yazılı jüri üyeleri tarafından uygun görülmüştür.

Prof. Dr. Ahmet TABAK
Enstitü Müdürü

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK BEYANI

Hazırladığım Yüksek Lisans tezinin bütün aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara riayet ettiğimi, çalışmada doğrudan veya dolaylı olarak kullandığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin Kaynaklar'da gösterilenlerden oluştuğunu, her unsurun enstitü yazım kılavuzuna uygun yazıldığını ve TÜBİTAK Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu Yönetmeliği'nin 3. bölüm 9. maddesinde belirtilen durumlara aykırı davranılmadığını taahhüt ve beyan ederim.

Etik Kurul Gerekli mi?

Evet ☐

Hayır ☒

30 /12 / 2022
Berker ERTÜRK

TEZ ÇALIŞMASI ÖZGÜNLÜK RAPORU BEYANI

Tez Başlığı: YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN YEDİ İKLİM TÜRKÇE ÖĞRETİM SETİ ÜZERİNE YAPILAN BİLİMSEL ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışması için şahsım tarafından 30.12.2022 tarihinde intihal tespit programından alınmış olan özgünlük raporu sonucunda;

Benzerlik oranı : % 13

Tek kaynak oranı : % 2 çıkmıştır.

30/12/ 2022
Doç. Dr. Muhammet MEMİŞ

ÖZET

YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN YEDİ İKLİM TÜRKÇE ÖĞRETİM SETİ ÜZERİNE YAPILAN BİLİMSEL ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ

Berker ERTÜRK

Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı

Türkçe Eğitimi Programı

Yüksek Lisans, Şubat/2023

Danışman: Doç. Dr. Muhammet MEMİŞ

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan öğretim setlerinden biri olan Yedi İklim Türkçe öğretim seti, yurt içinde ve yurt dışında çok sayıda Türkçe öğretim merkezinde etkin olarak kullanılmaktadır. Yunus Emre Enstitüsü tarafından hazırlanan bu dil öğretim setinin, Türkçe öğretimi çerçevesinde çok sayıda bilimsel çalışmaya konu olduğu görülmektedir. Bu bilimsel çalışmalar, ilgili set aracılığıyla Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde mevcut olarak kullanılan setlerin daha nitelikli duruma getirilebilmesi için büyük önem arz etmekte ve bu alanda hazırlanılacak olan yeni setler için bir kılavuz görevi üstlenmektedir. Bu çalışma, Yedi İklim Türkçe öğretim setini konu alan altmış dört (64) adet makaleyi ve elli beş (55) adet lisansüstü tezi, meta-sentez yöntemiyle inceleyerek ulaşılan araştırma sonuçlarını ve önerilerini bütüncül bir biçimde değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Araştırma sonucunda ulaşılan veriler, çalışma konularına göre sınıflandırılarak tablolar halinde sunulmuştur. Bu verilere göre Yedi İklim Türkçe öğretim setini çalışma konusu olarak seçen araştırmacıların en çok kültür aktarımı ve söz varlığı konuları üzerinde durdukları ve temel düzeydeki (A1, A2) kitaplarına yoğunlaştıkları tespit edilmiştir. Buna ek olarak öğretim setinde yer alan etkinliklerin nitelik bakımından yetersiz olması, etkinlik sayılarının temel dil becerilerine dağılımında bir denge gözetilmemesi ve etkinliklere ait yönergelerin eksik veya hatalı olması gibi sorunlar, araştırmacıların en çok üzerinde durdukları sorunların başında gelmektedir. Araştırma sonucunda elde edilen sonuçlardan yola çıkarak yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında öğretim seti/ders kitabı hazırlayacaklara ve bu alanda çalışma yapacak araştırmacılara önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Yabancılar Türkçe öğretimi, Türkçe öğretim setleri, Yedi İklim Türkçe öğretim seti, meta-sentez

ABSTRACT

ANALYSIS OF THE SCIENTIFIC STUDIES ON THE YEDI IKLİM TURKISH TEACHING SET USED IN TEACHING TURKISH TO FOREIGNERS LANGUAGE

Berker ERTÜRK

Ondokuz Mayıs University

Institute of Graduate Studies

Department of Turkish and Social Science Education

Turkish Education Programme

Master, February/2023

Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Muhammet MEMİŞ

Yedi İklim Turkish teaching set, which is one of the teaching sets used in teaching Turkish as a foreign language, is used effectively in many Turkish teaching centers in Turkey and abroad. It is seen that this language teaching set prepared by Yunus Emre Institute has been the subject of many scientific studies within the framework of Turkish teaching. These scientific studies are of great importance in order to improve the quality of the sets used in teaching Turkish as a foreign language through the relevant set, and serve as a guide for the new sets to be prepared in this field. This study aims to evaluate in a holistic manner the research results and suggestions reached by examining sixty-four (64) articles and fifty-five (55) theses on the Yedi İklim Turkish teaching set by meta-synthesis method. The data obtained as a result of the research were classified according to the study subjects and presented in tables. According to these data, it has been determined that the researchers who chose the Yedi İklim Turkish teaching set as the subject of study mostly focused on the subjects of cultural transfer and vocabulary and concentrated on the basic level (A1, A2) books. In addition, problems such as the inadequate quality of the activities in the teaching set, the lack of a balance in the distribution of the number of activities to basic language skills, and the incomplete or incorrect instructions for the activities are among the problems that researchers focus on the most. Based on the results obtained as a result of the research, suggestions were made to those who will prepare a teaching set/textbook in the field of teaching Turkish as a foreign language and to researchers who will work in this field.

Keywords: Teaching Turkish to foreigners, Turkish teaching sets, Yedi İklim Turkish teaching set, meta-synthesis.

ÖN SÖZ VE TEŞEKKÜR

Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK, Türkçe için “Türk dili, dillerin en zenginlerindendir. Yeter ki bu dil şuurla işlensin.” ifadelerini kullanmıştır. İşte bu bilincin yaşamımda yer etmesinde, öğrencileri olmaktan gurur duyduğum birçok değerli insanın katkısı bulunmaktadır.

Öncelikle lisansüstü öğrenimimin bütün aşamalarında benden desteğini bir an olsun esirgemeyen, deneyimleri ve kıymetli görüşleriyle bana kılavuz olan, tecrübelerinden ve bilgi birikiminden faydalanma imkânı bulduğum kıymetli danışmanım Doç. Dr. Muhammet MEMİŞ’e şükranlarımı sunarım.

Lisans ve yüksek lisans öğrenimim boyunca yolumu aydınlatan, değerli bilgi ve deneyimlerini bana aktaran, hayatımın her döneminde varlıklarını hissettiğim ve haklarını bir ömür boyu ödeyemeyeceğim çok değerli hocalarım Doç. Dr. Şeyma BÜYÜKKAVAS KURAN ve Dr. Öğr. Üyesi Mediha MANGIR’a en içten teşekkürlerimi sunarım. Bu süreçte derslerini takip etme şansı bulduğum ve değerli vakitlerini bana ayırarak bugünlere gelmemde emeği geçen Prof. Dr. Mehmet Aydın’a, Doç. Dr. Mehmet Emre ÇELİK’e, Dr. Öğr. Üyesi İrem BAYRAKTAR’a ve Arş. Gör. Derya YÜCEL ÇETİN’e teşekkürü bir borç bilirim.

BERKER ERTÜRK

İÇİNDEKİLER

TEZ KABUL VE ONAYI.....	i
BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK BEYANI.....	ii
TEZ ÇALIŞMASI ÖZGÜNLÜK RAPORU BEYANI.....	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT.....	iv
ÖN SÖZ VE TEŞEKKÜR.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
SİMGELER VE KISALTMALAR.....	x
TABLolar DİZİNİ.....	xi
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu.....	3
1.2. Araştırmanın Amacı.....	3
1.3. Araştırmanın Önemi.....	4
1.4. Araştırmanın Varsayımları.....	5
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	5
2. KURAMSAL ÇERÇEVE.....	7
2.1. Dil Öğretiminde Ders Kitaplarının Önemi.....	7
2.2. Yabancılar Türkçe Öğretiminde Ders Kitaplarının Önemi.....	12
2.3. Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kullanılan Ders Kitapları.....	16
2.4. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti.....	18
2.5. Yunus Emre Enstitüsü.....	20
3. YÖNTEM.....	22
3.1. Araştırmanın Modeli.....	22
3.2. Araştırmanın Kapsamı.....	23
3.3. Verilerin Toplanması.....	31
3.4. Veri Toplama Araçları.....	31
3.5. Verilerin Analizi.....	32
3.6. Araştırmanın Geçerliliği ve Güvenirliği.....	33
4. BULGULAR VE YORUM.....	34
4.1. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setini Konu Alan Çalışmaların Türlerine İlişkin Bulgular.....	34
4.2. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setini Konu Alan Çalışmaların Yayımlanma Yıllarına İlişkin Bulgular.....	34
4.3. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setini Konu Alan Çalışmaların İnceledikleri Konu Alanlarına İlişkin Bulgular.....	35
4.4. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setini Konu Alan Çalışmaların Kaç Farklı Seti İncelediklerine İlişkin Bulgular.....	37
4.5. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setini Konu Alan Çalışmaların Örneklem Olarak Belirledikleri Diğer Öğretim Setlerinin Seçilme Sıklığına İlişkin Bulgular.....	38
4.6. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setini Konu Alan Çalışmaların İnceledikleri Dil Seviyelerine İlişkin Bulgular.....	40
4.7. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setini Konu Alan Çalışmaların Amaçlarına İlişkin Bulgular.....	41
4.7.1. Söz Varlığını Konu Alan Çalışmaların Amaçlarıyla İlgili Bulgular.....	44
4.7.2. Kültür Aktarımını Konu Alan Çalışmaların Amaçlarıyla İlgili Bulgular.....	45
4.7.3. Okuma ve Dinleme Metinlerini Konu Alan Çalışmaların Amaçlarıyla İlgili Bulgular.....	46
4.7.4. Okuma Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Amaçlarıyla İlgili Bulgular.....	48

4.7.5. Dinleme Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Amaçlarıyla İlgili Bulgular	48
4.7.6. Konuşma Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Amaçlarıyla İlgili Bulgular	50
4.7.7. Yazma Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Amaçlarıyla İlgili Bulgular	51
4.7.8. Sözcük Öğretimini Konu Alan Çalışmaların Amaçlarıyla İlgili Bulgular	52
4.7.9. Kuramları, Yaklaşımları ve Modelleri Konu Alan Çalışmaların Amaçlarıyla İlgili Bulgular	53
4.7.10. Görsel ve İşitsel Gereçleri Konu Alan Çalışmaların Amaçlarıyla İlgili Bulgular	54
4.7.11. Kişi Varlığını Konu Alan Çalışmaların Amaçlarıyla İlgili Bulgular	55
4.7.12. Diğer Konu Alanlarında Yapılan Çalışmaların Amaçlarıyla İlgili Bulgular	55
4.8. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setini Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlara Yönelik Bulgular.....	56
4.8.1. Söz Varlığını Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlara Yönelik Bulgular	56
4.8.2. Kültür Aktarımını Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlara Yönelik Bulgular	57
4.8.3. Okuma ve Dinleme Metinlerini Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlara Yönelik Bulgular	58
4.8.4. Okuma Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlara Yönelik Bulgular	59
4.8.5. Dinleme Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlara Yönelik Bulgular	60
4.8.6. Konuşma Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlara Yönelik Bulgular	61
4.8.7. Yazma Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlara Yönelik Bulgular	63
4.8.8. Sözcük Öğretimini Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlara Yönelik Bulgular	63
4.8.9. Kuramları, Yaklaşımları ve Modelleri Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlara Yönelik Bulgular	64
4.8.10. Görsel ve İşitsel Gereçleri Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlara Yönelik Bulgular	65
4.8.11. Kişi Varlığını Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlara Yönelik Bulgular	66
4.8.12. Diğer Konu Başlığında Yer Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlara Yönelik Bulgular	67
4.9. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setini Konu Alan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlara İlişkin Bulgular.....	68
4.9.1. Söz Varlığını Konu Alan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlara İlişkin Bulgular	68
4.9.2. Kültür Aktarımını Konu Alan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlara İlişkin Bulgular.....	74
4.9.3. Okuma ve Dinleme Metinlerini Konu Alan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlara İlişkin Bulgular.....	79
4.9.4. Okuma Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlara İlişkin Bulgular	83

4.9.5. Dinleme Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlara İlişkin Bulgular.....	85
4.9.6. Konuşma Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlara İlişkin Bulgular.....	87
4.9.7. Yazma Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlara İlişkin Bulgular	91
4.9.8. Sözcük Öğretimini Konu Alan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlara İlişkin Bulgular.....	93
4.9.9. Kuramları, Yaklaşımları ve Modelleri Konu Alan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlara İlişkin Bulgular.....	95
4.9.10. Görsel ve İşitsel Gereçleri Konu Alan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlara İlişkin Bulgular	98
4.9.11. Kişi Varlığını Konu Alan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlara İlişkin Bulgular.....	99
4.9.12. Diğer Konu Alanlarında Yapılan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlara İlişkin Bulgular	100
4.10. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setini Konu Alan Çalışmaların Bulundukları Önerilerle İlgili Bulgular	101
4.10.1. Söz Varlığını Konu Alan Çalışmaların Bulundukları Önerilerle İlgili Bulgular	101
4.10.2. Kültür Aktarımını Konu Alan Çalışmaların Bulundukları Önerilerle İlgili Bulgular	103
4.10.3. Okuma ve Dinleme Metinlerini Konu Alan Çalışmaların Bulundukları Önerilerle İlgili Bulgular	106
4.10.4. Okuma Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Bulundukları Önerilerle İlgili Bulgular	108
4.10.5. Dinleme Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Bulundukları Önerilerle İlgili Bulgular	109
4.10.6. Konuşma Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Bulundukları Önerilerle İlgili Bulgular	111
4.10.7. Yazma Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Bulundukları Önerilerle İlgili Bulgular	113
4.10.8. Sözcük Öğretimini Konu Alan Çalışmaların Bulundukları Önerilerle İlgili Bulgular	115
4.10.9. Kuramları, Yaklaşımları ve Modelleri Konu Alan Çalışmaların Bulundukları Önerilerle İlgili Bulgular	116
4.10.10. Görsel ve İşitsel Gereçleri Konu Alan Çalışmaların Bulundukları Önerilerle İlgili Bulgular	118
4.10.11. Kişi Varlığını Konu Alan Çalışmaların Bulundukları Önerilerle İlgili Bulgular	119
4.10.12. Diğer Konu Alanlarında Yapılan Çalışmaların Bulundukları Önerilerle İlgili Bulgular	119
5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	121
5.1. Sonuç ve Tartışma	121
5.2. Öneriler.....	132
5.2.1. Ders Kitabı/Öğretim Seti Hazırlayanlara Yönelik Öneriler.....	132
5.2.2. Araştırmacılara Yönelik Öneriler	133
5.2.3. Öğreticilere Yönelik Öneriler	134
KAYNAKÇA.....	136
ÖZGEÇMİŞ.....	148

SİMGELER VE KISALTMALAR

ADP	: Avrupa Dil Portfolyosu
DİAOBM	: Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni
Ed.	: Editör/Editörler
MEB	: Millî Eğitim Bakanlığı
TİKA	: Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı
TÖMER	: Türkçe Öğretim Merkezi
YEE	: Yunus Emre Enstitüsü
YİTÖS	: Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti
YÖK	: Yüksek Öğretim Kurumu
YTB	: Yurt Dışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı
YTÖ	: Yabancılar Türkçe Öğretimi

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 3.1. Araştırma Kapsamında İncelenen Çalışmalar.....	23
Tablo 4.1. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setini Konu Alan Çalışmaların Türleri.....	34
Tablo 4.2. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setini Konu Alan Çalışmaların Yayımlanma Yılları.....	34
Tablo 4.3. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setini Konu Alan Çalışmaların İnceledikleri Konu Alanları.....	35
Tablo 4.4. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setini Konu Alan Çalışmaların İnceledikleri Set Sayıları.....	37
Tablo 4.5. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setini Konu Alan Çalışmaların Örneklem Olarak Belirledikleri Diğer Öğretim Setlerinin Seçilme Sıklıkları	38
Tablo 4.6. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setini Konu Alan Çalışmaların İnceledikleri Dil Seviyeleri.....	40
Tablo 4.7. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setini Konu Alan Çalışmaların Amaçları	41
Tablo 4.8. Söz Varlığını Konu Alan Çalışmaların Amaçları	44
Tablo 4.9. Kültür Aktarımını Konu Alan Çalışmaların Amaçları.....	45
Tablo 4.10. Okuma ve Dinleme Metinlerini Konu Alan Çalışmaların Amaçları	46
Tablo 4.11. Okuma Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Amaçları	48
Tablo 4.12. Dinleme Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Amaçları	48
Tablo 4.13. Konuşma Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Amaçları.....	50
Tablo 4.14. Yazma Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Amaçları.....	51
Tablo 4.15. Sözcük Öğretimi Konu Alan Çalışmaların Amaçları	52
Tablo 4.16. Kuramları, Yaklaşımları ve Modelleri Konu Alan Çalışmaların Amaçları.....	53
Tablo 4.17. Görsel ve İşitsel Gereçleri Konu Alan Çalışmaların Amaçları.....	54
Tablo 4.18. Kişi Varlığını Konu Alan Çalışmaların Amaçları	55
Tablo 4.19. Diğer Konu Alanlarında Yapılan Çalışmaların Amaçları.....	55
Tablo 4.20. Söz Varlığını Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlar	56
Tablo 4.21. Kültür Aktarımını Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlar.....	57
Tablo 4.22. Okuma ve Dinleme Metinlerini Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlar	58
Tablo 4.23. Okuma Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlar	59
Tablo 4.24. Dinleme Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlar	60
Tablo 4.25. Konuşma Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlar	61
Tablo 4.26. Yazma Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlar	63
Tablo 4.27. Sözcük Öğretimi Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlar	63
Tablo 4.28. Kuramları, Yaklaşımları ve Modelleri Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlar	64

Tablo 4.29. Görsel ve İşitsel Gereçleri Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlar...	65
Tablo 4.30. Kişi Varlığını Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlar	66
Tablo 4.31. Diğer Konu Başlığında Yer Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlar	67
Tablo 4.32. Söz Varlığını Konu Alan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlar	68
Tablo 4.33. Kültür Aktarımını Konu Alan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlar	74
Tablo 4.34. Okuma ve Dinleme Metinlerini Konu Alan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlar .	79
Tablo 4.35. Okuma Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlar ...	83
Tablo 4.36. Dinleme Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlar .	85
Tablo 4.37. Konuşma Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlar	87
Tablo 4.38. Yazma Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlar....	91
Tablo 4.39. Sözcük Öğretimini Konu Alan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlar	93
Tablo 4.40. Kuramları, Yaklaşımları ve Modelleri Konu Alan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlar	95
Tablo 4.41. Görsel ve İşitsel Gereçleri Konu Alan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlar.....	98
Tablo 4.42. Kişi Varlığını Konu Alan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlar	99
Tablo 4.43. Diğer Konu Alanlarında Yapılan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlar	100
Tablo 4.44. Söz Varlığını Konu Alan Çalışmaların Bulundukları Öneriler.....	101
Tablo 4.45. Kültür Aktarımını Konu Alan Çalışmaların Bulundukları Öneriler	103
Tablo 4.46. Okuma ve Dinleme Metinlerini Konu Alan Çalışmaların Bulundukları Öneriler	106
Tablo 4.47. Okuma Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Bulundukları Öneriler	108
Tablo 4.48. Dinleme Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Bulundukları Öneriler	109
Tablo 4.49. Konuşma Becerisi Konu Alan Çalışmaların Bulundukları Öneriler.....	111
Tablo 4.50. Yazma Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Bulundukları Öneriler	113
Tablo 4.51. Sözcük Öğretimini Konu Alan Çalışmaların Bulundukları Öneriler.....	115
Tablo 4.52. Kuramları, Yaklaşımları ve Modelleri Konu Alan Çalışmaların Bulundukları Öneriler	116
Tablo 4.53. Görsel ve İşitsel Gereçleri Konu Alan Çalışmaların Bulundukları Öneriler	118
Tablo 4.54. Kişi Varlığını Konu Alan Çalışmaların Bulundukları Öneriler	119
Tablo 4.55. Diğer Konu Alanlarında Yapılan Çalışmaların Bulundukları Öneriler	119

1. GİRİŞ

Geçmişı insanlık tarihine dayanan iletişim kurma ihtiyacı önemini, insanlık tarihinin başlangıcı olarak kabul gören Paleolitik Çağ'dan günümüze kadar yitirmeden korumuştur. İnsanlar bu ihtiyacı gidermek için beden dilini, resimleri, şekilleri, diğler canlıları, sözlü ifadeleri, yazılı metinleri ve son olarak da elektronik iletişim araçlarını kullanmışlardır. Tarih boyunca teknolojik gelişmeler vasıtasıyla büyük bir değışime uğrayan iletişim; bireyler arasında ilişkiler kurmak ve bu ilişkileri geliştirmek, gündelik hayatın devamlılığını sağlamak, geçmiş nesiller ile gelecek nesiller arasında bağ kurmak, bireyler arasındaki düşünce ve fikir aktarımını sağlamak, uygarlığın sürekliliğı için biriken bilgi ve deneyimi gelecek kuşaklara aktarmak gibi önemi yadsınamaz görevler üstlenmiştir. Her toplum kendine özgü dil göstergeleriyle iletişim ihtiyacını gidermiş, içinde yaşadığı coğrafyanın özelliklerinden etkilenerek içinde yaşadığı koşulların imkânı dahilinde kendi dil sistemlerine katkı sunmuşlardır (Büyükkavas Kuran, 2012).

“Dil, insanın kendini ifade etmesinde ve dış dünyayı algılamasında kullandığı en yetkin araçtır.” (Mangır, 2021). Dünya dilleri arasında köklü bir geçmişe ve medeniyet tarihinde önemli bir yere sahip olan Türk dili de Türkler için Türk kültürünü, Türk düşüncesini ve Türk fikriyatını dünyaya aktarma aracıdır. Türkçenin tarihi seyir içerisindeki yolculuğı bugün yedi dönemde incelenmektedir (Akar, 2020).

1. Altay Çağı
2. En Eski Türkçe Çağı
3. İlk Türkçe Çağı
4. Eski Türkçe Çağı
5. Orta Türkçe Çağı
6. Yeni Türkçe Çağı
7. Modern Türkçe Çağı

Yukarıdaki kronolojik sıralamada belirtilen dönemlerden ilki olan Altay Çağının başlangıcının M.Ö. 9000 yılına karşılık geldiğı tahmin edilmektedir. Fakat bu dönemde yazılı bir eser bulunmadığı için Türkçenin karanlık dönemi olarak ifade edilmektedir. Türk diline ait ilk yazılı belgelerse 8. yüzyıldan kalan Orhon yazıtlarıdır. Kutluk Devleti (İkinci Göktürk Kağanlığı) dönemine ait olan bu eserler, çok önemli birer tarihi belge özelliğı taşımasının yanı sıra Türk dilinin gramer özelliklerini

yansıtması sebebiyle Türkçe araştırmaları için de önemli birer kaynaktır. Fakat araştırmanın konusu olan Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi konu alanına dair ilk yazılı kaynağın kaleme alınması, Orhon yazıtlarının sonuncusu olan Bilge Kağan (735) yazıtının dikilmesinden üç yüz otuz yedi sene sonrasına dayanmaktadır.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde yazılı olarak kullanılan ilk kaynağın Kaşgarlı Mahmut'un 1072 ile 1074 tarihleri arasında kaleme aldığı Divan-ı Lügat-it Türk adlı eseri olarak bilinmektedir. Türkçe öğretiminin başlangıcı kabul edilen bu eserin yazılışından itibaren Türk dilinin öğretilmesi amacıyla birçok çalışma yapılmasına rağmen Türkçenin dünya dilleri arasında aslında olması gerektiği yerde olmadığı ve gerek ana dili olarak Türkçe öğretiminin gerekse yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin etkili bir şekilde uygulanamamasına ve Türkçenin dünya dilleri arasında sebep olmaktadır. Cumhuriyetin ilk yıllarında dil politikası oluşturma yolunda adımlar atılmış ve Atatürk'ün önderliğinde Türk dili için çok önemli bir yeri olan Türk Dili Tektik Cemiyeti kurulmuştur. Sonrasında ise düzenlenen Türk Dil Kurultayları aracılığıyla Türkçenin sorunlarına yönelik çözüm önerileri arayışında olunmuştur. Bu dönemdeki gelişmeler Türkçenin korunması ve sistemli bir yapıda incelenmesi ile sınırlı kalmıştır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi ise 20. yüzyılın ortalarında yapılan çalışmalar ile ivme kazanmıştır. Ankara Üniversitesi Türkçe Öğretim Merkezi, 1984'te birçok farklı yabancı dil öğretim yönteminin bir arada kullanılmasıyla oluşturulan ve TÖMER yöntemi olarak adlandırılan çalışmalarla yabancılara Türkçe öğretimi ilk kez sistemli bir biçimde başlamıştır. Günümüzde TÖMER, yabancı dil öğretiminde birçok yöntemin birleşiminden oluşan seçmeci yöntemi kullanmaktadır (Bayraktar, 2003).

1990'lı yıllardan itibaren dönemin siyasi olayları ve Türkiye'nin gelişen uluslararası ilişkileri neticesinde Türkçe öğrenime yönelik ilgi ve talep artmıştır. Bu talebi karşılamak için birçok üniversite bünyesinde Türkçe öğretim merkezleri kurulmuş bunun yanı sıra Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı ve Yunus Emre Enstitüsü gibi kurumların çatısı altında yabancılara yönelik Türkçe eğitim programları düzenlemeye başlanmıştır. Bu kurumların bünyesinde dil öğretiminde kullanılacak materyallerin en temel ögesi olan ders kitabı/öğretim seti ihtiyacını karşılamak için çok sayıda ders kitabı/öğretim seti hazırlanmıştır. Bu öğretim setlerinden Yunus Emre Enstitüsünün hazırlamış olduğu "Yedi İklim Türkçe", Gazi Üniversitesi'nin hazırlamış olduğu

“Yabancılar İçin Türkçe”, Ankara Üniversitesi’nin hazırlamış olduğu “Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe” ve İstanbul Üniversitesi’nin hazırlamış olduğu “Yabancılar İçin Türkçe” öğretim setleri günümüzde en çok kullanılanlar olarak öne çıkmaktadır. Bu öğretim setlerinden bazılarında ilk basımlarından bu yana birçok değişikliğe ve düzeltmeye gidilmiş, alanyazında uzman olan araştırmacılar tarafından belirtilen öneri ve eleştiriler dikkate alınarak oluşturulmaya çalışılmıştır. Alanyazındaki lisansüstü çalışmalara bakıldığında ise halâ Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan ders kitapları ve öğretim setleri ile ilgili çeşitli konu alanları ile ilgili sorunların belirtildiği görülmektedir. Araştırmalarda belirtilen eksiklerin ve sorunların düzeltilmesi, yapılan dil öğretimini daha etkili bir seviyeye getireceği düşünülmektedir.

1.1. Problem Durumu

Bu araştırmada Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan Yedi İklim Türkçe öğretim setini konu alan çalışmalar meta-sentez yöntemi ile incelenmiştir. İnceleme sonucundan hareketle problem cümlesi; “Yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılan Yedi İklim Türkçe öğretim setini konu alan çalışmaların kapsamı nedir?” olarak belirlenmiştir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi amacıyla hazırlanmış Yedi İklim Türkçe öğretim setini incelemiş ya da diğer Türkçe öğretim setleri ile Yedi İklim Türkçe öğretim setini karşılaştırarak analiz etmiş çalışmaların ulaştıkları bulguları sınıflandırarak tek bir çatı altında toplayarak yabancılar Türkçe öğretimi alanında yapılacak çalışmalar için veri kaynağı oluşturmaktır. Bu amaçlar doğrultusunda aşağıdaki araştırma sorularına cevap aranmıştır:

1. Yedi İklim Türkçe öğretim setini konu alan çalışmaların bilimsel metin türlerine göre dağılımı nasıldır?
2. Yedi İklim Türkçe öğretim setini konu alan çalışmaların yayımlanma yıllarına göre dağılımı nasıldır?
3. Yedi İklim Türkçe öğretim setini konu alan çalışmaların inceledikleri konu alanları nelerdir?

4. Yedi İklim Türkçe öğretim setini konu alan çalışmalarda kaç farklı Türkçe öğretim seti birlikte incelenmiştir?

5. Yedi İklim Türkçe öğretim setini konu alan çalışmalarda örneklem olarak belirlenen diğer Türkçe öğretim setlerinin seçilme sıklıkları nedir?

6. Yedi İklim Türkçe öğretim setini konu alan çalışmalarda örneklem olarak seçilen kitapların dil düzeyleri nelerdir?

7. Yedi İklim Türkçe öğretim setini konu alan çalışmaların amaçları nelerdir?

8. Yedi İklim Türkçe öğretim setini konu alan çalışmalarda tespit edilen sorunlar nelerdir?

9. Yedi İklim Türkçe öğretim setini konu alan çalışmalarda ulaşılan sonuçlar nelerdir?

10. Yedi İklim Türkçe öğretim setini konu alan çalışmalarda bulunulan öneriler nelerdir?

1.3. Araştırmanın Önemi

Dil, bir milletin varlığının en büyük ispatı ve en değerli malı olarak bilinmektedir. Dile bu hassasiyetle yaklaşıldığında bir milletin dilini koruması, gelecek nesillere aktarması ve geliştirmesi büyük bir önem arz etmektedir. Tarihî belgeler incelendiğinde birçok devleti yıkıma götüren sebeplerin başında kültürel, sosyolojik ve bilimsel faktörlerin etkili olduğunu görülmektedir. Bu faktörlerin belirleyici ortak noktası ise dildir. Çünkü dil bilincinin gelişmediği toplumlar sosyal birliktelik kuramayıp, kültürlerini geleceğe aktaramazlar ve yaşadıkları çağın gerisinde kalarak ilim ve teknolojiye uzak kalırlar. Sonuç olarak millî kimliklerini kaybeder ve dünya üstündeki varlıklarını sürdüremezler. Bu yüzden dünyada etkin bir varlık sürdürebilmek ve muasır medeniyet seviyesine ulaşmak için dil öğrenimi ve öğretimi dikkate değer bir konu olarak öne çıkmaktadır.

Dünyanın en köklü dillerinden biri olan Türkçe, bugün geniş bir coğrafyada konuşulmakta, Kuzey Kıbrıs'ta, Balkanlar'da, Orta Asya'da ve Orta Doğu'da birçok insan tarafından iletişim dili olarak tercih edilmektedir. Diplomatik ve ticari ilişkiler, turizm faaliyetleri, tarihi bağlar ve jeopolitik konum gibi birçok unsur Türkçe öğrenme talebini de birlikte getirmektedir. Ayrıca her sene binlerce öğrenci Türkiye'deki üniversitelere lisans ya da lisansüstü düzeyde eğitim almak için gelmektedir ve bu

öğrencilerin Türkçe öğrenme ihtiyacı doğmaktadır. Bu ihtiyaçlar ve talepler göz önünde bulundurulduğunda Türkçenin ikinci dil olarak öğretiminin etkin bir şekilde yapılması gerektiği sonucunu varılmaktadır. Bu yüzden dil öğretiminde kullanılan materyallerin Türkçe öğretimi uzmanları tarafından evrensel ölçütler dikkate alınarak milli bir çerçevede eksiksiz ve doğru hazırlanması gerekmektedir. Çünkü dil öğretimi bir milletin sadece dilini gramer kurallarına uygun şekilde konuşulmasını sağlamaz aynı zamanda kültürünün tanıtılmasında, küresel platformlardaki etkinliğinin artmasına yardımcı olmaktadır.

Hem yurt içinde hem de yurt dışında Türkçe eğitimi veren Yunus Emre Enstitüsü, Türkçenin ve Türk kültürünün öğretimi gibi önemli bir ülkü edinerek hazırlamış olduğu Türkçe öğretimi ders materyalleri ile bu amacını gerçekleştirmek için alanda büyük bir atılım yaptığı görülmektedir. Alanyazında öğretim setlerini inceleyen çok sayıda akademik çalışma bulunmasına rağmen ilgili dil öğretim seti dahilinde tespit edilen sorunlara yönelik ortak bir çözümün sunulmadığı görülmektedir. Araştırma kapsamında incelenen Yedi İklim Türkçe öğretim seti üzerine yapılan çalışmaların tek bir çatı altında toplanması ve bütüncül bir yaklaşımla ele alınmasının hem bu konudaki eksikliği gidereceği hem de ilgili alanda yapılacak çalışmaların veri toplama sürecini hızlandıracağı düşünülmektedir. Aynı zamanda çalışma kapsamında incelenen makale ve tezlerin ulaştıkları sonuçların sınıflandırılarak sunulmasının ders kitabı hazırlayanlar ve öğrenciler için bir rehber görevi göreceği düşünülmektedir.

1.4. Araştırmanın Varsayımları

1. Araştırmanın sınırlılıkları dahilindeki bütün çalışmalara ulaşılmıştır.
2. Araştırmanın örneklemini oluşturan çalışmalara ait bulgular çalışma sahiplerinin yaptıkları incelemeler sonucundaki ulaştıkları ve yorumladıkları verilerdir.
3. Araştırma kapsamında incelenen çalışmalardan elde edilen veriler güvenilirlerdir.
4. Araştırmacıların elde ettikleri bulgular objektif bir şekilde raporlaştırılmıştır.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma, yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan Yedi İklim Türkçe öğretim setini konu edinen, 2015 ve 2021 yıllarında hazırlanmış yüz on dokuz (119) bilimsel çalışma ile sınırlıdır. Bu araştırmanın sınırlılığı, farklı akademik dergilerde

yayınlanmış olan altmış dört (64) makale, Yüksek Öğretim Kurumu'nun tez merkezi veri tabanında erişime açık olan kırk yedi (47) yüksek lisans tezi ve sekiz (8) doktora tezinden oluşmaktadır. Araştırmaya Yedi İklim Türkçe öğretim setini öğrenci ve öğretmen görüşleri kapsamında inceleyen çalışmalar ile dilbilgisi öğretimi çerçevesinde inceleyen çalışmalar araştırmaya dahil edilmemiştir. Ayrıca Yedi İklim Türkçe setini konu edinen ve bildiri olarak sunulan çalışmalara da araştırma kapsamında yer verilmemiştir.



2. KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Dil Öğretiminde Ders Kitaplarının Önemi

Yabancı dil öğretimi ile ilgili ilk bilimsel çalışmalar, on sekizinci yüzyılda bir dilin kurallarını ortaya koymak ve bu kuralların öğretilmesini sağlamak açıklamak amacıyla yürütülmüştür. Dil bilgisi çeviri yöntemine sıklıkla başvurulmuş bu yıllarda temel amaç, hedef dile ait bir metni öğrencinin anadiline çevirebilmesini sağlamak ve o metinde yer alan dil bilgisi kurallarını öğrencilere ezberleterek öğretmektir. Dil bilgisi kalıplarının ve temel söz varlığı unsurların ezberletilmesine dayanan geleneksel yaklaşımlar yirminci yüzyılın ortalarına kadar yabancı dil öğretiminin dayanağı olmuştur. Daha sonra Edwar Sapir, Leonard Bloomfield, Charles Carpenter Fries, Burrhus Frederic Skinner ve Avram Noam Chomsky gibi dilbilimciler dili betimleme yoluna giderek dilbilgisi yaklaşımı, kelime yaklaşımı ve kültür yaklaşımı gibi geleneksel yaklaşımların (traditional approach) yerini, davranışçı (behavioral), bilişsel (cognitive) ve en sonunda yapılandırmacı (constructivist) yaklaşımların almasına zemin hazırlamışlardır. Bu yaklaşımların ortaya çıkardığı dil öğretim yöntem ve teknikleri de yabancı dil öğretimine yeni bir boyut kazandırmıştır (Ekmekçi, 1983).

Çağdaş yaklaşımların merkezinde çok odaklılık yer almaktadır. Bu sebeple bir dilin yabancı dil olarak öğretilmesinde birçok paydaş bulunmaktadır. Öğrenim sürecinin merkezinde yer alan öğrenciler, öğrencilere her aşamada rehberlik eden öğreticiler, öğrenme ortamı/materyali, öğrenci-öğretici ve öğrenme ortamı/materyali arasındaki koordinasyonu sağlayan yöneticiler, öğretim programı, öğretim yöntem ve teknikleri bunlardan en temel olanlarıdır. Bu bileşenler dil öğretiminde hem birbirinin belirleyicisi hem de tamamlayıcısı görevindedir.

Program, materyal, yöntem ve teknik gibi başlıklar dil öğretiminin merkezinde yer alan öğrenciye ne öğretileceği, hangi sırayla öğretileceği ve nasıl öğretileceği konusunda büyük bir öneme sahiptir (Şahin, 2018). Öğreticilerin ve öğrencilerin birlikte karar vermesi gerektiği ve öğretimin niteliğini doğrudan etkileyecek yöntem ve teknikler, öğretimin belirli bir plan dahilinde olmasını sağlayan ve sınırlarını çizen programlar ile bu programlarda yer alan kazanımları görünür kılan ve hem öğrenciye hem de öğreticiye kaynaklık eden ders materyalleri birbirili ile yakından ilişki içindedir.

Günümüzde öğretim materyali denilince her ne kadar akla ilk olarak ders kitapları gelse de bugün eğitim-öğretim faaliyetinin yapıldığı her yerde birçok farklı materyal işe koşulmaktadır. Parlak (2018) öğretim materyallerini şöyle sınıflandırmaktadır:

1. Görsel Araçlar

- Ders Kitapları
- Çalışma Kitapları
- Öğretmen Kılavuz Kitapları
- Sözlükler (İki dilli sözlükler, atasözleri sözlüğü, deyimler sözlüğü vb.)
- İmla Kılavuzu
- Dilbilgisi Kitapları
- Fiil Çekim Kitapları
- Resimler
- Flaş kartlar
- Posterler
- Yazı Tahtaları
- Gerçek Nesneler ve Maketler

2. İşitsel Araçlar

- Radyo
- MP3 çalar vb. araçlar
- Cep telefonları

3. Görsel-İşitsel Araçlar

- Televizyon
- Bilgisayar
- Cep Telefonu
- Etkileşimli Tahta
- Video Filmi

- DVD-VCD oynatıcı
- Projeksiyon Cihazı ve Multimedya Oynatıcısı

Yukarıda sıralanan materyaller Parlak'ın (2018) öğretim materyallerinin “görsel, işitsel ve görsel-işitsel” sınıflandırmasına ait olan öğretim araç gereçleridir. Bu sınıflandırmanın görsel araçlar bölümüne afişler, şekiller ve grafikler, broşürler; işitsel araçlar bölümüne ses kasetleri, ses kartları ve mini disler gibi materyaller; görsel-işitsel araçlar bölümüne ise tablet ve kamera eklenebilir.

Gelişen teknolojiyle birlikte bilgisayar destekli ve web tabanlı öğretim materyalleri de yabancılar Türkçe öğretimi sürecinde yararlanılan ders araç gereçlerinden olmuştur. Öğretim programını destekleyici ve zenginleştirici olma özelliği gösteren internet tabanlı öğretim araç ve gereçleri öğrencilerin kendi kendilerine öğrenebilme, kolay ulaşılabilme ve farklı ortamlarda kullanılabilme gibi özellikleriyle ön plana çıkmıştır. Bu materyaller, öğretimi sıkıcılıktan kurtarma, birden fazla duyu organına hitap etme, kolayca düzeltilebilir/değiştirilebilir olma özellikleri sayesinde öğrenciler tarafından sıkça tercih edilmektedir. Ters yüz öğrenmeye olanak sunma, soyut konuları somut hale getirme ve alıştırma yapma imkanı verme bilgisayar destekli web tabanlı öğretim araçlarının sunduğu faydalara örnek gösterilebilir.

Yabancılar Türkçe öğretiminde yaygın olarak kullanılan web tabanlı uygulamalara:

1. Yunus Emre Enstitüsü tarafından geliştirilen “Uzaktan Türkçe Öğretim Portalı”
2. Anadolu Üniversitesi tarafından geliştirilen “Ana-Dil Türkçe”
3. Ankara Üniversitesi tarafından geliştirilen “Türkçe Öğretim Portalı”
4. Yaşar Üniversitesi tarafından geliştirilen “Türkçe Öğreniyorum”
5. Yurt Dışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı tarafından yürütülen proje kapsamında geliştirilen “3 Dakikada Türkçe”
6. Hacettepe Üniversitesi tarafından geliştirilen “50 Kısa Filmle Türkçe” örnek verilebilir (Şengül, 2018).

Bu internet sitelerinin yanı sıra internet tabanlı iki dilli ve resimli Türkçe sözlüklerin (İlkadım Türkçe Sözlük .<https://turkishfirst.com/> vb.) de yabancılara Türkçe öğretimi sürecinde kullanılmasının büyük katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Türkiye’deki program geliştirme çalışmalarında da temel alınan Taba-Tyler modeline göre öğrenim-öğretim sürecinde yer alan bileşenler arasında öğretme yöntem ve teknikleri ile araç-gereç ve zamanlama bulunmaktadır (Erişen, 1998). Bu modelde bir program hazırlanırken öncelikli olan sırasıyla ihtiyaçları belirlemek, ulaşılması istenen hedefler tespit etmek ve içerik seçimini yapmaktır. Bu aşamalardan sonra yapılması gereken öğrenme yaşantılarının nasıl öğretileceğini, etkinliklerin nasıl hazırlanacağını kısacası bilginin öğrenciye sunuşunda nasıl bir yol izleneceğini belirlemektir. Programlarda içerik, öğretme öğrenme süreci ile ölçme-değerlendirme süreci ile ilgili bilgiler yer alır. Programlarda hedefler yazılı olarak görünür kılınır. Öğretmenler sürecin takibini programlarda yer alan ibarelere göre yapar. Programda yer alan kazanımlara uygun yöntem ve teknik belirler, öğretim materyalini de bu doğrultuda hazırlar. Öğrenciler ise programın yansıtıcısı olan ders kitapları ile öğrenim süreçlerini yürütürler. Ders kitapları öğrencilerin başvurduğu en yaygın kullanılan birincil kaynaktır (Demirel ve Kıröğlu, 2021).

Dil öğretim sürecinde materyal, dil öğreniminin kalıcılığını sağlamak bir başka deyişle dil öğrenimi daha etkili kılmak için planlan bilgi ve tecrübeleri aktarmada kullanılan ürün olarak ifade edilmektedir (Tomlinson, 2012). Günümüzde bu bilgi ve tecrübe aktarımının büyük bir bölümü de yetkili merciler tarafından tayin edilen ve alan uzmanları tarafından bilimsel ölçütlere uygun olarak hazırlanan ders kitapları aracılığıyla yapılmaktadır (Tarakçıoğlu, 2012: 3).

Ders kitapları gerek öğrencilerin gerekse öğreticilerin eğitim-öğretim sürecinde en sık kullandıkları öğretim materyallerinin başında gelmektedir. Ders kitapları, eğitimin istendik hedeflere ulaşabilmesinde öğretim sisteminin paydaşlarına ve öğrencilere kılavuzluk etmektedir. Yazılı kaynakların başında gelen bu öğretim materyalleri, gelişen ve değişen öğretim teknolojilerine rağmen önemini korumaktadır (Topçuoğlu Ünal: 2018).

“Ders kitapları, öğretmenlere ve öğrencilere neleri hangi sırada öğreteceği veya öğreneceğini bilme olanağını verir” (Özbal, 2019: 115). Ders kitapları ile ilgili bir diğer tanım ise Cunningsworth’e aittir. Bu tanım “Öğrenci ihtiyaçları ile ilgili olarak,

önceden belirlenmiş amaç ve hedefleri sağlayan kaynak” (Cunnigsworth, 1995: 7). Öğrencilerin bilgiye ulaşırken başvurabileceği temel kaynakların başından gelen ders kitapları öğretmenler için de sistemli bir öğretim gerçekleştirilebilme imkânı sunmaktadır (Ömeroğlu, 2020: 4). Ders kitapları ek olarak zaman yönetiminde başvuru bir kılavuздur. Belirli bir derse ve hedef kitleye uygun olarak hazırlanmış temel eğitim materyali olarak ifade edilmektedir. Ders kitabı aynı zamanda önemli bir kitle iletişim aracıdır. “Çünkü ders kitapları eğitimin doğası gereği sosyal hayattan bağımsız değil; aksine hayat ile iç içedir” (Şimşek, 2019).

Ders kitapları öğrenci özerkliğine de katkı sunmaktadır. Öğrencilerin kendi hızında ilerlemesine, öğreneceklerinden haberdar olmasına, kendilerini eksik gördüğü yerlerde geriye dönüşler yapabilmesine imkân sağlaması yönüyle öğrenciler için erişilebilir bir başvuru kaynağıdır.

Ders kitaplarını tek yönlü bir öğretim materyali olarak düşünmemek gerekmektedir. Neuner’e (1994, s.8, akt. Özbal, 2019, s.113) göre ders kitapları sekiz bileşenden oluşmaktadır. Bunlar:

- 1) Hedeflerinin belirlenmesi
- 2) İçerik seçimi ve seçilen içeriğin sıralandırılması
- 3) İçeriğin işlenmesi
- 4) Hedeflerin kontrolü
- 5) Dersin düzenlenmesi
- 6) Diğer ders materyallerinin seçilmesi
- 7) Çalışma biçimlerinin belirlenmesi
- 8) Dersin planlanması

Yukarıda da görüldüğü üzere farklı birçok işlevi bulunan ders kitapları, öğretim sürecinin her aşamasında etkin bir rol oynamaktadır. Bu yüzden ders kitapları sadece bilgi aktarımında kullanılmakta olan bir araç değil, aynı zamanda sürecin planlayıcısı olarak bir çerçeve görevi de üstlenmektedir. Ders öncesinde tasarı/plan oluştururken, ders sırası öğrenilecekleri sıraya koyarken ve diğer öğretim materyalleriyle koordinasyonu sağlarken, ders sonrasında ise ölçme-değerlendirme çalışmaları yaparken işe koyulan bir kaynaktır.

Yalın'a göre (2020) öğretim materyalleri çok yönlüdür; dikkat çekicidirler, bireysel ihtiyaca yöneliktirler, vakitten tasarruf sağlarlar, geriye dönerek tekrar kullanma olanağı sunarlar, hatırlamayı kolaylaştırır, soyut olanı somut kılarlar ve zor olarak görüneni basite indirgerler.

“Ders kitabı, biçim ve içerik açısından bilgi yüklü grafiksel tasarım ürünüdür (İşeri, 2007: 62-63).” Dil öğretim yapılırken herkes tarafından kolayca ulaşılabilecek ekonomik bir öğretim materyalinin bulunması gerekmektedir. Ancak bu sayede hedef kitleye aktarılması planlanan bilgi ve beceriler herkes tarafından erişilir olabilir. Materyal kullanımı ile soyut öğrenmeler somut ve anlaşılır olabilmekte ve öğretim süreci daha öğrenci merkezli bir hale gelmektedir. Ders kitapları da bu görevleri üstlenerek dil öğrenme sürecinin ana materyali olarak kullanılmaktadır (Biçer, 2019: 201-221).

Alanyazındaki çalışmalar incelendiğinde ders kitaplarının eğitimin sisteminin merkezinde yer alarak yadsınamaz bir yer edindiği ve gelişen teknolojiye rağmen önemini kaybetmediği, hatta en çok tercih edilen öğretim materyali olduğu görülmektedir. Bunların birlikte alan uzmanları da birden çok işlevi bulunan bu öğretim materyali ile ilgili bir takım ölçütler ve ilkeler geliştirme ihtiyacı duymuşlardır. Öğretimin niteliğini arttırmak için ders kitapları için belirlenen bu ölçütlere dikkat çekmenin gerekli olduğu düşünülmektedir.

2.2. Yabancılar Türkçe Öğretiminde Ders Kitaplarının Önemi

Ders kitapları, dil öğretimi sürecinde ilk dikkat çeken materyallerdir (Çelik, M. E., 2018). Fakat gelişen teknolojiyle birlikte öğretim ortamında sadece ders kitapları kullanılmamaktadır. Dersleri daha anlaşılır kalmak ve öğrenmede kalıcılığı sağlamak için 21. yüzyılın şartlarında uygun öğretim araç ve gereçlerini işe koşturmak gerekmektedir. Öğrencilere sunulan materyaller onların ne kadar çok duyu organına hitap ederse öğrenme o kadar anlamlı olacaktır.

Ders kitapları diğer öğretim materyallerine göre daha ekonomik, daha erişilebilir ve daha az hazırlık istediği için hem öğrenciler hem de öğretmenler tarafından yaygın olarak kullanılmaktadır. Öğretmenler tarafından öğretim materyalinin zaman alıcı bir iş olarak görülmesi ders kitaplarına olan rağbeti arttırmaktadır (Yılmaz ve Esen, 2016).

Yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılacak öğretim materyalleri alanında uzman kişiler tarafından hazırlanmalı ve bu öğretim materyalleri çocuklar için ayrı yetişkinler için ayrı planlanmalıdır (Barın, 2004).

Duman (2013) ders kitaplarında yer alan etkinliklerin tekrar yapmak için elverişli olması gerektiğini, öğrenciyi aktif kılacak etkinlik sayısının yeterli düzeyde olmasının öğrenim sürecini kolaylaştıracağını, söz varlığı unsurlarının ve dil bilgisi yapılarının hedef kitlenin seviyesine uygun seçilmesi gerektiğini belirtmektedir.

Yabancılar Türkçe öğretiminin kurumsallaşması Ankara Üniversitesi Türkçe Öğretim Merkezinin kurulduğu yıl olan 1984 olarak kabul edilmektedir. Bu tarihten itibaren ülkemizde yabancılar Türkçe öğretimi sistemli bir şekilde yürütülmüş, Türkçe öğrenmek isteyen öğrenci sayısındaki artış beraberinde Türkçe öğretim merkezlerinin artmasına yol açmıştır. Böylelikle bu öğretim merkezlerinde ve Türkçe öğretiminin yapıldığı diğer kurum ve kuruluşlarda materyal kullanımı zorunlu bir hal almış ve alandaki ilgili uzmanlar çeşitli ders materyalleri üretmeye başlamıştır. Bu materyallerin başında da ders kitapları/öğretim materyalleri gelmektedir.

Dil öğretiminde dört temel dil becerisinin geliştirilmesi ve bu becerilerin etkili bir şekilde kullanılması için dil bilgisel yapıların aktarılması büyük önem taşımaktadır. 2005 yılından itibaren anadili olarak Türkçe öğretimi alanında Türkçe Öğretim Programı'nda yapılandırmacı yaklaşım çerçevesinde dil bilgisi öğretimi yapılmaktadır. Bu yaklaşımda dilin kullanım boyutuna önem verilmekte, dil bilgisi öğretilen değil sezdirilen bir konu olmakta ve aşamalılık ilkesi esas alınarak dil bilgisel yapılar bütün kitaba yayılmaktadır. Yapılandırmacı yaklaşım, sadece ana dili olarak Türkçe öğretiminin benimsediği bir yaklaşım değil aynı zamanda yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde de benimsenerek öğretim sürecine ve öğretim materyallerine dahil edilen bir yaklaşımdır. Geleneksel dil öğretimi yaklaşımlarına göre daha öğrenci merkezli, daha görev temelli ve daha anlamlı öğrenmeler sağlayan yapılandırmacı yaklaşım Türkçenin yabancılar öğretimini de daha etkili kılmaktadır.

Ders kitapları, öğrencilerin dil bilgisel kuralları keşfetmesine yardımcı olan ve dil bilgisel yapıları belirli bir sıra ile sunan materyallerdir. Yabancılar Türkçe öğretimi sürecinde, dil bilgisi yapılarının sistemli bir biçimde öğretilmesi gerekmektedir bu düzeni sağlayacak olan da ders kitaplarıdır (Göçen ve Okur, 2018: 345).

Duman'a göre (2013) yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılacak materyaller:

1. Hedef kitlenin seviyesine uygun olmalı

2. Hedef kitlenin dil öğrenmedeki ihtiyacını karşılamalı
3. Hedef kitlenin ilgisini çekmeli
4. Somuttan soyuta, basitten karmaşığa, kolaydan zora sıralamasını takip etmeli
5. Dört temel beceriyi geliştirmeye yönelik olmalı
6. Öğrenciyi aktif kılmalı
7. Birçok duyu organına hitap etmeli
8. Bir seferde tek yapıyı sunmalı
9. Bilgiyi pekiştirme imkânı vermeli
10. Kültür aktarımını desteklemeli, Türk kültürüne ve evrensel kültüre ait değerlere yer vermeli

Yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılacak ders kitapları diğer derslerde kullanılan ders kitapları gibi bilimsel ölçütlere uygun ve işlevsel olmalıdır (Ömeroğlu, 2020: 7).

Ana dili öğretiminde olduğu kadar yabancı dil öğretiminde de ders kitaplarının önemli bir yeri vardır. Çünkü ders kitapları dil öğretimi sürecinde o dilin sadece dört temel dil becerisini, söz varlığını ve o dile ait gramer yapısını öğretmez aynı zamanda hedef dile ait kültürel varlıkların da aktarımını yapar. Yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitapları da birer kültür elçisi misyonu ile Türk gelenek ve görenekleri, hayat tarzı, inanış ve kabulleri gibi değerlerini aktarmaktadır.

Ders kitapları bir dilin yabancı dil/ikinci olarak öğretiminde sadece yazılı bir kaynak değil aynı zamanda bir otorite, öğretmen ve rehberdir (Cortazzi ve Jin, 1999, akt. İşcan ve Yassıtış, 2018).

Ders kitapları, öğrenciler tarafından en çok kullanılan somut öğretim materyalleri olarak bilinmektedir. Yabancılar Türkçe öğretimi alanında herkes tarafından ortak olarak benimsenmiş bir öğretim programının olmayışı, ders kitaplarının bu görevi de üstlenmesine neden olmaktadır (Korkmaz, 2019: 122). Korkmaz'ın bu görüşlerine benzer şekilde İşcan ve Yassıtış yayınladıkları bir çalışmada, ders kitaplarının yabancılar Türkçe öğretimi alanında bir program görevi üstlendiğini belirtmektedirler (İşcan ve Yassıtış, 2018: 51).

Türkiye Maarif vakfı tarafından 2019 yılında yayınlanan “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Programı” da ders kitabı ve sınav hazırlama gibi konularda dayanak olarak “Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni”ni göstermiştir (Türkiye Maarif

Vakfı, 2020). Fakat bu programın içeriği incelendiğinde Türkiye Maarif Vakfı bünyesinde yurt dışında gerçekleştirilen Türkçe öğretim faaliyetlerinde kullanılmak üzere oluşturulduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca programın hedef kitlesinin programdaki izlenice örneklerinden de görüleceği üzere bu programın okul öncesi seviyeden başlayıp lisans seviyesindeki öğrencilere kadar olduğu görülmektedir. Bu durumda bahsi geçen öğretim programının Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenecek bütün öğrenciler için kapsayıcı bir özelliği bulunmamaktadır (Memiş, 2021: 69). Bu sebeple geriye kalan hedef kitlenin hazır bulunuşluk seviyesi, yaşı ve dil öğrenme ihtiyacı gibi etkenler düşünüldüğünde Türkiye Maarif Vakfı tarafından belirlenen ölçütlerin tam anlamıyla kullanışlı olmayacağı düşünülmektedir. “Her materyal, öğretim sürecinin her döneminde kullanılamayacağı gibi her hedef kitle için uygun olmayabilir.” (Duman, 2013: 2).

Yabancılarla Türkçe öğretiminde kullanılacak ders kitaplarında bulunması gereken özellikler şöyle özetlenebilir:

1. Hedef kitlenin seviyesi gözetilerek yazılmalıdır
2. Konular, günlük hayattaki iletişimi karşılamak amacıyla ihtiyaca yönelik sıralanmalıdır
3. Dört temel dil becerisinin yanı sıra dikte ve dil bilgisini de geliştirmeye yönelik olmalıdır
4. Her dil seviyesi için ayrı bir kitap hazırlanmalıdır
5. Görsel yönden zengin olmalıdır
6. Merak uyandırıcı ve ilgi çekici öğeler içermelidir
7. Türkçenin temel söz varlığı dikkate alınarak hazırlanmalıdır
8. Ders kitaplarını destekleyici alıştırmalar kitapları ve sözlükler de hazırlanmalıdır (Hengirmen 1993, akt. Ömeroğlu, 2020).

Erdil tarafından 2018 yılında yapılan bir araştırmada, 89 devlet ve 36 vakıf üniversitesi bünyesindeki TÖMER’lerde yabancılarla Türkçe öğretimi gerçekleştirildiği ve bu üniversitelerde yabancılar için hazırlanmış 9 farklı Türkçe Öğretim Setinin kullanıldığı tespit edilmiştir (Erdil, 2018). Bunun yanı sıra yurt dışında faaliyet gösteren Türkçe öğretim merkezleri, Yunus Emre Enstitüsüne bağlı kültür merkezleri, Türkiye Maarif Vakfına bağlı okullar, yabancı üniversiteler bünyesindeki Türkoloji bölümleri gibi birçok kurum ve kuruluşta yabancılarla Türkçe öğretimi öğretim setleri/ders kitapları aracılığıyla yürütülmektedir. “Günümüzde

Türkçenin yabancı ve ikinci dil olarak öğretim süreci çok büyük oranda ders kitaplarına bağımlı olarak yürütülmektedir (Memiş, 2021, s.103).”

2.3. Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kullanılan Ders Kitapları

Yabancılar Türkçe öğretimi için hazırlanan ve bilimsel olarak birer ders kitabı görevi üstlenen materyallerin orataya çıkması 20. yüzyılın ortalarına karşılık gelmektedir. Barın (2004) yabancılar Türkçe öğretiminin tarihçesini sıraladığı bir çalışmada yabancılar Türkçe öğretimi alanında hazırlanmış ders kitaplarını şöyle sıralamaktadır:

1. Kenan AKYÜZ tarafından 1965’te hazırlanan “Yabancılar İçin Türkçe Dersleri Konuşma ve Okuma”
2. Hüseyin AYTAÇ ve M. Ağah ÖNEN tarafından 1969’da hazırlanan “Yabancılar İçin Açıklamalı Uygulamalı Türkçe”
3. Sermet Sami UYSAL tarafından 1979’da hazırlanan Yabancılar Türkçe Dersleri
4. Kaya CAN tarafından 1965’te hazırlanan “Yabancılar İçin Türkçe-İngilizce Açıklamalı Türkçe Dersleri”
5. M. HENGİRMEN ve N. KOÇ tarafından 1982’de hazırlanan “Türkçe Öğreniyoruz”
6. Tahir Nejat GENCAN tarafından 1985’te hazırlanan “Yabancı Uyruklu Öğrenciler İçin-Türkçe Öğreniyorum”
7. Ankara Üniversitesi TÖMER tarafından 2002’de hazırlanan” HİTİT Yabancılar İçin Türkçe”
8. M. ÖZBAY ve F. TEMİZYÜREK tarafından 2003 yılında hazırlanan ve daha sonra TİKA yayını olarak kabul edilen “Türkçe Öğreniyoruz-Orhun”

Yukarıda da görüldüğü üzere yabancılar Türkçe öğretimi konu alanı ders kitaplarının modern anlamda yazımı 1965’ten 2002 yılına kadar herhangi bir kurum veya kuruluş çatısı altında değil yazar veya yazarlar tarafından yapılmıştır. Bu kitaplar, yurt dışından Türk üniversitelerine gelen öğrenciler için hazırlanmıştır. Daha sonra Ankara Üniversitesi TÖMER’in kurulmasıyla “HİTİT Yabancılar İçin Türkçe” öğretim seti ilk defa bir kurum tarafından hazırlanan Türkçe öğretim seti olma özelliği

göstermiştir. Bunlara ek olarak Hikmet SEBÜKTEKİN tarafından hazırlanan Yabancılar İçin Türkçe (1969); Sumru A. ÖZSOY tarafından hazırlanan Türkçe-Turkish (1999); Alev ÖZİŞİK, Ali ŞEYLAN, Selim CİHAN tarafından hazırlanan Türkçe Öğreniyorum: Turkish Active (2002); Feray İLGÜN tarafından hazırlanan Fransızca Konuşanlar için Türkçe Öğretim Kitabı; Kurtuluş ÖZTOPÇU tarafından hazırlanan Elementary Turkish (2006); Emine ŞENDURAN tarafından hazırlanan Bu Ne Demek? Yetişkinler için Türkçe Öğrenme Seti (2006); Güniz EVİRGİN tarafından hazırlanan Learning Turkish (2007) ve Şule Hızal MİXON ve Arzu SEKİRDEN DÖVEN tarafından hazırlanan Take Away Turkish (2012) yabancılar Türkçe öğretimi için hazırlanmış ders kitaplarına örnek gösterilebilir (Erdil, 2018).

Ankara Üniversitesi TÖMER'in kurulduğu yıl olan 1984 yılından itibaren TÖMER merkezlerinin yaygınlaşması ve akademik alanda yabancılar Türkçe öğretimi alanına verilen önemin artması, beraberinde yeni Türkçe öğretim setlerinin hazırlanmasına yol açmıştır. Günümüzde yetişkinler yaygın olarak kullanılan Türkçe öğretim setlerini sıralamak gerekirse:

Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti

İstanbul Yabancılar İçin Türkçe

Gazi TÖMER Yabancılar İçin Türkçe

Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe

İzmir Yabancılar İçin Türkçe

Altay Türkçe Öğreniyorum

Kesit Eğitim Türkçeye Yolculuk

Yabancı Dilim Türkçe Öğretim Seti

Haydi Türkçe Öğrenelim

Türkçe Öğreniyorum

Yabancılar İçin Türkçe Metinler Okuyorum-Öğreniyorum

Bu ders kitaplarının/öğretim setlerinin haricinde farklı yaş grupları için hazırlanan ve kullanım sıklığı yüksek olan ders kitaplarının başında Yunus Emre Enstitüsü tarafından hazırlanan Türkçe Öğreniyorum ve Çocuklar İçin Türkçe (ÇİT) öğretim setleri ile Bahçeşehir Üniversitesi tarafından çocuklar için hazırlanan Merhaba

Türkçe ve Kültür Sanat Basımevi tarafından yayımlanan ABC Çocuklar İçin Türkçe öğretim setleri gelmektedir.

Ayrıca son zamanlarda farklı yazarlara ve kurumlara ait yabancılar için hazırlanmış akademik Türkçe ders kitapları da bulunmaktadır. Memiş (2021), günümüzde kullanılmak üzere Gazi Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi ve Erciyes Üniversitesi tarafından hazırlanan üç adet kurumsal akademik Türkçe kitabının bulunduğunu bunun yanı sıra Halit Karatay vd. ile Muhammet Memiş vd. tarafından hazırlanan bireysel akademik Türkçe öğretim setinin olduğunu belirtmektedir.

2.4. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti

Yunus Emre Enstitüsü tarafından hazırlanan Yedi İklim Türkçe öğretim seti A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 seviyelerinin her biri için birer ders kitabı birer çalışma kitabı birer öğretmen kılavuz kitabı, birer dinleme CD'si ve dinleme kitapçığı olmak üzere on sekizi kitap toplam otuz materyalden oluşmaktadır. Ayrıca öğrencilerin kullanımında olan z-kitap uygulaması da bu öğretim setinin bir parçasıdır.

YİTÖS, yurtdışındaki yabancılar Türkçe öğretim merkezlerine yönelik hazırlanmış, bu yüzden de kültür aktarımını daha etkin kılabilmek için Türk kültürüne ait unsurların varlığı evrensel kültüre ait unsurların varlığından daha geniş yer kaplamıştır. YİTÖS, yurtdışındaki hedef kitlenin ihtiyaçları gözetilerek hazırlanmıştır. Fakat bu öğretim setinin bugün yurtiçindeki birçok Türkçe öğretim merkezindeki öğrenciler tarafından kullanılması belirli sorunlara yer açmıştır. (Memiş, 2021, s.104).

Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe öğretim setini yurt dışındaki Türk kültür merkezlerinde öğrenim görecekt yabancı öğrenciler için hazırlamıştır. Fakat Yedi İklim Türkçe öğretim seti bugün Türkiye'deki birçok Türkçe öğretim merkezinde en çok kullanılan Türkçe öğretim setlerinin başında gelmektedir.

Dört temel dil becerisini geliştirmeyi ve dilbilgisi öğretimini gerçekleştirmeyi amaçlayan Yedi İklim Türkçe öğretim seti, Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru metninde yer alan kazanımlar çerçevesinde şekillendirilmiştir. Her kitap 8 temadan oluşmaktadır. Temalar öğrencilerin dil seviyelerine uygun metinler ve etkinlikler içermektedir (İşcan, 2019).

Yedi İklim Türkçe öğretim setine ait her kitapta okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerisine ait kazanımları karşılayan etkinlik ve alıştırmaların yanı sıra “Üniteye Hazırlık”, “Değerlendirme Soruları” ve “Kendimi Değerlendiriyorum”

bölümleri bulunmaktadır. Ayrıca her kitabın içindekiler bölümünde hangi üniteye hangi dilbilgisel yapıların verileceği belirtilmektedir. Yedi İklim Türkçe öğretim seti kullanılarak öğrencilere toplamda yedi yüz yirmi saat Türkçe öğretimi yapılmaktadır (Memiş, 2021).

Yedi İklim Türkçe öğretim setinin A1 kitabının içinde yer alan temalar: “Tanışma”, “Ailemiz”, “Günlük Hayat”, “Çevremiz”, “Meslekler”, “Ulaşım”, “İletişim”, “Tatil” şeklindedir.

Yedi İklim Türkçe öğretim setinin A2 kitabının içinde yer alan temalar: “Zaman ve Mekân”, “Sağlıklı Yaşam”, “Sosyal Etkinlikler”, “Güzel Ülkem”, “Üretimden Tüketime”, “Duygular”, “Teknoloji ve İletişim”, “İnsan ve Toplum” şeklindedir.

Yedi İklim Türkçe öğretim setinin B1 kitabının içinde yer alan temalar: “Haberin Var mı?”, “Yorumlar ve Görüşler”, “Eğitim”, “Gelin Tanış Olalım”, “Engelleri Kaldırılarım”, “Kurgu”, “Kutlama”, “Ömür Dediğin” şeklindedir.

Yedi İklim Türkçe öğretim setinin B2 kitabının içinde yer alan temalar: “Mesleğimde İlerliyorum”, “Değerlerimiz”, “Bir Ömür Böyle Geçti”, “Mutfakta Kim Var?”, “Tercihiniz Nedir?”, “Neler Oluyor Hayatta?”, “Öğrendim, Çalıştım, Başardım”, “Misafir Sever Misiniz?” şeklindedir.

Yedi İklim Türkçe öğretim setinin C1 kitabının içinde yer alan temalar: “Spor”, “Değişen Dünya”, “Kelimelerin Büyülü Dünyası”, “Canlılar Alemi”, “Tarihe Yolculuk”, “Bilimin Gözüyle”, “Sayılarla Hayat”, “Kişiler, Kişilikler” şeklindedir.

Yedi İklim Türkçe öğretim setinin C2 kitabının içinde yer alan temalar: “Kelimelerle Dünya Kurmak”, “Türkçenin İncelikleri”, “Modanın Kalbi”, “Bilimin Ötesinde”, “Kültür Aynamızdan Yansımalar”, “İletişim Dünyası”, “Hayat Dersleri”, “Gezi, Deneme, Makale” şeklindedir. (YEE,2020).

2015 yılında yayınlanan ve Ankara merkezli Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları tarafından basılan Yedi İklim Türkçe öğretim setinin editörlüğü Erol Barın, Saban Çobanoğlu, Şeref Ateş, Mustafa Balcı ve Cihan Özdemir yapmıştır. Kitapların yazarları ise İbrahim Gültekin, Mahir Kalfa, İbrahim Atabey, Filiz Mete, Aydan Eryiğit ve Uğur Kılıçtır.

2.5. Yunus Emre Enstitüsü

Yunus Emre Vakfı, 05/05/2007 tarihli 5653 sayılı kanun ile kurulmuş Türkiye Cumhuriyeti'ne bağlı bir vakıftır. Yunus Emre Enstitüsü ise bu vakfa bağlı olarak 2009 yılında faaliyetlerine başlayan, yurtdışında yer alan kültür merkezleri aracılığıyla Türk dilini öğretmeyi ve Türk kültürünü tanıtmayı amaçlayan, küresel çapta etkinlikler düzenleyen, bunun yanı sıra yabancılara Türkçe öğretimi alanında yapılan çalışmalara destek veren, yabancılara Türkçe öğretimi alanında öğretici yetiştiren, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenmek isteyenler için ders materyalleri ve sınavlar hazırlayan bir kuruluştur (<https://www.yee.org.tr/tr/kurumsal/yunus-emre-enstitusu>).

Ankara Üniversitesi Türkçe Öğretim Merkezinin kurulduğu tarih akademik anlamda yabancılara Türkçe öğretimi için bir başlangıç kabul edilmektedir. Bu tarihten sonra 1990'lı yıllardan itibaren Orta Asyadaki Türk Cumhuriyetlerinin bağımsızlığını ilan etmeleri ve Türkiye Cumhuriyetinin bu devletleri tanıması ile gelişen ilişkilerle birlikte 1992 yılında Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı kuruldu (Köse ve Özsoy, 2020). TİKA'nın faaliyetleri ve Türkiye Cumhuriyetinin girişimleriyle bu dönemde başlatılan Büyük Öğrenci Projesiyle yurtdışından birçok yabancı öğrenci Türkiye'deki üniversitelere getirilerek bu üniversitelerde eğitim-öğretim hayatına başlatıldı. Böylelikle yabancılara Türkçe öğretimi alanında büyük bir atılım sağlanmış olsa da proje istenen başarıya ulaşamamış ve dolaylı olarak yabancılara Türkçe öğretimi konu alanı üzerine gereken önem verilmemiştir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi konu alanı, son 20 yıldaki devlet politikalarındaki değişim ve uluslararası alandaki ilişkilerin gelişmesiyle TÖMER'lerin sayısında hızlı bir artış yaşanmasına sebep olmuş ve Yunus Emre Enstitüsü'nün kurulmasıyla yeniden gerekli önemi kazanmıştır (Memiş, 2021:1).

Yunus Emre Enstitüsü bugün aktif olarak yurtdışındaki 66 kültür merkezinde Türkçe öğretimi faaliyetlerine devam etmektedir. Bu durumuyla yurtdışındaki Türkçe öğretiminin lokomotifi konumundadır (Memiş, 2021: 69). Faaliyetlerini Yabancılara Türkçe Öğretimi ve Kültür Sanat olmak üzere iki ana başlıkta yürüten Yunus Emre Enstitüsü, Eğitim Dairesi Başkanlığı çatısı altında Türkçeyi yabancılara kültür merkezlerinde, çevrim içi kurslarla, Türkçe öğretim portalıyla veya çevrim dışı videolarla öğretmektedir. Ayrıca Yunus Emre Enstitüsü bünyesinde Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni kapsamında yer alan yeterlilik tanımları doğrultusunda, Türkçeyi

yabancı dil olarak öğrenen bireyler için düzenli olarak Türkçe Yeterlik Sınavı (TYS) yapmaktadır.

Yabancılar Türkçe öğretimi sürecinde kullanılmak üzere birçok öğretim materyali hazırlayan Yunus Emre Enstitisine ait yayınlar:

1. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti
2. Yedi İklim Türkçe Z-Kitap
3. Türkçe Öğreniyorum Seti
4. Çocuklar İçin Türkçe Seti
5. Yabancılar İçin Türkçe Konuşma Kılavuzu
6. Yedi İklim Türkçe Konuşma ve Yazma Kitabı
7. Yedi İklim Türkçe Video Etkinlik Kitabı
8. Çocuk Hikâyeleri Dizisi
9. Anadolu Hikâyeleri
10. Dede Korkut Hikâyeleri
11. Türkçenin Sesi Yunus Emre Hikâyeleri
12. Resimlerle Kelime Öğreniyorum
13. Kelime Öğretim Afişleri

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılan Yedi İklim Türkçe öğretim setini konu edinen çalışmaları tespit etmek, tespit edilen çalışmalara ait verileri inceleyerek tasnif etmek, tasnif edilen bulguları değerlendirmek ve yorumlamak amacıyla nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır.

Araştırmanın konu edildiği bilimsel çalışmalar doküman analizi yöntemiyle incelenmeye alınmıştır. Bowen (2009), Doküman analizi hem basılı hem de bilgisayar tabanlı/internet üzerinden erişebilen her türlü yazı ve görsel materyali incelemek ve değerlendirmek için kullanılan bir işlemdir. Doküman incelemesinin bazı avantajları ve dezavantajları bulunmaktadır. Avantajları şu şekilde sıralanabilir:

1. Az zaman alan bir yöntemdir.
2. Dokümanlar kolay ulaşılabilir.
3. Diğer yöntemlere göre daha ekonomiktir.
4. Belgeler araştırma sürecinde herhangi bir değişikliğe uğramaz.
5. Belgeler diğer yöntemlere göre araştırmacının varlığından daha az etkilenirler, kararlıdır.
6. Belgeler, eksiksiz ve ayrıntılı sonuca götürebilirler, kesindirler.
7. Geniş kapsamlı bir yöntemdir.

Doküman analizinin dezavantajları ise şöyledir:

1. Araştırmacının problem durumunda yer alan soruları yanıtlamak için yetersiz olabilir.
2. Belgelere erişim kısıtlı olabilir veya kasten erişim engeli koyulabilir.
3. Bir belgenin bile eksik olması doküman analizi yöntemi ile yürütülen çalışmaların seyrini önemli ölçüde etkileyebilir (Bowen, 2009).

Doküman incelmesi, araştırmanın problem durumunu çözüm üretmek amacıyla üzerinde çalışma yapılan yazılı ve görsel materyallerin incelenmesidir (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Bu çalışmada, “Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti” üzerine yapılan bilimsel çalışmalar incelenirken içerik analizi yöntemlerinden biri olan meta-sentez yöntemi kullanılmıştır. Meta-sentez, üzerinde araştırma yürütülen konu hakkında yeni veya

daha ayrıntılı bir sonuca ulaşmak için konu alanı kapsamında yapılan çalışmaların verilerinden hareketle bir takım bulguları ulaşmak ve bu bulguları sentezleyerek bir bütün halinde sunmaktır. (Ennals P, Fossey E, Howie L., 2015). Meta sentez, nitel bir araştırma yöntemidir. Bu yöntemde araştırmacı tarafından belirli aşamalar takip edilir. Polat ve Ay (2016), meta-sentez çalışmalarında takip edilmesi gereken aşamaları, birçok meta-sentez çalışmasını inceleyerek yedi adımdan oluşan bir biçimde ifade etmişlerdir. Bu adımlar:

1. Adım: Problem durumuna ait soruların belirlenmesi.
2. Adım: Araştırma konusu hakkında alanyazın taramasının yapılması
3. Adım: Araştırmada kullanılacak olan kaynakların değerlendirilmesi ve kodlanması
4. Adım: Ulaşılan kaynaklardan araştırmaya dahil edilecek olanlarla dahil edilmeyecek olanların seçilmesi
5. Adım: Kullanılacak olan kaynakların sınıflandırılması, ortak ve alt temaların belirlenmesi
6. Adım: Kaynaklardan elde edilen bulguların sentezlenmesi
7. Adım: Araştırma sürecinin ve sonucunun detaylı olarak raporlaştırılması şeklindedir (Polat ve Ay, 2016).

3.2. Araştırmanın Kapsamı

Araştırmanın evrenini yabancılar için hazırlanmış olan Türkçe öğretim setlerini konu alan çalışmalar oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Yedi İklim Türkçe öğretim setinin çalışma kapsamına alındığı altmış dört (64) adet makale ve elli beş (55) adet lisansüstü tez oluşturmaktadır.

Tablo 3.1. Araştırma Kapsamında İncelenen Çalışmalar

Kod	Çalışmanın Adı	Yazar/Yazarlar	Yayın Yılı	Yayın Türü
M1	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Dinleme Becerisi Alanında Kullanılan Alıştırmaların Değerlendirilmesi	Bayram ÖZBAL, Ayten Genç	2019	Makale
M2	Yedi İklim Türkçe Öğretim Setinde Yer Alan Dinleme Etkinliklerinin Ölçme Değerlendirme Teknikleriyle İlişkisi Açısından Değerlendirilmesi (B1 Seviyesi Ders Kitabı Örneği)	Lokman TANRIKULU, Murat GİR	2019	Makale
M3	Yabancılar Türkçe Öğretimine Yönelik Ders Kitaplarının Konuşma Becerisi Açısından Karşılaştırılması	Sevil HASIRCI	2019	Makale

Tablo 3.1. devamı

M4	Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanılan Yedi İklim ve İstanbul Ders Kitaplarında Yazma Görevleri	Yunus Emre ÇEKİCİ	2018	Makale
M5	Yabancılar Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Yazma Etkinliklerinin Değerlendirilmesi (Yedi İklim Türkçe Örneği)	Demet YAYLI, Derya YAYLI	2018	Makale
M6	Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Kullanılan Dinleme Metinlerinin Metin İşleme Süreleri	Cihat Burak KORKMAZ	2019	Makale
M7	Cef-Estim Kılavuzuna Göre Hitit, İstanbul ve Yedi İklim Setlerindeki A2 Okuma Metinlerinin Değerlendirilmesi	Elif TURGUT, Neslihan KARAKUŞ, Celile Eren ÖKTEN	2017	Makale
M8	Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarında Metinler Arası Aşamalılık: Yedi İklim Türkçe ve İzmir Üzerine Karşılaştırmalı Bir İnceleme	Mehmet KARA, Yunus Emre ÇEKİCİ	2017	Makale
M9	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi A1 ve A2 Düzeyi Ders Kitaplarının Tanınmış Kişiler Açısından İncelenmesi	Kelime ERDAL vd.	2019	Makale
M10	A2 Seviyesi İçin Hazırlanmış İstanbul Yabancılar Türkçe Öğretim Seti ve Yunus Emre Enstitüsünün Yedi İklim Setinin Kültürel Aktarım Açısından Karşılaştırılması	Gülnaz ÇETİNOĞLU, Meral GÜLLÜLÜ	2018	Makale
M11	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Türk Kültür Öğeleri Olarak Atasözleri ve Deyimler	Erdost ÖZKAN	2017	Makale
M12	Yedi İklim Türkçe Öğretim Setinin (A1-A2) Kültür Aktarımı Açısından Değerlendirilmesi	Cihan ÇAKMAK	2019	Makale
M13	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Kültür Aktarımı: Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Örneği (B1-B2 Düzeyi)	Adem İŞCAN, Tufan YASSITAŞ	2018	Makale
M14	Yedi İklim Türkçe ve İstanbul Kitaplarında Yer Alan Somut ve Somut Olmayan Kültürel Mirasların Değerlendirilmesi	Fatma ÜÇLER	2018	Makale
M15	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarındaki Okuma Metinlerinde Atasözü ve Deyimlerin Dağılımı: Yedi İklim Örneği	Mesut GÜN Burak İKİZÇİNAR	2019	Makale
M16	Avrupa Dil Programı Sözcük Setleri ile Yabancılar Türkçe Öğretimi Kitaplarındaki Sözcüklerin Karşılaştırılması: Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı Örneği	Mehmet ÇİÇEK	2015	Makale
M17	Yedi İklim Türkçe Setinde Arapça Kökenli Sözcüklerin Sıklığı	Hüseyin ÖZÇAKMAK, Görkem Yılmaz TUTKU	2019	Makale
M18	Yedi İklim Türkçe A1 Kitabı ile Sejong Hanguko Korece 1A-1B Kitaplarının Tema ve Kelimeler Açısından Karşılaştırılması	Şükrü BAŞTÜRK, Zeynep KILIÇ	2020	Makale
M19	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanılan “Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti”nin Çoklu Zekâ Kuramı Açısından İncelenmesi	Hilal KESKİN, Erhan YEŞİLYURT	2019	Makale

Tablo 3.1. devamı

M20	Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe Setinin (Temel Seviye: A1, A2) Yapılandırmacılık Bağlamında Değerlendirilmesi	Umut BAŞAR	2016	Makale
M21	Yedi İklim B1 ve B2 Türkçe Öğretim Setlerindeki Serbest Okuma Metinlerinin Görseller ile Bütünlüğünün İncelenmesi	Mesut GÜN, Ahmet ÜNAL	2019	Makale
M22	B1 Düzeyindeki Yedi İklim Türkçe Ders Kitabında Metinler Arası Fotoğraf Aşamalılığı	Yunus Emre ÇEKİCİ	2018	Makale
M23	Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe Setinin (Temel Seviye: A1) Dinleme Etkinliklerinin Çerçeve Programı Ölçeğinde Değerlendirilmesi	Mesut GÜN, Gizem ALPTEKİN	2019	Makale
M24	Yabancılar Türkçe Öğretimine Yönelik Ders Kitaplarındaki Konuşma Etkinliklerinin Dil Öğrenme Stratejileri Açısından İncelenmesi	Sevil HASIRCI	2019	Makale
M25	Yabancı Dil Olarak Türkçe Ders Kitaplarındaki Konuşma Etkinliklerinin Konuşma Türleri Açısından İncelenmesi	Mehmet KURUDAYIOĞLU	2019	Makale
M26	Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarında (İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti, Yedi İklim Öğretim Seti) Yer Alan Metinlerin Okunabilirlik Düzeylerinin İncelenmesi	Hasan Hüseyin MUTLU	2020	Makale
M27	Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Metin Türlerinin Sınıflandırılması ve Ders Kitaplarında Yer Alan Okuma Metinlerinin Değerlendirilmesi	Latif İLTAR, Fatma AÇIK	2019	Makale
M28	Yabancılar Türkçe Öğretim Setlerinde Yer Alan Konuşma Etkinliklerinde Dilin Kullanım Alanları	Muhammed Eyyüp SALLABAŞ, Hatice SAĞLIK	2020	Makale
M29	Yabancılar Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Yer Alan Terimler Üzerine Bir İnceleme	Tuğba HAYRAN, Hülya YAZICI	2020	Makale
M30	Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarında Yer Alan Deyimler Üzerine Bir İnceleme	Tuğba HAYRAN, Hülya YAZICI	2020	Makale
M31	Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kullanılan Yedi İklim ve Lale Türkçe Ders Kitaplarının B1 Düzeyinde Okuma Metinlerindeki Bağlam Kullanımının Karşılaştırılması	Ahmet GÜRDAL, Nilüfer GÜRDAL	2020	Makale
M32	Yabancılar Türkçe Öğretiminde Örtmece: Yunus Emre Türkçe Öğretim Seti Örneği	Gülmira OSPANNOVA	2019	Makale
M33	Yunus Emre Türkçe Öğretimi Seti'nde Yer Alan Metinlerin Tür, Tema ve Özgünlük Açısından İncelenmesi	Nilüfer SERİN, Emine Damla TURAN	2015	Makale
M34	İki Farklı Dilin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanılan Temel Seviye Ders Kitaplarının Dinleme Etkinlikleri Bakımından Karşılaştırılması	Mesut GÜN, Muhammet MEMİŞ, Çiğdem YALÇIN	2017	Makale
M35	Yabancılar Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Kalıp Sözler: Yedi İklim Türkçe Örneği	Fatih YILMAZ, Esma ÇETİNKAYA	2019	Makale
M36	Yabancılar Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Kalıp Sözlerin Kullanım Düzeylerinin Tespiti ve Değerlendirilmesi	Sema BAŞAR	2018	Makale

Tablo. 3.1. devamı

M37	Yabancı Dil Öğretiminde ve Yabancılar Türkçe Öğretim Setlerinde Kalıp Sözlür	Semra BAYRAKTAR	2020	Makale
M38	Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B1 Düzeyi Okuma Metinlerinde Temel, Yan ve Mecaz Anlamlı Sözcüklerin Kullanım Sıklığı	Behice VARİŞOĞLU, Merve MİÇOOĞULLARI	2020	Makale
M39	Yabancılar Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Batı Kökenli Sözcüklerin Kullanımı: Yedi İklim Türkçe Seti (A1-A2 Ders Kitabı) Örneği	Şaziye DURUKAN	2021	Makale
M40	Yabancılar Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarındaki Terim Karmaşası	Sinem GÖNEN KAYACAN, Vildan ÖNCÜL	2021	Makale
M41	Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Temel Düzey Ders Kitaplarında Dilbilgisi Terimleri	Salih Kürşad DOLUNAY, Seda KAYA	2020	Makale
M42	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Kitaplarında Atasözü ve Deyimlerin Öğretim Stratejileri	Eda TEKİN, Bayram BAŞ	2019	Makale
M43	Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Onomatopiler (Yansımalar)	Dilek ÜNVEREN	2019	Makale
M44	Yabancı Dil Olarak Türkçe Eğitiminde Kullanılan Materyallerin Akademik Söz Varlığı Bakımından Derlem Tabanlı İncelenmesi	Ramazan ŞİMŞEK	2021	Makale
M45	Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarında Yer Alan Etkinliklerin Sözcük Öğretim Yöntemleri Açısından Değerlendirilmesi	Abdullah UĞUR, Mesut GÜN	2020	Makale
M46	Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi Alanında Hazırlanan Yedi İklim Kitap Setinin Anonim Türk Halk Edebiyatı Unsurları Açısından İncelenmesi	Ramazan ÇAKIR	2020	Makale
M47	Yabancılar Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Kültürel Öğeler (A2 Düzeyi)	Kelime ERDAL vd.	2018	Makale
M48	Yabancılar Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Kültürel Unsurlar: Yedi İklim Türkçe Örneği	Fatih YILMAZ, Esma ÇETİNKAYA	2018	Makale
M49	Yabancı Dil Olarak Türkçe Ders Materyallerinde Türk ve Türkiye İmajına İlişkin Unsurlar	Elif AKTAŞ	2021	Makale
M50	Metin Sınıflandırması Bağlamında Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Kullanılan Dinleme Metinleri	Cihat Burak KORKMAZ	2019	Makale
M51	Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanılan C1 Seviye Ders Kitaplarında Yer Alan Dinleme Etkinliklerinin Üst Bilişsel Stratejiler Açısından İncelenmesi	Mesut GÜN, Çiğdem YALÇIN	2019	Makale
M52	Yedi İklim ve Gazi Yabancılar İçin Türkçe B1 Düzeyi Ders Kitaplarındaki Dinleme Metinlerinin Nitelikleri	Serpil ÖZDEMİR, İrem KELEŞ	2021	Makale
M53	Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kullanılan İleri Düzey (C1-C2) Ders Kitaplarındaki Metinlerin Okunabilirlik Düzeylerinin Karşılaştırılması	Hasan BAĞCI	2020	Makale
M54	Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi “Yedi İklim” ve “Yeni Hitit” Ders Kitaplarındaki Okuduğunu Anlama Sorularının İncelenmesi	Elçin ESMER	2021	Makale

Tablo. 3.1. devamı

M55	Yedi İklim Türkçe Orta Seviye Ders Kitabı ile Türkçeye Yolculuk Ders Kitabı Orta Seviye Okuma Etkinliklerinin Karşılaştırılmalı İncelenmesi	Lokman TANRIKULU, Mohammad Masih HANAFI	2021	Makale
M56	Yabancılar Türkçe Öğretiminde Konuşma Becerisi ve Telaffuz Eğitimi	Yunus ŞENYİĞİT, Alpaslan OKUR	2019	Makale
M57	A1 Düzeyindeki Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Yer Alan Konuşma Etkinliklerinin Avrupa Dil Gelişim Dosyası Yeterlilikleri Bağlamında Değerlendirilmesi	Muhammed Eyyüp SALLABAŞ, Hatice SAĞLIK	2020	Makale
M58	“Yabancı Dil Olarak Türkçe” Ders Kitaplarında Alıştırma Yönergelerinin Değerlendirilmesi	Bayram ÖZBAL, Ayten GENÇ	2019	Makale
M59	Yabancılar Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Bulunan Metin Altı Soruların Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	Fatih KANA, E. Zeynep GÜNEY	2020	Makale
M60	Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti Ders Kitabındaki Görsellerde Kültür Aktarımı	Kadir KAPLAN	2021	Makale
M61	Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti’nde Yer Alan Metinlerin ve Resimlerin Toplumsal Cinsiyet Rollerini Açısından İncelenmesi	Muhammed TUNAGÜR	2021	Makale
M62	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarındaki Şahsiyetler Üzerine Bir İnceleme	Emrah BOYLU, Kübra BAŞKAYA	2020	Makale
M63	Temel İlkelerin Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarındaki Yansıması	Emine TEPE, Gülden TÜM	2021	Makale
M64	Yabancı Dil Olarak Türkçe ve İngilizce Öğretiminde Kullanılan Yedi İklim ve Network (B1, B2) Ders ve Çalışma Kitaplarında Bulunan Okuma Metinlerindeki Metin Altı Sorularının Taksonomik Olarak İncelenmesi ve Karşılaştırılması	Şeyda Yılmaz IBRAHİMİ	2019	Makale
T1	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Yer Alan Dinleme Etkinliklerinin Dil Öğrenme Stratejileri Açısından İncelenmesi	Çiğdem YALÇIN	2018	Yüksek Lisans Tezi
T2	Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Kullanılan Dinleme Metinlerinin İncelenmesi ve Değerlendirilmesi	Cihat Burak KORKMAZ	2018	Doktora Tezi
T3	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Temel Düzeyde (A1-A2) Konuşma İzlençe Örneğinin Hazırlanması	Sinem KOÇAK	2018	Yüksek Lisans Tezi
T4	Yabancı/İkinci Dil Olarak Türkçe Konuşma Becerisinin Yedi İklim B1 Düzeyi Ders Materyalleri Üzerinden Değerlendirilmesi	Meryem ÇOLAK	2018	Yüksek Lisans Tezi
T5	Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarında Yer Alan Konuşma Becerisi Etkinliklerinin Avrupa Dil Gelişim Dosyası Doğrultusunda Değerlendirilmesi	Hatice SAĞLIK	2018	Yüksek Lisans Tezi
T6	Türkçe, İngilizce ve Almanca Yabancı Dil Öğretimi Kitaplarının Konuşma Etkinlikleri Bakımından Karşılaştırılması	Ahmet HATTATİOĞLU	2019	Yüksek Lisans Tezi

Tablo. 3.1. devamı

T7	Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi Bağlamında Okuma Kazanımlarının (B1 Düzeyi) Ders Kitaplarındaki Görünümü	Cansın YILMAZ	2019	Yüksek Lisans Tezi
T8	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yazma Becerisi Geliştirmeye Yönelik Öykü Kullanımı: B2 Düzeyi	Fatma DEMİR	2017	Yüksek Lisans Tezi
T9	Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarındaki Okuma Metinlerinin Farklı Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi	Latif İLTAR	2018	Doktora Tezi
T10	Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarındaki Metinlerin Okunabilirlik Düzeyleri Açısından İncelenmesi	Esme ŞİMŞEK	2019	Yüksek Lisans Tezi
T11	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanılan C1 Düzeyi Ders Kitaplarında Disiplinler Arasılık	Büşra ÇEVİK	2019	Yüksek Lisans Tezi
T12	Yabancı Dil Olarak Türkçe Ders Kitaplarında Kültürel Unsurların Kullanımı: Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Örneği (C1 – C2 Seviyesi)	Mete ALMALI	2019	Yüksek Lisans Tezi
T13	Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B1, B2 ve C1 Seviyesi Ders Kitaplarındaki Metinlerin Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarımı Açısından İncelenmesi	Gülce TOSUN	2016	Yüksek Lisans Tezi
T14	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Kültür Aktarımı: Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Örneği (A1-A2 Düzeyi)	Oya ÖZGAT TATAN	2018	Yüksek Lisans Tezi
T15	Sözcük Öğretimi ile Kültür Aktarımı: Avrupa Ortak Çerçeve Metninden Hareketle Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti'nin Değerlendirilmesi	NESİBE ALCELLAT	2018	Yüksek Lisans Tezi
T16	Yabancılar İçin Türkçe İstanbul (İstanbul Turkish For Foreigners Course Book) ve Yedi İklim Orta Seviye Ders Kitaplarının Kültür Aktarımı Açısından İncelenmesi	Filiz ÖRDEK	2019	Yüksek Lisans Tezi
T17	Yeni Hitit Dil Öğretim Seti ile Yedi İklim Dil Öğretim Setinin Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kültür Aktarımı Açısından Karşılaştırılması	Pelin SEVER	2019	Yüksek Lisans Tezi
T18	Yedi İklim Yabancı Dil Olarak Türkçe Setindeki Kültürel Varlığın İncelenmesi	Bükte AKKOYUNLU	2019	Yüksek Lisans Tezi
T19	Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarımının Başka Bir Boyutu: Ders Kitaplarının Cinsiyet Tercihi Açısından İncelenmesi	Zehra GÜLLE	2019	Yüksek Lisans Tezi
T20	Yabancılar Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Kültürel Unsurlar: Yedi İklim Türkçe Örneği	Esmâ ÇETİNKAYA	2018	Yüksek Lisans Tezi
T21	Kültürler Arası İletişim Yaklaşımı Açısından Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarındaki Deyimler	İsa GÜNDOĞDU	2019	Yüksek Lisans Tezi
T22	Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanılan Kitaplardaki Kalıp Söz ve Deyim Varlığı	Sena ZORPUZAN	2018	Yüksek Lisans Tezi

Tablo. 3.1. devamı

T23	Yabancılar Türkçe Öğretimine Yönelik Ders Kitaplarının Atasözleri ve Deyimler Açısından İncelenmesi	Gülcan ERDOĞAN	2019	Yüksek Lisans Tezi
T24	Yabancılar Türkçe Öğretimi Kitaplarında Dil Düzeylerine Göre Deyim ve Kalıp Söz Kullanımı	Yasemin NASUH	2019	Yüksek Lisans Tezi
T25	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Dil-Kültür İlişkisi Bağlamında Yazınsal Metinlerin Temel Söz Varlığı Açısından İncelenmesi	Tuğcihan GÜVENDİK	2019	Yüksek Lisans Tezi
T26	Yabancılar Türkçe Öğretiminde Seviyelere Göre Kelimelerin Derinlik ve Genişlik Boyutlarının İncelenmesi: Yedi İklim Örneği	Yüstra ŞENGİN AVCU	2020	Yüksek Lisans Tezi
T27	Yabancılar Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Bulunan Metin Altı Soruların Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	E. Zeynep GÜNEY	2019	Yüksek Lisans Tezi
T28	Yabancı Dil Olarak Türkçe ve İngilizce Öğretiminde Kullanılan Yedi İklim ve Network (B1, B2) Ders ve Çalışma Kitaplarında Bulunan Okuma Metinlerindeki Metin Altı Sorularının Taksonomik Olarak İncelenmesi ve Karşılaştırılması	Şeyda Yılmaz İBRAHİMİ	2019	Yüksek Lisans Tezi
T29	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Set Halinde Kullanılan “İstanbul” ve “Yedi İklim” Metot Kitaplarında Okuma Metinleri Üzerine Bir Karşılaştırma ve Kitaplara İlişkin TÖMER Öğretim Elemanlarının Görüşleri	Kübra AYDOĞAN	2018	Yüksek Lisans Tezi
T30	Kelime Öğretimi Stratejileri Açısından Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Kitapları Üzerine Bir Araştırma	Mehmet SAYDAM	2018	Yüksek Lisans Tezi
T31	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Kitaplarında Atasözü ve Deyimlerin Öğretim Stratejileri Üzerine Bir Durum Tespiti	Eda TEKİN	2019	Yüksek Lisans Tezi
T32	Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarının Sözcük Öğretimi Açısından İncelenmesi	Abdullah UĞUR	2019	Yüksek Lisans Tezi
T33	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde/Öğreniminde Kelime Kazanımına İlişkin Oyun İçerikli Materyal Geliştirme Örneği: B1 Düzeyi	Suriye BOZALİ	2019	Yüksek Lisans Tezi
T34	Yabancı Dil Olarak Türkçe ve İngilizce Öğretimi İleri Seviye Ders Kitaplarındaki Kelime Etkinliklerinin Karşılaştırılması	Funda YEŞİL	2019	Yüksek Lisans Tezi
T35	Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarının Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçevesi Açısından İncelenmesi	Ömer SÖNMEZ	2019	Yüksek Lisans Tezi
T36	Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarının Temel Dil Becerileri Bağlamında Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi	Ramazan ŞİMŞEK	2016	Yüksek Lisans Tezi
T37	Yabancılar Türkçe Öğretimi İçin Hazırlanmış Ders Kitaplarının İncelenmesi	Engin ÖMEROĞLU	2016	Doktora Tezi

Tablo. 3.1. devamı

T38	Yabancı Dil Olarak Türkçe Ders Kitaplarında Alıştırmaların İncelenmesi: A1-A2 Düzeyi	Bayram ÖZBAL	2019	Doktora Tezi
T39	Subliminal Bir Güç Göstergesi: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Ders Kitapları	Ramazan ŞİMŞEK	2019	Doktora Tezi
T40	Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarının Öğrenci Özerkliği Açısından İncelenmesi	Büşra AKKUŞ	2019	Yüksek Lisans Tezi
T41	Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarında Söz Varlığına Yönelik Bir İnceleme	Tuğba HAYRAN	2019	Yüksek Lisans Tezi
T42	Yabancılar Türkçe Öğretiminde Sözcük Öğretim Yollarının Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimindeki Ders Kitaplarına Yansıması	Duygu ELMAS DİNDAR	2019	Yüksek Lisans Tezi
T43	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanılan “Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti”nin Çoklu Zekâ Kuramı Açısından İncelenmesi	Hilal KESKİN	2019	Yüksek Lisans Tezi
T44	Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarında Yer Alan Yazma Etkinliklerinin Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni Kapsamında Değerlendirilmesi	Esat ÖNCÜL	2020	Yüksek Lisans Tezi
T45	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Kitaplarında İkillemelerin Yapı, İşlev ve Anlam Açısından Değerlendirilmesi	Leyla Nimet YABACI	2020	Yüksek Lisans Tezi
T46	Yabancılar İçin Hazırlanan Türkçe Ders Kitaplarındaki Hedef Sözvarlığının Tematik Bağlamda İncelenmesi	Merve YILMAZ CANÖZ	2020	Doktora Tezi
T47	Yabancı Dil Olarak Türkçe Eğitimi Kitaplarında Deyim ve Atasözlerinin Kullanımına İlişkin Bir İnceleme (Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Örneği)	İkbal AKKAR	2021	Yüksek Lisans Tezi
T48	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi İçin Hazırlanmış Ders Kitapları ile Bu Kitapları Kullanan Öğrencilerin Söz Varlığının Karşılaştırılması	Nilüfer SERİN	2017	Doktora Tezi
T49	Yabancılar Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Kelime Öğretimi Stratejileri	Mehmet Kürşat GÜZEL	2021	Yüksek Lisans Tezi
T50	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Halk İnanışlarının Yeri	Mine AKDEMİR	2021	Yüksek Lisans Tezi
T51	Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarındaki Atasözü ve Deyimlerin Kültür Aktarımına Katkısı	İsmail DEMİRTAŞ	2021	Yüksek Lisans Tezi
T52	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Bir Kültür Aktarım Aracı Olarak Kalıp Sözler	Semra BAYRAKTAR	2019	Doktora Tezi
T53	Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Ders Kitaplarında Kullanılan Telaffuz Yöntem ve Uygulamaları Üzerine Bir İnceleme	Eda TORAMAN ÜNAL	2020	Yüksek Lisans Tezi
T54	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Kitaplarında Dil İşlevlerinin Kullanımı Üzerine Bir Değerlendirme: A1 Örneği	Ülkü CERİT	2021	Yüksek Lisans Tezi
T55	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğreten Ders Kitaplarında Yer Alan Temel İlkeler Üzerine Bir Çalışma	Emine TEPE	2020	Yüksek Lisans Tezi

3.3. Verilerin Toplanması

Araştırmanın veri toplama süreci 03.01.2020 tarihinde başlamış, ilgili setin konu edildiği çalışmalar belirlenen sınırlılıklar göre geriye dönük olarak taranmıştır. Doküman analizi yöntemi kullanılarak çalışmaya dâhil edilecek olan araştırmalar belirlenmiştir. Araştırmanın hazırlanış sürecinde yayınlanan makale ve tezler de çalışmaya sonradan dahil edilerek veri toplama süreci 23.09.2021 tarihinde sonlandırılmıştır. Çalışmanın ele aldığı makalelere ve lisansüstü tezlere veri toplama araçları bölümünde belirtilen internet adreslerinden ulaşılmıştır. Buna ek olarak ulaşılan çalışmaların kaynakça bölümleri incelenerek araştırma kapsamına girebilecek çalışma olup olmadığı kontrol edilmiş, belirlenen ölçütlere uygunluğu tespit edilen çalışmalar araştırmaya dâhil edilmiştir.

Araştırma verilerinin Yedi İklim Türkçe öğretim seti çerçevesinde belirlenmesinde ilgili setin iki ayırt edici özelliği esas alınmıştır:

1. Yedi İklim Türkçe öğretim setinin hem yurt dışındaki hem de yurt içindeki yabancılara Türkçe öğretirken basılı bir materyal olarak kullanılması
2. Yedi İklim Türkçe öğretim setinin öğretmenler ve öğretim merkezleri tarafından en çok tercih edilen Türkçe öğretim seti olması

3.4. Veri Toplama Araçları

Araştırmacı tarafından yapılan tarama sonucunda çalışmanın içeriğini oluşturan makale ve tezlere kullanım sıklığı yüksek olan bilgi ağları aracılığıyla ulaşılmıştır. Araştırma kapsamında incelenen tezlere, Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı'nın internet sitesi Ulusal Tez Merkezi'nin veri tabanından (<http://tez.yok.gov.tr/>) erişim sağlanmıştır. Araştırma kapsamında incelenen makalelere ise Google Scholar (<http://scholar.google.com.tr/>), DOAJ (<https://doaj.org/>), TÜBİTAK ULAKBİM (<http://www.ulakbilim.gov.tr/>), TR Dizin (<https://trdizin.gov.tr/>), SOBİAD Atıf Dizini (<https://atif.sobiad.com/>), ERIK (<https://eric.ed.gov/>), ProQuest (<https://www.proquest.com/>) ResearchGate (<https://www.researchgate.net/>) ve DergiPark (<https://dergipark.org.tr/>) elektronik veri tabanları ve indeksler taranarak ulaşım sağlanmıştır.

Araştırmanın verileri toplanırken çalışmanın içeriğini oluşturan makale ve tezlere, araştırmacı tarafından belirlenen aşağıdaki anahtar kelimeler kullanılarak ulaşılmıştır:

- ✓ Yabancılar Türkçe Öğretimi
- ✓ İkinci Dil Olarak Türkçe Öğretimi
- ✓ Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi
- ✓ Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi
- ✓ Türkçenin İkinci Dil Olarak Öğretimi
- ✓ Türkçe Öğretim Setleri
- ✓ Türkçe Öğretim Ders Kitapları
- ✓ Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti
- ✓ Yunus Emre Enstitüsü

3.5. Verilerin Analizi

Yürütülen çalışma süresince Yedi İklim Türkçe öğretim setini konu alan çalışmalardan elde edilen veriler, araştırmacı tarafından içerik analizi yöntemine uygun olarak okunmuş ve içerikleri değiştirilmeden sadeleştirilerek birer cümle halinde yeninden ifade edilmiştir. Bu ifadeler, tablolara dönüştürülerek belirlenen başlıklar altında sunulmuştur. Bu başlıklar “çalışmanın türü”, “çalışmanın yayımlanma yılı”, “çalışmanın konu alanı”, “çalışmanın örneklem olarak seçtiği set sayısı”, “çalışmanın örneklem olarak seçtiği diğer öğretim setleri”, “çalışmanın incelediği seviye/seviyeler”, “çalışmanın amacı”, “çalışmanın tespit ettiği sorun”, “çalışmanın ulaştığı sonuç”, “çalışmanın bulunduğu öneri” olarak belirlenmiştir. Analiz sonucunda elde edilen veriler, frekans (f) olarak tablolara eklenmiştir.

Araştırma kapsamında incelenen altmış dört (64) makale ve elli beş (55) lisansüstü tez, içerik analizi yöntemiyle incelenerek çalışma türlerine göre kodlanmıştır. Bu kodlama, makaleler için “M” lisansüstü seviyedeki tezler için ise “T” olarak belirlenmiştir. Kodlamaların numaralandırılma işlemi, çalışmaların inceleme yaptıkları konu alanları ve araştırmacının belirlediği alt başlıklar gözetilerek yapılmıştır. Bu alt başlıklar sırasıyla “Söz Varlığı”, “Kültür Aktarımı”, “Okuma ve Dinleme Metinleri”, “Okuma Becerisi”, “Dinleme Becerisi”, “Konuşma Becerisi”, “Yazma Becerisi”, “Sözcük Öğretimi”, “Kuramlar, Yaklaşımlar ve Modeller”, “Görsel ve İşitsel Gereçler”, “Kişi Varlığı” ve “Diğer” şeklindedir. Bütün çalışmaların

inceledikleri konu alanları, bulgular bölümündeki “Yedi İklim Türkçe Öğretim Setini Konu Alan Çalışmaların İnceledikleri Konu Alanlarına İlişkin Bulgular” başlığı altında ayrıntılı olarak verilmiştir. İki veya daha fazla konuda incelemede bulunan çalışmalara ise birden çok konu başlığı altında yer verilmiştir.

Araştırmanın hazırlık süresince yayınlanan (çalışmanın veri toplama aşaması bittikten sonra yayınlanan) çalışmalar da tespit edilerek bu kodlamaya sonradan dahil edilmiştir. Araştırma kapsamında ele alınan bütün çalışmaların künyesine kaynakça bölümünde ayrıntılı olarak yer verilmektedir.

3.6. Araştırmanın Geçerliliği ve Güvenirliği

Nitel araştırmalarda geçerlilik, iç geçerlilik ve dış geçerlilik olarak ikiye ayrılmaktadır. En genel ifadesiyle iç geçerlilik araştırmacı tarafından ulaşılan bulguların gerçeği yansıtıp yansıtmadığı ile ilişkiliyken dış geçerlilik bu bulguları genellenebilir olup olmadığı ile ilişkilidir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Güvenirlik ise yapılan araştırma sonucunda ulaşılan bulguların tutarlılığı, kararlılığı ve duyarlılığıdır (Büyüköztürk vd., 2018). Bütün akademik çalışmaların temel unsurlarından olan geçerlilik ve güvenirlik, nitel çalışmalar için büyük önem arz etmektedir (Batdı ve Oral, 2020).

Yapılan bu meta-sentez çalışmasında da geçerlik ve güvenirliği sağlamak amacıyla, araştırmacı tarafından elde edilen bulgular detaylı bir şekilde raporlaştırılmıştır. İnceleme sonucunda ulaşılan veriler tablolar halinde açık bir şekilde sunulmuş ve bu verilere ait ayrıntılı açıklamalara yer verilmiştir. Ayrıca elde edilen her bulgu için kaynak gösterimi yapılmıştır. Kodlama ve sınıflandırma sürecinde ortaya çıkabilecek bir sorunun yaşanmasını önlemek için meta senteze dâhil edilen çalışmalar araştırmacı tarafından tekrar tekrar kontrol edilmiştir. Kodlamalar, araştırmaya dahil edilen çalışmaların kimliklerini oluşturduğu için iki aşamalı olarak yani bir ay arayla yeniden büyük bir titizlikle yapılmıştır. Araştırma sürecinde elde edilen bulgulara hiçbir şekilde araştırmacı tarafından taraflı bir müdahalede bulunulmamış ve çalışmaların özgünlüğü korunmuştur.

Bütün araştırma sürecinde bilimsel ve etik kurallara riayet edilmiştir. Araştırmanın raporlaştırılma aşamasında ise alıntı yapma ve aktarma kurallarına uyulmuştur.

4. BULGULAR VE YORUM

4.1. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setini Konu Alan Çalışmaların Türlerine İlişkin Bulgular

Tablo 4.1. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setini Konu Alan Çalışmaların Türleri

Kategoriler	Makale/Tez Numarası	<i>f</i>
Makale	M1, M2, M3, M4, M5, M6, M7, M8, M9, M10, M11, M12, M13, M14, M15, M16, M17, M18, M19, M20, M21, M22, M23, M24, M25, M26, M27, M28, M29, M30, M31, M32, M33, M34, M35, M36, M37, M38, M39, M40, M41, M42, M43, M44, M45, M46, M47, M48, M49, M50, M51, M52, M53, M54, M55, M56, M57, M58, M59, M60, M61, M62, M63, M64	64
Tez	Yüksek Lisans T1, T3, T4, T5, T6, T7, T8, T10, T11, T12, T13, T14, T15, T16, T17, T18, T19, T20, T21, T22, T23, T24, T25, T26, T27, T28, T29, T30, T31, T32, T33, T34, T35, T36, T40, T41, T42, T43, T44, T45, T47, T49, T50, T51, T53, T54, T55	47
	Doktora T2, T9, T37, T38, T39, T46, T48, T52	8
Toplam		119

Tablo 4.1.'de araştırmacı tarafından tespit edilen çalışma sayısı ve tespit edilen bu çalışmaların türlerine ait bulgular yer almaktadır.

Tablodaki veriler incelendiğinde Yedi İklim Türkçe öğretim setini konu edinen yüz on dokuz (119) çalışma olduğu görülmektedir. Bu çalışmaların altmış dört (64) tanesi makale, elli beş (55) tanesi tez türündedir. Tez türündeki çalışmaların öğrenim kademesindeki dağılımına bakıldığında ise kırk yedi (47) tanesinin yüksek lisans tezi, sekiz (8) tanesinin doktora tezi olduğu görülmektedir.

4.2. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setini Konu Alan Çalışmaların Yayımlanma Yıllarına İlişkin Bulgular

Tablo 4.2. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setini Konu Alan Çalışmaların Yayımlanma Yılları

Yayımlanma Yılı	Makale/Tez Numarası	<i>f</i>
2015	M16, M33	2
2016	M20, T13, T36, T37	4
2017	M7, M8, M11, M34, T8, T48	6
2018	M4, M5, M10, M13, M14, M22, M36, M47, M48, T1, T2, T3, T4, T5, T9, T14, T15, T20, T22, T29, T30	21
2019	M1, M2, M3, M6, M9, M12, M15, M17, M19, M21, M23, M24, M25, M27, M32, M35, M42, M43, M50, M51, M56, M58, M64, T6, T7, T10,	50

2020	T11, T12, T16, T17, T18, T19, T21, T23, T24, T25, T27, T28, T31, T32, T33, T34, T35, T38, T39, T40, T41, T42, T43, T52 M18, M26, M28, M29, M30, M31, M37, M38, M41, M45, M46, M53, M57, M59, M62, T26, T44, T45, T46, T53, T55	21
2021	M39, M40, M44, M49, M52, M54, M55, M60, M61, M63, T47, T49, T50, T51, T54	15
Toplam		119

Tablo 4.2.'de araştırma kapsamında incelenen çalışmaların yayımlanma yılları ile ilgili veriler yer almaktadır.

Tabloya bakıldığında 2015-2021 yılları arasında Yedi İklim Türkçe öğretim setini konu edinen bilimsel çalışmaların yayımlanma yıllarına ait bulguların yer aldığı görülmektedir. Tablodaki veriler incelendiğinde; 2015 yılında iki (2), 2016 yılında dört (4), 2017 yılında altı (6), 2018 yılında yirmi bir (21), 2019 yılında elli (50), 2020 yılında yirmi bir (21), 2021 yılında ise on beş (15) bilimsel çalışmanın Yedi İklim Türkçe öğretim seti üzerine araştırma yaptığı anlaşılmaktadır.

4.3. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setini Konu Alan Çalışmaların İnceledikleri Konu Alanlarına İlişkin Bulgular

Tablo 4.3. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setini Konu Alan Çalışmaların İnceledikleri Konu Alanları

Konu Alanı	Makale/Tez Numarası	f
Söz Varlığı	M11, M15, M16, M17, M18, M29, M30, M32, M35, M36, M37, M38, M39, M40, M41, M43, M44, T21, T22, T23, T24, T25, T26, T41, T45, T46, T47, T48, T51, T52	30
Kültür Aktarımı	M10, M11, M12, M13, M14, M46, M47, M48, M49, M60, M61, T12, T13, T14, T15, T16, T17, T18, T19, T20, T37, T39, T50, T51	24
Okuma Becerisi	M7, M8, M21, M22, M26, M27, M31, M33, M53, M54, M55, M58, T7, T9, T10, T11, T29, T35, T36, T37, T38	21
Dinleme Becerisi	M1, M2, M6, M8, M22, M23, M33, M34, M50, M51, M52, M58, T1, T2, T11, T35, T36, T37, T38	20
Konuşma Becerisi	M3, M24, M25, M28, M56, M57, M58, T3, T4, T5, T6, T35, T36, T37, T38, T53	16
Yazma Becerisi	M4, M5, M58, T8, T35, T36, T37, T38, T44	9
Sözcük Öğretimi	M42, M45, T30, T31, T32, T33, T34, T42, T49	9
Kuramlar, Yaklaşımlar ve Modeller	M19, M20, M59, M64, T27, T28, T43	7
Görsel ve İşitsel Gereçler	M21, M22, M60, M61, T37	5
Kişi Varlığı	M9, M62	2
Diğer	M63, T40, T54, T55	4

Tablo 4.3.'te araştırma kapsamında incelenen çalışmaların inceledikleri konu alanları ile ilgili veriler yer almaktadır.

Tablo 4.3'te görüldüğü üzere çalışmaya dahil edilen makale ve tezler, araştırmacı tarafından içerikleri dikkate alınarak on bir (11) başlıkta incelemeye

alınmıştır. Bu çalışmalar arasından birden çok konu alanı kapsamında değerlendirilen makale ve tezler, tabloda kodları ile belirtilmiştir.

Araştırma sonucunda ulaşılan bulgulara göre Yedi İklim Türkçe öğretim setini inceleyen çalışmaların yirmi otuz (30) tanesi söz varlığı konusunu ele almaktadır. Söz varlığı konu alanından sonra en çok ele alınan konu alanı ise yirmi dört (24) çalışmayla kültür aktarımı konu alanıdır. Yukarıdaki tabloda yer alan bulgulara göre Yedi İklim Türkçe öğretim setini inceleyen çalışmaların dört temel dil becerisi arasından en çok üzerinde durdukları beceri alanının okuma becerisi konu alanı olduğu görülmektedir. Bu konu başlığında yirmi bir (21) çalışma yer almaktadır. Okuma becerisinden sonra temel dil becerilerinden en çok ele alınan diğer konu alanı ise dinleme becerisi konu alanıdır ve bu alanda toplam yirmi (20) çalışma yapılmıştır. Konuşma becerisi konu başlığında on altı (16) çalışmanın yer aldığı görülürken bu konu başlığını takip eden yazma becerisi başlığında dokuz (9) çalışma görülmektedir. Sözcük öğretimi konu başlığında ise toplam dokuz (9) çalışma yer almaktadır. Araştırma sonucunda ulaşılan diğer bulgular bakıldığında ise ilgili öğretim setini kuramlar, yaklaşımlar ve modeller çerçevesinde inceleyen yedi (7); görsel ve işitsel gereçler kapsamında değerlendiren beş (5); kişi varlığı bağlamında inceleyen iki (2) çalışmanın olduğu görülmektedir. Araştırmada, başka bir çalışma ile ortak konu alanına sahip olmayan çalışmalara diğer kategorisi altında yer verilmiştir. Bu kategoride yer alan çalışmalardan M63 ve T55 kodlu çalışmalarda ders kitaplarının ilkeler bakımından incelendiği, T40 kodlu çalışmada ders kitaplarının öğrenci özerkliği bakımından değerlendirildiği, T53 kodlu çalışmada ise ders kitaplarındaki dil işlevlerinin kullanımının incelendiği tespit edilmiştir.

Araştırma kapsamında on üç (13) çalışma birkaç farklı konu başlığı altında incelemeye alınmıştır. Bu durumun sebebi, ilgili makale ve tezlerin yoğunlaştıkları konu alanlarının çeşitliliğinden ve ele aldıkları konu alanlarının birbiriyle yakın bir ilişkide olmasından kaynaklanmaktadır. Yukarıda bahsi geçen bu çalışmalar: M8, M11, M21, M22, M33, M58, M60, M61, T11, T35, T36, T37 ve T38 kodlu çalışmalardır. Bundan dolayı, araştırmacı tarafından yukarıda kodları ile belirtilen çalışmalara, tek bir konu başlığı altında değil, birkaç farklı konu başlığı altında yer verilmiştir.

Tablodaki bulgular detaylı bir şekilde incelendiğinde; M8, M33 ve T11 kodlu çalışmada hem okuma metinlerinin hem de dinleme metinlerinin birlikte konu

edinildiği tespit edilmiştir. M11 ve T51 ve kodlu çalışmalarda ise söz varlığı unsurları, araştırmacılar tarafından kültür aktarım aracı olarak değerlendirmeye alındığı için bu çalışmalara hem söz varlığı hem de kültür aktarımı konu başlıklarında yer verilmiştir. M21 kodlu çalışmada okuma metinleri ve görseller birlikte konu edinilirken M22 kodlu çalışmada okuma metinleri, dinleme metinleri ve görseller birlikte incelenmiştir. M60 kodlu çalışmada ise öğretim setinde yer alan görseller kültür aktarımı çerçevesinde incelenmiş; M61 kodlu çalışmada görseller de birer kültür unsuru olarak değerlendirmeye alınmıştır. Araştırma sonucunda ulaşılan bulgulardan bir diğeri de M58, T35, T36, T37 ve T38 kodlu çalışmaların hepsinin dört temel dil becerisine yer verdiğidir. Bu yüzden araştırmacı tarafından kodu belirtilen çalışmaların hepsine konuşma becerisi, dinleme becerisi, yazma becerisi ve okuma becerisi konu başlıklarında yer verilmiştir. Ayrıca T37 kodlu çalışmada öğretim setindeki kültürel unsurlar ile görsel ve işitsel gereçler incelediği için bu çalışma hem kültür aktarımı hem de görsel ve işitsel gereçler konu başlığı altında yer almıştır.

4.4. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setini Konu Alan Çalışmaların Kaç Farklı Seti İncelediklerine İlişkin Bulgular

Tablo 4.4. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setini Konu Alan Çalışmaların İnceledikleri Set Sayıları

Set Sayıları	Makale/Tez Numarası	f
Bir Seti İnceleyen Çalışmalar	M2, M5, M12, M13, M15, M17, M19, M20, M21, M22, M23, M32, M33, M35, M36, M38, M39, M43, M45, M46, M48, M60, M61, T4, T12, T13, T14, T15, T18, T20, T26, T32, T43, T47, T48	35
İki Farklı Seti Birlikte İnceleyen Çalışmalar	M4, M6, M8, M10, M14, M16, M18, M25, M26, M27, M31, M34, M42, M50, M52, M53, M54, M55, M59, M62, M63, M64, T2, T9, T16, T17, T22, T24, T25, T27, T28, T29, T31, T36, T49, T51, T54, T55	38
Üç Farklı Seti Birlikte İnceleyen Çalışmalar	M3, M7, M11, M29, M30, M37, M41, M44, M49, M56, T45, T53, T3, T6, T7, T10, T11, T23, T30, T40, T41, T42, T44	23
Dört Farklı Seti Birlikte İnceleyen Çalışmalar	M1, M9, M24, M28, M40, M57, M58, T1, T5, T8, T19, T33, T35, T37, T38, T46, T50, T52	18
Beş Farklı Seti Birlikte İnceleyen Çalışmalar	M47, M51, T21, T39	4
Altı Farklı Seti Birlikte İnceleyen Çalışmalar	T34	1
Toplam		119

Tablo 4.4'te araştırma kapsamında incelenen çalışmalarda toplamda kaç farklı öğretim setinin örneklem olarak seçildiği ile ilgili veriler yer almaktadır.

Tabloda görüldüğü üzere araştırma kapsamında incelenen makale ve tezler, araştırmacı tarafından inceledikleri öğretim seti sayısı dikkate alınarak altı (6) başlıkta değerlendirmeye alınmıştır.

Araştırmada, makale ve tezlerin bulgularına yönelik yapılan inceleme sonucunda Yedi İklim Türkçe öğretim seti ile diğer dil öğretim setlerinin (İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti, Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti, Gazi Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti, İzmir Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti, Türkçeye Yolculuk Türkçe Öğretim Seti, Lale Türkçe Öğretim Seti, Yabancı Dilim Türkçe Öğretim Seti, Sosyal Bilimler İçin Akademik Türkçe, New Headway İngilizce Öğretim Seti, Network İngilizce Öğretim Seti, Empower İngilizce Öğretim Seti, New English File Öğretim Seti, Face2Face İngilizce Öğretim Seti, Menschen Almanca Öğretim Seti, Sejong Hangugo Korece Öğretim Seti ve Avrupa Dil Portfolyosu Sözcük Seti) birlikte örneklem olarak seçildikleri tespit edilmiştir.

Tablodaki verilere göre bir seti yani yalnızca Yedi İklim Türkçe öğretim setini konu edinen otuz beş (35) çalışma bulunmaktadır. Tablodaki diğer verilere bakıldığında ise Yedi İklim Türkçe öğretim seti ile başka bir öğretim setinin/ders kitabının incelendiği veya karşılaştırıldığı otuz sekiz (38), iki öğretim setinin/ders kitabının incelendiği veya karşılaştırıldığı yirmi üç (23), üç öğretim setinin/ders kitabının incelendiği veya karşılaştırıldığı on sekiz (18), dört öğretim setinin/ders kitabının incelendiği veya karşılaştırıldığı dört (4), beş öğretim setinin/ders kitabının incelendiği veya karşılaştırıldığı bir (1) çalışmanın tespit edildiği görülmektedir.

4.5. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setini Konu Alan Çalışmaların Örneklem Olarak Belirledikleri Diğer Öğretim Setlerinin Seçilme Sıklığına İlişkin Bulgular

Tablo 4.5. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setini Konu Alan Çalışmaların Örneklem Olarak Belirledikleri Diğer Öğretim Setlerinin Seçilme Sıklıkları

Öğretim Setinin Adı	f
İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti	62
Gazi Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti	38
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Öğretim Seti	37
İzmir Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti	6
Türkçeye Yolculuk Türkçe Öğretim Seti	4
Lale Türkçe Öğretim Seti	1
DİLMER Yabancı Dilim Türkçe Öğretim Seti	1
Sosyal Bilimler İçin Akademik Türkçe Öğretim Seti	1
New Headway İngilizce Öğretim Seti	2
Network İngilizce Öğretim Seti	2
Empower İngilizce Öğretim Seti	1
New English File İngilizce Öğretim Seti	1
Face2Face İngilizce Öğretim Seti	1
Menschen Almanca Öğretim Seti	1
Sejong Hangugo Korece Öğretim Seti	1
Avrupa Dil Portfolyosu Sözcük Seti	1

Tablo 4.5.'te çalışma kapsamında incelenen makale ve tezlerin Yedi İklim Türkçe öğretim setiyle birlikte örneklem olarak seçtiği öğretim setlerinin ele alınma sıklıklarının verildiği görülmektedir.

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü üzere yabancılar için hazırlanmış Türkçe öğretim setlerinden İstanbul Yabancılar İçin Türkçe öğretim setinin altmış iki (62), Gazi Yabancılar İçin Türkçe öğretim setinin otuz sekiz (38), Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe öğretim setinin otuz yedi (37), İzmir Yabancılar İçin Türkçe öğretim setinin altı (6), Türkçeye Yolculuk öğretim setinin dört (4), Lale Türkçe öğretim setinin bir (1), DİLMER Yabancı Dilim Türkçe öğretim setinin bir (1) ve Sosyal Bilimler İçin Akademik Türkçe öğretim setinin bir (1) çalışmada örneklem olarak seçildiği görülmektedir.

Tabloda yer alan bir diğer bulgu ise Yedi İklim Türkçe öğretim setinin sadece yabancılar Türkçe öğretmek amacıyla hazırlanmış öğretim setleriyle birlikte örneklem olarak seçilmediği aynı zamanda diğer yabancı dillerin öğretim setleriyle birlikte de örneklem olarak seçildiği yönündedir. Tablodaki veriler incelendiğinde, araştırmacıların çalışmalarında İngilizcenin, Almancanın ve Korecenin öğretilmesi amacıyla hazırlanmış öğretim setlerini de örneklem olarak seçtikleri görülmektedir. Daha detaylı bir şekilde ifade edilecek olursa Yedi İklim Türkçe öğretim seti ile New Headway ve Network İngilizce öğretim setlerinin örneklem olarak seçildiği iki (2) çalışmaya ulaşılrken İngilizceyi öğretmek amacıyla hazırlanmış diğer Empower, New English File ve Face2Face öğretim setlerinin örneklem olarak seçildiği birer (1) çalışmaya ulaşılmıştır. Bunun yanı sıra Almancanın öğretilmesi amacıyla hazırlanmış Menschen öğretim setinin Yedi İklim Türkçe öğretim seti ile birlikte örneklem olarak seçildiği bir (1) çalışma tespit edilmiştir. Buna ek olarak Sejong Hanguko Korece öğretim seti ile Yedi İklim Türkçe öğretim setinin örneklem olarak alındığı bir (1) çalışma belirlenmiştir. Ayrıca Avrupa Dil Portfolyosu sözcük setini çalışma materyali olarak seçen bir (1) çalışmanın olduğu görülmektedir. Her ne kadar bu sözcük seti, bir dil öğretim seti niteliğinde olmasa da söz konusu çalışmada, Avrupa Dil Portfolyosu sözcük setinde yer alan sözcükler ile Yedi İklim Türkçe öğretim seti içerisindeki sözcük listelerinde yer alan sözcükler beraber incelemeye alındığı için bu çalışmanın da araştırma kapsamında incelemeye alınan çalışmalar arasında yer almasının doğru olacağı düşünülmektedir.

4.6. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setini Konu Alan Çalışmaların İnceledikleri Dil Seviyelerine İlişkin Bulgular

Tablo 4.6. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setini Konu Alan Çalışmaların İnceledikleri Dil Seviyeleri

Seviye	Makale/Tez Numarası	<i>f</i>
A1	M16, M18, M23, M24, M56, M57, M60, T19, T30, T37, T40, T54	12
A2	M3, M7, M10, M47	4
B1	M2, M22, M31, M38, M42, M52, M55, T4, T6, T7, T31, T33, T42	13
B2	T8, T36	2
C1	M44, M51, T1, T11, T34, T39	6
A1 ve A2	M1, M8, M9, M12, M17, M20, M34, M36, M39, M41, M58, T3, T14, T15, T26, T35, T38, T44	18
B1 ve B2	M13, M21, M61, M64, T16, T28, T29, T45	8
C1 ve C2	M53, T12, T51	3
A1, A2 ve B1	T48	1
A1, B1 ve C1	M25	1
A2, B1 ve B2	T49	1
B1, B2 ve C1	M33, T13, T50	3
A1, A2, B1 ve B2	M43, T22, T24, T46	4
A1, A2, B1, B2 ve C1	M4, M15, M27, M28, M40, M50, T2, T5, T9, T10, T23, T25, T47, T53	14
A1, A2, B1, B2, C1 ve C2	M5, M6, M11, M14, M19, M26, M29, M30, M32, M35, M37, M45, M46, M48, M49, M54, M59, M62, M63, T17, T18, T20, T21, T27, T32, T41, T43, T52, T55	29
Toplam		119

Tablo 4.6.'daki bulgulara bakıldığında, araştırma kapsamında incelenen çalışmaların inceledikleri dil seviyelerine ait verilerin araştırmacı tarafından on beş (15) kategoriye ayrılarak incelendiği görülmektedir.

Yukarıdaki tabloda yer alan verilere bakıldığında sadece A1 seviyesini inceleyen on iki (12), sadece A2 seviyesini inceleyen dört (4), sadece B1 seviyesini inceleyen on üç (13), sadece B2 seviyesini inceleyen iki (2), sadece C1 seviyesini inceleyen altı (6) çalışma bulunmaktadır. Araştırma kapsamında sadece C2 seviyesini inceleyen bir çalışmaya rastlanılmamıştır.

Tablodaki veriler incelendiğinden temel seviye olarak adlandırılan A1 ve A2 kurlarını ele alan on sekiz (18), orta seviye olarak adlandırılan B1 ve B2 kurlarını ele

alan sekiz (8), ileri seviye olarak adlandırılan C1 ve C2 kurlarını ele alan üç (3) çalışmanın olduğu görülmektedir.

Tablodaki diğer bulgulara bakıldığında ise A1, A2 ve B1 kurlarını ele alan bir (1); A1, B1 ve C1 kurlarını ele alan bir (1); A2, B1 ve B2 kurlarını ele alan bir (1); B1, B2 ve C1 kurlarını ele alan ise üç (3) çalışmanın tespit edildiği anlaşılmaktadır.

Araştırma kapsamında, temel ve orta seviye kitapların hepsini yani A1, A2, B1 ve B2 seviyelerini çalışma materyali olarak seçen dört (4) çalışma belirlenmiş, bunun yanı sıra A1, A2, B1, B2 ve C1 seviyelerini birlikte inceleyen on dört (14) çalışma tespit edilmiştir.

Araştırma sonucunda, Yedi İklim Türkçe öğretim setine ait bütün kitaplara, yani A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 seviyelerinin hepsine yer veren çalışma sayısının yirmi dokuz (29) olduğu saptanmıştır.

4.7. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setini Konu Alan Çalışmaların Amaçlarına İlişkin Bulgular

Tablo 4.7. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setini Konu Alan Çalışmaların Amaçları

Amaçlar	Makale/Tez Numarası	f
Söz varlığı unsurlarını incelemek	M11, M15, M16, M17, M18, M29, M30, M32, M35, M36, M37, M38, M39, M40, M41, M43, M44, T21, T22, T23, T24, T25, T26, T41, T45, T46, T47, T48, T51, T52	30
Kültür aktarımını incelemek	M10, M11, M12, M13, M14, M46, M47, M48, M49, M60, M61, T12, T13, T14, T15, T16, T17, T18, T19, T20, T37, T39, T50, T51	24
Okuma ve dinleme metinlerini incelemek	M6, M7, M8, M21, M22, M26, M27, M31, M33, M50, M52, M53, T2, T7, T9, T10, T11, T29, T36, T37	20
Okuma becerisi etkinliklerini incelemek	M54, M55, M58, T7, T35, T36, T37, T38	8
Dinleme becerisi etkinliklerini incelemek	M1, M2, M23, M34, M51, M58, T1, T35, T36, T37, T38	11
Konuşma becerisi etkinliklerini incelemek	M3, M24, M25, M28, M56, M57, M58, T3, T4, T5, T6, T35, T36, T37, T38, T53	16
Yazma becerisi etkinliklerini incelemek	M4, M5, M58, T8, T35, T36, T37, T38, T44	9
Sözcük öğretimini incelemek	M42, M45, T30, T31, T32, T33, T34, T42, T49	9
Kuram, yaklaşım ve model bağlamında incelemek	M19, M20, M59, M64, T27, T28, T43	7
Görsel ve işitsel gereçleri incelemek	M21, M22, M60, M61, T37	5
Kişi varlığını incelemek	M9, M62	2
Diğer Konu Alanlarına Ait Amaçlar	M63, T40, T54, T55	4

Yedi İklim Türkçe öğretim setine çalışmalarında yer veren araştırmacıların inceleme amaçlarına ilişkin yapılan araştırma sonucunda ulaşılan veriler araştırmacı tarafından sınıflandırılarak Tablo 4.7.'de on iki (12) alt başlık halinde sunulmuştur. Bu

alışmalar arasından birden çok amacı bulunan makale ve tezler, tabloda kodları ile belirtilmiştir.

Tablodaki bulgular göz önüne alındığında, Yedi İklim Türkçe ğretim setini konu alan çalışmaların otuzu (30), adı geçen ğretim setindeki söz varlığı unsurlarını tespit etmeyi amaçlamıştır. Bu çalışmalarda, söz varlığı unsurları nitel ve nicel anlamda değerlendirilmiştir. Araştırmacılar, tespit ettikleri söz varlığı unsurlarını türüne, soyuna ve anlam ilişkisine göre sınıflandırmıştır. Sözcüklerin ve sözcük gruplarının hedef kitleye uygunluğunu tespit etmek de temel amaçlardan birisi olarak çalışmalarda yerini almıştır. Bunun haricinde kitapta yer alan sözcük listeleri de çalışmalara dahil edilerek farklı ğretim setlerinde yer alan sözcük listeleriyle karşılaştırılmıştır.

Tabloya bakıldığında yirmi dört (24) alışmanın ğretim setindeki kültür aktarımını incelemeyi amaçladığı görülmektedir. Bu çalışmalarda, ğretim setinde yer alan kültürel unsurlara odaklanılmış, metinler ve görseller bir kültür aracı olarak değerlendirilmiştir. Bu başlık altında yer alan çalışmaların incelemeyi amaçladıkları diğer bir durum ise kitaplardaki ulusal ve evrensel kültür öğelerinin dağılımını tespit etmektir. Bunun yanı sıra araştırmacılar, kültürler arası etkileşim konusu üzerinde durarak bu konunun ğretim setindeki yansımalarını tespit etmeyi amaçlamışlardır.

Araştırma sonucunda, kitaplarda yer alan okuma ve dinleme metinlerini incelemeyi amaç edinen yirmi (20) alışmanın olduğu belirlenmiştir. Bu çalışmalarda, okuma ve dinleme metinlerinin nitelik ve nicelik bağlamında karşılaştırıldığı ve dil becerileri ile arasındaki ilişkilerinin değerlendirildiği tespit edilmiştir.

Tabloda, okuma becerisi etkinliklerini incelemeyi amaçlayan toplam sekiz (8) alışılma yer almaktadır. Araştırmacı tarafından okuma becerisi alanında yapılan çalışmaların daha çok okuma metinlerinden hareketle yapıldığı ve etkinlikleri incelemeyi amaç edinen çalışma sayısının daha az olduğu saptanmıştır.

Araştırma neticesinde ulaşılan diğer bulgulara bakıldığında ise dinleme becerisi etkinliklerini incelemeyi amaçlayan on bir (11) alışmada, ğretim setinin bünyesinde yer alan dinleme etkinliklerinin; ereve metne uygunluğunu değerlendirmek, lme değerlendirme teknikleri ile ilişkisini tespit etmek ve st bilişsel stratejiler açısından değerlendirmek gibi amaçların yer aldığı belirlenmiştir.

Tabloya bakıldığında, konuşma becerisi etkinliklerini incelemeyi amaçlayan on altı (16) çalışmanın tabloda kodları ile yer aldığı görülmektedir. Bu çalışmalarda, konuşma becerisinin kitaplardaki genel görünümünün tespit etmek ve konuşma becerisi etkinliklerine hangi oranda yer verildiğini tespit etmek her çalışmanın ana hedefi olmuştur. Bunun yanı sıra kitapta yer alan konuşma etkinliklerinde konuşma stratejilerine yer verilip verilmediğinin tespiti ve etkinliklerin kazanımlarına uygunluğunun değerlendirmesi diğer amaçlar arasında yer almıştır.

Araştırma sonucunda, yazma becerisi etkinliklerini incelemeyi amaçlayan dokuz (9) çalışmaya ulaşılmıştır. Kitaplardaki yazma becerisi alanına ne ölçüde yer verildiğini incelemek, yazma etkinliklerinin kazanımlara uyumluluğunu tespit etmek ve diğer dil beceri alanlarıyla ilişkisini tespit etmek çalışmaların ana amacı olarak seçilmiştir.

Tabloda yer alan veriler incelendiğinde ilgili öğretim setindeki sözcük öğretiminin nasıl gerçekleştirildiğini saptamayı amaç edinen dokuz (9) çalışma olduğu görülmektedir. Bu çalışmalarda kitaplarda yer alan sözcük ve sözcük gruplarının hangi yöntem, teknik ve stratejiler aracılığıyla öğrenciye öğretilmek istendiğini tespit edilmeye çalışılmıştır.

Ulaşılan diğer bulgular ise ders kitaplarını eğitim-öğretim kuramları, yaklaşımları ve modelleri bağlamında değerlendirmeyi amaçlayan yedi (7), öğretim setinde yer alan görsel ve işitsel gereçleri nitelikleri açısından incelemeyi amaçlayan beş (5), metin öncesi etkinliklerde, metinlerde ve metin sonrası etkinliklerde yer verilen kişileri tespit etmeyi amaçlayan iki (2) çalışmanın tespit edildiği yönündedir. Diğer konu alanlarında çalışma yapan araştırmacıların edindikleri amaçlar başlığında dört (4) çalışma bulunmaktadır. Bu amaçlar sırasıyla öğretim setindeki temel ilkelerin görünümünü tespit etmek, öğretim setinin öğrenciye uygunluğu bağlamında öğrenci özerkliği çerçevesinde değerlendirmek ve öğretim setindeki dilin kullanım işlevlerini tespit etmektir.

Araştırmacı tarafından yüz on dokuz (119) çalışmanın bulguları incelenmiş ve bu çalışmaların amaçlarına yönelik ulaşılan detaylı veriler, tablolar halinde aşağıda sunulmuştur.

4.7.1. Söz Varlığını Konu Alan Çalışmaların Amaçlarıyla İlgili Bulgular

Tablo 4.8. Söz Varlığını Konu Alan Çalışmaların Amaçları

Amaç	Makale/Tez Numarası	f
Deyimleri incelemek	M11, M15, M30, T21, T22, T23, T24, T41, T47, T51	10
Kalıp sözleri incelemek	M35, M36, M37, T22, T24, T41, T52	7
Atasözlerini incelemek	M11, M15, T23, T41, T47, T51	6
Terimleri incelemek	M29, M40, M41, M44, T41	5
İkilemeleri incelemek	T41, T45	2
Söz varlığı unsurlarını yabancı dillere ait öğretim setlerindeki söz varlığı unsurları ile karşılaştırmak	M16, M18	2
Söz varlığı unsurlarını anlamsal boyutta incelemek	M38, T26	2
Yazınsal metinlerde bulunan söz varlığı unsurlarını incelemek	T25	1
Arapça kökenli sözcükleri incelemek	M17	1
Örtmece sözcükleri incelemek	M32	1
Batı dillerine ait sözcükleri tespit etmek	M39	1
Akademik söz varlığı bağlamında incelemek	M44	1
Yansıma sözcükleri incelemek	M43	1
Söz varlığı unsurlarını tematik bağlamda incelemek	T46	1
Söz varlığı unsurlarının yapı ve anlam bakımından tespitini yapmak	T48	1

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki söz varlığı unsurlarını tespit etmeyi amaçlayan çalışmalar, araştırmacı tarafından on beş (15) alt başlıkta incelemeye alınmıştır. Bu çalışmalar arasından birden çok amacı bulunan makale ve tezler, tabloda kodları ile belirtilmiştir.

Tablo 4.8'e göre araştırma kapsamında incelenen çalışmaların bulgularından hareketle Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki; deyim varlığını incelemeyi amaçlayan on (10), kalıp söz varlığını incelemeyi amaçlayan yedi (7), atasözü varlığını incelemeyi amaçlayan altı (6), terim varlığını incelemeyi amaçlayan beş (5) çalışmanın olduğu tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda ulaşılan bulgular arasında ikilemeleri incelemeyi amaçlayan, Yedi İklim Türkçe öğretim setinde yer alan söz varlığı unsurlarıyla yabancı dil öğretim setlerindeki/ders kitaplarındaki söz varlığı unsurlarını karşılaştırmayı amaçlayan ve söz varlığı unsurlarını anlamsal boyutta incelemeyi amaçlayan ikişer (2) çalışmanın bulunduğu yer almaktadır.

Tablodaki verilere bakıldığında diğer alt başlıklarda birer (1) çalışmanın bulunduğu görülmektedir. Bu alt başlıklarda bulunan çalışmaların amaçlar sırasıyla; yazınsal metinlerde bulunan söz varlığı unsurlarını incelemek, Arapça kökenli sözcükleri incelemek, örtmece sözcükleri incelemek, Batı dillerine ait sözcükleri tespit

etmek, akademik söz varlığı bağlamında incelemek, yansıma sözcükleri incelemek, söz varlığı unsurlarını tematik bağlamda incelemek ve söz varlığı unsurlarını yapı ve anlam bakımından tespitini yapmaktır.

Tablodaki bilgilere bakıldığında M11, M15, T47 ve T51 kodlu çalışmaların “deyimleri incelemek” ve “atasözlerini incelemek” başlıklarının ikisinde de yer aldığı görülmektedir. Bu durumun nedeni yukarıda kodu belirtilen çalışmaların hem atasözlerini hem de deyimleri incelemesinden kaynaklanmaktadır. Yine aynı şekilde T22 ve T24 kodlu çalışmaların “deyimleri incelemek” ve “kalıp sözleri incelemek” başlıklarının ikisinde de yer aldığı görülmektedir. Bu durumun sebebi, yukarıda belirtilen sebep ile aynı doğrultuda olup kodu belirtilen çalışmaların hem deyimleri hem de kalıp sözleri incelemesinden kaynaklanmaktadır. M44 kodlu çalışmanın bulgularına bakıldığında ise çalışmanın temel amacının öğretim setinde yer alan akademik söz varlığı unsurlarını derlem tabanlı olarak incelemek olduğu görülmektedir. Fakat aynı zamanda, ilgili öğretim setindeki terimlerin tespit edilmesi de çalışmada alt amaç olarak ifade edilmiştir. Bu yüzden M44 kodlu çalışmaya “terimleri incelemek” ve “akademik söz varlığı bağlamında incelemek” başlıklarının ikisinde de yer verilmiştir. T41 kodlu tez çalışmasının verileri incelendiğinde ise deyim, atasözü, kalıp söz, terim ve ikileme varlığının birlikte incelendiği tespit edilmiş, bu yüzden yukarıda kodu verilen çalışma; “deyimleri incelemek”, “atasözlerini incelemek”, “kalıp sözleri incelemek”, “terimleri incelemek” ve “ikilemeleri incelemek” başlıklarının hepsinde yer almıştır.

4.7.2. Kültür Aktarımını Konu Alan Çalışmaların Amaçlarıyla İlgili Bulgular

Tablo 4.9 Kültür Aktarımını Konu Alan Çalışmaların Amaçları

Amaç	Makale/Tez Numarası	f
Kültürel unsurları tespit etmek ve kültür aktarımına etkisini incelemek	M12, M13, M14, M46, M47, T12, T14, T15, T16, T17, T18, T37, T50	13
Metinlerin kültür aktarımına katkısını tespit etmek	M10, M48, T13, T20	4
Söz varlığı unsurlarını kültürel boyutta değerlendirmek	M11, T51	2
Türk kültürünün evrensel kültüre etkisini belirlemek	M49, T39	2
Cinsiyet tercihini incelemek	M61, T19	2
Görsellerin kültür aktarımına katkısının belirlemek	M60	1

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki kültür aktarımını incelemeyi amaçlayan yirmi beş (25) çalışma, araştırmacı tarafından altı (6) alt başlıkta incelemeye alınmıştır.

Tablo 4.9.'daki bilgilere bakıldığında toplam on üç (13) çalışmanın doğrudan Yedi İklim Türkçe öğretim setinde yer alan kültürel unsurları tespit etmeyi ardından da bu unsurlarının kültür aktarımına etkisini incelemeyi amaç edindikleri görülmektedir.

Kitaplardaki okuma ve dinleme metinlerinden hareketle bu metinlerde yer alan kültürel unsurlarının kültür aktarımına katkısını tespit etmeyi amaçlayan dört (4) çalışma bulunurken söz varlığı unsurlarının (atasözü, deyim ve kalıp söz) bir kültür aracı olarak değerlendirildiği iki (2) çalışma belirlenmiştir. Bu çalışmalar, M11 ve T51 kodlu çalışmalar, atasözü ve deyimlerin kültür aktarımına katkısını değerlendirmeyi amaçlamışlardır.

Tabloya bakıldığında öğretim setindeki Türk imajını, Türk kültürünün evrensel kültüre etkisini, örtük anlamları, ideolojik ve fıkri görüşleri değerlendiren iki (2) çalışmanın olduğu görülmektedir.

Tablodaki diğer bir bulgu ise Yedi İklim Türkçe öğretim setinin cinsiyet eğilimini belirlemeye yönelik olarak iki (2) adet çalışma yapıldığını göstermektedir. Bu çalışmalarda, metinler ve görseller incelenerek kitaplardaki cinsiyet seçimini belirlemek ve Türk toplumunda cinsiyet rolünün kitaplara nasıl yansıdığını betimlemek amaçlanmıştır.

Tabloda yer alan son veri ise görsellerin kültür aktarımına katkısı ile ilişkilidir. Bu alt başlıkta sadece bir (1) çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmada, görseller bir kültür aktarımı aracı olarak değerlendirilmiş ve Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki görsellerde yer alan kültür öğelerinin sınıflandırılması amaçlanmıştır.

4.7.3. Okuma ve Dinleme Metinlerini Konu Alan Çalışmaların Amaçlarıyla İlgili Bulgular

Tablo 4. 10. Okuma ve Dinleme Metinlerini Konu Alan Çalışmaların Amaçları

Amaç	Makale/Tez Numarası	f
Okuma metinlerini tür, özgünlük, sözcük sayısı, cümle uzunluğu, hedef kitleye uygunluğu, okuma kazanımlarına uygunluğu, okunabilirlik düzeyi vb. değişkenler kapsamında değerlendirmek	M7, M26, M27, M33, M53, T7, T9, T10, T29, T36, T37	11
Dinleme metinlerini tür, özgünlük, sözcük sayısı, cümle uzunluğu, hedef kitleye uygunluğu, dinleme kazanımlarına uygunluğu, işleme süreleri vb. değişkenler kapsamında değerlendirmek	M6, M33, M50, M52, T2, T37	6
Metinler arası aşamalılığını incelemek	M8, M22	2
Okuma metinlerinin görseller ile ilişkisini incelemek	M21	1
Okuma metinlerini bağlam kullanımı çerçevesinde incelemek	M31	1

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki okuma ve dinleme metinlerini incelemeyi amaçlayan çalışmalar, araştırmacı tarafından altı (6) alt başlıkta incelemeye alınmıştır.

Tablo 4.10'daki verilere bakıldığında okuma metinlerini farklı değişkenler açısından incelemeyi amaçlayan toplam on bir (11) çalışmanın olduğu görülmektedir. Bu çalışmalarda, araştırmacılar tarafından öğretim setinde yer alan okuma metinlerinin tespiti yapılmış, tema ve seviyelere dağılımları incelenmiştir. Daha sonra bu okuma metinleri farklı değişkenlere göre değerlendirmeye alınarak tür, özgünlük, sözcük sayısı, cümle uzunluğu, hedef kitleye uygunluğu, okuma kazanımlarına uygunluğu, okunabilirlik düzeyi vb. özellikler çerçevesinde incelenmiştir.

Tablodaki diğer bir bulgu ise dinleme metinlerini farklı değişkenler açısından incelemeyi amaçlayan toplam altı (6) çalışmanın olduğu yönündedir. Bu çalışmalarda, araştırmacılar tarafından öğretim setinde yer alan dinleme metinleri belirlenmiş, bu metinlerin tür, özgünlük, sözcük sayısı, cümle uzunluğu, hedef kitleye uygunluğu, dinleme kazanımlarına uygunluğu, işleme süreleri vb. özellikleri değerlendirmeye alınmıştır.

Tablodaki diğer alt başlıklarda yer alan çalışmaların bulguları incelendiğinde ise M8 ve M22 kodlu çalışmaların yazarları metinler arası aşamalılığı belirlemeyi amaçlarken, M21 kodlu çalışma sahipleri okuma metinleri ile görseller arasındaki uyumu, M31 kodlu çalışma sahipleri de okuma metinlerindeki bağlam kullanımlarını incelemeyi amaçlamışlardır. T11 kodlu çalışmanın bulguları incelendiğinde ise tez yazarının metinlerdeki disiplinler arasıılığı tespit etmeyi amaç edindiği sonucuna ulaşılmıştır.

M8, M33, T11 ve T37 kodlu çalışmalara ait veriler incelendiğinde bu çalışmaların hem okuma metinlerini hem de dinleme metinlerini incelemeyi amaçladıkları saptanmıştır. Bu çalışmalardan M33 ve T37 kodlu çalışmalar araştırmacı tarafından tabloda yer alan iki farklı alt başlığa dahil edilmiştir. Çünkü bahsi geçen çalışmalar, diğer çalışmalardan ayrı olarak özel amaçlara sahiptir. Fakat M8 ve T11 kodlu çalışmalar, hâlihazırda farklı başlıklarda yer alarak incelemeye alındığı için araştırmacı tarafından bir sınıflandırma yapılmasına gerek görülmemiştir.

4.7.4. Okuma Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Amaçlarıyla İlgili Bulgular

Tablo 4.11. Okuma Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Amaçları

Amaç	Makale/Tez Numarası	<i>f</i>
Okuma etkinliklerinin ihtiyaca, seviyeye, yeterliliklere ve kazanımlara uygunluğunu tespit etmek	M55, T7, T35, T36, T37	5
Okuma becerisine yönelik hazırlanmış alıştırmaları değerlendirmek	M58, T58	2
Okuma-anlama sorularını incelemek	M54	1

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki okuma becerisi etkinliklerini incelemeyi amaçlayan çalışmalar, araştırmacı tarafından üç (3) alt başlıkta incelemeye alınmıştır.

Tablo 4.11'deki bulgulara bakıldığında Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki okuma becerisi etkinliklerinin ihtiyaca, seviyeye, yeterliliklere ve kazanımlara uygunluğunu tespit etmeyi amaçlayan beş (5) çalışmanın tespit edildiği görülmektedir. M55, T7, T35, T36 ve T37 kodlu bu çalışmaların arasından T7, T35, T36 ve T37 kodlu tez yazarları, ders kitaplarındaki okuma metinlerini ve okuma etkinliklerini incelemişler daha sonra bu metin ve etkinliklerdeki okuma kazanımlarının Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni B1 düzeyi ölçütlerine uygunluğunu tespit etmeyi amaçlamışlardır. Ayrıca bu çalışmalarda, okuma becerisinin diğer temel dil becerileri arasındaki yerini belirlemeyi ve ders kitaplarındaki okuma becerisinin genel görünümü tespit edilmiştir. M55 kodlu makalede ise farklı olarak okuma etkinliklerindeki kültür aktarımı tespit edilmeye çalışılmıştır.

Tabloda görüldüğü üzere okuma becerisine yönelik hazırlanan alıştırmaları inceleyen iki (2) çalışma bulunmaktadır. M58 ve T58 kodlu bu çalışmalarda alıştırmalar türleri, alıştırmaların okuma kazanımları ile uyumu ve bu alıştırmaların okuma becerisine katkısı değerlendirilmiştir.

M54 kodlu çalışmada, Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki bütün dil düzeylerindeki okuma metinleri incelenmiş ve bu metinlere ait okuduğunu anlama sorularının belirlenerek araştırmacı tarafından belirli ölçütler dahilinde incelenmiştir.

4.7.5. Dinleme Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Amaçlarıyla İlgili Bulgular

Tablo 4.12. Dinleme Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Amaçları

Amaç	Makale/Tez Numarası	<i>f</i>
Dinleme etkinliklerinin ihtiyaca, seviyeye, yeterliliklere ve kazanımlara uygunluğunu tespit etmek	M23, M34, T35, T36, T37	4

Dinleme becerisine yönelik hazırlanmış alıştırmaları değerlendirmek	M1, M58, T38	3
Dinleme etkinliklerinin ölçme değerlendirme teknikleriyle ilişkisini değerlendirmek	M2	1
Dinleme etkinliklerini üst bilişsel stratejiler açısından değerlendirmek	M51	1
Dinleme etkinliklerini dil öğrenme stratejilerini açısından incelemek	T1	1

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki dinleme becerisi etkinliklerini incelemeyi amaçlayan çalışmalar, araştırmacı tarafından beş (5) alt başlıkta incelemeye alınmıştır.

Tablo 4.12'deki verilere bakıldığında Yedi İklim Türkçe öğretim setinde yer alan dinleme becerisine ait etkinliklerinin Avrupa Dil Gelişim Dosyası ve Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni'nde yer alan yeterlilik ve kazanımlara uygunluğunu değerlendirmeyi amaçlayan dört (4) çalışmanın olduğu görülmektedir. Bu çalışmalardan M23 kodlu çalışmada, A1 seviyesi sınırlılığında dinleme etkinliklerinin dinleme sürecine dağılımı üzerine odaklanılmış, M34 kodlu çalışmada ise Yedi İklim Türkçe öğretim setine ait temel düzey ders kitaplarında yer alan dinleme etkinlikleri ile İngilizcenin öğretiminde kullanılan New English File temel düzey kitaplarında yer alan dinleme etkinlikleri karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. T35, T36 ve T37 kodlu çalışmalarda ise dinleme becerisinin öğretim setindeki yeri, dinleme etkinliklerinin kazanımları hangi oranda karşıladığı, yeterliliklere uygunluğu ve hangi etkinlik türlerine yer verildiği ve dinleme etkinliklerinin diğer dil becerilerine ait etkinlikler ile etkileşimi değerlendirilmiştir.

Tablodaki bulgulara göre dinleme alıştırmalarını değerlendirmeyi amaç edinen üç (3) çalışma yer bulunmaktadır. M1, M58 ve T38 kodlu çalışmaların bulguları incelendiğinde, çalışmalarda Yedi İklim Türkçe öğretim setinde yer verilen dinleme alıştırmalarının türlerini, bu alıştırmaların kullanım sıklıklarını ve bu alıştırmalara ait yönergeleri incelemeyi amaç edindikleri saptanmıştır.

Tabloda yer alan diğer bir bulguya göre M2 kodlu çalışmada, B1 seviyesinde yer alan dinleme etkinliklerinin ölçme-değerlendirme teknikleriyle ilişkisini tespit etmek amaç edinilmiştir.

M51 kodlu makale yazarları, C1 düzeyi ders kitaplarında yer alan dinleme etkinliklerini dinleme aşamalarına göre sınıflandırdıktan sonra bu etkinliklerde hangi üst bilişsel stratejilerin kullanıldığını ve etkinliklerde kullanılan üst bilişsel stratejilerin kullanım sıklığının ne kadar olduğunu tespit etmeyi amaçlamışlardır.

T1 kodlu çalışma sahibi ise dinleme etkinliklerini, dinleme aşamalarına göre sınıflandırarak dil öğrenme stratejileri açısından incelemeyi amaç edinmiştir.

4.7.6. Konuşma Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Amaçlarıyla İlgili Bulgular

Tablo 4.13. Konuşma Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Amaçları

Amaç	Makale/Tez Numarası	f
Konuşma etkinliklerinin ihtiyaca, seviyeye, yeterliliklere ve kazanımlara uygunluğunu tespit etmek	M3, M57, T4, T5, T6, T35, T36, T37	8
Konuşma etkinliklerinde telaffuz eğitimine ne kadar yer verildiğini tespit etmek	M56, T53	2
Konuşma becerisine yönelik hazırlanmış alıştırma ve değerlendirme	M58, T38	2
Konuşma etkinliklerini dil öğretim stratejileri açısından incelemek	M24	1
Konuşma etkinliklerini konuşma türleri çerçevesinde incelemek	M25	1
Konuşma etkinliklerindeki dilin kullanım alanlarını belirlemek	M28	1
Konuşma becerisine yönelik izlenim örneği hazırlamak	T3	1

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki konuşma becerisi etkinliklerini incelemeyi amaçlayan çalışmalar, araştırmacı tarafından yedi (7) alt başlıkta incelemeye alınmıştır.

Tablo 4.13'e bakıldığında, Yedi İklim Türkçe öğretim setinde yer alan konuşma becerisi etkinliklerinin Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde yer alan yeterlilik ve kazanımlara uygunluğunu değerlendirmeyi amaçlayan sekiz (8) çalışmanın tespit edildiği görülmektedir. Bu çalışmalarda ilgili öğretim setinde yer alan konuşma etkinliklerinin yeterlilik ve kazanımlara uygunluğunu değerlendirmenin yanı sıra M3 kodlu çalışmada konuşma etkinliklerinin türleri, konuşma etkinliklerinde kullanılan soru türleri ve konuşma etkinliklerinin kitabın geneline dağılımını belirlemek amaçlanırken M57 kodlu çalışmada ise konuşma etkinliklerinin yeterlilik tanımlarına dağılımı incelemek amaçlanmıştır. T4, T35, T36 ve T37 kodlu çalışmaların sahipleri konuşma etkinliklerinin DİAOBM'a uygunluğunu değerlendirmeyi amaçlarken T5 kodlu çalışmanın sahibi konuşma etkinliklerini Avrupa Dil Gelişim Dosyası yeterlilik ilkelerine uygunluğunu değerlendirmeyi amaçlamıştır. T6 kodlu çalışma sahibi, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanmış B1 ders kitabı ile İngilizce ve Almancanın yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanmış B1 seviyesi ders kitaplarının konuşma etkinliklerini karşılaştırmayı amaçlamıştır. Bunun yanı sıra yukarıda kodu belirtilen çalışmaların hepsi konuşma etkinliklerinin diğer becerilere ait etkinliklerle olan etkileşimini incelemiştir.

M56 ve T53 kodlu çalışmanın yazarları ise konuşma becerisi kapsamında ders kitaplarındaki telaffuz eğitiminin görünümünü tespit etmeyi ve bu eğitime yönelik etkinlikleri değerlendirmeyi amaçlamışlardır.

M58 ve T38 kodlu çalışmalar, konuşma alıştırmalarının diğer dil becerilerine ait alıştırmalarla etkileşimini, alıştırma türlerini, alıştırmalara ait yönergeleri ve alıştırmaların hedef kitleye uygunluğunu tespit etmeyi amaçlamıştır.

M24 kodlu çalışmada ise öğretim setinin A2 seviyesinde yer alan konuşma etkinliklerinde kullanılan dil öğrenme stratejileri üzerine bir inceleme yapılması amaçlanmıştır.

M25 kodlu araştırmanın amacı, ders kitaplarında yer alan konuşma etkinlikleri ile konuşma türlerine arasındaki planlamanın nasıl yapıldığını belirlemektir.

M28 kodlu çalışmanın sahibi ise konuşma etkinliklerindeki dilin kullanım alanlarını incelemeyi amaç edinmiştir.

T3 kodlu çalışmada, ilgili ders kitaplarından hareketle temel seviye Türkçe öğretiminde kullanılmak üzere konuşma becerisi izlençe örneği hazırlanması hedeflenmiştir.

4.7.7. Yazma Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Amaçlarıyla İlgili Bulgular

Tablo 4.14 Yazma Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Amaçları

Amaç	Makale/Tez Numarası	f
Yazma etkinliklerinin ihtiyaca, seviyeye, yeterliliklere ve kazanımlara uygunluğunu tespit etmek	T35, T36, T37, T44	4
Yazma becerisine yönelik hazırlanmış alıştırmaları değerlendirmek	M58, T38	2
Yazma görevlerini tespit etmek	M4	1
Yazma etkinliklerini yazma yaklaşımları çerçevesinde incelemek	M5	1
Öykü tabanlı yazma etkinliği oluşturmak	T8	1

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki yazma becerisi etkinliklerini incelemeyi amaçlayan çalışmalar, araştırmacı tarafından beş (5) alt başlıkta incelemeye alınmıştır.

Araştırma neticesinde Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki yazma etkinliklerini Avrupa Dil Gelişim Dosyası ve Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni'nde yer alan yeterlilik ve kazanımlara uygunluğunu değerlendirmeyi amaçlayan dört (4) çalışmaya ulaşılmış ve bu çalışmalar T35, T36, T37 ve T44 kodları ile tabloda yerini almıştır. Bu çalışmalar, yazma becerisi etkinliklerini incelemeyi, yazma becerisinin diğer temel dil

becerileri arasındaki yerini belirlemeyi ve ders kitaplarındaki yazma becerisinin genel görünümünü tespit etmeyi amaçlamıştır.

Tablo 4.14.'teki diğer çalışmalara bakıldığında M4 kodlu çalışmanın amacı, ders kitaplarındaki yazma görevlerinin neler olduğunu belirlemek olduğu görülmektedir.

M5 kodlu çalışmanın amacı ise ders ve çalışma kitaplarındaki yazma etkinliklerinin altı farklı yazma yaklaşımı çerçevesinde incelemektir.

T8 kodlu çalışmanın yazarı ise Yedi İklim Türkçe öğretim setinde yer alan yazma etkinliklerini inceleyerek yabancılara Türkçe öğretimi derslerinde kullanılabilecek öykü tabanlı yazma etkinlikleri oluşturmayı amaç edinmiştir.

4.7.8. Sözcük Öğretimi Konu Alan Çalışmaların Amaçlarıyla İlgili Bulgular

Tablo 4.15. Sözcük Öğretimi Konu Alan Çalışmaların Amaçları

Amaç	Makale/Tez Numarası	<i>f</i>
Sözcük öğretim yöntem, teknik ve stratejilerini incelemek	M42, M45, T30, T31, T32, T42, T49	7
Sözcüklerin pekiştirilmesini sağlayacak oyun odaklı etkinlik hazırlamak	T33	1
Sözcük öğretim etkinlikleri ile yabancı dillere ait öğretim setlerindeki sözcük öğretim etkinliklerini karşılaştırmak	T34	1

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki sözcük öğretimi incelemeyi amaçlayan çalışmalar, araştırmacı tarafından üç (3) alt başlıkta incelemeye alınmıştır.

Tablo 4.15.'teki verilere göre, ilgili öğretim setindeki sözcük öğretim yöntem, teknik ve stratejilerini incelemeyi amaçlayan yedi (7) çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmalardan ikisi makale türündedir. M42 kodlu çalışmada atasözü ve deyimlerin öğretimde nasıl bir yol izlendiğinin tespitinin yapılması amaçlanmış, M45 kodlu çalışmada ise etkinliklerde kullanılan sözcük öğretim yöntem ve tekniklerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

T30 kodlu çalışma, sözcük öğretim stratejilerinin öğretim setindeki kullanım sıklığını, amaçlarını ve şekillerini tespit etmeyi amaçlamıştır. T31 kodlu çalışmada araştırmacı, öğretim setindeki deyimlerin ve atasözlerinin öğretiminde kullanılan stratejileri tespit etmeyi amaçlamıştır. T32 kodlu çalışma, öğretim setindeki sözcük öğretim yöntemlerini belirlemeyi, öğretilmesi amaçlanan sözcüklerin kitap içindeki dağılımını tespit etmeyi ve öğretilmesi amaçlanan sözcüklerin toplam sayısını

saptamayı amaçlamıştır. T42 kodlu çalışma ise sözcük öğretiminin B1 seviyesindeki görünümünü ortaya koymayı amaçlamıştır. T49 kodlu tez yazarı ise A2, B1 ve B2 seviyelerinde kullanılan sözcük öğrenme stratejilerinin kullanım durumunu tespit etmeyi amaçlamıştır.

T33 kodlu çalışma ise diğer çalışmalardan farklı olarak sözcük öğretimi sürecinde kullanılması için sözcük oyunları hazırlamış ve amacını öğretim setinin B1 seviyesi kitaplarında yer alan sözcüklerin pekiştirilmesini katkı sağlayacak oyun odaklı alıştırma ortamı oluşturmak olarak belirtmiştir.

T34 kodlu çalışma YİTÖS'ün de yer aldığı üç adet Türkçe öğretim seti, Empower, Face2Face ve New Headway İngilizce öğretim setleriyle birlikte incelenmiş, inceleme sonucunda adı geçen öğretim setlerinde yer alan sözcük öğretimi etkinliklerinin benzerlik ve farklılıkları ortaya konulmaya çalışılmıştır.

4.7.9. Kuramları, Yaklaşımları ve Modelleri Konu Alan Çalışmaların Amaçlarıyla İlgili Bulgular

Tablo 4.16. Kuramları, Yaklaşımları ve Modelleri Konu Alan Çalışmaların Amaçları

Amaç	Makale/Tez Numarası	f
Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki metin altı soruları yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelemek	M59, M64, T27, T28	4
Yedi İklim Türkçe öğretim setini çoklu zekâ kuramı çerçevesinde değerlendirmek	M19, T43	2
Yedi İklim Türkçe öğretim setini yapılandırmacı yaklaşım çerçevesinde değerlendirmek	M20	1

Yedi İklim Türkçe öğretim setinde kullanılan kuramları, yaklaşımları ve modelleri incelemeyi amaçlayan çalışmalar, araştırmacı tarafından üç (3) alt başlıkta incelemeye alınmıştır.

Tablodaki bulgulara göre Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki metin altı soruları yenilenmiş Bloom taksonomisine göre inceleyen üç (3) çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmaların kodları M59, M64, T27 ve T28'dir. M59 ve T27 kodlu çalışmalarda, okuma ve dinleme metinlerine ait metin altı soruların hedef kitleye uygun bilişsel basamakta yer alıp almadığı sorgulanmaktadır. M64 ve T28 kodlu çalışmalarda ise YİTÖS'ün B kuru kitapları ile Network'ün B kuru kitaplarının bilişsel öğrenme seviyeleri açısından karşılaştırılması amaçlamaktadır.

Araştırma sonucunda, Yedi İklim Türkçe öğretim setini çoklu zekâ kuramı çerçevesinde değerlendirmeyi hedefleyen iki (2) çalışmaya ulaşılmıştır. Bu

Çalışmaların kodları M19 ve T43'tür. Çalışmaların bulguları incelendiğinde, Yedi İklim Türkçe ğretim setine ait ders ve çalışma kitaplarının yanı sıra ğretmen kılavuz kitaplarının da bu çalışmalarda incelendiğı saptamıştır. Araştırmacılar, kitaplardaki etkinliklerin ve yönlendirici ifadelerin hangi zekâ alanına yönelik olarak hazırlandıklarının tespit etmeyi amaçlamışlardır.

M20 kodlu makale yazarı ise Yedi İklim Türkçe ğretim setinin A1 ve A2 seviyesi ders kitaplarını yapılandırmacılık ilkeleri çerçevesinde incelemeyi amaçlamıştır.

4.7.10. Görsel ve İşitsel Gereçleri Konu Alan alışmaların Amaçlarıyla İlgili Bulgular

Tablo 4.17. Görsel ve İşitsel Gereçleri Konu Alan alışmaların Amaçları

Amaç	Makale/Tez Numarası	<i>f</i>
Görseller ile serbest okuma metnlerinin ilişkisini değerlendirmek	M21	1
Fotoğraf aşamalılığını incelemek	M22	1
Görselleri kültür aktarımı çerçevesinde incelemek	M60	1
Görselleri toplumsal cinsiyet rolleri açısından incelemek	M61	1
Görsel ve işitsel gereçleri değerlendirmek	T37	1

Yedi İklim Türkçe ğretim setindeki görsel ve işitsel gereçleri incelemeyi amaçlayan çalışmalar, araştırmacı tarafından beş (5) alt başlıkta incelemeye alınmıştır.

Tablodaki bulgulara bakıldığında her alt başlıkta sadece birer çalışmanın yer aldığı görülmektedir. M21 kodlu çalışmada, ilgili ğretim setinin B1 ve B2 seviyesi ders kitaplarında yer alan serbest okuma metinleri ile bu metinlere ait görsellerin bütünlüğünü değerlendirmek amaçlanırken M22 kodlu çalışmada B1 düzeyi ders kitaplarında yer alan fotoğraflar, metinler arası aşamalılık (ünite içi ve üniteler arası olmak üzere) çerçevesinde incelenmiştir.

T37 kodlu tez çalışmasında ise araştırmacı, temel seviye A1 kitabındaki görsel ve işitsel materyalleri nicelik ve nitelik bağlamında değerlendirmeyi amaçlamıştır. Aynı zamanda ders kitaplarının kapak tasarımı, ders kitaplarında kullanılan renkler ve görsel materyallerin (karikatür, grafik, şekil vb.) türsel dağılımı gibi ders kitaplarının görünümüyle ilgili konular, yukarıda adı geçen çalışmaların kapsamında değerlendirilmiştir.

M60 kodlu makalede, araştırmacı tarafından A1 düzeyi ders kitabında yer alan görseller kültür aktarımı çerçevesinde incelenmiş ve Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru

Metni'nden hareketle bu görsellerin kültürel unsurlarla ilişkisinin ortaya konulması amaçlanmıştır.

M61 kodlu çalışmada, Yedi İklim Türkçe öğretim setinin B1 ve B2 düzey ders kitapları incelenmiş ve bu kitaplarda yer alan görsellerdeki kadın ve erkek varlığına dikkat çekilmek istenmiştir.

4.7.11. Kişi Varlığını Konu Alan Çalışmaların Amaçlarıyla İlgili Bulgular

Tablo 4.18. Kişi Varlığını Konu Alan Çalışmaların Amaçları

Amaç	Makale/Tez Numarası	<i>f</i>
Temel düzey kitaplardaki kişi varlığını incelemek	M9	1
Temel, orta ve ileri düzey kitaplardaki kişi varlığını incelemek	M62	1

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki kişi varlığını incelemeyi amaçlayan çalışmalar, araştırmacı tarafından iki (2) alt başlıkta incelemeye alınmıştır.

Yedi İklim Türkçe öğretim setinde yer alan kişileri konu edinen çalışmaların amaçları yukarıda yer alan tabloda da görüldüğü gibi aynı doğrultudadır. Yapılan inceleme sonucunda, M9 ve M62 kodlu çalışmaların farklı dil düzeylerini sınırlılık olarak belirledikleri tespit edilmiştir. Bundan dolayı çalışmaların amaçları, sınırlılık farkı gözetilerek iki alt amaçta sunulmuştur.

M9 kodlu çalışmada A1 ve A2 düzeyi ders kitaplarında yer alan tanınmış kişiler incelenerek bu kişilerin ünlü oldukları alanlar tespit edilirken M62 kodlu çalışmada Yedi İklim Türkçe öğretim setinin tüm düzeylerine ait ders kitaplarında yer alan tanınmış kişiler ve bu kişilerin ünlü oldukları alanlar tespit edilmiştir.

4.7.12. Diğer Konu Alanlarında Yapılan Çalışmaların Amaçlarıyla İlgili Bulgular

Tablo 4.19. Diğer Konu Alanlarında Yapılan Çalışmaların Amaçları

Amaç	Makale/Tez Numarası	<i>f</i>
Öğretim setindeki temel ilkelerin kullanıma durumunu incelemek	M63, T55	2
Öğretim setindeki öğrenci özerkliğini incelemek	T40	1
Öğretim setindeki dil işlevlerinin kullanımını değerlendirmek	T54	1

Yedi İklim Türkçe öğretim setinde diğer konu alanlarında yapılan çalışmaların amaçları, araştırmacı tarafından üç (3) alt başlıkta incelemeye alınmıştır.

M63 kodlu çalışma, T55 kodlu tez çalışmasından türetilmiş bir makale çalışmasıdır. Bu çalışmalarda, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan ders

kitaplarında bulunması gereken temel ilkelerden hareketle Yedi İklim Türkçe öğretim setinin bu ilkelere uygunluğunu değerlendirmek amaçlanmıştır.

T40 kodlu çalışma ise Yedi İklim Türkçe öğretim setinde öğrenci özerkliğinin ne denli gözetilip gözetilmediğini tespit etmek amacıyla hazırlanmıştır.

T54 kodlu çalışmanın amacı ise Yedi İklim Türkçe öğretim setine ait A1 düzeyi ders kitabındaki dil işlevlerinin kullanımları tespit etmek ve bu işlevlerin dağılımını incelemek olarak belirlenmiştir.

4.8. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setini Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlara Yönelik Bulgular

4.8.1. Söz Varlığını Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlara Yönelik Bulgular

Tablo 4.20. Söz Varlığını Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlar

Sorun	Makale/Tez Numarası	<i>f</i>
Söz varlığı unsurlarının metinlere, dil becerilerine ve seviyelere dengeli bir şekilde dağıtılmaması ve söz varlığı unsurlarının yetersiz sayıda kullanılması	M11, M15, M29, M32, M35, M36, M37, M38, M40, M41, M43, M44, T21, T22, T23, T24, T25, T47, T52	19
Söz varlığı unsurlarının kullanım sahasına veya hedef kitleye uygun olmaması	M16, M17, M18, M39, M41, M44, T26, T52	8
Söz varlığına ilişkin bilgilerin eksik, hatalı veya tutarsız kullanılması	M15, M40, M41, T22	4
Kitapların söz varlığı açısından tematik sınıflamaya elverişsiz olması	M38, T46	2
İçerik ile dizin bölümünün örtüşmemesi	M16, T52	2

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki söz varlığı unsurlarını konu alan çalışmaların tespit ettikleri sorunlar, araştırmacı tarafından beş (5) kategoriye ayrılarak değerlendirmeye alınmıştır. Bu çalışmalar arasından birden çok sorun tespiti yapan makale ve tezler, tabloda kodları ile belirtilmiştir.

İncelenen çalışmalarda en çok üzerinde durulan sorunun söz varlığı unsurlarının metinlere, dil becerilerine ve seviyelere dengeli bir şekilde dağıtılmaması ve söz varlığı unsurlarının yetersiz sayıda kullanılmasına ilişkindir. Bu başlıkta ele alınan soruna on dokuz (19) çalışmada yer verildiği görülmektedir.

Çalışmaların tespit ettiği diğer bir sorun ise söz varlığı unsurlarının kullanım sahasına veya hedef kitleye uygun olmaması sorunudur ve bu sorun sekiz (8) çalışmada yer bulmuştur.

Bunun yanı sıra söz varlığına ilişkin bilgilerin eksik, hatalı veya tutarsız kullanılması sorunu dört (4), kitapların söz varlığı açısından tematik sınıflamaya elverişsiz olması ve içerik ile dizin bölümünün örtüşmemesi sorunları ikişer (2) çalışmada tespit edilmiştir.

4.8.2. Kültür Aktarımını Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlara Yönelik Bulgular

Tablo 4.21. Kültür Aktarımını Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlar

Sorun	Makale/Tez Numarası	<i>f</i>
Kültür unsurlarının seviyelere veya becerilere dengeli dağıtılmaması ve kültür aktarımına sistematik bir şekilde yer verilmemesi	M10, M12, M14, T13, T15, T16, T17, T20, T50, T51	10
Kaynak kültüre ait unsurlar ile evrensel kültüre ait unsurlar arasında oransal bir denge olmaması ve kültürler arası etkileşim unsurlarının yetersiz olması	M10, M13, M47, M48, T12, T14, T15, T18, T20, T39	10
Kültür unsurlarına yetersiz sayıda yer verilmesi ve kültür aktarımının hatalı yapılması	M10, M46, M48, M49, M60, M61, T15, T51	8
Kültür aktarımında görsel kullanımının yetersiz olması	M11, M60	2
Kültür aktarımında cinsiyet tercihinin eşit bir dağılım göstermemesi	M61, T19	2

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki kültür aktarımını konu alan çalışmaların tespit ettikleri sorunlar, araştırmacı tarafından beş (5) kategoriye ayrılarak değerlendirmeye alınmıştır. Bu çalışmalar arasından birden çok sorun tespiti yapan makale ve tezler, tabloda kodları ile belirtilmiştir.

Çalışmalara ait bulgular incelendiğinde araştırmacıların en çok üzerinde durdukları sorunlardan biri, kitaplarda bulunan kültür öğelerinin seviyelere veya becerilere dengeli dağıtılmaması ve kültür aktarımına sistematik bir şekilde yer verilmemesi sorunudur. Bu soruna on (10) çalışmada değinilmiştir.

Kültür aktarımını konu alan araştırmacıların yoğunlaştıkları diğer bir sorun ise kaynak kültüre ait unsurlar ile evrensel kültüre ait unsurlar arasında oransal bir denge olmaması ve kültürler arası etkileşim unsurlarının yetersiz olması sorunudur ve bu sorunda on (10) çalışmada yer bulmaktadır.

Buna ek olarak kültür unsurlarına yetersiz sayıda yer verilmesi ve kültür aktarımının hatalı yapılması sorunu sekiz (8) çalışmada tespit edilirken kültür aktarımındaki görsel kullanımının yetersiz olması sorunu ve kültür aktarımında cinsiyet tercihinin eşit bir dağılım göstermemesi sorunu ikişer (2) çalışmada yer bulmuştur.

4.8.3. Okuma ve Dinleme Metinlerini Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlara Yönelik Bulgular

Tablo 4.22. Okuma ve Dinleme Metinlerini Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlar

Sorun	Makale/Tez Numarası	f
Metinlerin nitelik ve özgünlük bakımından yetersiz olması	M7, M9, M19, M27, M31, M50, T2, T10, T11, T29	10
Metinlerin sayı ve tür çeşitliliği açısından yetersiz olması	M6, M27, M33, M50, T2, T8, T9, T29	8
Metinlerin hedef kitlenin seviyesine uygun seçilmemiş olması	M26, M53, M7, T10	4
Metinlerin seviyelere ve temalara dengeli olarak dağıtılmaması	M6, M50, T2, T9	4
Metin işleme sürelerinin yetersiz olması	M6, M50, T2, T9	4
Metinler ile kullanılan görsellerin uyumaması	M21, T29	2
Metinlerde metinlerarası aşamalılığın göz ardı edilmesi	M8, M22	2
Metinlerde kolaydan zora doğru ilkesinin göz ardı edilmesi	M26, M53	2
Metinlerde disiplinler arası ilişkinin zayıf olması	T11	1

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki okuma ve dinleme metinlerini konu alan çalışmaların tespit ettikleri sorunlar, araştırmacı tarafından dokuz (9) kategoriye ayrılarak değerlendirmeye alınmıştır. Bu çalışmalar arasından birden çok sorun tespiti yapan makale ve tezler, tabloda kodları ile belirtilmiştir.

Tablodaki bulgulara göre Yedi İklim Türkçe öğretim setini inceleyen çalışmaların büyük bir bölümü, metinlerin nitelik ve özgünlük bakımından yetersiz bulmuştur. Bu soruna on (10) çalışmada değinilmiştir. Ayrıca T2 kodlu çalışmada kitabın içeriği ile içindekiler bölümünün örtüşmediği belirtilmektedir.

Kitaplarda yer alan metin sayısının az olması ve metin türü çeşitliliğinin yetersiz olmasına ilişkin ifadeler sekiz (8) çalışmada yer verilmiştir. Bu çalışmalarda, bazı metin türlerine çok az yer verildiği bazılarına ise hiç yer verilmediği aktarılmaktadır. Araştırmacılar, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin farklı türlerde metinler ile karşılaşmamasının büyük bir sorun olduğunu vurgulamaktadırlar.

Tabloda yer alan diğer bir bulgu ise öğretim setindeki metinlerin hedef kitlenin seviyesine uygun olmadığı yönündedir. Araştırma kapsamında bu sorunun dile getirildiği dört (4) çalışmaya ulaşılmıştır. Çalışmalarda, ders kitaplarında yer alan bazı metinlerin hedef kitlenin seviyesinin gözetilerek seçilmediği belirtilmiştir. Ulaşılan bulgulara göre bazı metinlerin öğrenciler için çok kolay kalacağı bazıların ise çok zor olacağı düşünülmektedir. Bu iki durum da eğitim-öğretim sürecinde sorun teşkil etmektedir.

Tablodaki verilere göre metinlerin seviyelere ve temalara dağılımında denge olmadığını belirten dört (4) çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmalarda öğretim setindeki

metin sayılarında orantısal bir denge gözetilmediği belirtilmiş, her seviye/tema/ünite için farklı sayıda metne yer verildiği aktarılmıştır.

Tablodaki diğer bulgulara bakıldığında ise metin işleme sürelerinin yetersiz olduğunu aktaran dört (4) çalışma, metinlerdeki içerik ile görsellerdeki içeriğin uyuşmadığını dile getiren iki (2) çalışma, metinlerarası aşamalılığın gözetilmediğini belirten iki (2) çalışma, metinlerin öğretim setinde kolaydan zora doğru sistemli bir şekilde yer almadığını ifade eden iki (2) çalışma ve metinlerin disiplinler arası ilişki açısından yetersiz olduğu aktaran bir (1) çalışma olduğu görülmektedir.

4.8.4. Okuma Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlara Yönelik Bulgular

Tablo 4.23. Okuma Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlar

Sorun	Makale/Tez Numarası	f
Okuma etkinliklerinin nitelik ve sayı bakımından yetersiz olması	M54, T7, T35, T36, T37	5
Okuma etkinliklerine ait yönergelerinin hatalı olması	M58, T38	2
Okuma etkinliklerinin okuma aşamalarına göre dengeli bir dağılım göstermemesi	M55	1

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki okuma becerisi etkinliklerini konu alan çalışmaların tespit ettikleri sorunlar, araştırmacı tarafından üç (3) kategoriye ayrılarak değerlendirmeye alınmıştır. Bu çalışmalar arasından birden çok sorun tespiti yapan makale ve tezler, tabloda kodları ile belirtilmiştir.

Tabloya bakıldığında Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki okuma etkinliklerini ele alan beş (5) çalışmada okuma etkinlikleri nitelik bakımından yetersiz bulunmuştur. Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni'nin esas alındığı çalışmalarda okuma kazanımları işaret edilerek öğrencilerin farklı türdeki etkinlikler ile okuduklarını daha iyi anlayabilecekleri ifade edilmiştir. Ayrıca bu etkinliklerin üst düzey düşünme becerilerine hizmet etmesi gerektiği belirtilmiştir. Buna ek olarak aynı türdeki etkinliklerin tekrar etmesinin öğrenciyi sıkabileceği işaret edilmiştir.

İlgili öğretim setindeki alıştırmaları konu alan ve bu konuda sorun tespitinde bulunan iki (2) çalışmada etkinliklere ait bazı yönergelerdeki sembol ve açıklamaların hatalı olduğunu belirtilmiştir.

Tabloda yer alan diğer bir sorun ise okuma etkinliklerinin okuma aşamalarına dengeli olarak dağıtılmadığı yönündedir. Bu soruna yer veren bir (1) çalışmaya ulaşılmıştır. Çalışmada, Yedi İklim Türkçe öğretim setinin orta seviye ders

kitaplarında okuma öncesi herhangi bir etkinliğe yer verilmediği bunun yanı sıra okuma sırası etkinliklere de çok az yer verildiği aktarılmıştır.

4.8.5. Dinleme Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlara Yönelik Bulgular

Tablo 4.24. Dinleme Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlar

Sorun	Makale/Tez Numarası	f
Dinleme etkinliklerinin nitelik ve sayı bakımından yetersiz olması	M1, M2, M23, M34, T35, T36 T37	7
Dinleme etkinliklerinin çeşit yönünden yetersiz olması	M1, M2, M23, T36, T38	5
Dinleme etkinliklerinin dinleme aşamalarına göre dengeli bir dağılım göstermemesi	M23, M34, T36	3
Dinleme becerisine yönelik alıştırmaların hatalı olması	M1, M58, T38	3
Dinleme etkinliklerinde kullanılan dil öğrenme stratejilerinin yetersiz sayıda olması	M51, T1	2

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki dinleme becerisi etkinliklerini konu alan çalışmaların tespit ettikleri sorunlar, araştırmacı tarafından beş (5) kategoriye ayrılarak değerlendirmeye alınmıştır. Bu çalışmalar arasından birden çok sorun tespiti yapan makale ve tezler, tabloda kodları ile belirtilmiştir.

Ders kitaplarındaki dinleme becerisine ait etkinliklerin nitelik ve sayı bakımından yetersiz olduğunu belirtilen yedi (7) çalışma bulunmaktadır. Diğer dil becerisi etkinliklerine yer verildiği kadar dinleme becerisi etkinliklerine de eşit sayıda yer verilmesi gerektiğini savunan bu araştırmalar, kitaplardaki dinleme öncesi, dinleme sırası ve dinleme sonrası etkinlik sayılarının yetersiz olduğunu belirtmektedir.

Çalışmaların tespit ettikleri bir diğer sorun ise dinleme becerisi kapsamındaki etkinliklerin ve alıştırmaların çeşit yönünden yetersiz olmasıdır. Yukarıdaki tabloya bakıldığında bu soruna beş (5) çalışmada yer verildiği görülmektedir.

Tablodaki diğer veriler incelendiğinde dinleme etkinliklerinin dinleme aşamalarına göre dengeli bir dağılım göstermediğini belirten üç (3), dinleme becerisine yönelik alıştırmaların hatalı olduğunu aktaran üç (3), dinleme etkinliklerinde kullanılan dil öğrenme stratejilerinin yetersiz sayıda olduğunu ifade eden ise iki (2) çalışmanın olduğu görülmektedir.

Dinleme becerisine yönelik alıştırmaların değerlendirildiği M1 kodlu çalışmada, dinleme alıştırmalarına yönelik birkaç farklı sorun tespitinde bulunulmuştur. Bu sorunlar: alıştırmaların temalarda belirli bir yerinin olmaması, dikte çalışmalarına çok sık yer verilmesi ve alıştırmaların sayıca yetersiz olması şeklindedir. M2 kodlu

çalışmada ise B1 düzeyi ders kitabındaki dinleme etkinliklerinin çoğunluğunun temel düzey becerilere yönelik olduğu, üst düzey becerilere yönelik hazırlanmadığı ifade edilmektedir. M23 kodlu makalenin yazarları ise dinleme etkinliklerinin sayıca yetersiz olduğunu, ders kitaplarında dinleme öncesine ait hiçbir etkinliğin bulunmadığı, dinleme sırası ve dinleme sonrası etkinliklerin de çeşitlilik göstermediğini ifade etmişlerdir. M34 kodlu çalışmada Yedi İklim Türkçe öğretim setinin temel düzey kitaplarındaki dinleme becerisine ait etkinliklerin diğer becerilerle yeterince ilişkilendirilmediği ve bu kitaplarda dinleme öncesine ait etkinlik bulunmadığı aktarılmıştır. M51 kodlu çalışma, T1 kodlu tez çalışmasından üretilen bir makale olduğu için bu iki çalışmada tespit edilen sorunlar aynıdır. Çalışmaların bulgularına göre Yedi İklim Türkçe öğretim setine ait C1 seviyesi ders kitabında üst bilişsel stratejilerden sadece bir tanesine yer verilmiştir. M58 kodlu çalışma da T38 kodlu tezden üretilen bir makale çalışmasıdır ve bu çalışmaların bulguları ortaktır. Çalışmaların bulguları, ders kitaplarında yer alan alıştırmalara ait yönergelerin hatalı veya eksik olduğu yönündedir.

4.8.6. Konuşma Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlara Yönelik Bulgular

Tablo 4.25. Konuşma Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlar

Sorun	Makale/Tez Numarası	<i>f</i>
Konuşma etkinliklerinin nitelik ve sayı bakımından yetersiz olması	M3, M24, M25, M28, M56, M57, T4, T6, T35, T36, T37, T38, T53	13
Konuşma etkinliklerinde dilin kullanım alanlarına eşit bir şekilde yer verilmemesi	M28, M57, T5	3
Konuşma becerisine yönelik alıştırmaların hatalı olması	M58, T36, T38	3
Telaffuz çalışmalarına yeterince yer verilmemesi	M56, T4, T53	3
Konuşma etkinliklerinde kullanılan dil öğrenim stratejilerinin dengeli bir şekilde dağıtılmaması	M24	1
Konuşma türlerinin dağılımında denge gözetilmemesi	M25	1

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki konuşma becerisi etkinliklerini konu alan çalışmaların tespit ettikleri sorunlar, araştırmacı tarafından altı (6) kategoriye ayrılarak değerlendirmeye alınmıştır. Bu çalışmalar arasından birden çok sorun tespiti yapan makale ve tezler, tabloda kodları ile belirtilmiştir.

Araştırma kapsamında konuşma etkinliklerini konu alan çalışmaların tespit ettikleri sorunlar incelendiğinde çalışmaların çoğunluğunun, konuşma etkinliklerini farklı açılardan nitelik ve sayı bakımından yetersiz bulduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu başlıkta yer alan çalışma sayısı on üç (13) olarak belirlenmiştir.

Tabloda yer alan diğer bulgulara bakıldığında ise konuşma etkinliklerinde dilin kullanım alanlarına eşit bir şekilde yer verilmediği sorununa üç (3) çalışmada, konuşma becerisine yönelik alıştırma hatalı olması sorununa üç (3) çalışmada, telaffuz çalışmalarına yeterince yer verilmemesi sorununa üç (3) çalışmada, konuşma etkinliklerinde kullanılan dil öğrenim stratejilerinin dengeli bir şekilde dağıtılmaması sorununa bir (1) çalışmada, konuşma türlerinin dağılımında denge gözetilmemesi sorununa ise bir (1) çalışmada yer verildiği görülmektedir.

Araştırma bulgularına göre M3 kodlu çalışmada konuşma etkinliklerinde doğruluğa ve akıcılığa aynı oranda odaklanılmadığı; M24 kodlu çalışmada konuşma etkinliklerinde kullanılan bilişsel stratejilerin dengeli bir dağılım göstermediği; M25 kodlu çalışmada temel ve orta düzey kitaplarda bazı hazırlıklı ve hazırlıksız konuşma türlerine hiç yer verilmediği; M28 kodlu çalışmada dilin kullanım alanlarından sadece kişisel alana ağırlık verildiği; M56 kodlu çalışmada telaffuz etkinliklerinin göz ardı edildiği; M58 ve T38 kodlu çalışmalarda ise bazı alıştırma yönergelerinin hatalı olduğu belirtilmiştir.

T4 kodlu çalışmada konuşma becerisine yönelik hazırlanmış etkinliklerin iletişimsel ve etkileşimsel bakımından sorunlu ve telaffuz açısından yetersiz olduğu; M57 ve T5 kodlu çalışmalarda temaların ve dilin kullanım alanlarının konuşma etkinliklerine dengeli olarak dağıtılmadığı ve bazı konuşma etkinliklerinin hedef kitlenin seviyesi için uygun olmadığı; T6 kodlu çalışmada bazı konuşma kazanımlarına hiç yer verilmediği ve etkinliklere ait yönergelerin birbirilerini tekrarlar nitelikte olduğu hatta bu yönergelerde hata olduğu; T53 kodlu tezde ise telaffuz çalışmalarına yeteri kadar yer verilmediği, telaffuz çalışmalarının düzey ilerledikçe sayıca azaldığı, bazı telaffuz tekniklerine konuşma etkinlikleri bünyesinde hiç yer verildiği ve telaffuz çalışmalarının öğretim setinin geneline dağılımında bir denge gözetilmediği belirlenmiştir.

4.8.7. Yazma Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlara Yönelik Bulgular

Tablo 4.26. Yazma Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlar

Sorun	Makale/Tez Numarası	<i>f</i>
Yazma etkinliklerinin nitelik ve sayı bakımından yetersiz olması	M4, M5, T35, T36, T37, T38, T44	7
Yazma becerisine yönelik alıştırma hatalı olması	M58, T38	2
Yazma görevlerinin yeterli sayıda ve düzenli bir yapıda olmaması	M4	1
Yazma etkinliklerinden bazılarının ilgili yazma kazanımları ile uyuşmaması	T44	1

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki yazma becerisi etkinliklerini konu alan çalışmaların tespit ettikleri sorunlar, araştırmacı tarafından dört (4) kategoriye ayrılarak değerlendirmeye alınmıştır. Bu çalışmalar arasından birden çok sorun tespiti yapan makale ve tezler, tabloda kodları ile belirtilmiştir.

Tablodaki verilere göre kitaplardaki yazma etkinliklerinin tek düze kaldığını, aynı tür yazma etkinliklerinin tekrar edildiğini ve bu etkinliklerde farklı yazma yaklaşımlarının kullanılmadığını belirten yedi (7) çalışma bulunmaktadır.

Araştırma sonucundan yazma etkinliklerini konu alan diğer çalışmaların tespit ettikleri diğer sorunlara bakıldığında yazma becerisine yönelik alıştırma hatalı olması sorununun iki (2), yazma görevlerinin yeterli sayıda ve düzenli bir yapıda olmaması sorununun bir (1), yazma etkinlikleri ile yazma kazanımlarının uyuşmaması sorununun ise bir (1) çalışmada yer bulduğu görülmektedir.

M4 kodlu çalışma sahibi, iki adet yabancılar için hazırlanmış Türkçe öğretim setini karşılaştırarak incelemiştir. Yedi İklim Türkçe öğretim seti ile ilgili olarak yazma görevlerinin yetersiz sayıda olduğunu ve yazma etkinliklerdeki yazma görevlerinin sistemli bir yerinin olmadığı sonucuna ulaşmıştır. M5 kodlu çalışmada, yazma etkinliklerinde biçimsel ve işlevsel yazma yaklaşımına daha çok odaklanıldığı belirtilmiştir. Aynı zamanda bu çalışmada gerçek yazma etkinliğinin yok denecek kadar az olduğu ifade edilmiştir (Yaylı ve Yaylı, 2018). M58 çalışmada ise yazma becerisine yönelik bazı alıştırma yönergelerinin eksik veya hatalı olduğu belirtilmiştir.

4.8.8. Sözcük Öğretimi Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlara Yönelik Bulgular

Tablo 4.27. Sözcük Öğretimi Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlar

Sorun	Makale/Tez Numarası	<i>f</i>
-------	---------------------	----------

Sözcük öğretiminde kullanılan teknik ve stratejilerinin dengeli bir dağılım göstermemesi	M42, T30, T31, T32, T34, T49	7
Sözcük öğretiminde kullanılan etkinliklerin çeşitlilik göstermemesi	T30, T31, T32, T34	7
Sözcük öğretiminde kullanılan stratejilerinin yetersiz olması	M42, T30, T31, T32, T34, T49	6

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki sözcük öğretimini konu alan çalışmaların tespit ettikleri sorunlar, araştırmacı tarafından üç (3) kategoriye ayrılarak değerlendirmeye alınmıştır. Bu çalışmalar arasından birden çok sorun tespiti yapan makale ve tezler, tabloda kodları ile belirtilmiştir.

Bu bulgulardan hareketle, kullanılan sözcük öğretim teknik ve stratejilerinin dengeli bir dağılım göstermemesi sorununa yedi (7), sözcük öğretiminde kullanılan etkinliklerin çeşit ve nitelik yönünden eksik olması sorununa yedi (7), kullanılan sözcük öğretim stratejilerinin yetersiz olması sorununa beş (5) çalışmada yer verildiği tespit edilmiştir.

Araştırma kapsamında incelenen çalışmaların bulgularına göre M42 ve T31 kodlu çalışmalarda, sözcük öğretimi sürecinde görsel kullanımına ve doğrudan öğretim stratejilerine yeterince yer verilmediği; M45 ve T32 kodlu çalışmalarda, A1 düzeyinden C2 düzeyine doğru sözcük öğretimine yönelik etkinlik sayısında ve bu etkinliklerde kullanılan sözcük öğretim tekniklerinin sayısında bir azalma gözlemlendiği, bunun yanı sıra bazı sözcük öğretim yöntem ve tekniklerine hiç yer verilmediği; T30 ve T42 kodlu çalışmada, sözcük öğretim stratejilerinden bazılarının ders kitaplarında hiç yer verilmediği ve kullanılan sözcük öğretim stratejilerinin dağılımında bir denge gözetilmediği; T34 ve T42 kodlu çalışmalarda sözcük öğretimine yönelik hazırlanmış etkinliklerin dört temel dil becerisine dağılımında bir denge gözetilmediği belirtilmiştir.

4.8.9. Kuramları, Yaklaşımları ve Modelleri Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlara Yönelik Bulgular

Tablo 4.28. Kuramları, Yaklaşımları ve Modelleri Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlar

Sorun	Makale/Tez Numarası	f
Üst düzey bilişsel becerileri harekete geçirecek etkinliklerin yetersiz olması	M59, M64, T27, T28	4
Çoklu zekâ kuramı sınırları içindeki sekiz zekâ alanına eşit yer verilmemesi	M19, T43	2
Öğretim setinin yapılandırmacı yaklaşım bağlamında yetersiz kalması	M20	1

Yedi İklim Türkçe öğretim setinde kullanılan kuramları, yaklaşımları ve modelleri konu alan çalışmaların tespit ettikleri sorunlar, araştırmacı tarafından üç (3) kategoriye ayrılarak değerlendirmeye alınmıştır. Bu çalışmalar arasından birden çok sorun tespiti yapan makale ve tezler, tabloda kodları ile belirtilmiştir.

Tablodaki bulgulara bakıldığında üst düzey bilişsel becerileri harekete geçirecek etkinliklerin yetersiz kalması sorununa yer veren dört (4), çoklu zekâ kuramı sınırları içindeki sekiz zekâ alanına eşit yer verilmemesi sorununa yer veren iki (2) ve öğretim setinin yapılandırmacı yaklaşım bağlamında yetersiz kalması sorununa yer veren bir (1) çalışma bulunmaktadır.

M59, M64, T27 ve T28 kodlu çalışmalarda araştırmacılar, Yedi İklim Türkçe öğretim setini yenilenmiş Bloom taksonomisine göre değerlendirmiş ve kitaplarda yer alan etkinliklerin üst düzey bilişsel becerileri harekete geçirecek nitelikte olmadığını belirlemişlerdir. Bunun yanı sıra araştırmacılar, metin altı soru tiplerinin çeşitlilik göstermediğini ve metin altı sorularının sayıca taksonomi basamaklarına dengeli dağılmadığını ifade etmişlerdir.

M19 ve T43 kodlu çalışmaların bulguları incelendiğinde, Yedi İklim Türkçe öğretim setinde çoklu zekâ kuramına ait zekâ alanlarına (sözel-dilsel, görsel-uzamsal, içsel-öze dönük, mantıksal-matematiksel, sosyal-kişilerarası, bedensel-kinestetik doğacı, müziksel-ritmik) eşit oranda yer verilmediğinin ifade edildiği görülmektedir.

M20 kodlu çalışma yazarı, öğretim setini yapılandırmacı yaklaşım çerçevesinde incelemiş ve bu doğrultuda ilgili öğretim seti ile ilgili bazı sorunlar tespit etmiştir. Bu sorunlar: kitabın kullanımına yönelik yönergelerin eksik olması, ölçme-değerlendirme bölümlerinin yetersiz sayıda olması, etkinlik sürelerinin belirsiz olması, öğrenci özerkliğini destekleyici unsurların yetersiz olması, bazı metinlerin hedef kitleye uygun olmaması, metin altı etkinliklerin tek tip olması ve çalışma kitabına ait bir cevap anahtarı bulunmaması şeklinde özetlenebilir.

4.8.10. Görsel ve İşitsel Gereçleri Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlara Yönelik Bulgular

Tablo 4.29. Görsel ve İşitsel Gereçleri Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlar

Sorun	Makale/Tez Numarası	<i>f</i>
Görsellerin metinler ile uyumaması	M21, M22	2
Görsellerdeki sosyokültürel öğelerin yetersiz olduğu	M60	1
Görsellerde cinsiyet eşitliğine dikkat edilmemesi	M61	1

İzlemeye yönelik video kaydının bulunmaması ve dinleme kayıtlarına ilişkin yönergelerin eksik olması	T37	1
--	-----	---

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki görsel ve işitsel gereçleri konu alan çalışmaların tespit ettikleri sorunlar, araştırmacı tarafından dört (4) kategoriye ayrılarak değerlendirmeye alınmıştır. Bu çalışmalar arasından birden çok sorun tespiti yapan makale ve tezler, tabloda kodları ile belirtilmiştir.

Tabloya göre Yedi İklim Türkçe öğretim setinde bulunan görseller ile metinlerin uyuşmamasına ilişkin sorun belirten iki (2), görsellerdeki sosyokültürel öğelerin yetersiz olduğunu ifade eden bir (1), görsellerde cinsiyet eşitliğine dikkat edilmediğini aktaran bir (1), izlemeye yönelik video kaydının bulunmadığını ve dinleme kayıtlarına ilişkin yönergelerin eksik olduğunu saptayan bir (1) çalışma bulunmaktadır.

M21 ve M22 kodlu çalışmada, metinlerde yer alan kişi/kişiler ile bu metne ait görseldeki kişinin/kişilerin farklı olduğunu belirtmiştir. Ayrıca M21 kodlu çalışmada, görsellerde kullanılan renklerin psikolojik etkilerine değinilmiş ve soğuk renklerin olumsuz etkilerine yönelik ifadelerde bulunulmuştur. M60 kodlu çalışmada, görseller yoluyla aktarılan gelenek ve ritüel unsurlarının temalara dağılımında bir denge gözetilmediği ve bu unsurların sayıca yetersiz olduğu belirtilmiştir. T37 kodlu çalışmada ise dinlemeye yönelik ses kayıtlarının öğrenmeyi olumlu yönde etkilediği fakat izlemeye yönelik herhangi bir video kaydının olmayışının eksiklik olduğu belirtilmiştir. Ayrıca hangi dinleme kaydı kitaptaki hangi sayfadaki etkinlikle ilişkili olduğunun bildirilmemesi çalışmada tespit edilen sorunlardan bir diğeridir.

4.8.11. Kişi Varlığını Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlara Yönelik Bulgular

Tablo 4.30. Kişi Varlığını Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlar

Sorun	Makale/Tez Numarası	f
Ders kitabında yer verilen kişilere belirli bir sistem dahilinde yer verilmemesi	M60, M62, T19	3
Ders kitabında yer verilen kişiler ile ilgili bilgilerin eksik veya hatalı olması	M9	1

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki kişi varlığını konu alan çalışmaların tespit ettikleri sorunlar, araştırmacı tarafından iki (2) kategoriye ayrılarak değerlendirmeye alınmıştır.

M9 kodlu çalışmada, bazı tanınmış şahsiyetlerin görselleri ile uyuşmadığı ve bu kişiler ile ilgili verilen bilgilerin yetersiz olduğu ifade edilmiştir. M62 kodlu çalışmada ise ders kitabında yer verilen kişilere belirli bir sistem dahilinde yer verilmediği ve bu

kişilere sadece iki dil becerisi özelinde yer verildiği ifade edilmiştir. Ayrıca çalışmada, kadın şahsiyetlere yer verilme sıklığının erkek şahsiyetlere yer verilme sıklığına göre çok düşük olduğu belirtilmiştir.

Görsel ve işitsel gereçleri konu alan çalışmalar başlığında yer alan M61 kodlu makalede ve kültür aktarımını konu alan çalışmalar başlığında yer alan T19 kodlu tezde Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki cinsiyet tercihinin dengesiz bir dağılım gösterdiği ifade edilmiştir. Bu yüzden yukarıda kodu belirtilen çalışmalar, araştırmacı tarafından “Kişi Varlığını Konu Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlar” kısmına eklenmiştir.

4.8.12. Diğer Konu Başlığında Yer Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlara Yönelik Bulgular

Tablo 4.31. Diğer Konu Başlığında Yer Alan Çalışmaların Tespit Ettikleri Sorunlar

Sorun	Makale/Tez Numarası	<i>f</i>
Temel ilkelerin sistemli bir şekilde kitaplara yansımaması	M63, T55	2
Öğrenci özerkliğini destekleyici unsurların göz ardı edilmesi	T40	1
Dil işlevlerinden bazılarının kitaplarda yer almaması	T54	1

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki diğer konu alanları üzerine yapılan çalışmaların tespit ettikleri sorunlar, araştırmacı tarafından üç (3) kategoriye ayrılarak değerlendirmeye alınmıştır. Bu çalışmalar arasından birden çok sorun tespiti yapan makale ve tezler, tabloda kodları ile belirtilmiştir.

M63 ve T55 kodlu çalışmalarda, bazı temel ilkelere öğretim setinde yer verilmediği ve yer verilen temel ilkelerin dağılımında bir denge gözetilmediği aktarılmıştır. T40 kodlu tez çalışmasında, kitaplardaki öğrenci özerkliğini destekler nitelikteki etkinliklerin yetersiz sayıda olduğu ve kitapların hedef kitlenin kendi öğrenme planını oluşturabilmesine uygun tasarlanmadığı ifade edilmiştir. T54 kodlu çalışmada ise Yedi İklim Türkçe öğretim setinin A1 seviyesi dil işlevleri bağlamında değerlendirilmiş, bu değerlendirme sonucunda bazı dil işlevlerinin temalara dağılımında bir denge bulunmadığı ve kitap genelinde birkaç dil işlevine odaklanıldığı tespit edilmiştir.

4.9. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setini Konu Alan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlara İlişkin Bulgular

4.9.1. Söz Varlığını Konu Alan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlara İlişkin Bulgular

Tablo 4.32. Söz Varlığını Konu Alan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlar

Sonuçlar	Makale-Tez No	f
Söz varlığı unsurlarının dağılımı ve kullanım sıklığı ile ilgili sonuçlar	M11, M15, M16, M17, M18, M29, M30, M32, M35, M36, M37, M38, M39, M40, M41, M43, M44, T21, T22, T23, T24, T25, T26, T41, T45, T46, T47, T52	28
Söz varlığı unsurlarının anlamsal ve yapısal özellikleri ile ilgili sonuçlar	M17, M18, M29, M32, M38, M40, M41, M43, T24, T25, T26, T45, T48	13
Söz varlığı unsurlarının kültürel boyutu ile ilgili sonuçlar	M11, M15, M16, M30, M37, T21, T22, T23, T24, T41, T52	11
Söz varlığı unsurlarının köken bilgileri ile ilgili sonuçlar	M17, M39, T45, T48	4

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki söz varlığını konu alan çalışmaların ulaştıkları sonuçlar, araştırmacı tarafından dört (4) kategoriye ayrılarak değerlendirmeye alınmıştır. Bu çalışmalar arasından birden çok sonuca ulaşan makale ve tezler, tabloda kodları ile belirtilmiştir.

Tablodaki bulgulara göre, araştırmacıların kullanılan söz varlığı unsurlarının dağılımı ve kullanım sıklığı ile ilgili yirmi sekiz (28) çalışmada, kullanılan söz varlığı unsurlarının anlamsal ve yapısal özellikleri ile ilgili on üç (13) çalışmada, kullanılan söz varlığı unsurlarının kültürel boyutu ile ilgili on bir (11) çalışmada, kullanılan söz varlığı unsurlarının köken bilgileri ile ilgili dört (4) çalışmada belirli sonuçlara ulaştıkları görülmektedir. Bu sonuçlara ait detaylı açıklamalar ise aşağıda yer almaktadır.

M11 kodlu çalışmada Yedi İklim Türkçe öğretim setine ait bütün kitaplar atasözü ve deyim varlığı açısından incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda, A1 kitabında hiç atasözüne rastlanılmamış, en çok atasözünün C1 kitabında olduğu belirlenmiş ve kitaplarda bazı atasözlerinin tekrar edildiği ifade edilmiştir. Kitaplardaki deyim varlığı ile ilgili ulaşılan sonuç ise deyimlerin en az A düzeyindeki kitaplarda yer aldığı en çok da B1 kitabında yer aldığına ilişkindir.

M15 kodlu çalışmada, araştırmacı tarafından A1, A2, B1, B2 ve C1 kitaplarında yer alan atasözü ve deyim varlığı incelenmiş, okuma metinlerinde yer alan

atasözü ve deyim olarak kullanılan ifadelerin bir kısmının Türk Dil Kurumu'na ait veri tabanında olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Çalışma kapsamında ulaşılan bir diğer sonuç ise metinlerdeki deyim varlığının, atasözü varlığına göre çok daha fazla olmasıdır.

M16 kodlu çalışma, Yedi İklim Türkçe öğretim seti A1 kitabında yer alan sözcükler ile Avrupa Dil Portfolyosu sözcük setinde yer alan sözcükleri karşılaştırmıştır. Bu karşılaştırma sonucunda Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki sözcüklerin A1 seviyesi için yeterli olduğu fakat bazı sözcüklerin A1 seviyesine göre zorlayıcı olabileceği belirtilmiştir.

Yedi İklim Türkçe öğretim setinin ait A1 ve A2 kitaplarının incelendiği M17 kodlu çalışmada, Arapça kökenli sözcüklerin türleri, seviyelere dağılımı ve kitapların içindeki tekrar etme sıklığı değerlendirilmiştir. Bu değerlendirme sonucunda Arapça kökenli kelimelerin en çok A2 ders kitabında yer aldığı ve en fazla isim türünde Arapça kökenli kelime kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

M18 kodlu çalışma, Korece bir öğretim setinin temel seviye kitapları ile Yedi İklim Türkçe öğretim setinin ait A1 kitabında yer alan sözcükleri karşılaştırmıştır. Bu karşılaştırma neticesinde Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki sözcük varlığının Sejong Hangugo'ya göre daha fazla olduğu sonucuna varılmıştır. Fakat Yedi İklim Türkçe öğretim setinde yer alan sözcüklerin yeterince tekrar edilmediği, Sejong Hangugo'da ise sık sık sözcük tekrarının yapıldığı belirtilmiştir.

M29 kodlu çalışmada, araştırmacı tarafından Yedi İklim Türkçe öğretim setinde yer alan terim varlığı incelenmiş ve bu terimlerin seviyelere ve uzmanlık alanlarına nasıl dağıldığı değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmeye göre, terimlerin düzeylere göre dağılımında bir denge gözlemlenmediğinin yanı sıra kitaplarda en fazla eğitim ile ilgili terimlere yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Yedi İklim Türkçe öğretim setine ait A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 kitaplarında yer alan deyim varlığının incelendiği M30 kodlu çalışmada, deyimlerin sayısında seviyenin artmasıyla bir artış olduğu ve günlük hayatta sıkça kullanılan deyimlerin öğretim setinde sıkça tekrar edildiği sonucuna ulaşılmıştır. Buna ek olarak, çalışmada örneklem olarak seçilen diğer iki Türkçe öğretim seti ile karşılaştırıldığında Yedi İklim Türkçe öğretim seti, en fazla deyim barındıran öğretim seti olarak öne çıkmıştır.

M32 kodlu çalışma sahibi, Yedi İklim Türkçe öğretim setinde yer alan örtmece sözcükleri inceleme konusu olarak belirlemiştir. Yaptığı inceleme sonucunda, en fazla örtmece sözcük kullanımının hastalık ve bedensel kusur konu alanlarında en az örtmece sözcük kullanımının ise ekonomik alanlarda olduğu sonucuna varmıştır.

M35 kodlu makale yazarları, Yedi İklim Türkçe öğretim setini kalıp sözleri tespit etmişlerdir. Araştırmacılar temel, orta ve ileri düzey kitaplardaki atasözü ve deyim sayısının azlığına dikkat çekmişler, A1 ve C2 kitaplarında hiç atasözünün kullanılmadığını tespit etmişlerdir. Bunun yanı sıra kalıp sözlerin seviye ilerledikçe sayıca arttığını fakat bu artışın sistemli bir şekilde gerçekleşmediğini ifade etmişlerdir.

M36 kodlu çalışmada, temel düzey ders kitapları kalıp sözler bağlamında değerlendirilmiş ve bu değerlendirme sonucunda günlük hayatta kullanılan kalıp sözlerin sayıca çoğunlukta olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca araştırmacı tarafından Yedi İklim Türkçe öğretim seti A1 ve A2 kitaplarındaki kalıp söz sayısı yetersiz bulunmuştur.

M37 kodlu çalışma T52 kodlu doktora tezinden üretilmiş bir makale olduğu için bu çalışmaların sonuçları ortak olarak değerlendirilmiştir. Çalışmaların bulguların incelendiğinde, araştırmacı tarafından kalıp sözler üzerine bir inceleme yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmacının yaptığı inceleme sonucunda temel düzey ders kitaplarında yoğun olarak gündelik hayatta kullanılan kalıp sözlere yer verildiği tespit edilmiştir. Ayrıca orta ve ileri düzey kitaplarda kalıp söz sayısının ve kavratıcı çalışmaların azaldığı ifade edilmiştir.

M38 kodlu makale yazarları Yedi İklim Türkçe öğretim setinin B1 düzeyi ders kitabını incelemişler ve bu inceleme sonucunda kitapta en fazla gerçek anlamlı sözcüklerin kullanıldığını ifade etmişlerdir. Araştırmacılar, B1 kitabında sözcüklerin anlamsal olarak çeşitlilik göstermediğini ve bu sözcüklerin temalara dağılımında bir denge gözetilmediğini belirtmişlerdir.

M39 kodlu çalışmada Yedi İklim Türkçe öğretim seti temel düzey ders kitapları Batı kökenli sözcükler çerçevesinde ele alınmıştır. Araştırmacının ulaştığı bulgulara göre kitaplarda toplam 892 Batı kökenli sözcük tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra çalışmada, kitaplarda en çok Fransızca kökenli sözcüklerim yer aldığı ifade edilmiştir.

M40 kodlu çalışmada terimler üzerine bir inceleme yapılmış ve bu inceleme sonucunda kitaplarda terimler ile ilgili bir ifade karmaşası olduğu ve terim adlarının konu başlığın halinde yeterince kullanılmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

M41 kodlu çalışmada da benzer olarak kitaplarda bulunan terimler ele alınmış ve Yedi İklim Türkçe öğretim setinde yer alan terim sayısının diğer öğretim setlerindeki terim sayısından az olduğu ifade edilmiştir. Ayrıca Yedi İklim Türkçe öğretim setinde adı geçen bazı terimlerin kitap içinde verilmediği ve bu terimlere yönelik kullanımlarda bir birlik sağlanmadığı tespit edilmiştir.

M43 kodlu çalışmada, Yedi İklim Türkçe öğretim setine ait temel ve orta düzey ders kitapları yansıma sözcükler bağlamında incelenmiştir. Araştırmacı tarafından kitaplarda yansıma sözcüklerin dengeli bir dağılım göstermediği fakat her kitapta yansıma sözcüklere yer verildiği aktarılmıştır.

M44 kodlu çalışma sahibi ise Yedi İklim Türkçe öğretim setine ait C1 kitabında bulunan terimleri incelemeye almış, bu inceleme sonucunda terim kullanımının en çok eğitim, bilim, siyaset, ekonomi, sosyoloji ve iletişim alanlarında yoğunlaştığını tespit etmiştir.

T21 kodlu çalışmanın bulgularına bakıldığında, YİTÖS ve 4 farklı Türkçe öğretim seti araştırmada örneklem olarak seçilmiş ve bu öğretim setlerindeki deyim varlığı incelenmiştir. İnceleme neticesinde, kitaplarda yer verilen deyimlerin seviyelere ve ünitelere dengeli bir şekilde dağıtılmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bunun haricinde kitaplardaki deyimlerin konuya ve kazanıma uygun olarak seçildiği, kitaplarda deyim tekrarına gidildiği, öğrencilerin günlük yaşamda karşılaşma olasılığı yüksek deyimlere kitaplarda daha çok yer verildiği ulaşılan diğer sonuçlar olarak sıralanabilir.

T22 kodlu tez yazarı tarafından A1, A2, B1 ve B2 düzeyi kitaplarda yer alan kalıp sözler ve deyimler inceleme konusu olarak seçilmiştir. Yedi İklim Türkçe öğretim seti ile başka bir Türkçe öğretim setinin karşılaştırmalı olarak incelendiği bu çalışma sonucunda, Yedi İklim Türkçe öğretim setinin A1 kitabındaki kalıp söz varlığının diğer Türkçe öğretim setine göre daha az çeşitlilik gösterdiği tespit edilirken A2, B1 ve B2 kitaplarında Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki kalıp sözlerin daha çeşitli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmanın ulaştığı bir diğer sonuç ise kitaplarda yer alan deyim varlığı ile ilgilidir. Yedi İklim Türkçe öğretim setinde yer alan

deyimlerin daha çeşitli ve daha fazla olduğu belirtilen çalışmada, dil seviyesi arttıkça deyim kullanım sıklığının da arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

Yedi İklim Türkçe öğretim setinin de çalışma materyali olarak seçildiği T23 kodlu çalışmada, metinlerdeki atasözleri ve deyimler incelenmiş ve inceleme sonucunda Yedi İklim Türkçe öğretim seti ders kitaplarındaki deyim ve atasözü varlığının çalışmaya örneklem olarak seçilen diğer Türkçe öğretim setlerindeki deyim ve atasözü varlığından çok olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanı sıra, A1 seviyesinden C1 seviyesine gidildikçe deyim ve atasözü sayısında bir artış gözlemlendiği araştırmacı tarafından belirtilmiştir.

Kalıp sözlerin ve deyimlerin ele alındığı bir diğer çalışma olan T24 kodlu çalışmada da yukarıda yer alan çalışmalar ile benzer sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir. Çalışmanın bulguları incelendiğinde, Yedi İklim Türkçe öğretim setinin çalışma materyali olarak seçilen diğer Türkçe öğretim setlerine göre daha zengin bir söz varlığına sahip olduğu ve seviye ilerledikçe deyim varlığı artarken kalıp sözlerin kullanma sıklığının azaldığı belirtilmektedir.

T25 kodlu tez çalışmasında, Yedi İklim Türkçe öğretim setinin ve yabancılara Türkçe öğretiminde sıkça kullanılan başka bir öğretim setinin A1, A2, B1, B2 ve C1 seviyelerinde bulunan yazınsal metin sayıları ve bu metinlerde yer alan söz varlığı (atasözü, deyim, kalıp söz, ikileme, özel isim ve akrabalık isimleri sayısı) tespit edilmiştir. Bu tespit sayesinde Yedi İklim Türkçe öğretim setinde bulunan otuz yedi yazınsal metinde toplam iki yüz otuz yedi söz varlığı unsuru olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Diğer çalışmalardan farklı olarak T26 kodlu çalışmada, Yedi İklim Türkçe öğretim setinde yer alan sözcüklerin genişlik ve derinlik boyutları incelenmiş ve araştırmacı tarafından birtakım sonuçlara ulaşılmıştır. A1 ve A2 seviyesinin sınırlılık olarak seçildiği çalışmada, sözcüklerin seviye içi ve seviyeler arası anlamsal ve bağlamsal çeşitlikte kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanı sıra hem A1 seviyesinde hem de A2 seviyesinde bazı sözcüklerin çeşitli bağlamlarda ve çeşitli anlamlarda kullanıldığı sonucuna varılmıştır.

T41 kodlu çalışmada, adı geçen öğretim setindeki deyimler, atasözleri, terimler, kalıp sözler ve ikilemeler tespit edilmiştir. Araştırmanın bulgularına göre, kitaplarda en çok terim varlığına yer verilmiş bu terimlerin de en çok eğitim ile ilgili olduğu

sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmanın ulaştığı diğerk bir sonuç ise seviyelere göre terim dağılımında bir eşitsizlik olduğudur. Deyimler ile ilgili ulaşılan sonuçlar ise, deyimlerin en çok cümle halinde bulunduğu ve seviye ilerledikçe deyim sayılarının da arttığı yönündedir. İkilemeler ile ilgili ulaşılan sonuçlar da deyimler hakkındaki sonuçlar ile benzerdir. Çalışmaya göre seviye ilerledikçe ikileme sayılarında da artış olmuştur. Aynı zamanda deyim ve atasözlerine göre ikilemelere daha çok yer verilmiştir. Araştırmada, kalıp sözler ile ilgili dil seviyesi ilerledikçe kalıp söz sayısında azalış olduğub belirtilmiş ve kalıp sözlerin en çok kültürel ve toplumsal ifadelerden oluştuğu sonucuna ulaşılmıştır. Atasözleri ise en az yer bulan söz varlığı unsuru olarak tespit edilmiştir. Buna ek olarak Yedi İklim Türkçe öğretim setinde atasözü varlığının çok dengesiz bir yapıda olduğub, A1 düzeyinde hiçbir atasözüne yer verilmediğı, B2 kitabının en fazla atasözü barındıran kitap olduğub sonucuna ulaşılmıştır. İçerik olarak ise en çok öğüt veren atasözlerine yer verilmiş olması, T41 kodlu çalışmada ulaşılan diğerk bir sonuçtur.

T45 kodlu tez çalışmasında Yedi İklim Türkçe Öğretim setine ait B1 ve B2 kitapları incelemeye alınmıştır. Bu kitaplarda tespit edilen ikilemeler araştırmacı tarafından yapı, anlam ve işlev bakımından değerkendirilmeye alınmıştır. Araştırmacı, kitaplarda toplam 89 ikileme tespit etmiş ve bu ikilemelerin çoğunluğunun Türkçe kökenli olduğubunu ifade etmiştir. Ayrıca kitaplarda kullanılan ikilemelerin çoğunlukla zarf görevinde kullanıldığı ve en çok aynı sözcüğün tekrar etmesiyle oluşan ikilemelere yer verildiğini belirtmiştir.

T46 kodlu doktora çalışmasında araştırmacı tarafından Yedi İklim Türkçe Öğretim setine ait temel ve orta seviye kitapların tema sayılarında bir eşitlik gözletilmediğı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca çalışma kapsamında belirten seviyelere ait kitaplar söz varlığı açısından incelenmiş ve bu unsuların tematik görünümleri belirlenmeye çalışılmıştır. Bunun yanı sıra çalışma kapsamında, kitaplarda toplam kaç sözcüğün kullanıldığına ve bu sözcüklerin tekrar etme sıklıklarının ne olduğubna dair sonuçlara ulaşılmış ve bu sonuçlar doğrultusunda sıklık listeleri oluşturulmuştur.

T47 kodlu çalışmanın bulgularına bakıldığında ise Yedi İklim Türkçe Öğretim setinde yer alan atasözü ve deyim varlığının incelemeye alındığı belirlenmiştir. Araştırmacı tarafından yapılan inceleme sonucunda atasözü ve deyim kullanımının A1 düzeyinden C1 düzeyine gidildikçe sayıca arttığı tespit edilmiştir. Ayrıca atasözlerinin ve deyimlerin en çok okuma becerisi kapsamında kullanıldığı, atasözlerinin en çok B1

düzeyinde kullanıldığı, deyimlerin ise en çok C1 düzeyinde kullanıldığı çalışmada ulaşılan diğer sonuçlardandır.

T48 kodlu tez çalışmasında ise A1, A2 ve B1 seviyesi ders ve çalışma kitapları söz varlığı çerçevesinde incelemeye alınmıştır. Araştırmacı tarafından kitaplardaki söz varlığı unsurlarının köken bakımından incelenmesi sonucunda kitaplarda en çok Türkçe kökenli sözcük kullanıldığı, Türkçe kökenli sözcükleri Arapça, Fransızca ve Farsça kökenli sözcüklerin takip ettiği belirlenmiştir. Çalışmada, sözcük türlerini tespit etmek için yapılan inceleme sonucunda ise kitaplarda en çok ad türünde sözcük kullanıldığı bunu sırasıyla eylem, ön ad, belirteç, adıl, bağlaç, ilgeç ve ünlem türünde sözcüklerin takip ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Buna ek olarak çalışma sonucunda belirtisiz ad tamlamasının en fazla kullanılan sözcük grubu olduğu belirlenmiş ve türemiş sözcüklerin en çok addan ad yapma ekleriyle oluşturulduğu tespit edilmiştir.

4.9.2. Kültür Aktarımını Konu Alan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlara İlişkin Bulgular

Tablo 4.33. Kültür Aktarımını Konu Alan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlar

Sonuçlar	Makale-Tez No	f
Kültürel unsurların dağılımı ile ilgili sonuçlar	M10, M11, M12, M13, M14, M46, M47, M48, M49, T12, T13, T14, T15, T16, T17, T18, T19, T20, T39, T50, T51	21
Evrensel kültür ve kültürlerarası etkileşim ile ilgili sonuçlar	M10, M13, M47, M48, M49, T12, T14, T18, T20	9
Görsel kullanımının kültür aktarımındaki yeri ile ilgili sonuçlar	M12, M47, M48, M60, M61, T16, T19	7
Kültürel aktarımın aktarılış şekli ile ilgili sonuçlar	M11, M12, M14, T12, T15	5
Cinsiyet tercihinin dağılımı ile ilgili sonuçlar	M61, T19	2

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki kültür aktarımını konu alan çalışmaların ulaştıkları sonuçlar, araştırmacı tarafından beş (5) kategoriye ayrılarak değerlendirmeye alınmıştır. Bu çalışmalar arasından birden çok sonuca ulaşan makale ve tezler, tabloda kodları ile belirtilmiştir.

Tablodaki verilere bakıldığında; öğretim setindeki kültürel unsurların dağılımı ile ilgili yirmi bir (21) çalışmada, evrensel kültür ve kültürlerarası etkileşim ile ilgili dokuz (9) çalışmada, öğretim setindeki kültür aktarımında görsel kullanımı ile ilgili yedi (7) çalışmada, öğretim setindeki kültürel aktarımın aktarılış şekli ile ilgili beş (5) çalışmada, öğretim setindeki kültür aktarımında cinsiyet tercihinin dağılımı ile ilgili

ise iki (2) çalışmada sonuca ulaşılmıştır. Bu sonuçlara ait detaylı açıklamalar ise aşağıda yer almaktadır.

M10 kodlu çalışmada, YİTÖS'te Türk kültüründeki yiyecek ve içecekler, aile yapısına, uğurlama ve karşılama geleneklerine yer verildiği; Türkiye'deki turistik mekanların ve şehirlerin metinlerde yer bulduğu; öğretim setinin her seviyesinde Türk sinemasından örnekler verildiği sonucuna ulaşılmıştır. Bunlara ek olarak öğretim setinde, yiyecek ve içeceklerden bahsedilmesine rağmen bu yiyecek ve içeceklerin tüketildiği zamandan bahsedilmemesi, sofrada adabına ilişkin herhangi bir bilginin yer almaması ve Türk kültürüne haricindeki kültürlere ait unsurlara yer verilmemiş olması çalışmanın ulaştığı diğer sonuçlardır.

M11 kodlu çalışmada, çalışmanın örneklemini oluşturan YİTÖS ve diğer öğretim setleri atasözü ve deyim varlığı kapsamında karşılaştırılmıştır. Bu karşılaştırmaya göre üç set arasından bünyesinde en çok atasözü ve deyim bulunduran öğretim setinin YİTÖS olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu durumun YİTÖS'ün daha çok kitaptan oluşmasıyla ilişkilendirilmiştir. Çalışmada ulaşılan bir diğer sonuç ise YİTÖS'teki bazı atasözlerinin, farklı metin ve seviyelerde tekrar etmiş olmasıdır. Ayrıca, YİTÖS'te yer verilen atasözü ve deyimlerin bütün seviyelere dengeli bir şekilde dağıtılmadığı da belirtilmiştir.

M12 kodlu çalışma, A1 ve A2 seviyeleri özelinde kültürel varlık unsurlarının sayısal tespitini yapmış ve bu unsurların konu alanlarına dağılımı değerlendirilmiştir. Çalışmada ulaşılan sonuçlardan ilki, A2 seviyesindeki kültürel varlık unsurlarının A1 seviyesinden daha fazladır. Ulaşılan ikinci sonuç, en fazla kültür unsurunun sanat, edebiyat ve spor konu alanına ait olmasıdır. Çalışmada ayrıca kitaplarda yer alan dil becerisi etkinlikleri ve görseller incelenmiş ve en çok kültürel unsurun okuma etkinliklerinde yer aldığı belirtilmiştir.

M13 kodlu çalışmada, YİTÖS'e ait B1 ve B2 kitaplarını araştırma konusu olarak ele alınmış ve bu kitaplardaki kültürel öğelerin dağılımı yüzdesele ifade edilmiştir. Bu verilerden hareketle çalışmada, Türk kültürüne ait unsurların dağılımında bir denge gözetildiği fakat sosyal yaşam alanına ait kültürel unsurun hiç yer bulmadığı belirtilmiştir. Çalışmada ulaşılan bir diğer sonuç ise yabancı kültürlere ait kültür öğelerine çok az yer verildiğidir.

M14 kodlu çalışmada, örneklem olarak seçilen iki öğretim setinden biri olan YİTÖS'ün, diğer öğretim setine göre kültür aktarımının daha ilişkili yapıldığı vurgulanmıştır. Çalışmanın ulaştığı bir diğer sonuç ise YİTÖS'ün somut ve soyut kültür öğelerine diğer öğretim setinden daha çok yer ayırdığı şeklindedir.

M46 kodlu çalışmada, Yedi İklim Türkçe öğretim setinde bazı anonim halk edebiyatı unsurlarından bilmece, geleneksel halk tiyatrosu, masal, ninni, ağıt, tekerleme türkü gibi türlere yer verilmediği ve kalıplaşmış ifadelerin eşit olarak dağıtılmadığı tespit edilmiştir.

M47 kodlu çalışmada ise A2 kitabında bulunan Türkiye'deki tarihî ve turistik mekânlar, Türk yemek kültürü ve Türk sanatçıları üzerine bir inceleme yapılmıştır. Ayrıca ilgili öğretim setinin kapağı ve kitapta yer alan görseller değerlendirilmiştir. Bunun yanı sıra araştırmacılar tarafından kitapta yabancı kültürlerle ne kadar yer verildiği tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırmacıların yaptığı bu incelemelerin sonucunda kitapta İstanbul'un ön plana çıkarıldığı, kültür aktarımının etkinlikler, görseller ve metinler yoluyla yapıldığı, çeşitli doğal ve tarihî güzelliklere yeterince yer verildiği fakat evrensel kültüre ait unsurların yetersiz kaldığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

M48 kodlu çalışmada ilgili öğretim setinin bütün seviyelerine ait ders kitapların incelenmiş ve özgün metinlerin sayıca yetersiz olduğu, kültürler arası etkileşimi destekler metin sayısının yetersiz kaldığı, görsel türlerinden fotoğrafa daha sık yer verilirken resimlerin sayıca az olduğu ayrıca iki görselde hatalı olduğu ve kalıp söz kullanımının yeterli olmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

M49 kodlu çalışmada araştırmacı tarafından Yedi İklim Türkçe öğretim setinde Anadolu mutfağından örneklere yer verildiği, mekân seçiminde İstanbul, İzmir ve Ankara gibi büyük şehirlerin tercih edilirken diğer bölgelerdeki şehirlerin göz ardı edildiği ve geleneksel Türk mesleklerine de değinildiği ifade edilmiştir. Bütün bu sonuçlar neticesinde yabancılar için hazırlanan Türkçe ders kitaplarında Türk ve Türkiye imajını destekler öğelerinin yetersiz olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

M60 kodlu çalışmada görseller incelenmiş ve en çok kullanılan görsel türünün fotoğraf olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Günlük yaşama dair görsellerin yoğun olarak kullanıldığı belirten araştırmacı, sosyal geleneklere ait görsel kullanımının en az olduğunu ifa etmiştir. Çalışmada, kitaplarda kullanılan görsellerin çoğunluğunun

kültür aktarımına hizmet ettiği ve görsellerdeki bu kültürel unsurların öğretim setine kısmen dengeli dağıtıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

M61 kodlu çalışmada, araştırmacı tarafından toplumsal cinsiyet rolleri çerçevesinde bir inceleme yapılmış ve Yedi İklim Türkçe öğretim setinde cinsiyetçi bir tutum izlendiğini sonucuna ulaşılmıştır. Metinlerde ve görsellerde erkeklere daha çok yer verildiği ve erkeklerin olumlu kişilik özellikleri ile kitapta yer aldığı ifade edilmiştir.

T12 kodlu tez çalışması, örneklem olarak YİTÖS'ün C1 ve C2 kitaplarını seçmiştir. Bu çalışmanın ulaştığı sonuçlar ise; kitaplarda kültür aktarımının doğrudan ve dolaylı olarak iki şekilde yapıldığı, Türk kültürüne ait olmayan kültürel öğelerinin Türk kültür öğelerinin önüne geçtiği, C2 seviyesinde daha çok evrensel kültüre odaklanıldığı ve öğrenci etkileşimli kültür aktarımını destekleyecek etkinliklere yer verildiği şeklindedir.

T13 kodlu çalışmada, ilgili öğretim setini B1, B2 ve C1 seviyeleri ele alınmış, bu seviyelerde yer alan kültürel öğelerin ait oldukları konu içerikleri belirlenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda kültür öğelerinin dağılımında bir eşitsizlik tespit edilmiştir. Edebiyat, sanat, coğrafya ve söz varlığı alanlarında birçok kültür unsuruna yer verilirken tarihî olaylara ve tarihî şahsiyetlere yeterince yer verilmediği sonucuna ulaşılmıştır.

T14 kodlu çalışma, adı geçen öğretim setinin A1 ve A2 seviyelerini çalışma materyali olarak belirlemiştir. Kitaplar ile ilgili ulaşılan sonuçlardan ilki, kaç adet kültür ögesi tespit edildiği ve bu öğelerin ilişkili oldukları kategorilerle ilgilidir. İkinci ulaşılan sonuç ise kitapta yabancı kültürlerle, milliyetlere, dillere ve isimlere yer verilişidir. Buna ek olarak kültürler arası etkileşim sağlayacak etkinliklerin konuşma becerisi ile sınırlı kaldığı ifade edilmiştir. Ulaşılan diğer sonuçlar ise kitaplarda hedef kültürün daha çok üzerinde durulduğu ve A1 ile A1 seviyesinde yer verilen kültür öğeleri karşılaştırıldığında dengeli bir dağılımın görülmediği şeklindedir.

A1 ve A2 seviyeleri üzerine çalışma yapan T15 kodlu çalışmada ulaşılan sonuçlar; kültürel öğelerin dört temel dil becerisine dağılımında farklılıklar olduğu, dil seviyesi yükseldikçe kültürel öge sayısında artış gözlemlendiği, en çok kültür ögesine araştırmacı tarafından belirtilen kategorilerden biri olan yaşam koşulları kategorisinde rastlanıldığı, en çok tekrar edilen kültür öğelerinin yer adı olduğu, hedef kitlenin

seviyesine uygun olmayan kültür ifadelerine yer verildiği ve Türk kültürüne ait değerlere yer verilmesine rağmen Atatürk gibi büyük bir şahsiyete yer verilmediği şeklindedir.

YİTÖS ve başka bir Türkçe öğretim setinin örneklemini oluşturduğu T16 kodlu tez çalışması, çalışmanın ana ögesini oluşturan YİTÖS'te yapılan kültür aktarımı hakkında bazı sonuçlara ulaşmıştır. Bunlardan bir tanesi YİTÖS'te kültür öğelerinin bolca görselle ve bilgiyle desteklendiğidir. Bir diğeri ise millî kültüre ait olaylara ve şahsiyetlere (Atatürk ve millî mücadele gibi) diğer öğretim setinde yer verilmemişken YİTÖS'te yer verilmiş olmasıdır. Bir başka sonuç ise YİTÖS'ün hedef kültürle ilgili yeterince ögeye yer vermiş olmasıdır. Bu durum YİTÖS'te daha zengin bir kültür aktarımının yapıldığına işaret etmektedir. Ayrıca çalışmada mekân olarak İstanbul'un kitaplarda oldukça geniş bir yer bulmasının olumsuz bir durum olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Buna ek olarak ise bazı kültür öğelerinin B1 seviyesinde yer alırken B2 seviyesinde yer almamış olması ulaşılan diğer bir sonuçtur.

T17'de ulaşılan sonuçlar tek başlık altında toplanacak olursa çalışma kapsamında kültür öğelerinin seviyelere dağılımı tespit edilmiş ve bu tespit neticesinde seviyelere ayrılan kültürel varlık unsurlarında bir denge gözetilmediği ifade edilmiştir. Çalışma neticesinde, dil seviyesi ilerledikçe kitaplarda yer alan kültürel varlık unsurlarının sayıca artış eğiliminde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca araştırmacı tarafından kültür öğelerinin içerikleri dikkate alındığında bazı dil seviyelerinde belirli konu alanlarına (yaşam şartları, törensel davranışlar vb.) yeterince yer verilmediği sonucuna ulaşıldığı belirtilmiştir.

T18 kodlu çalışma sahibi, ilgili öğretim setinde yer alan okuma metinlerinin kültürel etkileşimi ve kültürel farkındalığı yeteri derecede destekler nitelikte olmadığı sonucuna varmıştır. Çalışma sahibinin ulaştığı bir diğer sonuç ise her dil seviyesi birer birer incelendiğinde resmî kültür unsurlarıyla günlük kültür unsurlarına eşit şekilde yer verilmediği ile ilişkilidir. Araştırmacının bulgularına göre dil seviyesi arttıkça resmî kültür öğelerine daha çok yer verilirken gündelik yaşama dair kültür unsurlarına daha az yer verilmiştir.

T19 kodlu çalışma, ders kitaplarını cinsiyet tercihi açısından değerlendirmeye almıştır. Bu çalışmada YİTÖS A1 kitabında erkek cinsinin kadın cinsine daha üstün bir görünüşte aktarıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç erkek görsellerine daha çok

yer verilmesi, bazı meslek gruplarının sadece erkekler tarafından temsil edilmesi ve tanınmış erkek şahsiyetlere daha çok yer verilmesi gibi bulgularla desteklenmiştir.

T20 kodlu çalışmada; kitaplarda kaynak kültür ve evrensel kültür öğelerinin yeterince yer bulmadığı, kültürel etkileşimi destekleyecek nitelikte metinlerin yetersiz olduğu, metinlerde yer alan söz varlığı unsurlarının (deyim, atasözü vb.) az olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. İnceleme sonucunda, kitapta yer alan iki görselin de metin ile uyummadığı tespit edilmiştir.

T39 kodlu çalışma kapsamında incelenen kitaplarda, öğrencilerin tutum ve davranışlarını şekillendirmeye yönelik modernizm, popülarizm ve kapitalizm gibi Batı kökenli kavramlara eleştiride bulunulduğu ve Türk düşüncesi ile Türk anlayışını aktaran metinlere yer verildiği tespit edilmiştir.

T50 kodlu çalışmada Yedi İklim Türkçe öğretim seti, halk inanışları bağlamında incelenmiştir. İnceleme sonucunda B1, B2 ve C1 kitaplarında kırk beş halk inanışı belirlenmiş, bu unsurların becerilere ve seviyelere eşit olarak dağılmadığı tespit edilmiştir.

T51 kodlu çalışmada ise atasözleri ve deyimlerin kültür aktarımına olan katkısını belirlemek için yapılan inceleme sonucunda kitabın dizin kısmı ile içeriğinin örtüşmediği, bazı ünitelerde atasözlerine hiç yer verilmediği bunun yanı sıra kitapların geneline bakıldığında atasözlerinin sayıca çok az olduğu belirlenmiş ve atasözü ile deyim kavratmaya yönelik çalışmalar yetersiz bulunmuştur. Ayrıca çalışmada kültür aktarımının yapılışında hedefe görelilik ilkesinin göz ardı edildiği sonucuna ulaşılmıştır.

4.9.3. Okuma ve Dinleme Metinlerini Konu Alan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlara İlişkin Bulgular

Tablo 4.34. Okuma ve Dinleme Metinlerini Konu Alan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlar

Sonuçlar	Makale-Tez No	f
Metin sayıları ve metin türleri ile ilgili sonuçlar	M27, M33, M50, M52, T2, T7 T9, T29	8
Metinlerin okunabilirlik düzeyleri ve hedef kitleye uygunluğu ile ilgili sonuçlar	M7, M26, M53, T10	4
Metin işleme süreleri ile ilgili sonuçlar	M6, T2, T9	3
Metinler arası aşamalılık ile ilgili sonuçlar	M8, M22	2
Metinlere ait sorular ve etkinlikler ile ilgili sonuçlar	T7, T29	2
Metin ve görsel uyumu ile ilgili sonuçlar	M21	1
Metinlerindeki bağlam kullanıma ilişkin sonuçlar	M31	1
Metinlerdeki disiplinler arasılık ile ilgili sonuçlar	T11	1

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki okuma ve dinleme metinlerini konu alan çalışmaların ulaştıkları sonuçlar, araştırmacı tarafından sekiz (8) kategoriye ayrılarak değerlendirmeye alınmıştır. Bu çalışmalar arasından birden çok sonuca ulaşan makale ve tezler, tabloda kodları ile belirtilmiştir.

Tablodaki bulgular incelendiğinde metin sayıları ve metin türleri ile ilgili sekiz (8) çalışmada, metinlerin okunabilirlik düzeyleri ve hedef kitleye uygunluğu ile ilgili dört (4) çalışmada, metin işleme süreleri ile ilgili üç (3) çalışmada, metinler arası aşamalılık ile ilgili iki (2) çalışmada, metinlere ait sorular ve etkinlikler ile ilgili iki (2) çalışmada, metin ve görsel uyumu ile ilgili bir (1) çalışmada, metinlerindeki bağlam kullanımı ile ilgili bir (1) çalışmada, metinlerdeki disiplinler arası ile ilgili yine bir (1) çalışmada sonuca ulaşıldığı görülmektedir. Bu sonuçlara ait detaylı açıklamalar ise aşağıda yer almaktadır.

M6 kodlu çalışmada, Yedi İklim Türkçe öğretim seti ve başka bir Türkçe öğretim seti ele alınarak bu öğretim setlerindeki dinleme metinlerinin metin işleme sürelerine ilişkin incelemelerde bulunulmuştur. Bu inceleme sonucunda, Yedi İklim Türkçe öğretim setinin diğer öğretim setine göre daha kapsamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmada ayrıca adı geçen öğretim setindeki okuma metinlerinin işleme sürelerinin incelendiği başka bir çalışmaya atıf yapılarak okuma metinlerine ayrılan sürenin dinleme metinlerine ayrılan süreden daha fazla olduğu belirtilmiştir.

M7 kodlu çalışmada, Yedi İklim Türkçe öğretim setinin A2 kitabında yer alan metinlerin CEF Estim kılavuzu esas alınarak incelenmesi sonucunda, metinlerin hedef kitlenin seviyesine uygunluğu kabul edilebilir düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

M8 kodlu çalışmanın bulgularına bakıldığında ise Yedi İklim Türkçe öğretim seti ve başka bir Türkçe öğretim setinin metinler arası aşamalılık çerçevesinde karşılaştırıldığı görülmektedir. Bu karşılaştırma sonucunda Yedi İklim Türkçe öğretim setinin metinler arası konu, karakter ve fotoğraf aşamalılığına daha uygun olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca araştırmacı tarafından ulaşılan bir diğer sonuç ise, seviyeler arasında ortak öğelere yer verilerek kitaplarda bütünlük sağlanmış olmasıdır.

M21 kodlu çalışmada serbest okuma metinleri ile görsellerin uyumu üzerine bir değerlendirme yapılmış ve bu değerlendirme sonucunda birkaç metin ile görsel haricinde diğer metinler ile görseller arasında bütünlük sağlandığı sonucuna ulaşılmıştır.

M22 kodlu çalışmada ise metinlerin ve metinler ile ilgili fotoğrafların aşamalılığı incelemeye alınmıştır. Araştırmacının ulaştığı sonuçlara göre Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki metinler ve fotoğraflar bir düzene göre sıralanmış ve ilişkilendirilmiştir. Kitapta, farklı ünitelerde benzer içeriğe sahip fotoğrafların ve benzer içeriğe sahip metinlerin kullanılmasının bu sonucu destekler nitelikte olduğu ifade edilmiştir.

M26 kodlu çalışma sahibi, Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki metinlerin zorluk düzeylerini incelemiş ve bu inceleme sonucunda temel düzeyde yer alan metinlerin kolay; orta düzeyde yer alan kitapların orta; ileri düzeyde yer alan metinlerin ise zor düzeyde olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bunun yanı sıra makalede metinlerin kolaydan zora doğru bir sıra takip etmediği belirtilmiştir.

M27 kodlu çalışmada ulaşılan sonuçlar, dört başlık altında sunulmuştur. Bunlardan birincisi, oluşturulma amaçlarına göre metinlerin incelenmesi sonucunda ulaşılan sonuçlardır. Bu sonuçlar, özgün metin sayısının kurgu metin sayısına göre az olduğu; dil düzeyi arttıkça özgün metin sayısının da artış gösterdiği; özgün metin varlığının yetersiz olduğu şeklinde sıralanabilir. İkinci başlıkta ise işlevlerine göre metin türlerinin incelenmesi sonucunda ulaşılan sonuçlar yer almaktadır. Bu sonuçlar, kullanım işlevli metinlerin en çok yer verilen metin türü olduğu; temel seviyeden ileri seviyeye doğru edebî metinlere daha çok yer verildiği şeklinde ifade edilebilir. Üçüncü başlıkta yer alan sonuçlar, ikinci başlıkta tespit edilen bulgular ile ilgilidir ve daha detaylı sonuçlardan oluşmaktadır. Araştırmacının ulaştığı sonuca göre, Yedi İklim Türkçe öğretim setinde yer alan metinlerin büyük kısmının öğretici metinlerden oluştuğu görülmektedir. Son başlıkta ise kırk altı farklı metin türü tespit edildiği aktarılmış, diyalog türündeki metinlere yoğun bir şekilde yer verildiği fakat bazı metin türlerine hiç yer verilmediği belirtilmiştir.

M31 kodlu çalışma kapsamında araştırmacı tarafından metinlerdeki bağlam kullanımları ele alınmış ve çalışmanın örnekleminin oluşturan Yedi İklim Türkçe öğretim seti ve diğer Türkçe öğretim seti bağlam kullanımı açısından yetersiz bulunmuştur. Çalışmada pedagojik bağlama hiç yer verilmediği, yönlendirici bağlama ise çok az yer verildiği, sonucuna ulaşılmıştır.

M33 kodlu çalışmanın bulgularına bakıldığında, öğretim setinin B1, B2 ve C1 kitaplarında yer alan metin türlerinin ve metin sayılarının tespit edilmesine yönelik

incelemelerde bulunulduğu gör÷lmektedir. Bu inceleme sonucunda ulaşılan sonuçlar; dil seviyesinin ilerlemesiyle kitaplarda yer alan özg÷n metin sayılarında bir artış olduğu fakat bu özg÷n metinlerin büyük bir bölümünde sadeleştirmeye gidildiği sonucuna ulaşılmıştır. Buna ek olarak ise kitapta özg÷n metinlere daha çok yer verildiği ifade edilmiş ve kitapların genelinde metin türü çeşitliliğin sağlandığı sonucuna ulaşılmıştır.

M50 kodlu çalışma, T2 kodlu doktora tezinden üretilen bir makaledir. Bu makalede araştırmacı, dinleme metinlerinin sınıflandırılmasına ilişkin birtakım sonuçlara ulaşmıştır. Çalışmada kurma metin sayısının özg÷n metin sayısına göre fazla olduğu ve kurma metin sayısında düzey ilerledikçe artış gör÷ldüğu, öğretim setinde en çok edebî metinlere yer verildiği, kullanım işlevli metin sayısında düzey ilerledikçe azalma gör÷ldüğu, öğretim setinde öğretici metin türlerinin sayıca ağırlıkta olduğu ve yüz kırk altı dinleme metninden en büyük payı diyalogların aldığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

M52 kodlu çalışmada, B1 ders kitabındaki dinleme metinlerinin sayısal olarak ünitelere eşit bir dağılım göstermediği, kurma metinlerin çoğunlukta olduğu ve özg÷n metinlere çok az yer verildiği, edebi metinlerin sayıca kullanım işlevli metinlerden fazla olduğu ve metinlerin kolaydan zora doğru ilerleme göstermediği sonuçlarına ulaşılmıştır.

M53 kodlu çalışmada C1 ve C2 kitapları üzerinde okunabilirlik çerçevesinde yapılan değerlendirme sonucunda metinlerin kolaydan zora doğru ilkesi gözetilmeden kitaplarda yer aldığı ve hedef kitlenin seviyesi göz önüne alındığında bazı metinlerin çok kolay olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

M6 ve M50 kodlu çalışmalar, T2 kodlu doktora tezinden üretilmiş makaleler olduğu için kodu belirtilen makalelerde ulaşılan sonuçlar yukarıda ifade edildiği için bu bölümde tekrar edilmeyecektir. T2 kodlu çalışmanın diğer bulgularına bakıldığında ulaşılan ilk sonuçlardan biri, içerik ile içindekiler bölümünün örtüşmediğine yöneliktir. Kitaptaki dinleme metni sayısı ve içerikte belirtilen dinleme metni sayısının tutarsız olduğu tespit edilmiştir. Araştırmacının sonuçlarına göre Yedi İklim Türkçe öğretim setine ait A1, A2, B1, B2 ve C1 kitaplarında toplam yüz kırk altı dinleme metni vardır ve bu metinler düzeylere ve ünitelere eşit bir şekilde dağıtılmamıştır. Bunun yanı sıra dinleme metnindeki sözcük sayıları düzey ilerledikçe artmaktadır.

T2 kodlu çalışma dinleme metinlerini dil bilgisel yapılar çerçevesinde de incelemeye almıştır fakat dil bilgisi konu alanı araştırmanın sınırlılığına dahil olmadığı için bu konudaki ulaşılan sonuçlara yer verilmeyecektir.

T7 kodlu çalışmada, B1 ders kitabında yer alan okuma metinleri incelenmiştir. İnceleme sonucunda metin başına düşen etkilik oranları değerlendirilmiştir. Yedi İklim Türkçe öğretim setinde yer alan okuma metni sayısı yeterli bulunmuş bu metinlere ait etkinlik sayılarının yetersiz olduğu ifade edilmiştir.

M27 kodlu çalışma, T9 kodlu doktora tezinden üretilen bir makaledir. Bu yüzden T9 kodlu çalışmada ulaşılan sonuçlar ile M27 kodlu çalışmada ulaşılan sonuçlar ortaktır. Bu yüzden T9 kodlu çalışmanın ulaştığı sonuçlar, tekrar ifade edilmeyecektir.

T10 kodlu çalışmada üç farklı Türkçe öğretim seti okuma zorlukları açısından karşılaştırılmıştır. Bu çalışmada en kolay okuma düzeyine sahip olan öğretim setinin Yedi İklim Türkçe öğretim seti olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmada Ateşman ve Uzun-Çetinkaya formülleri ile belirlenen metinlerin okuma düzeyleri kolay, orta ve zor olarak adlandırılmıştır. Dil düzeyi ilerledikçe metinlerin okuma düzeylerinin de zorlaştığı, çalışma kapsamında ulaşılan bir diğer sonuçtur.

İlgili öğretim setinin C1 düzeyindeki disiplinler arasılık konusunun değerlendirmeye alındığı T11 kodlu çalışmada, elli altı okuma metninde seksen yedi disiplin tespit edilirken yirmi yedi dinleme metninde otuz iki farklı disiplin tespit edilmiştir.

Yedi İklim Türkçe öğretim seti ile bir başka Türkçe öğretim setinin okuma metinleri üzerinden karşılaştırıldığı T29 kodlu tez çalışmasında, Yedi İklim Türkçe öğretim setinde yer alan okuma metinlerinin, metin altı sorularla desteklendiği, metinlerin kültür aktarımında önemli bir görev üstlendiği, kitaplardaki soru tipi çeşitliliğin yeterli düzeyde olduğu ve soruların üst düzey düşünme becerilerini harekete geçirecek nitelikte olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

4.9.4. Okuma Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlara İlişkin Bulgular

Tablo 4.35. Okuma Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlar

Sonuçlar	Makale-Tez No	f
Okuma etkinliklerinin türü, sayısı ve öğretim setine dağılımı ile ilgili sonuçlar	M54, M55, T7, T35, T36, T37, T38	7

Okuma etkinliklerinin kazanımlara ve yeterliliklere uygunluğu ile ilgili sonuçlar	T7, T35, T36, T37, T38	5
Okuma yönergelerine yönelik sonuçlar	M58, T38	2

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki okuma becerisi etkinliklerini konu alan çalışmaların ulaştıkları sonuçlar, araştırmacı tarafından üç (3) kategoriye ayrılarak değerlendirmeye alınmıştır. Bu çalışmalar arasından birden çok sonuca ulaşan makale ve tezler, tabloda kodları ile belirtilmiştir.

Tablodaki bulgulara bakıldığında okuma etkinliklerinin türü, sayısı ve öğretim setine dağılımı ile ilgili beş (5), okuma etkinliklerinin kazanımlara ve yeterliliklere uygunluğu ile ilgili beş (5), okuma yönergelerine yönelik ise iki (2) çalışmada sonuca ulaşıldığı görülmektedir. Bu sonuçlara ait detaylı açıklamalar ise aşağıda yer almaktadır.

M54 kodlu çalışmada, araştırmacı tarafından inceleme sonucunda Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki okuduğunu anlama sorularının büyük bir kısmının üst düzey düşünme becerisi gerektirmeyen sorular olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

M55 kodlu çalışmada ise ulaşılan sonuçlar: Okuma öncesine dair herhangi bir etkinlik bulunmadığı, okuma etkinliklerinin diğer becerilere ait etkinlikler ile ilişkilendirildiği, okuma etkinlikleri yoluyla kültür aktarımı gerçekleştirildiği ve okuma sonrası etkinliklerin çoğunlukta olduğu şeklindedir.

M58 kodlu çalışmada, okuma alıştırmalarına yönelik yönergelerin hedef kitlenin rahatlıkla anlayabileceği düzeyde olduğu, kullanılan yönergelerde sembol birliğinin olmadığı ve bazı yönergelerin eksik veya hatalı olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

T7 kodlu çalışma, üç farklı Türkçe öğretim setine ait B1 ders kitaplarında yer alan okuma kazanımları incelenmiştir. İnceleme sonucunda ünite, metin, etkinlik ve kazanım sayıları tespit edilmiş, metin başına düşen etkinlik oranları değerlendirilmiştir. YİTÖS'ün diğer iki öğretim setine göre daha fazla okuma metni barındırdığı fakat etkinlik sayısının diğer öğretim setlerine kıyasla daha az olduğu bulgularına ulaşılmıştır. Kitaplardaki okuma kazanımlarına hangi sıklıkta yer verildiğini de araştıran çalışma sahibi, YİTÖS'teki etkinliklerde kazanımların 86 kez tekrar ettiğini tespit etmiştir.

T35 kodlu çalışmada YİTÖS A1 ve A2 kitaplarındaki okuma becerisine ait etkinliklerin DİAOBM'da yer alan yeterlilik ve kazanımlara uygun olduğunu ifade etmiştir.

T36 kodlu çalışmada ise YİTÖS'te yer alan okuma becerisine ait etkinlikler ile okuma metinlerinin ve görsellerin uyumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca araştırmacı tarafından bu etkinliklerin hedef kitlenin seviyesine uygun olarak hazırlandığı ve etkinlikler ile kültür aktarımına katkı sağlandığı ifade edilmiştir.

T37 kodlu çalışma sahibi ise YİTÖS A1 kitabında yer alan okuma metinlerinin ve etkinliklerinin kültür aktarımına katkı sağladığını, metinlerin görseller ile desteklendiğini ve etkinliklerin ADP yeterliliklerine uygun hazırlandığını tespit etmiştir.

T38 kodlu çalışmada YİTÖS'te en çok yer verilen alıştırmaların türünün okuma becerisine ait alıştırmalar olduğu ve bazı alıştırmaların türlerine (Metne dayalı sorular, doğru/yanlış ve eşleştirme gibi) ağırlık verildiği sonucuna ulaşılmıştır. YİTÖS A1 ve A2 çalışma kitaplarındaki okuma etkinliği sayısının A1 ve A2 ders kitaplarındaki etkinlik sayısından daha fazla olduğu ise çalışma kapsamında ulaşılan bir diğer sonuçtur. Alıştırma yönergelerine ait sonuçlar, M58 kodlu çalışmaya ait ayrıntılı sonuç bölümünde aktarıldığı için burada tekrar edilmeyecektir. Çünkü M58 kodlu makale T38 kodlu tez çalışmasından üretilmiştir.

4.9.5. Dinleme Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlara İlişkin Bulgular

Tablo 4.36. Dinleme Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlar

Sonuçlar	Makale-Tez No	f
Dinleme etkinliklerinin kazanımlara ve yeterliliklere uygunluğu ile ilgili sonuçlar	M2, M34, T35, T36, T37, T38	6
Dinleme etkinliklerinin türü, sayısı ve öğretim setine dağılımı ile ilgili sonuçlar	M1, M2, M23, T36, T38	5
Dinleme etkinliklerinde kullanılan stratejiler ile ilgili sonuçlar	M51, T1	2
Dinleme alıştırmalarına ilişkin yönergeler ile ilgili sonuçlar	M58, T38	2

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki dinleme becerisi etkinliklerini konu alan çalışmaların ulaştıkları sonuçlar, araştırmacı tarafından dört (4) kategoriye ayrılarak değerlendirmeye alınmıştır. Bu çalışmalar arasından birden çok sonuca ulaşan makale ve tezler, tabloda kodları ile belirtilmiştir.

Tabloya bakıldığında dinleme etkinliklerinin kazanımlara ve yeterliliklere uygunluğu ile ilgili altı (6), dinleme etkinliklerinin türü, sayısı ve öğretim setine dağılımı ile ilgili beş (5), dinleme etkinliklerinde kullanılan stratejiler ile ilgili iki (2), dinleme alıştırmalarına ilişkin yönergeler ile ilgili iki (2) çalışmada sonuca ulaşıldığı görülmektedir. Bu sonuçlara ait detaylı açıklamalar ise aşağıda yer almaktadır.

M1 kodlu çalışmada yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan dört Türkçe öğretim seti örneklem olarak seçilmiş ve bu öğretim setlerine ait temel seviye ders kitapları dinleme becerisi çerçevesinde değerlendirmeye alınmıştır. Çalışmanın bulgularına bakıldığında YİTÖS'te yer alan dinleme alıştırmalarının çeşitlilik gösterdiği fakat yetersiz kullanım sıklığına sahip olduğu ve alıştırmaların temalar içinde belirli bir yeri olmadığı sonucuna varıldığı görülmektedir.

M2 kodlu çalışmanın bulgularına bakıldığında ise araştırmacı tarafından YİTÖS B1 kitabında yer alan dinleme etkinliklerinin temel düzey kazanımlarına uygun olarak hazırlandığı ayrıca ölçme ve değerlendirme sistemi olarak kullanılmasına uygun oluşturulduğu sonuçlarına varılmıştır.

M23 kodlu çalışmada ulaşılan sonuçlar, YİTÖS temel düzey ders kitaplarında en az dinleme becerisine yönelik etkinliklere yer verildiği, dinleme sırası ve dinleme sonrası etkinliklerin çok benzer yapıda olduğu, dinleme öncesi etkinliğe ise hiç yer verilmediği şeklindedir.

M34 kodlu çalışmada YİTÖS ve İngilizcenin öğretiminde kullanılan New English File temel seviye ders kitapları dinleme becerisi kapsamında karşılaştırılarak incelenmiştir. İnceleme neticesinde YİTÖS'te yer alan dinleme etkinliklerinin DİAOBM yeterliliklerine uygun olduğu belirtilmiş kitaplarda dinleme öncesi etkinliğe hiç yer verilmezken dinleme sırası ve sonrası etkinliklere çok sık yer verildiği ifade edilmiştir. Ayrıca dinleme becerisi etkinliklerinin yazma becerisi etkinlikleriyle etkileşim içinde olduğu ve dinleme etkinliklerinde kültür aktarımı konusunun ihmal edilmediği sonuçlarına ulaşılmıştır.

M51 kodlu çalışmada, araştırmacılar dinleme etkinliklerindeki üst bilişsel stratejileri tespit etmeyi amaçlamışlardır. Yapılan inceleme sonucunda Yedi İklim Türkçe öğretim setinden örneklem olarak seçilen kırk sekiz dinleme etkinliğinde on dört üst bilişsel strateji kullanıldığı tespit edilmiş ve bunların hepsinin dikkati toplama stratejisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

M58 kodlu çalışmada ise dinleme alıştırmalarına yönelik yönergeler incelenmiştir. İnceleme sonucunda dinleme alıştırmalarına ilişkin yönergelerin hedef kitlenin seviyesine uygun düzeyde olduğu, kullanılan yönergelerde ifade birliğinin sağlandığı fakat bazı yönergelerin eksik veya hatalı olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

T1 kodlu çalışmada, örnekleminde YİTÖS'ün de yer aldığı beş farklı Türkçe öğretim seti, dinleme becerisi kapsamında ele alınmıştır. Araştırmacı tarafından Çalışmada YİTÖS'ün C1 kitabında yer alan dinleme etkinliklerinde kullanılan dil öğrenme stratejilerinin yeterli sayıda olduğu fakat bu stratejilerin çeşitlilik göstermediği hatta bazı dil öğrenme stratejilerine hiç yer verilmediği belirtilmiştir.

T35 kodlu çalışmada YİTÖS A1 ve A2 kitaplarındaki dinleme becerisine ait etkinliklerin DİAOBM'da yer alan yeterlilik ve kazanımlara uygun olduğunu ifade etmiştir.

T36 kodlu çalışmada ise YİTÖS'te yer alan dinleme becerisi etkinliklerinin diğer dil becerileri etkinlikleri ile etkileşim içinde olduğu, öğrenciye görecelik ilkesine uygun hazırlandığı ve kültürel aktarıma hizmet ettiği belirtilmiştir. Çalışmada adı geçen öğretim seti ile ilgili olumsuz olarak ise bazı dinleme türlerine yetersiz sayıda yer verildiğine ve dinleme sonrası etkinliklerin çok benzer yapıda olduklarına değinilmiştir.

T37 kodlu çalışma sahibi ise YİTÖS A1 kitabında yer alan dinleme etkinliklerinin ADP'deki kazanımlara uygun olduğu ve hedef kitlenin seviyesine uygun hazırlandığı buna ek olarak öğretim seti kapsamında bulunan DVD kayıtları ile öğrencinin dinleme becerisinin geliştirilmek istendiği sonuçlarına ulaşmıştır.

T38 kodlu çalışmada, YİTÖS temel seviye ders ve çalışma kitaplarında dört temel dil becerisi arasından en az dinleme becerisine yer verildiği ifade edilmiş ve dinleme etkinliklerinin tür bazında dengeli bir dağılım göstermediği belirtilmiştir. Ayrıca A1 ders kitabında dinleme-anlamaya yönelik alıştırmaların tür ve sayı bakımından yetersiz olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

4.9.6. Konuşma Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlara İlişkin Bulgular

Tablo 4.37. Konuşma Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlar

Sonuçlar	Makale-Tez No	f
Konuşma etkinliklerinin türü, sayısı ve öğretim setine dağılımı ile ilgili sonuçlar	M3, M24, M25, M28, M57, T3, T4, T5, T6, T35, T36, T37, T38	13
Konuşma etkinliklerinin kazanımlara ve yeterliliklere uygunluğu ile ilgili sonuçlar	M3, M25, M57, T3, T4, T5, T6, T35, T36, T37, T38	11
Konuşma etkinliklerindeki yönergeler ile ilgili sonuçlar	M58, T6, T38	3
Konuşma etkinliklerinde kullanılan dil kullanım alanları ve dil öğrenme stratejileri ile ilgili sonuçlar	M24, M28	2
Telaffuz eğitimi ile ilgili sonuçlar	M56, T53	2

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki konuşma becerisi etkinliklerini konu alan çalışmaların ulaştıkları sonuçlar, araştırmacı tarafından beş (5) kategoriye ayrılarak değerlendirmeye alınmıştır. Bu çalışmalar arasından birden çok sonuca ulaşan makale ve tezler, tabloda kodları ile belirtilmiştir.

Tablodaki bulgulara bakıldığında konuşma etkinliklerinin türü, sayısı ve dağılımı ile ilgili on üç (13), konuşma etkinliklerinin kazanımlara ve yeterliliklere uygunluğu ile ilgili on bir (11), konuşma etkinliklerindeki yönergeler ile ilgili üç (3), konuşma etkinliklerinde kullanılan dil kullanım alanları ve dil öğrenme stratejileri ile ilgili iki (2), telaffuz eğitimi ile ilgili (2) çalışmada birtakım sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir. Bu sonuçlara ait detaylı açıklamalar ise aşağıda yer almaktadır.

M3 kodlu çalışmada, yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan öğretim setleri konuşma becerisi kapsamında değerlendirilmiştir. Değerlendirme sonucunda YİTÖS'ün akıcılığa, iletişimsel görevlere ve öğrenciler arası etkileşime en çok odaklanan öğretim seti olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Buna ek olarak konuşma etkinlikleri arası ilişkilendirme yapılmadığı tespit edilmiştir.

M24 kodlu çalışmada, yine yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan öğretim setleri konuşma becerisi kapsamında değerlendirilmiş ve YİTÖS'ün konuşma etkinliklerinde dil öğrenme stratejilerine en çok yer veren öğretim seti olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca çalışma sahibi tarafından yapılan değerlendirmede öğretim setinde yer alan dil öğrenim stratejilerinin dengesiz bir dağılım gösterdiği belirtilmiştir.

M25 kodlu çalışmada ise ulaşılan sonuçlar, araştırmacı tarafından düzeylere göre sonuçlar ve genel sonuçlar başlıklarında aktarılmıştır. Bu bulgular incelendiğinde, bazı hazırlıklı (nutuk, açık oturum ve panel gibi) ve hazırlıksız (ziyaret konuşması, telefonda konuşma ve uğurlama konuşması gibi) konuşma türlerine öğretim setinin hiçbir aşamasında yer verilmediği ifade edilmiştir. Araştırmada belirtilen diğer bir sonuç ise hazırlıklı konuşma etkinliklerinin sayısı ise hazırlıksız konuşma etkinliklerinin sayısına göre çok az olduğudur.

M28 kodlu makalede de ulaşılan bulgulara düzeylere göre ayrı ayrı belirtilmiştir. İlgili öğretim seti ile ilgili bulgular özetlenecek olursa; kişisel dil kullanım alanının öğretim setinde öne çıktığı, dilin kamusal ve mesleki kullanım alanına dair çok az

etkinliğe yer verildiği, buradan hareketle de dil kullanım alanlarının öğretim seti genelinde dengesiz bir dağılım gösterdiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

M56 kodlu çalışmada, Yedi İklim Türkçe öğretim setine ait A1 düzeyi ders kitabında telaffuz eğitimi ile doğrudan ilişkili sadece bir etkinlik tespit edildiği belirtilmiştir. Bu bulgudan hareketle yabancılar için hazırlanan Türkçe ders kitaplarında, özellikle de temel düzeyde, telaffuz eğitimine gerekli önemin verilmediği sonucuna ulaşılmıştır.

M57 kodlu çalışmada ise konuşma etkinlikleri Avrupa Dil Gelişim Dosyası Yeterlilikleri kapsamında değerlendirilmiştir. Bu değerlendirme neticesinde Yedi İklim Türkçe öğretim setinde karşılıklı konuşma türündeki etkinliklerin sözlü anlatım türündeki etkilere kıyasla daha çok yer aldığı ve bu etkinliklerin kazanımları karşılama durumuna bakıldığında eşit bir dağılımın söz konusu olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanı sıra araştırmacılar tarafından iki konuşma kazanıma ilişkin kitapta herhangi bir etkinlik bulunmadığı belirtilmiştir.

M58 kodlu çalışmada, konuşma etkinliklerine ilişkin yönergelerde yer alan ifadeleri değerlendirilmiştir. Değerlendirme sonucunda konuşma etkinliklerine ait yönergelerin açık ve anlaşılır nitelikte olduğu, yönergelerde kavram birliğinin sağlandığı fakat bazı yönergelerin eksik veya hatalı olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

T3 kodlu tez çalışmasında, içlerinde YİTÖS'ün de yer aldığı üç farklı Türkçe öğretim seti incelemeye alınmıştır. İnceleme sonucunda ders kitaplarında yer alan etkileşimsel etkinlik oranları-üretken etkinlik oranları ile olumlu-olumsuz durumların oranları karşılaştırılmıştır. Bu sonuçlar neticesinde konuşma becerisini destekleyecek izlence örnekleri sunulmuştur.

T4 kodlu çalışmada, YİTÖS B1 kitabında yer alan konuşma etkinlikleri DİAOBM dikkate alınarak incelenmiştir. İnceleme sonucunda öğretmen merkezli, tek yönlü ve etkileşimsel olmayan konuşma etkinliklerin çoğunlukta olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

T5 kodlu çalışmada ise konuşma etkinlikleri ADGD çerçevesinde değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Çalışmanın bulgularına bakıldığında bazı yeterlilik ölçütlerine uygun hazırlanmayan konuşma etkinlikleri bulunduğu hatta bazı yeterlilik ölçütleri ve tanımlarını karşılayacak konuşma etkinliklere hiç yer verilmediği tespit edilmiştir. Araştırmacı tarafından A1 düzeyinde yer alan konuşma etkinlikleri ile

yeterlilik ölçütlerinin dengeli olduğu fakat A2, B1, B2 ve C1 kitaplarında yer alan konuşma etkinlikleri ile yeterlilik ölçütlerinin dengeli bir dağılım göstermediği belirtilmiştir.

YİTÖS B1, New Headway B1 ve Almanca Menchen B1 kitaplarında yer alan konuşma etkinliklerinin karşılaştırmalı olarak ele alındığı T6 kodlu çalışmada, YİTÖS'ün sözlü anlatım kazanımlarına en çok gönderim yapan öğretim seti olduğu ifade edilmiştir. Fakat genel olarak değerlendirildiğinde konuşma becerisi kazanımlarına en az gönderim yapan öğretim setinin YİTÖS olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ulaşılan diğer bir sonuç ise konuşma etkinliklerine ait yönergelerin önemli ölçüde benzerlik gösterdiği ve tek tip olduğudur.

T35 kodlu çalışmada temel dil becerilerine ait etkinlikleri A1-A2 kitapları sınırlılığında incelenmiştir. Araştırmacı, YİTÖS'te sözlü anlatımın konuşma ve karşılıklı konuşma olarak ikiye ayrıldığını ve konuşma etkinliklerinin DİAOBM'da yer alan yeterliliklere uygun olduğunu ifade etmiştir.

T36 kodlu çalışmada YİTÖS'e ve bir başka Türkçe öğretim setine ait B2 ders kitabı, temel dil becerileri kapsamında karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. İnceleme sonucunda YİTÖS'te yer alan konuşma etkinliklerinin kendi içinde de diğer dil becerilerine ait etkinliklerle de uyumlu olduğu ve yeterliliklere uygun hazırlandığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca bu etkinliklerde öğrenci etkileşiminin gözetildiği ve kültür aktarımı konusuna sıkça yer verildiği ifade edilmektedir. Konuşma etkinlikleri bünyesinde yer alan yönergelerin eksik olduğu ise ulaşılan bir diğer sonuçtur.

T37 kodlu çalışmanın bulguları incelendiğinde, YİTÖS A1 kitabında yer alan dil becerilerine ait etkinliklerin ADP'de yer alan yeterliliklere uygun olarak düzenlendiği fakat konuşma etkinliklerine A1 kitabının her bölümünde yer verilmediği sonucuna ulaşılmıştır.

T38 kodlu tez çalışmasında ise yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan öğretim setleri, A1 ve A2 kitapları temel alınarak karşılaştırılmıştır. Bu karşılaştırmadan elde edilen veriler ile YİTÖS'te yer alan alıştırmalar hakkında birtakım sonuçlara ulaşılmıştır. Konuşma alıştırmalarının en çok yer verilen ikinci alıştırma türü olduğu, sesletim becerisini destekleyecek alıştırmalara yer verildiği, konuşma alıştırmalarına ait yönergelerin açık ifadelerden oluşmadığı, diyaloglara sıkça yer verildiği araştırmacı tarafından ulaşılan sonuçlar arasında yer almaktadır.

T53 kodlu tez çalışmasında da Yedi İklim Türkçe öğretim seti telaffuz eğitimi çerçevesinde incelenmiş ve bu inceleme sonucunda telaffuz konusu ile ilgili doğrudan bir kazanıma veya yönerge bulunmadığı ifade edilmiştir. Araştırmacı, dil düzeyi arttıkça telaffuz eğitimi ile ilişkilendirilebilecek etkinlik sayısında azalma olduğunu belirtmiş, kitaplarda en çok kullanılan telaffuz eğitimi tekniklerinin de dramatizasyon ve rol yapma tekniği teknikleri olduğu sonucuna ulaşmıştır.

4.9.7. Yazma Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlara İlişkin Bulgular

Tablo 4.38. Yazma Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlar

Sonuçlar	Makale-Tez No	f
Yazma etkinliklerinin türü, sayısı ve öğretim setine dağılımı ile ilgili sonuçlar	M4, M5, T8, T35, T36, T37, T38, T44	8
Yazma etkinliklerinin kazanımlara ve yeterliliklere uygunluğu ile ilgili sonuçlar	M4, M5, T8, T35, T36, T37, T38, T44	8
Yazma etkinliklerindeki yönergeler ile ilgili sonuçlar	M58, T38	2
Yazma etkinliklerinde kullanılan yazma görevleri ile ilgili sonuçlar	M4	1
Yazma etkinliklerinde kullanılan yazma yaklaşımları ile ilgili sonuçlar	M5	1
Yazma becerisi ve metin kullanımı arasındaki ilişki ile ilgili sonuçlar	T8	1

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki yazma becerisi etkinliklerini konu alan çalışmaların ulaştıkları sonuçlar, araştırmacı tarafından altı (6) kategoriye ayrılarak değerlendirmeye alınmıştır. Bu çalışmalar arasından birden çok sonuca ulaşan makale ve tezler, tabloda kodları ile belirtilmiştir.

Tablodaki bulgulara bakıldığında yazma etkinliklerinin türü, sayısı ve öğretim dağılımı konu başlığında ve yazma etkinliklerinin kazanımlara ve yeterliliklere uygunluğu konu başlığında sekiz (8), yazma etkinliklerinin kazanımlara ve yeterliliklere uygunluğu ile ilgili sekiz (8), yazma etkinliklerindeki yönergeler ile ilgili iki (2), yazma etkinliklerinde kullanılan yazma görevleri ile ilgili bir (1) yazma etkinliklerinde kullanılan yazma yaklaşımları ile ilgili bir (1), yazma becerisi ve metin kullanımı arasındaki ilişki ile ilgili bir (1) çalışmanın sonuca ulaştığı görülmektedir. Bu sonuçlara ait detaylı açıklamalar ise aşağıda yer almaktadır.

YİTÖS ve başka bir Türkçe öğretim setinin yazma becerisi çerçevesinde incelemeye alındığı M4 kodlu çalışmada, yazma görevlerinin dağılımı ve kullanımı ile ilgili sonuçlara ulaşılmıştır. YİTÖS'teki yazma görevlerinin seviye ilerledikçe sayıca azaldığı ve dağılımında bir düzen ve dengenin olmadığı belirtilen çalışmada aynı

zamanda kaynak tabanlı yazma görevlerinin daha çok yer bulduğu sonucuna ulaşılmıştır.

M5 kodlu çalışmada, YİTÖS ders ve çalışma kitaplarında bulunan yazma etkinlikleri, yazma yaklaşımları kapsamında değerlendirmeye alınmıştır. Değerlendirme kapsamında yazma etkinliklerinde en çok biçimsel ve iletişimsel yaklaşımın temel alındığı, okur odaklı yaklaşıma uygun yazma etkinliklerinin yetersiz olduğu ve ders kitaplarındaki yazma etkinliklerinin çalışma kitaplarındakinden daha çok olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

M58 kodlu çalışmada, yazma etkinliklerine yönelik yönergeler incelenmiş ve bu inceleme sonucunda yönergelerin hedef kitlenin düzeyine uygun olduğu ifade edilmiştir. Fakat çalışmada bazı yönergelerin eksik veya hatalı olduğu belirtilmiştir.

T8 kodlu çalışmada, YİTÖS'ün de aralarında olduğu yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan öğretim setlerindeki öykü kullanımı belirlenmeye çalışılmıştır. En çok öyküye YİTÖS'ün yer verdiği fakat bu öykülerin hem sayıca yetersiz olduğu hem de özgün metinlerin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda çalışma kapsamında öğretim setlerinde kullanılmak yazma becerisini geliştirecek örnek öykülere ve yazma etkinliklerine yer verilmiştir.

T35 kodlu çalışmada YİTÖS A1 ve A2 kitaplarındaki yazma becerisine ait etkinliklerin sayıca incelenen diğer Türkçe öğretim setlerindeki yazma etkinliklerinden daha çok olduğu ve bu etkinliklerin DİAOBM'da yer alan yeterlilik ve kazanımlara uygun olduğunu ifade etmiştir.

T36 kodlu çalışmada YİTÖS'e ve bir başka Türkçe öğretim setine ait B2 ders kitabı, yazma becerisi kapsamında da incelenmiş, inceleme sonucunda YİTÖS'te yer alan yazma etkinliklerinin diğer dil becerilerine ait etkinliklerle uyumlu olduğu ve yeterliliklere uygun hazırlandığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca bu etkinliklerin özenli bir şekilde hazırlandığı, yaratıcılığı ön plana çıkardığı fakat kolaydan zora ilkesine göre düzenlenmediği belirtilmiştir.

T37 kodlu çalışmanın verilerine bakıldığında, YİTÖS A1 kitabında yer alan yazma becerilerine ait etkinliklerin ADP'de yer alan yeterliliklere uygun olarak düzenlendiği, farklı yazma teknik ve uygulamalarının yer aldığı ve öğrenciye görelilik ilkesinin gözetildiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

T38 kodlu tez çalışmasında yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan öğretim setleri, A1 ve A2 kitapları sınırlılığında karşılaştırılmıştır. Araştırmacı tarafından YİTÖS'te yer alan yazma alıştırmalarının en çok yer verilen üçüncü alıştırtma türü olduğu ve çeşitlilik gösterdiği ifade edilirken bu alıştırmaların aynı zamanda daha çok kontrollü yazma alıştırmalarından oluştuğu ve serbest yazma alıştırmalarının sayıca yetersiz olduğu belirtilmiştir.

T44 kodlu çalışmada YİTÖS A1 ve A2 ders kitaplarında yer alan yazma etkinliklerinin diğer Türkçe öğretim ders kitaplarındaki yazma etkinliklerine göre daha çok görsel ve daha çok kültür ögesini barındırdığı belirlenmiştir. Ayrıca yazma etkinliklerinin konuya ve DİAOBM'da yer alan kazanımlara uygun olarak hazırlandığı sonucuna ulaşılmıştır.

4.9.8. Sözcük Öğretimini Konu Alan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlara İlişkin Bulgular

Tablo 4.39. Sözcük Öğretimini Konu Alan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlar

Sonuçlar	Makale-Tez No	f
Öğretilmesi amaçlanan sözcükler ve sözcük sayıları ile ilgili sonuçlar	M45, T30, T31, T32, T33, T34, T42	7
Sözcük öğretim yöntem, teknik ve stratejileri ile ilgili sonuçlar	M42, T30, T31, T32, T34, T49	6

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki sözcük öğretimini konu alan çalışmaların ulaştıkları sonuçlar, araştırmacı tarafından iki (2) kategoriye ayrılarak değerlendirmeye alınmıştır. Bu çalışmalar arasından birden çok sonuca ulaşan makale ve tezler, tabloda kodları ile belirtilmiştir.

Tabloda yer alan bulgular incelendiğinde öğretilmesi amaçlanan sözcükler ve sözcük sayıları ile ilgili yedi (7) çalışmanın, sözcük öğretim yöntem, teknik ve stratejileri ile ilgili ise altı (6) çalışmanın çeşitli sonuçlara ulaştıkları görülmektedir. Bu sonuçlara ait detaylı açıklamalar ise aşağıda yer almaktadır.

M42 kodlu çalışmada, araştırmacılar atasözleri ve deyimlerin öğretim stratejileri üzerine yaptıkları inceleme sonucunda okuma metinlerinde deyimlerin koyu olarak belirtildiğini ve bu yolla kitapta doğrudan öğretim stratejisi uygulandığını belirtmişlerdir. Çalışmanın bulgularına göre anlamı çözmeye yönelik stratejilerden anlamı açıklamaya bir defa, anlamı eşleştirmeye on beş defa, sözlük anlamını vermeye ise dört defa başvurulmuştur. Anlatma becerisine yönelik stratejilere ise hiç yer verilmemiştir. Görsellerden hareketle eşleştirme yapma stratejisine dört defa yer

verildiğine değinilirken çoktan seçmeli testlerde iki tane deyimın olduğun ifade edilmiştir. M42 kodlu çalışma, T31 kodlu tez çalışmasından üretilmiş bir makaledir. Bu yüzden burada ulaşılan bulgular tekrar edilmeyecektir.

M45 kodlu çalışmanın sonuçlarına göre Yedi İklim Türkçe öğretim setinde öğretilmesi amaçlanan sözcük sayısında, sözcük öğretimi yöntem sayısında ve etkinlik sayısında temel düzeyden ileri düzeye doğru genel olarak bir azalma gözlemlenmiştir. Bunun yanı sıra çalışmada sözcük türetmeye yönelik herhangi bir etkinlik bulunmadığı ve kitaplarda en çok kullanılan sözcük öğretim yöntemlerinin sırasıyla sözlü anlatımda kullanma, boşluk doldurma, eşleştirme ve cümle kurma yöntemlerinin olduğu belirtilmiştir. Yedi İklim Türkçe öğretim setine ait bütün ders kitaplarının incelendiğı bu araştırmada, toplam 305 sözcük öğretim yöntemi ve öğretilmesi amaçlanan 2358 sözcük tespit edilmiştir. M45 kodlu çalışma, T32 kodlu tez çalışmasından üretilmiş bir makaledir. Bu yüzden burada ulaşılan bulgular tekrar edilmeyecektir.

T30 kodlu çalışmada, YİTÖS'te yer verilen sözcük öğretim stratejilerinden hangilerine ne oranda yer verildiğı tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırmacı tarafından yapılan inceleme sonucunda kelime defteri oluşturma, sözlük kullanma, bağlama başvurma, kelimeyi başka bir ifade, cümle ve metin bağlamında arama, metinler arası okuma, dil farkındalığı kazanma ve tahmin etme stratejilerine A1 kitabında yer verilmediğı sonucuna ulaşılmıştır.

YİTÖS'ün de örneklemini oluşturduğu T31 kodlu çalışmada ulaşılan ilk sonuç, anlamı çözmeye yönelik stratejilerin en çok kullanılan doğrudan öğretim stratejisi olduğu, anlama becerisine yönelik stratejilerin ise en az kullanılan doğrudan öğretim stratejileri olduğudur. Diğer ulaşılan sonuç ise anlama becerisine yönelik stratejilerin en çok kullanılan dolaylı öğretim stratejileri olduğu, görsellere yönelik stratejilerin en az kullanılan dolaylı öğretim stratejileri olduğudur.

T32 kodlu çalışmada, YİTÖS kapsamında öğretilmesi hedeflenen sözcük sayısında ve sözcük öğretim yöntemi sayısında seviye ilerledikçe bir düşüş olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Buna ek olarak en çok kullanılan sözcük öğretim yönteminin sözlü anlatımda kullanma, en az kullanılan sözcük öğretim yönteminin ise sözlük kullanma olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

T33 kodlu çalışmada öğretim seti ile ilgili herhangi bir sonuca ulaşılmamıştır. Bunun yerine araştırmacı tarafından B1 düzeyinde öğretilmesi planlanan sözcüklerin pekişmesine katkı sağlayacak oyunlar tasarlanmıştır.

T34 kodlu çalışmada, yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan öğretim setleri ve İngilizce öğretiminde kullanılan öğretim setleri birlikte incelemeye alınmış, inceleme sonucunda YİTÖS ile ilgili sözcük anlamına bulmaya yönelik etkinliklere sıkça yer verildiğine, okuma becerisini destekler nitelikte etkinliklere çokça yer verilirken diğer becerilere ilişkin etkinliklere çok az yer verildiği, sözcük yapısı ve türüyle ilgili etkinliklerin ise kapsamlı olmadığı sonuçlara ulaşılmıştır.

T42 kodlu çalışmada ise YİTÖS B1 kitabı sözcük öğretimi çerçevesinde ele alınmıştır. Araştırmacı, yaptığı inceleme sonucunda konuşma becerisine yönelik sözcük öğretimi etkinliklerinin ağırlıkta olduğunu, en çok kullanılan öğretim tekniklerinin başında okuduğunu anlama soruları ile kuralların tümevarım olarak verilmesi tekniklerinin geldiğini ifade etmiştir.

Yedi İklim Türkçe öğretim setinde kelime öğrenimine yönelik kullanılan stratejilerin incelendiği T49 kodlu çalışmada, Yedi İklim Türkçe öğretim setinin A2, B1 ve B2 kitaplarında 551 temel strateji ve 205 yardımcı strateji tespit edilmiştir. Ayrıca çalışmada, kelimenin içinde bulunduğu bağlama başvurmaya yönelik stratejilerin okuma becerisinde yoğunlaştığı ve düzey ilerledikçe bu stratejinin kullanım sıklığının arttığı ifade edilmiştir. Çalışmada ulaşılan bir diğer önemli sonuç ise sözlük kullanımı, metinler arası okuma ve canlandırma yapmaya ilişkin stratejilerin çok az sayıda kullanıldığı yönündedir. Bunun yanı sıra araştırmacı tarafından öğretim setinde kelime defteri oluşturma stratejisine ait herhangi bir bulguya rastlanılmadığını aktarmıştır.

4.9.9. Kuramları, Yaklaşımları ve Modelleri Konu Alan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlara İlişkin Bulgular

Tablo 4.40. Kuramları, Yaklaşımları ve Modelleri Konu Alan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlar

Sonuçlar	Makale-Tez No	f
Öğretim setinin yenilenmiş Bloom taksonomisi çerçevesinde incelenmesine ilişkin sonuçlar	M59, M64, T27, T28	4
Öğretim setinin çoklu zekâ kuramı çerçevesinde incelenmesine ilişkin sonuçlar	M19, T43	2
Öğretim setinin yapılandırmacı yaklaşım çerçevesinde incelenmesine ilişkin sonuçlar	M20	1

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki kuramları, yaklaşımları ve modelleri konu alan çalışmaların ulaştıkları sonuçlar, araştırmacı tarafından üç (3) kategoriye ayrılarak değerlendirmeye alınmıştır. Bu çalışmalar arasından birden çok sonuca ulaşan makale ve tezler, tabloda kodları ile belirtilmiştir.

Tablodaki bulgulara bakıldığında Öğretim setinin yenilenmiş Bloom taksonomisi çerçevesinde incelenmesine dört (4) çalışmanın, öğretim setinin çoklu zekâ kuramı çerçevesinde incelenmesine ilişkin iki (2) çalışmanın, öğretim setinin yapılandırmacı yaklaşım çerçevesinde incelenmesine ilişkin ise bir (1) çalışmanın birtakım sonuçlara ulaştığı görülmektedir. Bu çalışmaların ulaştıkları sonuçlara ait detaylı açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

M19 kodlu çalışma, YİTÖS'ü Gardner tarafından geliştirilen çoklu zekâ modeli çerçevesinde incelemiştir. İnceleme sonucunda ders, çalışma ve öğretmen kılavuz kitapları ile ilgili çeşitli bulgulara ulaşılmıştır. Ders kitaplarında, çalışma kitaplarında ve öğretmen kılavuz kitaplarında en çok sözel-dilsel zekânın kullanıldığı, en az müziksel-ritmik zekâ alanına yer verildiği çalışmanın ulaştığı sonuçlar arasındadır. Araştırmacılar tarafından ulaşılan diğer bir sonuç ise A1 seviyesinden C2 seviyesine doğru zekâ alanlarına ilişkin kullanım sıklığında düşüş yaşandığı ile ilişkilidir.

YİTÖS'ün yapılandırmacı yaklaşım çerçevesinde incelendiği M20 kodlu çalışmada, adı geçen öğretim setinde yer alan metin altı soruların tek tip olduğu, bazı metinlerin hedef kitleye uygun olmadığı, grup çalışmasına yönelik etkinlik sayısının yetersiz olduğu, kitapların öğrenci özerkliğini destekleyecek nitelikte olmadığı, kitaplardaki etkinlik ve alıştırmalara dair yönergelerin eksik veya hatalı olduğu ayrıca öğretim setinin kullanımına ilişkin tanıtım ve bilgilendirmenin yeterli olmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

M59 kodlu çalışmada, Yedi İklim Türkçe öğretim setinde bulunan metin altı sorular incelemeye alınmış ve inceleme sonucunda birtakım bulgulara ulaşılmıştır. Araştırmacının ulaştığı bulgulara göre metin altı soruların sayısında ve türünde düzey arttıkça ya da azaldıkça sistemli bir artış veya azalış bulunmadığı, metin altı soruların büyük çoğunluğunun hatırlama basamağı ile ilişkili olduğu ve yaratma basamağına ilişkin sorun sayısının set genelinde yetersiz sayıda (yedi tane) olduğu görülmektedir. Araştırma sonucunda ulaşılan diğer bir sonuç ise metin türleri ile ilişkilidir. Bu sonuca göre Yedi İklim Türkçe öğretim setinde anlatı türünde toplam yüz on iki metin

bulunurken yüz altmış sekiz tane de bilgilendirici metin bulunmaktadır. Öğretim setindeki toplam şiir sayısı ise sekizdir. Anlatı türündeki metin sayısında, temel düzeyden ileri düzeye doğru genellikle azalış meydana gelirken (C1'den C2'ye hariç) bilgilendirici metin sayısında bu durumun tam tersi meydana gelerek artış yaşanmıştır (C1'den C2'ye hariç). Araştırma sonucunda ulaşılan diğer bir sonuç da A2, B1 ve B2 düzeyi ders kitaplarında şiir türünde hiçbir metne rastlanılmadığı yönündedir.

M59 kodlu çalışma, T27 kodlu tez çalışmasından üretilmiş bir makale çalışması olduğu için yukarıda ifade edilen bulgular burada tekrar edilmeyecektir. T27 kodlu çalışmada metin altı soruların yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelemeye alınmıştır. İnceleme sonucunda metin altı soruların hedef kitlenin seviyesine ve belirli bir düzene göre hazırlanmadığı, bazı soru türlerinin seviye arttıkça artması gerekirken azaldığı, bazılarının ise azalması gerekirken arttığı tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra araştırmacı tarafından üst düzey becerileri destekleyecek soruların yeterli sayıda olmadığı, bilişsel basamakların dağılımında bir denge olmadığı ve metin türü çeşitliliğin az olduğu belirtilmiştir.

M64 kodlu çalışma T28 kodlu tezden üretilmiş bir makaledir ve bu çalışmalarda ulaşılan sonuçlar ortaktır. Bu nedenle çalışmaların sonuçların ayrı olarak ifade edilmeyecektir. Bu çalışmalarda, Türkçe öğretiminde kullanılan YİTÖS ve İngilizce öğretiminde kullanılan Network orta düzey kitapları yenilenmiş Bloom taksonomisine göre değerlendirilmiştir. Değerlendirme sonucunda YİTÖS'teki hatırlatma basamağı ile ilişkili soruların öğrenci özerkliğini destekler nitelikte olmadığı, anlama basamağındaki soru sayısının yetersiz olduğu, uygulama basamağına ait ise çok az sayıda soru bulunduğu ifade edilmiştir. Buna ek olarak çözümleme ve değerlendirme basamakları ile ilişkilendirilebilecek soru sayılarının da oldukça az olduğu tespit edilmiştir. Özetle çalışma kapsamında, Yedi İklim Türkçe öğretim setinde üst bilişsel becerileri harekete geçirecek sorulara çok az sayıda yer verildiği ve soruların taksonomi basamaklara düzenli ve dengeli dağıtılmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma sonucunda M19 kodlu makalenin T43 kodlu tezden üretilmiş olduğu belirlenmiştir. Bu sebepten dolayı yukarıda aktarılan M19 kodlu çalışmanın sonuçları burada tekrar ifade edilmeyecektir. T43 kodlu çalışmada, Yedi İklim Türkçe öğretim setine ait ders kitaplarının genelinde bütün zekâ alanlarına yönelik etkinliklerin bulunduğu fakat B2 ve C2 düzeyinde bu durumun ihmâl edildiği belirtilmektedir. Ayrıca ders kitaplarıyla ilişkili olarak düzey ilerledikçe zekâ alanı sayısında düşüş

yaşandığı ve en çok sözel-dilsel zekâ alanına yer verilirken en az müzik-ritmik zekâ alanına yer verildiği belirtilmiştir. Çalışma kitapları üzerine yapılan inceleme sonucunda ise ders kitaplarına benzer olarak en çok kullanılan zekâ alanının sözel-dilsel zekâ olduğu ve düzey arttıkça zekâ alanının sayısal olarak azaldığı fakat bütün çalışma kitaplarında en az bir zekâ alanına hiç yer verilmediği ifade edilmiştir. Öğretmen kılavuz kitapları ile ilgili olarak ise yine kullanım sıklığı en fazla olan zekâ alanının sözel-dilsel zekâ olduğu ve zekâ alanlarının sayıca düzeylere eşit bir şekilde dağıtılmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

4.9.10. Görsel ve İşitsel Gereçleri Konu Alan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlara İlişkin Bulgular

Tablo 4.41. Görsel ve İşitsel Gereçleri Konu Alan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlar

Sonuçlar	Makale-Tez No	f
Görseller ilgili sonuçlar	M21, M22, M60, M61, T37	5
Dinleme kayıtları ile ilgili sonuçlar	T37	1

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki görsel ve işitsel gereçleri konu alan çalışmaların ulaştıkları sonuçlar, araştırmacı tarafından iki (2) kategoriye ayrılarak değerlendirmeye alınmıştır. Bu çalışmalar arasından birden çok sonuca ulaşan makale ve tezler, tabloda kodları ile belirtilmiştir.

Tablodaki verilere bakıldığında görseller ile ilgili sonuca ulaşan beş (5) çalışmanın olduğu görülürken dinleme kayıtları ile ilgili sonuca ulaşan sadece bir (1) çalışmanın olduğu görülmektedir. Bu çalışmaların ulaştıkları sonuçlara ait detaylı açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

M21 kodlu çalışmada, YİTÖS B1 ve B2 düzeyi ders kitaplarında bulunan serbest okuma metinleri ile görsellerin genellikle ilişkili oldukları fakat bazı metinler ile görseller arasında bütünlük sağlanmadığı belirtilmiştir. Bunun yanı sıra kitaplarda sıcak ve soğuk renklerin birlikte kullanıldığı ifade edilmiştir.

M22 kodlu çalışmada, YİTÖS B1 kitabında fotoğraflara, düzenli ve aşamalı bir şekilde yer verildiği ve bu fotoğraflarla metinler arası aşamalılığa katkı sağlandığı sonucuna varılmıştır.

M60 kodlu çalışmada, Yedi İklim Türkçe öğretim setinin A1 seviyesinde yer alan görseller incelenmiş ve inceleme sonucunda kullanım sıklığı en fazla olan görsel türünün fotoğraf olduğu belirlenmiştir. Ayrıca çalışmada kroki ve harita türündeki

görsel sayısının azlığına dikkat çekilmiştir. Görsellerin kültürel boyutları hakkında yapılan değerlendirme sonucunda ise günlük hayatla ilişkili içerikte görsellerin çoğunlukta olduğu, bazı sosyokültürel öğelerin kitap genelinde eşit bir dağılım göstermediği ve kültür aktarımına katkı sağlayacak görsellerin çoğunlukta olduğu ifade edilmiştir.

M61 kodlu çalışmada Yedi İklim Türkçe öğretim setine ait orta seviye ders kitaplarında yer alan görseller toplumsal cinsiyet rolleri çerçevesinde değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmeye birlikte kitaplardaki cinsiyet tercihinin erkek yoğunluklu olduğu ifade edilmiştir. Fakat görsellerde bu yoğunluğun olmadığı belirtilmiş, B1 ve B2 kitaplarında toplam yüz on beş (115) erkek doksan (98) de kadın resminin tespit edildiği aktarılmıştır.

T37 kodlu çalışmada, YİTÖS'ün de dahil olduğu dört farklı Türkçe öğretim setini biçim ve içerik yönünden incelemiştir. İnceleme sonucunda YİTÖS'ün daha çok özgün görsel barındırdığı, kitaplarda yer alan karikatür ve çizimlerin hedef kitleye uygun olmadığı, kitaplarda renk uyumuna dikkat edilmediği sonuçlarına ulaşılmıştır. Ayrıca öğretim setinin içinde bulunan dinleme kayıtlarına ilişkin herhangi bir numaralandırmaya gidilmediği bu kayıtlar ile metinler arası ilişkinin zor kurulacağı belirtilmiştir.

4.9.11. Kişi Varlığını Konu Alan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlara İlişkin Bulgular

Tablo 4.42. Kişi Varlığını Konu Alan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlar

Sonuçlar	Makale-Tez No	f
Öğretim setinde yer alan kişilerin incelenmesiyle ilişkili sonuçlar	M9, M62	2

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki kişi varlığını konu alan çalışmaların ulaştıkları sonuçlar, araştırmacı tarafından bir (1) başlık altında değerlendirilmeye alınmıştır.

Yedi İklim Türkçe öğretim setine ait A1 ve A2 ders kitaplarının tanınmış kişiler açısından incelendiği M9 kodlu çalışmada, Türk kültürü ile özleşmiş kişilere yeteri kadar yer verilmediği, bazı tanınmış kişilerin sadece isimlerine, bazılarının ise sadece resimlerine yer verildiği tespit edilmiştir. Çalışmanın bulgularına göre tanınmış kişilerin ve tanınmış kişilere ait resimlerin incelenmesi sonucunda A1 ders kitabında

Hacı Bayram Veli'nin resmine yer verilmesi gerekirken Hacı Bektaş Veli'ye ait bir görsele yer verilmiştir.

M62 kodlu çalışmada, araştırmacılar yaptıkları inceleme sonucunda kişilerin dört temel beceri arasından sadece okuma ve dinleme becerilerinde yer bulunduğunu saptamışlardır. Yedi İklim Türkçe öğretim setine ait bütün ders kitaplarının incelenmesi sonucunda ulaşılan diğer bir sonuç ise cinsiyet tercihinin erkekler üzerinde yoğunlaştığı ve kitaplarda kadın-erkek eşitliğinin gözetilmediği ile ilişkilidir.

Her iki sete, yer verdikleri şahsiyetlere cinsiyet bağlamında bakıldığında kadın şahsiyetlere çok az yer verildiği tespit edilmiştir

4.9.12. Diğer Konu Alanlarında Yapılan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlara İlişkin Bulgular

Tablo 4.43. Diğer Konu Alanlarında Yapılan Çalışmaların Ulaştıkları Sonuçlar

Sonuçlar	Makale-Tez No	f
Öğretim setinde kullanılan temel ilkeler ile ilgili sonuçlar	M63, T55	2
Öğretim setinin öğrenci özerkliği çerçevesinde incelenmesiyle ilgili sonuçlar	T40	1
Öğretim setindeki dil işlevlerinin kullanımı ile ilgili sonuçlar	T54	1

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki diğer konu alanları üzerine yapılan çalışmaların ulaştıkları sonuçlar, araştırmacı tarafından üç (3) kategoriye ayrılarak değerlendirmeye alınmıştır.

M63 kodlu makalede ve T55 kodlu tezde, Yedi İklim Türkçe öğretim setinde kullanılan temel ilkelerin tespitine yönelik yapılan inceleme neticesinde ölçüt olarak kabul edilen on dokuz ilkeden sadece beş ilkenin ders kitaplarında kullanılmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmaların bulgularına göre ders kitaplarında yer almayan ilkeler: Hayatilik, Seçicilik, Derinlik, Çok Örnek ve Kapalılık ilkeleridir.

T40 kodlu çalışma YİTÖS'ü ve Türkçe öğretiminde kullanılan iki öğretim setini öğrenci özerkliği çerçevesinde karşılaştırmalı olarak incelemeye almıştır. İnceleme sonucunda öğrenci özerkliğini destekleyecek alıştırma ve etkinlik çeşitliliğinin yeterli olmadığı, ünite ve tema başlarında belirlenen öğrencinin ulaşması beklenen hedeflerin esnek olmadığı ve hedef kitlenin ihtiyacını belirlemeye yönelik alıştırmalara az sayıda yer verildiği tespit edilmiştir.

T54 kodlu çalışma sahibi ise Yedi İklim Türkçe öğretim setine ait A1 ders kitabında yer alan metinleri inceleyerek bu metinleri dil işlevlerini açısından değerlendirmiştir. Çalışmanın bulguları incelendiğinde, Yedi İklim Türkçe öğretim

seti için müstakil olarak belirtilen bir bulgu söz konusu olmadığı görülmektedir. Bu durumun örneklem olarak seçilen diğer Türkçe öğretim setiyle Yedi İklim Türkçe öğretim setine ait bulguların birlikte sunulduğunu göstermektedir. Bu yüzden çalışmada ulaşılan sonuçlar genel olarak özetlenecek olursa dil işlevlerinden bazıları metinlere ve becerilere eşit bir şekilde dağılım göstermemekte hatta bazı becerilerde bu dil işlevleri hiç yer almamaktadır.

4.10. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setini Konu Alan Çalışmaların Bulundukları Önerilerle İlgili Bulgular

4.10.1. Söz Varlığını Konu Alan Çalışmaların Bulundukları Önerilerle İlgili Bulgular

Tablo 4.44. Söz Varlığını Konu Alan Çalışmaların Bulundukları Öneriler

Öneriler	Makale-Tez No	f
Söz varlığı unsurları hedef kitlenin seviyesine ve ihtiyaçlarına uygun olmalı	M15, M16, M18, M29, M32 M35, M37, M38, M39, M41, T21, T22, T23, T25, T26, T41, T47, T48, T52	19
Söz varlığı unsurları metinlere, ünitelere, seviyelere ve dil beceri alanlarına dengeli ve sistemli bir şekilde dağıtılmalı	M11, M15, M32, M36, M37, M38, M39, M43, M44 T21, T25, T41, T45, T46, T47, T48, T52	17
Öğretim setinde yer alacak söz varlığı unsurları sıklık ve derlem çalışmaları gibi belirli ölçütler göz önüne alınarak seçilmeli	M15, M18, M37, T21, T22, T26, T41, T46, T48, T52	10
Söz varlığı unsurlarını içeren sözcük listeleri ve dizinler oluşturulmalı	M16, M18, T21, T22, T26, T48, T52	7
Söz varlığı unsurları görsel ve işitsel materyallerle desteklenmeli	M11, M15, T21, T23, T26, T47	6
Öğretim setinin genelinde terim birliği sağlanmalı	M40, M41	2

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki söz varlığını konu alan çalışmaların bulundukları öneriler, araştırmacı tarafından altı (6) kategoriye ayrılarak değerlendirmeye alınmıştır. Bu çalışmalar arasından birden çok öneride bulunan makale ve tezler, tabloda kodları ile belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan tabloya bakıldığında, on dokuz (19) çalışmanın öğretim setindeki sözcük ve sözcük gruplarının hedef kitlenin seviyesine ve ihtiyacına uygun olmalı önerisinde bulunduğu görülmektedir. Çalışmaların bulguları incelendiğinde, kitaplarda yer alan bazı deyim, atasözü veya kalıp sözlerin ya hedef kitlenin dil düzeyine göre çok zor ya da çok kolay olduğunun ifade edildiği görülmektedir. Bunun yanı sıra çalışmalarda, söz varlığı seçiminin öğrencinin ihtiyacına yönelik olması gerektiği vurgulanmıştır. Bu sonuçlardan hareketle araştırmacılar: Söz varlığı

unsurlarının kolaydan zora ilkesi gözetilerek verilmeli, temel düzeyden ileri düzeye doğru söz varlığı unsurlarının sayısında kademeli bir artış olmalı, öğrencilerin günlük hayatta karşılaşabileceği söz varlığı unsurlarına ağırlık verilmeli ve ana dili Türkçe olan öğrencilerin bile anlamasının zor olacağı unsurlara yer verilmemeli önerilerinde bulunmuşlardır.

Araştırmada, ders kitaplarında yer alan söz varlığı unsurlarının metinlere, ünitelere, seviyelere ve dil becerilerine dengeli bir şekilde dağıtılmadığını, bazı söz varlığı öğelerine yeterince yer verilmediği veya bu öğelerin dağılımında herhangi bir düzen bulunmadığını belirten ve bu konuda öneride bulunan on yedi (17) çalışmaya ulaşılmıştır. Bu çalışmalarda, metinlerde ve etkinliklerde kullanılan sözcüklerin ünitelere, seviyelere ve temel dil becerilerine eşit oranda dağıtılması önerilmiştir. Bu öneride üzerinde durulan nokta ise ders kitaplarındaki hem sözcük sayısının hem de atasözü ve deyim gibi sözcük gruplarının seviye ilerledikçe bir artış göstermesi gerektiğidir.

Tabloya bakıldığında, çalışmaların bulunduğu diğer bir önerinin ise öğretim setinde hangi sözcük veya sözcük gruplarının yer alması gerektiği ile ilişkilidir. Bu bağlamda öneride bulunan çalışma sayısı on (10) olarak belirlenmiştir. Araştırmacılara göre Türkçe öğretim setlerinde ölçüt alınabilecek herhangi bir sözcük sıklığı çalışması ile seviye seviye ayrılmış atasözü, deyim ve kalıp söz listesi gibi listeler ve derlem çalışmaları bulunmamaktadır. Bunun için: Türkçede en çok kullanılan sözcükler belirlenmeli, sözcük listeleri oluşturulmalı, hangi seviyede hangi söz varlığı unsuruna yer verileceğine dair bir sistem geliştirilmeli ve sözcük öğretimi belirli bir düzen içinde yapılmalı önerileri çalışmalarda yer almıştır.

Araştırma kapsamında ulaşılan diğer bir bulgu da öğretim setinde yer alacak sözcük ve sözcük gruplarının öğretim setinde bir liste hâlinde yer alması gerektiği önerisidir. Tabloya bakıldığında bu konu başlığında yedi (7) çalışmanın öneride bulunduğu görülmektedir. Sözcük/sözcük grubu listelerinin Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenecek kişilerin dil düzeyleri dikkate alınarak hazırlanması gerektiği vurgulanan çalışmalarda, öğrencilerin karşılaşacakları söz varlığı unsurlarının önceden bilmesinin faydalı olacağı belirtilmektedir. Bu listelerin ise yapılacak sıklık çalışmalarından faydalanılarak oluşturulması beklenmektedir. Bir diğer alt öneri ise Yedi İklim Türkçe öğretim setinin sonunda yer alan dizin bölümünün gözden geçirilmesi ve düzeltilmesidir.

Tablodaki verilere bakıldığında öğretim setinde yer alan sözcükler ile sözcük gruplarının görsel ve işitsel materyallerle desteklenmeli önerisinde bulunan toplam altı (6) çalışmanın olduğu görülmektedir. Sözcük öğretiminin kalıcı olması ve zenginleştirilmesi için görsel ve işitsel araç kullanımının vazgeçilmez bir yeri olduğunu belirten çalışmalar aynı zamanda bu araçların öğrencinin ilgisini de çektiğini ifade etmektedir. Bundan dolayı araştırmacılar, sözcük ve sözcük gruplarının görsel ve işitsel (resim, fotoğraf, şarkı vb.) araçlarla birlikte sunulması önerisinde bulunulmuştur.

Söz varlığı unsurlarına yönelik öneride bulunan diğer bir konu ise öğretim setinin genelinde terim birliğinin sağlanmasına yöneliktir. Bu doğrultuda öneride bulunan çalışma sayısının iki (2) olduğu görülmektedir. Ders ve çalışma kitaplarındaki terim varlığını inceleyen çalışmaların bulguları incelendiğinde, öğrencilerin ifade farklılıklarından olumsuz yönde etkilenebileceklerinin ifade edildiği görülmektedir. Bu yüzden çalışmalarda, Yedi İklim Türkçe öğretim setinde hatta Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde kullanılan bütün ders materyallerinde, özellikle dil bilgisiyle ilişkili terimler çerçevesinde, terim birliğinin sağlanması gerekliliği vurgulanmıştır.

4.10.2. Kültür Aktarımını Konu Alan Çalışmaların Bulundukları Önerilerle İlgili Bulgular

Tablo 4.45. Kültür Aktarımını Konu Alan Çalışmaların Bulundukları Öneriler

Öneriler	Makale-Tez No	f
Kültür aktarımına hizmet edecek görsel sayısı ve çeşitliliği artırılmalı	M10, M11, M46, M47, M48, M60, T12, T16, T20, T50, T51	11
Kültürel unsurların dağılımı metinlere, ünitelere, seviyelere ve dil beceri alanlarına dengeli bir şekilde yapılmalı ve sayısı artırılmalı	M46, M47, M48, M49, T12, T13, T14, T17, T20, T50, T51	11
Kültür aktarımına yönelik unsurlar hedef kitlenin seviyesine ve ihtiyacına uygun olmalı	M10, M47, M48, M49, T12, T15, T16, T18, T50, T51	10
Kültür aktarımında kurmaca metinler yerine özgün metinler tercih edilmeli ve metin çeşitliliği artırılmalı	M10, M46, M48, M49, T12, T14, T15, T20, T50	9
Kültür aktarımı yapılırken ortak bir program takip edilmeli ve kültür aktarımı planlı bir şekilde yürütülmeli	M10, M11, M13, T16, T18, T36, T37	7
Evensel kültüre yönelik kültürel unsur sayısı artırılmalı ve kültürel unsurlar tarafsız bir üslupla aktarılmalı	M10, M13, M47, T12, T14, T15, T51	7
Hedef kültürü öğretmeye yönelik etkinlik türleri çeşitlendirilmeli	T12, T14, T16, T37, T50, T51	6
Kitapta yer alan görseller ve metinlerde cinsiyet ayrımına dikkat edilmeli, kadın ve erkek eşitliği gözetilmeli	T19, M61	2

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki kültür aktarımını konu alan çalışmaların bulundukları öneriler, araştırmacı tarafından sekiz (8) kategoriye ayrılarak değerlendirmeye alınmıştır. Bu çalışmalar arasından birden çok öneride bulunan makale ve tezler, tabloda kodları ile belirtilmiştir.

Tabloya bakıldığında kültür aktarımında görsel kullanımına ilişkin on bir (11) çalışmanın öneride bulunduğu görülmektedir. Kültür öğelerinin tanıtımında görsel kullanımının önemli bir yerinin olduğu belirtilen çalışmalarda, yabancılar için Türkçe öğretimi kitapları ile ilgili görsellerin sayıca artması ve görsel çeşitliliğin sağlanması gerektiği aktarılmış, sadece fotoğraflara değil aynı zamanda karikatür ve resim gibi çeşitli görsel türlerine de yer verilmeli ifadesi yer almıştır. Ayrıca görsellerin kaynak kültürü yansıtacak nitelikte olması, görsellerin metne/konuya/temaya uygun olması, görsellerde kullanılan renklerin hedef kitlenin psikolojisi düşünülerek seçilmesi ve evrensel kültürü yansıtacak görsellere yer verilmesi önerilmiştir.

Araştırmada ele alınan ve kültür aktarımını konu alan çalışmaların kitaplarla ilişkili olarak en çok üzerinde durdukları sorunlardan başında kültürel öğelerin metinlere, ünitelere, seviyelere ve dil beceri alanlarına sistemli bir şekilde dağıtılmadığı ve mevcut kültür öğelerinin sayısının yetersiz olduğu sorunu gelmektedir. Araştırma kapsamında bu sorunun çözümüne ilişkin öneri sunan çalışma sayısının on bir (11) olduğu tespit edilmiştir. Bu çalışmalarda öğretim setlerindeki kültür unsurlarının belirli bir sırada sunulmalı, kitapların seviyesi de dikkate alınarak her üniteye aynı oranda kültürel ögesi bulunmalı, kültür unsurlarının dil becerilerine dağılımında denge gözetilmeli ve kitaplarda az yer verilen belirli kültürel konu alanlarına daha büyük bir yer ayrılmalı önerilerinde bulunulmuştur.

Araştırma kapsamında, yabancılar Türkçe öğretiminde kültür aktarımı yapılırken kimi zaman ana dili Türkçe olan öğrencilerin bile zor anlayacağı kültürel unsurların ikinci dil olarak Türkçeyi öğrenen öğrenciler için hazırlanan kitaplarda yer almaması veya sadeleştirilerek aktarılması gerektiğini ifade eden ve kitaplardaki kültür unsurlarının öğrencilerin ihtiyaçları gözetilerek seçilmesi gerektiği önerisinde bulunan çalışmaların sayısı on (10) olarak belirlenmiştir.

Tablodaki verilerden hareketle kültür aktarımında kullanılmak üzere seçilen metinlerin özgün metinler olması gerektiği ve ders kitaplarda çeşitli metin türlerine yer verilmesine ilişkin önerilerde bulunan dokuz (9) çalışmaya ulaşıldığı

görülmektedir. Metinlerde alıntılarının doğrudan yapılması, doğrudan ders kitaplarına alınamayacak metinlerin sadeleştirme ve kısaltma işlemlerinde metnin genel yapısının bozulmaması, Türk edebiyatından seçilecek metinlere daha çok yer verilmesi, millî ve dinî bayramların metinlerde daha çok yer bulması, metinlerde Türkiye'ye özgü yiyecek ve içeceklerin tanıtımlarının yapılması ve bu yiyecek ile içeceklerin tanıtımının görseller yardımıyla daha etkili hale getirilmesi, Türkiye coğrafyasına ait bilgilendirici metinlere de yer verilmesi gerektiği çalışmalarda metin ve kültür aktarımına ilişkin sunulan öneriler olarak ortaya çıkmaktadır.

Tablodaki çalışmaların bulguları ayrıntılı olarak incelendiğinde kültür aktarımının bir program dahilinde yürütülmesi ile ilişkili öneride bulunan yedi (7) çalışma olduğu görülmektedir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde kullanılan ders kitaplarında kültür aktarımının ortak bir program dahilinde yürütülmesi, hedef kitleye aktarılabilecek kültür öğelerinin belirli ölçütlere uygun olarak seçilmesi ve kültürel unsurlara hangi ölçüde ve hangi sırayla yer verileceğine dair bir çizelgenin oluşturulması önerilerinin tabloda kodu belirtilen çalışmalarda yer aldığı tespit edilmiştir.

Kültür aktarımı konu başlığı altında ele alınan diğer bir sorun da kitaplarda kültürler arası etkileşime katkı sağlayacak ve öğrencilerin kendi kültürleri ile ilişkilendirebileceği kültürel unsurun az sayıda olduğu ve kültürler arası tarafsızlığa dikkat edilmediğidir. Çalışmalarda bu durum, sadece hedef kültüre yönelik öğelere yer verilmemesi aynı zamanda evrensel kültür öğelerinin de kitaplarda yer alması gerektiği şeklinde ifade edilmiştir. Buradan hareketle de yukarıda kodu belirtilen çalışmalar; ulusal kültür öğeleri ile evrensel kültür öğeleri arasında bir denge olmalı, öğrencilerin kendi kültürlerinden de bir şeyler bulabileceği metin veya görsellere yer verilmeli ve küresel çapta kabul görmüş kültürel değerlere de işaret edilmeli önerilerinde bulunmuştur. Bu önerilerin yer aldığı makale ve tez sayısının toplamda yedi (7) olduğu tespit edilmiştir. Tabloda kodu belirtilen çalışmalarda, Türk kültürünün gerçekte olduğu gibi, herhangi bir beğendirme çabasına girilmeden aktarılması gerektiği önerilmektedir.

Çalışmalarda metinler ile ilgili yapılan farklı metin türlerine yer verilmemesi sorununa benzer olarak farklı türde etkinliğin yer almadığı ve aynı tür etkinliklerin öğretim seti boyunca tekrar ettiği belirtilmiştir. Bu durumun da öğrenciyi sıkabileceği düşünülerek etkinlik çeşidinin artırılması gerektiği altı (6) çalışmada önerilmiştir.

Ayrıca tabloda ilgili başlık altındaki çalışmaların birçoğunda seviyeye göre dolaylı veya dolaysız olarak kültür aktarımının yapılması gerektiği, kültürel unsurlar özelinde hazırlanacak bir sözlük gibi materyaller ile bu süreci pekiştirebileceği, kültürel öğelerin öğretim setinin her noktasında yer alması gerektiği ve düzenlenecek etkinlikler ile kitaplarda yer alan kültürel unsurların daha iyi aktarılabilceği önerilmektedir.

Kültür aktarımı kapsamında bulunulan diğer bir öneri ise kitaplarda cinsiyetçi bir tutum olmaması gerektiği ve öğretim seti boyunca görsellerde, metinlerde ve etkinliklerde kadın-erkek eşitliğinin gözetilmesi gerektiği ile ilgilidir. Bu konuya ilişkin öneride bulunan çalışma sayısı iki (2) olarak belirlenmiştir.

4.10.3. Okuma ve Dinleme Metinlerini Konu Alan Çalışmaların Bulundukları Önerilerle İlgili Bulgular

Tablo 4.46. Okuma ve Dinleme Metinlerini Konu Alan Çalışmaların Bulundukları Öneriler

Öneriler	Makale-Tez No	f
Öğretim setinde yer alan metinler, hedef kitlenin seviyesi ve ihtiyacı göz önüne alınarak hazırlanmalı	M6, M7, M27, M33, T2, T9, T10, T27, T28, T29	10
Öğretim setinde farklı türlerde metinlere yer verilmeli ve bu metin türlerinin sayısında dengeli bir dağılım olmalı	M27, M31, M33, T2, T9, T27	6
Öğretim setinde yer alan metinlerdeki sözcük sayıları, cümle sayıları ve cümle uzunlukları hedef kitlenin seviyesine göre belirlenmeli	M31, T2, T9, T10, T29	5
Öğretim setinde yer alan metinler görsellerle desteklenmeli ve bu metinler görseller ile uyumlu olmalı	M6, M31, T2, T29	4
Öğretim setinde yer alacak metinler, ders ve metin işleme sürelerine göre seçilmeli	M6, M27, T2, T9	4
Öğretim setinde okuma metinlerine yer verildiği kadar dinleme metinlerine de yer verilmeli	M6, T2	2
Öğretim setinde yer alan metinler disiplinler arası ilişkileri desteklemeli	T11	1
Öğretim setinde metinler arası aşamalılık ilkesi gözetilmeli	M8	1

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki okuma ve dinleme metinlerini konu alan çalışmaların bulundukları öneriler, araştırmacı tarafından sekiz (8) kategoriye ayrılarak değerlendirmeye alınmıştır. Bu çalışmalar arasından birden çok öneride bulunan makale ve tezler, tabloda kodları ile belirtilmiştir.

Tablodaki bulgulara bakıldığında öğretim setinde yer alan metinlerin, hedef kitlenin seviyesi ve ihtiyacı göz önüne alınarak hazırlanması gerektiği yönünde öneride bulunan on (10) çalışmanın olduğu görülmektedir. Okuma ve dinleme metinlerinin mutlaka dil seviyelerine uygun olarak seçilmesi veya oluşturulması

gerektiğini ifade eden çalışmalarda, temel düzeyde basit ve anlaşılır metinlere yer verilmesi gerektiği vurgulanırken düzey ilerledikçe metinlerin daha karmaşık ve zor bir yapıda olması gerektiği ifade edilmiştir. Ayrıca seviye ilerledikçe kullanım işlevli metinler yerine edebî metinlerin kullanılması, orta ve ileri seviye kitaplarda özgün metinlere sıkça yer verilmesi, temel düzey kitaplarda yapılan sadeleştirme ve kısaltmaların ileri düzey kitaplarda en aza indirgenmesi bulunan öneriler arasındadır. Bunlara ek olarak metinlerin zorluk seviyesinin sadece kitaplar arasında değil temalar arasında da değişebileceği ve A1 seviyesinde C2 seviyesine doğru metin çeşitliliğinin artmasının yararlı olabileceği önerilerinde bulunulmuştur.

Öğretim setinde bazı metin türlerine hiç yer verilmediğini veya bazı metin türlerine çok az yer verildiğini belirten araştırmacılar, metin türlerinin ders kitaplarındaki sayısal dağılımını incelediklerinde özellikle seviye ilerledikçe metin tür çeşitliliğinin artması gerektiğini ve bu çeşitliliğin dengeli bir dağılım göstermesi gerektiği önerilerinde bulunmuşlardır. Tabloya bakıldığında bu konuya ilişkin öneride bulunan çalışma sayısının beş (5) olduğu görülmektedir. Bu çalışmalarda kurgu metinlere temel düzeyde daha çok yer verilebilecekken özgün metinlere orta ve ileri düzeyde daha çok yer verilmesi gerektiği, kullanım işlevli metin türlerinin daha çok temel düzeyde tercih edilmesi gerektiği ve edebî metinlerin ileri düzeylerde daha çok yer alması gerektiği önerilmiştir. Ayrıca çalışmaların bulguları incelendiğinde ders kitaplarında hiç yer verilmeyen resmî yazı türlerine, öğretici metin türlerine, anlatmaya ve göstermeye dayalı metin türlerine, iletişimsel metin türlerine ve nazım türlerine yer verilmesi gerektiği ifade edilmiş, diğer türlere göre çok az yer alan metin türlerinin ise sayısının artırılması önerisinde bulunulmuştur.

Metinlerin seviyelere uygun seçilmesi veya oluşturulması önerisi ile ilişkilendirilebilecek olan okuma ve dinleme metinlerindeki sözcük sayıları, cümle sayıları ve cümle uzunlukları hedef kitlenin seviyesine göre belirlenmeli önerisine beş (5) çalışma yer vermiştir. Bu çalışmalarda, temel düzey kitaplarda yer alan metinlerdeki sözcük ve cümle sayılarının az, cümle uzunluklarının ise kısa olması gerektiği önerilmiştir. Orta ve ileri seviye kitaplarda ise sözcük ve cümle sayılarının artmasına ek olarak uzun ve karmaşık yapıda cümlelerin kullanılmasının doğru olacağı önerisinde bulunulmuştur.

Araştırma kapsamında okuma ve dinleme metinlerinin görseller ile desteklenmesi gerektiği ve bu görsellerin metnin içeriği ile ilişkili olması gerektiğini

ifade eden dört (4) çalışmaya ulaşılmıştır. Görsel kullanımının dil öğretiminde kalıcılığı arttıracak ve öğrencinin dikkatini çekeceğini belirten çalışmalar, ders kitaplarında yer alan görsellerin sayısının artırılması önerisinde bulunmuşlardır. Bunun yanı sıra ders kitaplarında yer alan bazı görsellerin metinler ile uyumlu olmadığı tespit eden çalışmalar, görsellerin özenli bir şekilde seçilmesi gerektiğini vurgulamışlardır.

Tablodaki bulgulara bakıldığında ders ve metin işleme sürelerine uygun metinler seçilmesi gerektiği önerisinde bulunan dört (4) çalışmanın olduğu görülmektedir. Bu öneriler, okuma metinlerinin uzunluklarının ve dinleme metinlerine ait kayıt sürelerinin ders işleme süresine uygun olarak seçilmesi gerektiği yönündedir.

Her dil becerisine ders kitaplarına eşit oranda yer verilmesi gerektiğini ifade eden bundan dolayı dinleme metinlerine okuma metinlerine yer verildiği kadar yer verilmesinin uygun olacağını hatta ileri seviye ders kitaplarında dinleme metinlerine daha çok yer verilmesi önerisinde bulunan iki (2) çalışma bulunmaktadır.

Araştırmada, ders kitaplarındaki metinlerin disiplinler arası ilişkilerinin zayıf olduğu sonucuna ulaşan ve bu soruna yönelik öneride bulunan bir (1) çalışmaya ulaşılmıştır. Bu çalışmada, öğretim setinde yer alacak metinlerin disiplinler arası ilişkilerde destekler nitelikte olması gerektiği, farklı disiplin alanlarının yer alacağı metinlerin kullanımına özen gösterilmesi gerektiği ve aynı zamanda disiplinler arası öğretim dil öğretiminin kültür aktarımı ile zenginleştirilmesi gerektiği önerilerinde bulunulmuştur.

Öğretim setinde yer alacak metinlerin metinler arası aşamalılık ilkesi doğrultusunda hazırlanması veya seçilmesi önerisi ise bir (1) makale çalışmasında yer almıştır. Bu çalışmada araştırmacılar, farklı dillere ait öğretim setleri ile Türkçe öğretim setlerinin metinler arası aşamalılık konusunda karşılaştırılmasının faydalı olacağını ifade etmişlerdir.

4.10.4. Okuma Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Bulundukları Önerilerle İlgili Bulgular

Tablo 4.47. Okuma Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Bulundukları Öneriler

Öneriler	Makale-Tez No	f
Okuma etkinlikleri hedef kitlenin ihtiyaç ve seviyesine göre belirlenmeli	T7, T35, T36, T37, T38	5
Okuma etkinliklerinin ve alıştırmalarının çeşidi artırılmalı	T7, T35, T38	3
Okuma etkinlikleri görseller ile desteklenmeli	T36	1

Okuma metinleri diğer dil becerilerine ait etkinlikler ile desteklenmeli	T7	1
Okuma etkinliklerini açıklayan yönergelere ayrıntılı bir şekilde yer verilmeli	T38	1

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki okuma becerisi etkinliklerini konu alan çalışmaların bulundukları öneriler, araştırmacı tarafından beş (5) kategoriye ayrılarak değerlendirmeye alınmıştır. Bu çalışmalar arasından birden çok öneride bulunan makale ve tezler, tabloda kodları ile belirtilmiştir.

Yukarıdaki tabloya bakıldığında Türkçe öğretim setlerindeki okuma etkinliklerinin hedef kitlenin ihtiyaç ve seviyesine göre belirlenmesi gerektiği önerisinde bulunan beş (5) çalışmanın olduğu görülmektedir. Bu çalışmalar okuma etkinliklerinin okuma becerisi kazanımlarına uygun olarak hazırlaması gerektiğini belirtmişler ve etkinliklerin DİAOBM’da yer alan yeterlilikleri karşılaması gerektiği ifade etmişlerdir.

Okuma becerisi konu alanında çalışma yapan araştırmaların bulguları incelendiğinde, üç (3) çalışmanın ilgili konu alanı ile birtakım önerilerde bulunduğu saptanmıştır. Bu üç çalışma, okuma etkinliklerine öğretim seti kapsamında daha çok yer verilmesi ve farklı türden okuma etkinliklerinin kitapta yer alması gerektiğini belirtmişlerdir.

Tablodaki diğer bilgilere bakıldığında ise okuma etkinlikleri görseller ile desteklenmeli önerisinde bulunan bir (1) çalışma, okuma metinlerinin dinleme, yazma ve konuşma etkinlikleriyle desteklenmeli önerisinde bulunan bir (1) çalışma, okuma etkinliklerine ait yönergelere daha açıklayıcı ve detaylı bir şekilde yer verilmeli önerisinde bulunan bir (1) çalışma olduğu görülmektedir.

4.10.5. Dinleme Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Bulundukları Önerilerle İlgili Bulgular

Tablo 4.48. Dinleme Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Bulundukları Öneriler

Öneriler	Makale-Tez No	f
Dinleme etkinliklerinin sayısı ve çeşidi artırılmalı	M1, M2, M3, M23, M34, T1, T35, T36, T37, T38	10
Dinleme etkinlikleri hedef kitlenin ihtiyaç ve seviyesine göre belirlenmeli	M1, M2, M3, M23, T1, T35, T36, T37, T38	9
Dinleme becerisine diğer becerilere ayrıldığı kadar süre ayrılmalı	M1, M2, M3, T1	4
Dinleme etkinliklerine ait yönergelere ayrıntılı bir şekilde sunulmalı	T1, T36	2
Dinleme becerisine yönelik ölçme değerlendirme faaliyetleri çağdaş yaklaşımlarla sürdürülmeli	M2	1

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki dinleme becerisi etkinliklerini konu alan çalışmaların bulundukları öneriler, araştırmacı tarafından altı (6) kategoriye ayrılarak değerlendirilmeye alınmıştır. Bu çalışmalar arasından birden çok öneride bulunan makale ve tezler, tabloda kodları ile belirtilmiştir.

Araştırma kapsamında, öğretim setindeki dinleme etkinliklerinin sayısının artırılmasını ve farklı türden dinleme etkinliklerine yer verilmesini öneren on (10) çalışma belirlenmiştir. Bu çalışmalar dinleme becerisi etkinliklerinin ve alıştırmalarının Türkçe öğretim kitaplarında arka planda kaldığını belirtmişler, dinleme etkinlik ve alıştırmalarının kitaptaki varlığının öne çıkması gerektiği ifade etmişlerdir. Dinleme öncesine ait bir etkinlik bulunmadığını belirten çalışmalar bu soruna yönelik çalışma yapılması gerektiği önerisinde bulunmuşlardır. Ayrıca dinleme sırası ve dinleme sonrası etkinliklerin tekdüze kaldığını belirtmişler, bu noktada etkinliklerin zenginleştirilmesi gerektiği tavsiyesinde bulunmuşlardır.

Yukarıdaki tablo incelendiğinde dinleme etkinliklerinin hedef kitlenin ihtiyaç ve seviyesine göre belirlenmesi gerektiği önerisinde bulunan dokuz (9) çalışmanın olduğu görülmektedir. Bu çalışmalar DİAOBM ölçütlerine uygun olarak hazırlanacak etkinliklerin hedef kitlenin dili öğrenme amacına hizmet etmesi gerektiği önerisinde bulunmuşlardır. Diğer önerilerin detayları ise sesletim çalışmaları ihmal edilmemeli, etkinlikler öğrenci merkezli olmalı ve etkinliklerde kültürel unsurlara yeri verilmeli şeklinde özetlenebilir.

Yabancılar için hazırlanan Türkçe öğretim kitaplarında dört temel dil becerisine aynı oranda yer verilmesi gerektiği çalışma kapsamında incelenen birçok tez ve makalede yer alan bir ifadedir. Dinleme becerisi konu alanında çalışma yapan ve dinleme becerisine öğretim setlerinde yeteri kadar yer verilmediği ifade eden dört (4) çalışma, bu soruna yönelik bazı önerilerde bulunmuşlardır. Dinleme becerisi etkinliklerin dil öğretimi sürecinde yadsınamaz bir yeri olduğunu vurgulayan çalışmalar, öğretim sürecinde dinleme becerisine daha çok zaman ayrılması gerektiğini belirtmişlerdir.

Araştırma sonucunda dinleme etkinliklerine ait yönergelerin daha açıklayıcı, daha kapsamlı ve daha detaylı bir şekilde yer verilmeli önerisinde bulunan iki (2)

çalışmaya ulaşılmıştır. Bu çalışmalarda yönergelerin açık bir şekilde verilmemesinin öğrenciyi zorlayıcı ifade edilmiştir.

Dinleme becerisine yönelik ölçme değerlendirme faaliyetleri konusunda öneride bulunan bir (1) çalışmaya ulaşılmıştır. Tabloda kodu belirten çalışmada, dinlemeye yönelik ölçme değerlendirme sürecinde başlangıç ve süreç odaklı yaklaşımların da tercih edilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Bu süreçte öğrenci ürün dosyası, akran değerlendirme formu gibi ölçme değerlendirme araçlarının kullanılabileceği tavsiye edilmiştir.

Tabloya bakıldığında dinleme etkinlikleri, dil öğrenme stratejilerine uygun olarak hazırlanmalı önerisinde bulunan bir (1) çalışmanın olduğu görülmektedir. Bu çalışmanın bulguları incelendiğinde farklı dil öğrenme stratejilerin işe koşulması, bu stratejilerin dağılımında bir denge gözetilmesi ve üst bilişsel becerileri harekete geçirecek stratejilerin özenli bir şekilde etkinliklere uyarlanması önerilmiştir

4.10.6. Konuşma Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Bulundukları Önerilerle İlgili Bulgular

Tablo 4.49. Konuşma Becerisi Konu Alan Çalışmaların Bulundukları Öneriler

Öneriler	Makale-Tez No	f
Konuşma etkinlikleri hedef kitlenin seviyesi, ihtiyaçları ve DİAOBM kazanımları dikkate alınarak hazırlanmalı	M3, M24, M28, T4, T5, T6, T35, T36, T37	9
Konuşma etkinliklerinin sayısı ve çeşidi artırılmalı	M24, M25, M28, T4, T36, T37, T38	7
Konuşma etkinliklerinin etkileşim odaklı olmasına özen gösterilmeli	M3, M24, T4, T5, T6	5
Konuşma etkinliklerine ait yönergelere ayrıntılı olarak verilmeli	M3, T6, T36	3
Sesletimi ve telaffuzu öne çıkaran konuşma etkinlikler hazırlanmalı	T4, T36	2
Konuşma etkinleri konuşma stratejilerinin kullanılabileceği yeterlilikte olmalı	M24, T6	2
Konuşma etkinlikleri görsel ve metin destekli olmalı	M3	1

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki konuşma becerisi etkinliklerini konu alan çalışmaların bulundukları öneriler, araştırmacı tarafından yedi (7) kategoriye ayrılarak değerlendirmeye alınmıştır. Bu çalışmalar arasından birden çok öneride bulunan makale ve tezler, tabloda kodları ile belirtilmiştir.

Konuşma etkinlikleri hedef kitlenin seviyesi ve ihtiyaçları uygun olması gerektiğini belirten, aynı zamanda bu etkinliklerin DİAOBM kapsamında belirtilen kazanım ve yeterlilikleri karşılaması gerektiğini ifade eden dokuz (9) çalışmaya ulaşılmıştır. Bu çalışmalarda, konuşma etkinliklerinin öğrencilerin mesleki ve

akademik ihtiyaçları göz önüne alınarak hazırlanması, etkileşimsel ve ğrenci merkezli konuşma etkinliklere ağırlık verilmesi, öğrencilerin ülkeleri ve hedef dile uzaklıkları göz önüne alınarak etkinlikler öncesinde hazırlık alıştırmalarına veya hazırlık sorularına yer verilmesi, öğrencilerin günlük hayatta işlerine yarayabilecek kullanışlı diyalogların hazırlanarak kitapta yer alması ve çerçeve metinde yer alan her kazanımı karşılayacak etkinliğin kitaplarda bulunması önerilmiştir.

Öğretim setinde konuşma etkinliklerinin yetersiz sayıda olduğunu belirten çalışmalar, aynı zamanda ders kitaplarında birkaç farklı türde konuşma etkinliğine yer verildiğini ifade etmişlerdir. Araştırma sonucunda bu sorunlara yönelik öneride bulunan çalışma sayısı yedi (7) olarak belirlenmiştir. Tabloda kodları belirtilen bu çalışmaların bulguları incelendiğinde, konuşma becerisine yönelik hazırlanmış etkinliklerin diğerk becerilere ait etkinlikleri destekler nitelikte olması, iletişimsel ve hayatî olması, hazırlıklı ve hazırlıksız konuşmaları destekler nitelikte olması, öğrencinin iletişim yeteneğine uygun ve etkileşim odaklı olması, birden çok kazanıma gönderide bulunması ve ğrenci merkezli olması gibi özellikleri barındırması gerektiği yönünde açıklamaların olduğu görülmektedir.

Araştırma sonucunda ulaşılan diğerk bir bulgu ise konuşma etkinliklerinin etkileşim odaklı olmasına zen gösterilmeli önerisine beş (5) alışmanın yer verdiğidir. Bu çalışmalarda kişiler arası etkileşime olumlu yönde etki edecek etkinlik türlerinin kullanılmasının yararlı olacağı düşünülmektedir. Etkileşim seviyesi yüksek etkinlik ve alıştırmaların sayıca arttırılması önerisinde bulunan çalışmalar, bu sayede öğrencilerin daha kolay sözlü üretim yapabileceğini ifade etmişlerdir.

Hem ğrenciler için hem de öğretmenler için kitaplarda yer alan etkinlik ve alıştırmalara ait yönergelerin daha açıklayıcı ve yönlendirici olması gerektiği yönünde öneride bulunan çalışma sayısının üç (3) olduğu tespit edilmiştir.

Araştırma sonucunda konuşma becerisinde önemli bir yere sahip olan sesletim ve telaffuz konularının ders kitaplarında yeterince üzerinde durulmayan konular olduğunu belirten ve bu sorunların zmne yönelik öneride bulunan iki (2) alışma olduğu tespit edilmiştir. Çalışmaların sundukları öneriler; öğrencilerin seslendirmekte zorlandığı sözcüklerin tespitinin yapılmalı, bu sözcüklere yönelik sesletim etkinlikleri geliştirmeli ve öğrencilere sesli okuma gibi görevler verilmeli şeklindedir.

Ders ve çalışma kitaplarında yer alan konuşma becerisi etkinliklerinde bazı konuşma stratejilerine ağırlık verildiği, bazı konuşma stratejilerine ise hiç yer verilmediğini belirten çalışmalar, her konuşma stratejisinin uygulamaya geçirilmesini ifade etmişlerdir ve konuşma etkinliklerinin bu yönde hazırlanması gerektiği önerilerinde bulunmuşlardır. Bu konuya ilişkin öneride bulunan çalışma sayısının iki (2) olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tabloya bakıldığında konuşma etkinliklerinin görsel unsurlar ve yazılı metinler ile desteklenmesi gerektiği yönünde öneride bulunan çalışma sayısının ise bir (1) olduğu görülmektedir.

4.10.7. Yazma Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Bulundukları Önerilerle İlgili Bulgular

Tablo 4.50. Yazma Becerisi Etkinliklerini Konu Alan Çalışmaların Bulundukları Öneriler

Öneriler	Makale-Tez No	f
Yazma etkinlikleri hedef kitlenin seviyesi, ihtiyaçları ve DİAOBM kazanımları dikkate alınarak hazırlanmalı	M5, T35, T36, T38, T44	5
Yazma etkinliklerinin sayısı ve çeşidi artırılmalı	M4, M5 T8, T36, T44	5
Yazma etkinliklerine ait yönergelere ayrıntılı bir şekilde yer verilmeli	M4, T35, T38	3
Yazma etkinliklerinde bütün yazma yaklaşımlarına yer verilmeli	M5	1
Yazma etkinliklerinde edebî metin kullanımı etkin olarak kullanılmalı	T8	1
Yazma etkinlikleri görseller ile desteklenmeli	T44	1

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki yazma becerisi etkinliklerini konu alan çalışmaların bulundukları öneriler, araştırmacı tarafından altı (6) kategoriye ayrılarak değerlendirmeye alınmıştır. Bu çalışmalar arasından birden çok öneride bulunan makale ve tezler, tabloda kodları ile belirtilmiştir.

Tablodaki bulgulara bakıldığında, yazma etkinliklerinin hedef kitlenin ihtiyacına ve seviyesine göre belirlenmesi gerektiğini ifade eden, bu etkinliklerin de çerçeve metinde yer alan kazanımlara uygun oluşturulması gerektiğini belirten çalışma sayısının beş (5) olduğu görülmektedir. Araştırmacılar, yabancılara Türkçe öğretimi kitapları için oluşturulacak yazma etkinlikleri planlanırken hedef kitlenin milletine, ana dilinde kullandığı alfabeye ve ana dilindeki yazma yönüne dikkat edilmesi gerektiğini önermişlerdir.

Öğretim setinde yer alan yazma etkinliklerinin sayısının yetersiz olduğu, farklı türde yazma etkinliklerine çok az yer verildiği veya bazı yazma etkinliklerine hiç yer

verilmediğini tespit eden araştırmacılar, çalışmalarında bu konu ile ilgili olarak birtakım önerilerde bulunmuşlardır. Araştırmacı tarafında bu soruna yönelik öneride bulunan çalışma sayısının beş (5) olduğu belirlenmiştir. Bu çalışmalarda öneriler; metinlere, ünitelere ve seviyelere ayrılan yazma etkinliği sayısında bir denge gözetilmeli, yazma becerisi etkinliklerine diğer dil becerisi etkinliklerine yer verildiği kadar yer verilmeli, yazma etkinlikleri diğer dil becerileri ile ilişkilendirilmeli, farklı türden yazma etkinlikleri oluşturularak kitaplar tekdüze yapıdan kurtarılmalı, yazma etkinliklerinde kültürler unsurlara geniş yer verilmeli, yazma etkinlikleri öğrenci merkezli hazırlanmalı ve yazma etkinlikleri konu ile ilişkili olmalı şeklinde sıralanmıştır.

Araştırma kapsamında yazma etkinliklerine ait yönergelerin daha açıklayıcı bir yapıda olması gerektiği önerisinde bulunan çalışma sayısının üç (3) olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışmalarda; öğrencileri yönlendirici ifadelerin, sembollerin, işaretlerin daha ayrıntılı olarak açıklanmasının faydalı olacağı belirtilmiştir. Etkinlik öncesinde yer alacak kısa bilgiler veya ön bilgileri harekete geçirecek sorular ile yazma sürecinin daha etkili bir hâl alacağı görüşündeki araştırmacılar, aynı zamanda yazma etkinliği sürecinde öğrenciye sunulacak bu yönergelerin konuyla ve birbiriyle uyumlu olması gerektiğini ifade etmektedirler. Yönergeler arasındaki biçim ve içerik uyumsuzluğunun giderilmesi gerektiği çalışmaların bulundukları öneriler arasındadır.

Yukarıdaki tabloya bakıldığında ders ve çalışma kitapları bünyesinde yer alan yazma etkinliklerini değerlendiren ve bu değerlendirme sonucunda öğretim seti dahilinde bazı yazma yaklaşımlarına yer verilmediğini belirten bir (1) çalışma olduğu görülmektedir. Bu çalışma, süreç odaklı yaklaşımın ilgili öğretim setinde özellikle yer bulması gerektiğini, birkaç yazma yaklaşımına odaklanmaktansa farklı yazma yaklaşımlarına yer verilmesinin faydalı olacağını belirtmektedir. Çalışma kapsamında, öğretim setinin yetersiz sayıda gerçek yazma etkinliği bulundurduğu ve yazma taslağı oluşturma noktasında yetersiz kaldığı belirtilerek bu konuda düzeltmelerin ve iyileştirmelerin yapılması önerilmiştir.

Tabloda da görüleceği üzere yazma becerisinde edebî metin kullanımının arttırılmasına yönelik hazırlanan bir (1) tez çalışması bulunmaktadır. Bu çalışmada araştırmacı, yazma becerisini geliştirmeye yönelik öykü kullanımı üzerine önerilerde bulunmuştur. Ders kitabındaki yazma becerisine yönelik herhangi bir öneride bulunmadığı tespit edilmiştir.

Yazma etkinliklerinin görsel unsurlar ile desteklenmesi gerektiğini ifade eden bir (1) çalışmaya ulaşılmıştır. Görsel kullanımının özellikle kültürel öğelerin aktarımında önemli bir görev üstleneceğini belirten çalışma sahibi, aynı zamanda bu görsellerin konu ve etkinlikler ile uyumlu olması gerektiğini tavsiye etmiştir.

4.10.8. Sözcük Öğretimi Konu Alan Çalışmaların Bulundukları Önerilerle İlgili Bulgular

Tablo 4.51. Sözcük Öğretimi Konu Alan Çalışmaların Bulundukları Öneriler

Öneriler	Makale-Tez No	f
Öğretilmesi planlanan sözcükler, hedef kitlenin seviyesine ve ihtiyacına göre uzmanlar tarafından gerçekleştirilecek kullanım sıklığı çalışmaları ile belirlenmeli	M18, M29, M32, T26, T32, T41	6
Sözcük öğretimi görsellerle desteklenmeli	M15, T21, T23, T31	4
Sözcük öğretim etkinlikleri çeşitlendirilmeli	T26, T30, T34	3
Öğretilmek istenen sözcükler kitap içerisinde farklı ünite ve metinlerde tekrar edilmeli	T21, T31	2
Sözcük öğretim stratejileri seviyelere ve ünitelere eşit şekilde dağıtılmalı	T30, T31	2
Öğretim seti içi sözlük çalışması yapılmalı	T31	1

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki sözcük öğretimi konu alan çalışmaların bulundukları öneriler, araştırmacı tarafından altı (6) kategoriye ayrılarak değerlendirmeye alınmıştır. Bu çalışmalar arasından birden çok öneride bulunan makale ve tezler, tabloda kodları ile belirtilmiştir.

M15, M18, M29, M32, T21, T23 ve T26 kodlu çalışmalar, araştırma kapsamında söz varlığı konu alanı dahilinde incelemeye alınmış çalışmalardır. Ancak kodu belirtilen çalışmaların bulguları incelendiğinde sözcük öğretimine ilişkin bazı önerilerde bulundukları görülmüştür. Bu sebeple yukarıda kodları ifade edilen çalışmaların sundukları öneriler bu bölümde de yer almıştır.

Tabloya bakıldığında öğretilmesi planlanan sözcüklerin hedef kitlenin seviyesine ve ihtiyacına göre uzmanlar tarafından gerçekleştirilecek kullanım sıklığı çalışmaları ile belirlenmesi gerektiği önerisinde bulunan altı (6) çalışma olduğu görülmektedir. Bu çalışmalar, Türkçenin yabancılara öğretiminde hangi sözcüklerin hangi seviyede öğretileceği ve hangi sıra ile öğretileceği noktasında ders kitabı yazarlarının belirli bir program dahilinde hareket etmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Sözcük öğretimi planlamasını yapılmasında kelime sıklık çalışmalardan elde edilecek sonuçların faydalı olacağını belirten araştırmacılar, hedef kitlenin Türkçeyi niçin öğrenmek istedikleri ve nerede kullanacaklarına yönelik ihtiyaç analizi uygulamalarının yapılması gerektiğinin üzerinde durmuşlardır. Ayrıca öğrencilerden gelecek geri

dönüşlerin dikkate alınmasının de sözcük öğretim süreçlerine katkı sağlayacağını ifade etmişlerdir.

Sözcük öğretiminin görsel materyaller ile desteklenmesi gerektiği önerisinde bulunan dört (4) çalışmanın bulgularına bakıldığında, ders kitaplarındaki görsel varlığının sayıca arttırılması, görsellerin kullanıldığı etkinlere yer verilmesi gerektiği, özellikle atasözü ve deyimlerin öğretiminde görsel unsurların kullanımından yararlanılmalı önerilerinin yer aldığı görülmektedir.

Sözcük öğretiminde kullanılan etkinliklerinin yetersiz olduğu tespitinde bulunan ve bu soruna yönelik öneri sunan üç (3) çalışmaya ulaşılmıştır. Bu çalışmalarda, Türkçe öğretiminde sözcük türü ve sözcük anlamına yönelik etkinliklerin sayıca arttırılması gerektiği ve farklı yapıda oluşturulmuş sözcük öğretim etkinliklerine yer verilmesi gerektiği önerileri sunulmuştur.

Öğretilmek istenen sözcüklerin öğretim seti boyunca tekrar edilmesi önerisinde bulunan iki (2) çalışmanın olduğu görülmektedir. Çalışmalarda, sözcük tekrarının yapılması ile kalıcı öğrenme gerçekleşeceği ifade edilmiştir.

Öğretim setinde kullanılan sözcük öğretim stratejilerin yetersiz sayıda olduğunu, bazı stratejilere hiç yer verilmediği, kullanılan stratejilerin ise seviye ve ünitelere dengeli dağılmadığı sorunlarına yönelik öneri sunan çalışma sayısının iki (2) olduğu görülmektedir. Bu kapsamda araştırmacılar, bütün sözcük öğretim stratejilerinin kullanılmasına özen gösterilmesi gerektiği ve bu stratejilerin etkinliklere dağılımında denge gözetilmesi gerektiği önerilerinde bulunmuşlardır.

Tablodaki bulgulara bakıldığında sözcük öğretimi başlığında çalışma yapan bir (1) araştırmacının atasözleri ve deyimleri kapsayacak bir sözlük oluşturulmalı önerisinde bulunduğu görülmektedir. Öğretim setinin yetersiz kaldığı durumlarda yardımcı kitap veya ek kaynak kullanılabileceğini belirten araştırmacı, sözlük oluşturma sürecinde mevcutta var olan sözlük çalışmalarının yol gösterici olabileceğini ifade etmektedir.

4.10.9. Kuramları, Yaklaşımları ve Modelleri Konu Alan Çalışmaların Bulundukları Önerilerle İlgili Bulgular

Tablo 4.52. Kuramları, Yaklaşımları ve Modelleri Konu Alan Çalışmaların Bulundukları Öneriler

Öneriler	Makale-Tez No	f
----------	---------------	---

Yenilenmiş Bloom taksonomisine göre bilişsel basamaklara uygun sorular hazırlanmalı	M59, M64, T27, T28	4
Çoklu zekâ kuramı kapsamındaki sekiz zekâ alanına eşit yer verilmeli	M19, T43	2
Ders ve çalışma kitapları yapılandırmacı yaklaşım ölçütlerine uygun olmalı	M20	1

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki kuramları, yaklaşımları ve modelleri konu alan çalışmaların bulundukları öneriler, araştırmacı tarafından üç (3) kategoriye ayrılarak değerlendirmeye alınmıştır. Bu çalışmalar arasından birden çok öneride bulunan makale ve tezler, tabloda kodları ile belirtilmiştir.

Yenilenmiş Bloom taksonomisi çerçevesinde ilgili öğretim setini inceleyen iki (2) çalışma tespit edilmiştir. Bu çalışmalar, öğretim setinde yer alan metin altı soruların bilişsel basamaklara uygun hazırlanması konusunda ortak öneride bulunmuşlardır. Çalışmaların bulundukları diğer öneriler ise metin altı sorularda kolaydan zora ilkesini gözetilmeli, üst düzey bilişsel basamaklara uygun metin altı sorulara daha çok yer verilmeli, metin altı sorular çeşitlendirmeli ve bu sorular öğrencilerin seviyesine uygun olmalı şeklindedir. Ayrıca bu çalışmalarda metinlerin hedef kitlenin seviyesine uygun hazırlanması ve metnin özgünlüğünü bozacak sadeleştirme işlemlerinden kaçınılması tavsiye edilmiştir.

Araştırma sonucunda ilgili öğretim setini çoklu zekâ kuramı kapsamında değerlendirmeye alan iki (2) çalışma belirlenmiştir. Bu çalışmaların bulundukları öneriler ortaktır. Çünkü M19 kodlu makale, T43 kodlu tez çalışmasından üretilmiş bir makaledir. Çalışmaların bulguları incelendiğinde, yabancılar için hazırlanacak Türkçe öğretimi kitaplarında sekiz zekâ alanına da eşit bir şekilde yer verilmesi gerektiği ve etkinlik ile yönergelerin birçok zekâ alanı ile ilişkilendirilmesi gerektiği şeklinde önerilerde bulunulduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablodaki diğer bir veri ise ders ve çalışma kitaplarını yapılandırmacı yaklaşım çerçevesinde inceleyen bir (1) adet çalışmaya aittir. Bu çalışmada yer alan ilk öneri, öğretim setinin kullanıma yönelik açıklayıcı ifadelerin yer aldığı bir bölüme yer verilmesi gerektiğidir. Mevcut yönergelerin de daha açıklayıcı olması gerektiği çalışma kapsamında yer ala başka bir öneridir. Diğer bir öneri ise öğretim seti kapsamında ölçme-değerlendirme çalışmalarına geniş bir yer ayrılması gerektiği ile ilişkilidir. Kitaplardaki etkinlik ve alıştırmaların çeşitlendirmesi tavsiyesinde de bulunan çalışma, kitapların öğrenci özerkliğini destekleyecek yapıda hazırlanması gerektiğini de belirtmiştir.

4.10.10. Görsel ve İşitsel Gereçleri Konu Alan Çalışmaların Bulundukları Önerilerle İlgili Bulgular

Tablo 4.53. Görsel ve İşitsel Gereçleri Konu Alan Çalışmaların Bulundukları Öneriler

Öneriler	Makale-Tez No	f
Öğretim setinde yer alacak görseller nitelik bakımından özenle seçilmeli veya hazırlanmalı	M9, M21, M22	3
Metinler arası fotoğraf aşamalılığı gözetilmeli	M22	1
Görseller seçilirken cinsiyet eşitliği göz önünde bulundurulmalı	T19	1

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki görsel ve işitsel gereçleri konu alan çalışmaların bulundukları öneriler, araştırmacı tarafından üç (3) kategoriye ayrılarak değerlendirmeye alınmıştır. Bu çalışmalar arasından birden çok öneride bulunan makale ve tezler, tabloda kodları ile belirtilmiştir.

İlgili öğretim setindeki görselleri inceleyen araştırmacılar tarafından kitaplarda yer alan bazı görsellerin görüntü kalitesinin düşük olduğu veya metinle alakasız görsellere yer verildiği tespit edilmiştir. Bu konu ile ilgili olarak üç (3) çalışma öneri sunmuştur. Çalışmalarda, ders ve çalışma kitaplarında estetik değere sahip olan görsellere yer verilmeli ve bu görseller metinlerin içeriğine uygun olmalı şeklinde sunulan önerilere ek olarak kitaplardaki fotoğrafların uzman kişilerce çekilmesi gerektiği, kitaplarda tanınmış kişilerin bilindik görsellerine yer verilmesi gerektiği ve Türk kültüründe önemli bir yere sahip olan kişilerin görsellerinin öğretim seti boyunca daha fazla yer alması gerektiği tavsiye edilmiştir.

Tablodaki diğer bilgilere bakıldığında ise bir (1) adet çalışmanın kitaplarda metinler arası konu ve fotoğraf aşamalılığının gözetilmesi gerektiğini ifade ettiği görülmektedir. Bu çalışmada, A1 seviyesinden C2 seviyesine kadar bütün konuların birbiri ile ilişkili olmasının faydalı olacağı ifade edilmiştir. Çalışmanın bulguları incelendiğinde yabancılar için hazırlanacak Türkçe ders kitaplarının görsel okumaya katkı sağlaması gerektiğinin belirtildiği tespit edilmiştir.

Tabloda yer alan diğer bir bulguya göre görsellerin seçiminde cinsiyet eşitliği gözetilmesi gerektiği önerisinde bulunan bir (1) çalışmaya ulaşıldığı görülmektedir. Bu çalışmada, öğretim setinde yer alacak görsellerde kadın ve erkek varlığına eşit oranda yer verilmeli tavsiyesinde bulunulmuştur.

4.10.11. Kişi Varlığını Konu Alan Çalışmaların Bulundukları Önerilerle İlgili Bulgular

Tablo 4.54. Kişi Varlığını Konu Alan Çalışmaların Bulundukları Öneriler

Öneriler	Makale-Tez No	f
Tanınmış kişiler ile ilgili öneriler	M9, M62	1

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki diğer konu alanlarında yapılan çalışmaların bulundukları öneriler, araştırmacı tarafından tek kategoride değerlendirmeye alınmıştır.

M9 ve M62 kodlu çalışmalarda kitapların çerçeve metinde yer alan kazanımlara uygun hazırlanması gerektiği, cinsiyet eşitliğine dikkat edilmesi gerektiği, yer verilecek kişi ve karakterlerin sistemli bir şekilde yer verilmesi gerektiği ve bu kişilerin hedef kitle gözetilerek seçilmesi gerektiği önerilerinde bulunulmuştur.

4.10.12. Diğer Konu Alanlarında Yapılan Çalışmaların Bulundukları Önerilerle İlgili Bulgular

Tablo 4.55. Diğer Konu Alanlarında Yapılan Çalışmaların Bulundukları Öneriler

Öneriler	Makale-Tez No	f
Öğrenci özerkliğini ile ilgili öneriler	T39, T40	2
Tanınmış kişiler ile ilgili öneriler	M9	1
Kitapların DİAOBM’da yer verilen genel yeterlilikler uygunluğu ile ilgili öneriler	T39	1
Fikir ve ideolojiler ile ilgili öneriler	T39	1

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki diğer konu alanlarında yapılan çalışmaların bulundukları öneriler, araştırmacı tarafından dört (4) kategoriye ayrılarak değerlendirmeye alınmıştır. Bu çalışmalar arasından birden çok öneride bulunan makale ve tezler, tabloda kodları ile belirtilmiştir.

Kitapların öğrenci özerkliğini desteklemesi gerektiği yönünde öneri sunan iki (2) çalışma belirlenmiştir. Bu çalışmaların bulguları incelendiğinde Türkçe öğretim kitapları ile ilgili olarak; öğrencilerin ihtiyaçlarını belirleyebilecek değerlendirmelere yer vermeli, öğrenilenlerin uygulamaya geçirilmesini destekler nitelikte oluşturulmalı, öz değerlendirmeye fırsat tanınmalı, öğrenenlerin özgür, eleştirel ve nesnel bir bakış açısına sahip olmalarını destekler özellikte olmalı, öğrencilerin kendi hedeflerini belirleyebilecekleri ve planlama yapabilecekleri şekilde hazırlanmalı, ortak bir tematik yaklaşıma uygun olarak oluşturulmalı tavsiyelerinde bulunulduğu tespit edilmiştir.

Öğretim setinin tanınmış kişiler kapsamında incelemeye alındığı bir (1) adet çalışmanın araştırmacı tarafından incelenmesi sonucunda; başta Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK olmak üzere Türk tarihinde önemli yer etmiş kişilere önemli ölçüde yer verilmesi gerektiği, Türk kültürünü temsil eden kişilere ve Türk bilim insanlarına daha çok yer verilmesi gerektiği, spor alanında tanınmış kişilere yer verilirken seyirci kitlesi daha büyük olan spor dallarına ait sporculara yer verilmesi gerektiği, sadece Türklere değil aynı zamanda dünyada tanınırlığı yüksek olan başka uluslardan kişilere de yer verilmesi gerektiği yönünde önerilerde bulunulduğu görülmektedir.

Diğer konu başlığı altından incelemeye alınan bir diğer çalışmanın ise iki farklı konu başlığında öneri sunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bunlardan ilki, kitaplardaki genel yeterliliklerin ve alt kategorilerin tespiti sonucunda sunulan öneriler; diğeri ise kitaplarda yer yer alan söylemlerin tespiti sonucunda sunulan önerilerdir. Birinci konu başlığında sunulan kitaplara ilişkin öneriler; öğrenci özerkliğini destekler nitelikte olmalı, kaynakça gösterimine dikkat edilmeli ve etkinlikler yoluyla gramer ve telaffuz becerileri geliştirmeli şeklinde özetlenebilir. İkinci konu başlığında yer alan öneriler ise şöyledir: Ders kitapları bir yumuşak güç olarak görülmeli ve bu duyarlılık ile hazırlanmalı, ders kitaplarının hem içeriği hem de dış tasarımı uzman ekipler tarafından planlanmalı, ders kitabı yazarları kendi görüş ve ideolojileri kitaplara yansıtmamaya özen göstermeli, kitaplarda herhangi bir kitleye karşı hakaret, aşağılama vb. kötü tutumlara yer verilmemeli ve herhangi bir kitleye karşı ötekileştirmeden kaçınılmalı şeklindedir.

5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç ve Tartışma

Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde önemli bir yere sahip olan ve öğretmenler tarafından kılavuz olarak en çok başvurulmuş basılı materyallerin başında gelen öğretim setleri, yurt içinde ve yurt dışında Türkçe öğrenen öğrencilerin en rahat ulaşabildikleri ders materyalleri olarak öne çıkmaktadır. Yabancılar için hazırlanan Türkçe öğretim setleri genellikle Türkçe öğretiminin genel amaçları, ilkeleri ve politikalarından yararlanılarak yazılmakta ve bu süreçte ölçüt olarak Avrupa Konseyi'nin hazırlamış olduğu Avrupa Dilleri Ortak Başvuru Metni kabul edilmektedir. Bunun yanı sıra yabancılar için Türkçe öğretim seti yazarları, bahsi geçen öğretim setlerini oluştururken dil öğretiminin temel esaslarından, anadili olarak Türkçe eğitimi ders kitaplarından ve bu kitapları inceleyen çalışmalardan, kendi bilgi ve tecrübelerinden, yabancı dillerde hazırlanmış dil öğretim setlerinden veya bunlara benzer eğitim-öğretim kaynaklarından yararlanmaktadır. Fakat alanyazındaki yabancılar Türkçe öğretim setlerini konu alan makale, bildiri ve tezler incelendiğinde bu ölçüt ve kaynakların yetersiz kaldığı hem öğrencilerden gelen dönütlerden hem öğretmenlerin görüşlerinden hem de birçok araştırmacının ilgili alanda yaptığı incelemeler sayesinde görülmektedir. Türkçe eğitimi tarihine bakıldığında yabancılar Türkçe öğretimi alanının yeni sayılabilecek bir tarihte ivme kazanmış olmasından kaynaklanan alandaki akademik çalışmaların yeterli noktaya gelememesi sorununun yabancılar için hazırlanmış Türkçe öğretim setlerini de olumsuz olarak etkileyen bir başka sebep olarak görülmektedir (Memiş, 2021).

Yabancı dil olarak Türkçe öğretim kitaplarında karşılaşılan sorunların ana dili olarak Türkçe öğretim kitaplarında karşılaşılan sorunlardan sayıca daha fazla olması, şüphesiz ortak olarak kabul edilmiş herhangi bir yabancılar için Türkçe öğretimi alanına özel olarak oluşturulmuş ders kitabı hazırlama ölçütü bulunmamasından kaynaklanmaktadır. Millî Eğitim Bakanlığı, bünyesindeki okullarda okutulan ders kitapları ile ilgili olarak ölçütler Resmi Gazetede (2012) yayımlanan talimatname ile belirtilmekte, ilk ve orta düzey okullarda okutulacak kitaplar yine Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde Talim Terbiye Kurulu tarafından denetlenmektedir. Memiş'e göre (2021) buna benzer bir denetim mekanizması oluşturulmalı ve yabancılar Türkçe öğretimi için hazırlanan ders kitaplarını da denetlenmelidir.

Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde oluşturulan ders kitabı hazırlama ilkeleri, yabancılara Türkçe öğretimi alanının ihtiyaçları göz önüne alınarak çeşitli düzenlemeler ile ilgili alan için de kullanılabilir hale getirilebileceği düşünülmektedir (Ömeroğlu, 2020). Ancak yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, ana dili olarak Türkçe öğretiminden farklı olarak birçok gereksinim ve özellik gösterdiği için aynı ölçütlerin bu alanda değerlendirmeye alınması mümkün görünmemektedir. Çünkü yabancılara Türkçe öğretimi alanı, geniş coğrafyalara yayılan bir alan olması sebebiyle öğrenci ihtiyaçları ve hazır bulunuşluk seviyeleri farklılık göstermekte, bu durumda ders kitaplarının içerik ve yapı bakımından özel olarak hazırlanma gereksinimi doğurmaktadır. Bu noktada Maarif Vakfının 2020 yılında yayımlamış olduğu ve alanyazında önemli bir adım olarak görülen “Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi” programı, içeriğindeki belirtilen ders kitabı hazırlanmasına yönelik öneriler ile yeni hazırlanacak setler için bir kılavuz olacağı düşünülmektedir (Memiş, 2021).

Çalışmanın konusu olan Yedi İklim Türkçe öğretim seti, 2015 yılından itibaren ders materyali olarak kullanılmaya başlanmıştır. Bu tarih göz önüne alındığında diğer başlıca Türkçe öğretim setlerine kıyasla çok genç bir öğretim setidir (İstanbul Yabancılar İçin Türkçe (2012), Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe (2008)). Bu yüzden Yedi İklim Türkçe öğretim seti üzerine yapılan çalışma sayısı diğer Türkçe öğretim setlerine üzerine yapılan çalışma sayısına göre daha azdır. Yeni bir tarihte öğretim materyali olarak kullanılmaya başlamasına rağmen araştırmacıların ilgili set üzerine giderek artan bir ilgisinin olduğu yapılan inceleme sonucunda görülmektedir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan Yedi İklim Türkçe öğretim setini konu alan lisansüstü tezlerin ve makalelerin ele alındığı bu çalışmada çalışma kapsamında incelenen çalışmaların analizi sonucunda ulaşılan veriler araştırmacının belirlediği konu başlıklarına altında bulgular bölümünde toplanmış ve bulgulardan hareketle bir takım sonuçlara ulaşılmıştır.

Araştırma kapsamında incelenen yüz on dokuz (119) adet çalışmanın altmış dört (64) tanesi makale ve elli beş (55) lisansüstü tezi türündedir. Lisansüstü tezlerin kırk yedi (47) tanesinin yüksek lisans eğitimi aşamasında, sekiz (8) tanesinin ise doktora eğitimi aşamasında hazırlandığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu lisansüstü tezler, hazırlandığı öğrenim dönemi çerçevesinde ele alındığında, tezlerin sayısal dağılımında bir dengesizlik olduğu görülmektedir. Ayrıca doktora derecesinde hazırlanan tezlerin yıllar içinde artış eğilimi göstermediği sonucuna ulaşılmaktadır. Yabancılara Türkçe

öğretimi kapsamı dahilinde hazırlanan lisansüstü tezlerin incelendiği bir çalışmada doktora tezi sayısındaki bu azlığın yabancılara Türkçe öğretimi alanının bilimsel sahada anabilim dalı veya bilim dalı olarak varlık göstermiyor olmasından kaynaklandığı belirtilmektedir (Büyükkız, 2014). Yine 2021 yılında yayımlanan bir çalışmada, yabancılara Türkçe öğretimi alanında hazırlanan doktora tezlerinin sayısındaki bu durum, özgün konu seçme zorluğu, seçilen konuda araştırma yapma güçlüğü ve akademik endişelerden kaynaklı olduğu belirtilmektedir (Memiş, 2021).

Araştırma neticesinde, makalelerin yirmi altı (26) tanesinin tek yazarlı; otuz beş (35) tanesinin iki yazarlı; üç (3) tanesinin ise ikiden çok yazarlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. İki veya daha çok yazarlı makalelerin danışman öğretim üyesi ve yüksek lisans öğrencisi/doktora öğrencisi birlikteliğinde hazırlanan lisansüstü tezlerden üretilmiş makaleler olduğu göze çarpmaktadır.

Araştırma sonucunda ulaşılan diğer bir bulgu ise incelemeye alınan toplam altmış dört (64) makaleden on altı (16) tanesinin lisansüstü tezlerden üretilen makaleler (M1, M6, M19, M27, M28, M29, M30, M42, M50, M51, M57, M58, M59, M63, M64) olduğu; on beş (15) tanesinin ise daha önce bildiri (M5, M7, M11, M13, M14, M16, M17, M21, M23, M25, M33, M34, M37, M40, M62) olarak sunulduğudur.

Araştırmacı tarafından Yedi İklim Türkçe öğretim seti üzerine hazırlanan lisansüstü tezlerin oluşturulduğu tarihler incelenmiş ve bu inceleme sonucunda 2016 yılında üç (3); 2017 yılında iki (2); 2018 yılında on iki (12); 2019 yılında yirmi yedi (27); 2020 yılında altı (6); 2021 yılında ise beş (5) lisansüstü teze ulaşılmıştır. Ulaşılan bu sayısal veriler göz önüne alındığında Yedi İklim Türkçe öğretim setinin kullanılmaya başlandığı yıldan günümüze kadar gelen süreçte 2019 yılındaki çalışmaların çokluğu dikkat çekmektedir. 2019 yılına kadar artan bir eğilimde olan lisansüstü tez sayısı, 2019 yılından sonra tekrar düşüşe geçmiştir. Bu durumun yabancılara Türkçe öğretimi alanına yönelen araştırmacıların öğrenim durumları, mezun oldukları programlar, özgün konu bulma ve akademik kaygılar sebebiyle olduğu düşünülmektedir. Lisans eğitimi Türkçe eğitimi, Türk dili ve edebiyatı eğitimi, çağdaş Türk lehçeleri vb. bölümlerinde tamamlayan öğrenciler, yüksek lisans eğitimlerini ilgili bölümlerde devam ettirdikleri şartta yabancılara Türkçe öğretimi alanı ile karşılaşabilmektedirler. Bu öğrencilerin büyük bir çoğunluğu, istisnai durumlar haricinde, yabancılara Türkçe öğretimi alanı ile lisans öğrenimlerinin sadece bir yarı döneminde çok az denilebilecek bir ders saati süresinde karşılaşmakta ve

alandan haberdar olmaktadır. Fakat bu durumun son zamanlarda yüksek lisans düzeyinde açılan yabancılara Türkçe öğretimi programları ile paralel olarak yavaş yavaş ortadan kalktığı söylenebilir. Yabancılara Türkçe öğretimi alanındaki yüksek lisans tez sayısındaki artışın bir başka önemli etkeninin ise alandaki istihdam gerekliliklerinden bir tanesinin bu alanda yüksek lisans yapmış olma şartı olması olarak düşünülmektedir. Çünkü son yıllarda Türkçe eğitimcileri için yurt içinde ve yurt dışında yabancılara Türkçe öğretimi alanında sağlanan istihdamlar giderek artmakta, kurum ve kuruluşlar da tercih sebebi olarak doktora veya yüksek lisans seviyesinde eğitim şartı aramaktadır.

Araştırmada ele alınan altmış dört (64) makale incelendiğinde ise bu çalışmaların yıllara göre dağılımının 2015 yılında iki (2); 2016 yılında bir (1); 2017 yılında dört (4); 2018 yılında dokuz (9); 2019 yılında yirmi üç (23); 2020 yılında on beş (15); 2021 yılında ise on (10) olduğu görülmektedir.

Yedi İklim Türkçe öğretim setinin ele alındığı çalışmalar incelendiğinde, araştırmacıların üzerinde en çok çalışma yaptığı konu alanın söz varlığı olduğu görülmüştür. Bu konu alanına dair araştırma yapan çalışma sayısı otuz (30) olarak belirlenmiştir. Araştırmacıların büyük bir çoğunluğunun ilgili öğretim setindeki söz varlığı unsurlarının ders kitaplarına dağılımını tespit etmeye çalıştığı görülmüştür.

Araştırmada incelenen makale ve tezlerin bulgularından elde edilen verilere bakıldığında, en sık tercih edilen ikinci konu alanının ise kültür aktarımı olduğu görülmektedir. Bu konu alanına ait çalışma sayısı ise yirmi dört (24) olarak belirlenmiştir.

Araştırma sonucunda, dört temel dil becerisi kapsamında yapılan çalışmalar sınıflandırıldığında, en çok okuma becerisi konu alanına ait çalışma yürütüldüğü ortaya çıkmıştır. Okuma becerisi konu alanı üzerine yapılan çalışma sayısı yirmi bir (21) olarak belirlenmiştir. Okuma becerisi konu alanından sonra araştırmacılara tarafından en çok üzerinde durulan beceriler sırasıyla yirmi (20) çalışmayla dinleme becerisi, on altı (16) çalışmayla konuşma becerisi ve dokuz (9) çalışmayla yazma becerisi olmuştur. Yazma becerisine ait etkinlik ve alıştırmaların incelendiği çalışma sayısı yetersiz bulunmuştur.

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki sözcük öğretimine ilişkin teknik ve yöntemlerin incelendiği dokuz (9) çalışmaya ulaşılmıştır. Bu çalışmalar araştırmacı tarafından sözcük öğretimi kategorisi adı altında ele alınmıştır.

Araştırmacı tarafından belirlenen bir diğer konu başlığı ise kuramlar, yaklaşımlar ve modeller başlığıdır. Yapılan incelemeler sonucunda bu başlık altında incelenebilecek yedi (7) adet çalışmaya ulaşılmıştır. Bu çalışmaların doktora derecesinde ilgili öğretim setini kuramlar, yaklaşımlar ve modeller çerçevesinde konu edinen herhangi bir teze ulaşılmamıştır.

Çalışma sonucunda, Yedi İklim Türkçe öğretim setinde yer alan görsel ve işitsel gereçlerin merkeze alındığı beş (5) çalışmaya ulaşılmıştır. Yapılan inceleme sonucunda Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki kişi varlığı üzerine yapılan iki (2) çalışmaya ulaşılmıştır.

Çalışmanın son konu başlığı olan ve her biri kendi başına özgün konular olduğu için diğer başlığı altında yer alan çalışma sayısının ise dört (4) olduğu görülmektedir. Bu kısımda yer alan M63 ve T55 kodlu çalışmalarda ders kitaplarında yer bulan ilkeler; T40 kodlu çalışmada Yedi İklim Türkçe öğretim setinin de içinde olduğu yabancılar için hazırlanmış Türkçe öğretimi ders kitaplarının öğrenci özerkliği; T54 kodlu çalışmada ise ders kitaplarındaki dil işlevlerinin yansımaları incelemeye alınmıştır.

Araştırmacının yanıt aradığı sorulardan bir tanesi de kapsam dahilinde bulunan çalışmaların kaç seti inceledikleri sorusudur. Ulaşılan yüz on dokuz (119) çalışmadan otuz beş (35) tanesi sadece Yedi İklim Türkçe öğretim setini merkeze alarak çalışıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Diğer çalışmaların ise Yedi İklim Türkçe öğretim setini bir veya birden çok öğretim setiyle beraber incelediği tespit edilmiştir. Birden fazla Türkçe öğretim setini inceleyen çalışmaların büyük çoğunluğu, bu kaynakların olumlu ve olumsuz yönlerini karşılaştırmışken geriye kalan çalışmalar herhangi bir karşılaştırmaya gitmeden bu kaynakları sadece değerlendirmiş ve yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılması planlanan ders kitaplarına yönelik çeşitli önerilerde bulunmuştur. Bu çalışmalara ait diğer sayısal veriler şu şekildedir: Yedi İklim Türkçe öğretim seti ile farklı bir öğretim setini ele alan otuz sekiz (38); Yedi İklim Türkçe öğretim seti ile iki farklı öğretim setini ele alan yirmi üç (23); Yedi İklim Türkçe öğretim seti ile üç farklı öğretim setini ele alan on sekiz (18); Yedi İklim Türkçe

öğretim seti ile dört farklı öğretim setini ele alan dört (4); Yedi İklim Türkçe öğretim seti ile beş farklı öğretim setini ele alan ise bir (1) çalışma bulunmaktadır. Yapılan bir araştırmaya göre Türkiye’de 125 üniversitenin çatısı altında farklı adlandırmalara sahip birimlerce (TÖMER ve DİLMER gibi) yabancılara Türkçe öğretimi yapıldığı belirlenmiş, bu 125 üniversiteden 89 devlet üniversitesinde 9; 36 vakıf üniversitesinde de 6 farklı yabancılara Türkçe öğretim seti kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Devlet üniversitelerinde en çok kullanılan materyalin Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti olduğu tespit edilmiştir. Vakıf üniversitelerinde ise İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti, en çok kullanılan (13 üniversite) materyal olarak öne çıkmıştır (Erdil, 2018). Çalışmanın yapıldığı yıl ve yeni kurulmuş olan öğretim merkezleri göz önüne alınarak güncel verilerin değişmiş olması muhtemeldir. Fakat bu ihtimal dahilinde bile Yedi İklim Türkçe öğretim setinin, Erdil’in yapmış olduğu çalışmanın yayımlanma tarihi olan 2018 senesine kadar iki yıllık bir geçmişe sahip olduğu, bu kısa sürede de Türkçe öğretim merkezlerinde en sık kullanılan öğretim seti olarak yer bulduğu dikkate alınmalıdır.

Araştırma sonunda, Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti’nin birlikte incelendiği diğer öğretim setlerinin Türkçe öğretim merkezlerinde en sık kullanılan İstanbul Yabancılar İçin Türkçe, Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe ve Gazi Yabancılar İçin Türkçe öğretim setleri olduğu sonucuna varılmıştır. Yukarıda adı geçen öğretim setlerinin haricinde İzmir Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti, Türkçeye Yolculuk Türkçe Öğretim Seti ve Lale Türkçe Öğretim Seti çalışma kapsamında incelenen çalışmalarda ele alınan diğer öğretim setleridir. 2009-2019 yıllarında yabancılara Türkçe öğretimi merkezinde hazırlanmış yüksek lisans tezlerinin incelendiği bir makalede, araştırmacıların en çok yöneldikleri konunun yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitapları olduğu görülmüştür (Çelebi, Ergül, Usta ve Mutlu, 2019). Yine 2010 ve 2016 yıllarında yabancılara Türkçe öğretimi alanında yazılmış makaleleri ele alan bir çalışmada ders materyali/kitabı konu başlığının en çok tercih edilen konu başlığı olduğu belirlenmiştir (Biçer, 2017). Yukarıda belirtilen çalışmalar, yabancılara Türkçe öğretimi alanında araştırma yapan kişilerin tez veya makalelerinde tercih ettikleri konuların eğilimlerini göstermektedir. Bu eğilimde en büyük pay sahibi olan konu ise ilgili alanda kullanılan ders kitapları/öğretim setleridir. Araştırmacılar genellikle yurt içinde ve yurt dışında Türkçe öğretiminin yapıldığı merkezlerde sıkça kullanılan setleri çalışmalarına dahil etmektedirler. Gazi

Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Ankara Üniversitesi ve Yunus Emre Enstitüsü'nün hazırlamış olduğu Türkçe öğretim setleri bahsi geçen çalışmalarda en sık karşılaşılan setlerdir.

Araştırma neticesinde ulaşılan bir diğer sonuç ise Türkçe öğretim setlerinin yanı sıra Yedi İklim Türkçe Öğretim Setinin diğer yabancı dillerin öğretim setleriyle birlikte incelenmiş olmasına ilişkindir. Bunlar: New Headway (İngilizce), Network (İngilizce), Empower (İngilizce), New English File (İngilizce) Face2Face (İngilizce), Sejong Hangugo (Korece) ve Menschen (Almanca) ders kitaplarıdır. Ayrıca Avrupa Dil Portfolyosu Sözcük Seti içinde yer alan sözcükler ile Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti içinde yer alan sözcüklerin karşılaştırıldığı bir çalışma bulunmaktadır.

Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde üç genel dil düzeyi ifade edilmiş (A, B, C) ve bu üç düzeyin her biri içinde ikiye ayrılarak toplamda altı seviyeli bir yapı oluşturulmuştur. Temel düzey olarak adlandırılan A1 ve A2 seviyeleri; orta düzey (ara düzey) olarak adlandırılan B1 ve B2 seviyeleri ve ileri düzey olarak adlandırılan C1 ve C2 seviyeleri şeklinde metinde yer bulmuştur. Ayrıca bu seviyelere ilişkin yeterliliklere ve kazanımlara, metinde ayrıntılı bir şekilde yer verilmiştir (DİAOBM, 2018). Yedi İklim Türkçe öğretim setinde yukarıda belirtilen her seviye için bir ders kitabı, bir çalışma kitabı ve bir de öğretmen kılavuz kitabı bulunmaktadır. YEE tarafından hazırlanan öğretim setinde, her seviye için yabancılara Türkçe öğretiminin temel ilkeleri göz önüne alınarak DİAOBM'da yer alan kazanımlara uygun bir öğretim seti planlamasına gidilmek istenmiştir. Bu amaçla da toplam 18 kitaptan oluşan bir öğretim seti hazırlanmıştır. Bu kitapların yanı sıra YEE tarafından hazırlanmış Yedi İklim Türkçe Z-Kitap, Yedi İklim Türkçe Video Etkinlik Kitabı, Yedi İklim Türkçe Konuşma ve Yazma Kitabı ve dinleme kayıtlarının yer aldığı kompakt diskler de ders materyali olarak yabancılar için Türkçe öğretiminde kullanıma sunulmuştur.

Araştırma kapsamında cevap aranan sorulardan biri de incelenen çalışmaların hangi dil seviyesini örneklem olarak seçtikleri sorusudur. Çalışma sonucunda ulaşılan veriler dikkate alınarak sınıflandırma yapılmış ve bu verilerden hareketle seviyelere göre tablo oluşturulmuştur.

Araştırma sonucunda, “breakthrough” seviyesi olarak adlandırılan A1 düzeyini on iki (12) çalışma örneklem alırken “waystage” olarak adlandırılan A2 seviyesini dört (4) çalışma örneklem olarak almıştır. Orta düzeyin ilk basamağı olan ve “threshold”

olarak adlandırılan B1 seviyesi için hazırlanan ders kitabını on üç (13) çalışma örneklem olarak seçerken “vantage” olarak adlandırılan B2 seviyesi için hazırlanan kitabı sadece iki (2) çalışma örneklem olarak seçmiştir. İleri düzeyin ilk seviyesi olan ve “effective operational proficiency” olarak adlandırılan C1 seviyesi için hazırlanan kitabı ise altı (6) çalışmanın örneklem olarak seçtiği tespit edilmiştir. Fakat ileri düzeyin ikinci seviyesi olan “mastery” olarak adlandırılan C2 seviyesi için hazırlanan kitabı tek başına örneklem olarak seçen bir çalışmaya rastlanmamıştır. Dil seviyesi ilerledikçe kitapların örneklem olarak seçilme sıklıklarının düşüş gösterdiği dikkat çekmektedir.

Araştırmacıların büyük bir kısmının tek bir dil seviyesindeki kitabı incelemediği, farklı seviye kitapları birlikte çalışmalarına örneklem olarak seçtikleri görülmüştür. Temel düzey dil seviyesi için hazırlanmış A1 ve A2 kitaplarının ikisini de inceleyen on sekiz (14) çalışma; orta düzey dil seviyesi için hazırlanmış B1 ve B2 kitaplarının ikisini de ele alan sekiz (8) çalışma; ileri düzey dil seviyesi için hazırlanmış C1 ve C2 kitaplarının ikisini de örneklem olarak seçen ise sadece üç (3) çalışma tespit edilmiştir.

Araştırma bulgularına bakıldığında, herhangi bir dil düzeyine bağlı kalmadan dil seviyesinde esnek davranan çalışmaların da olduğu sonuca varılmıştır. A1, A2 ve B1 düzeyleri için hazırlanmış ders kitaplarını birlikte örneklem olarak alan bir (1); A1, B1 ve C1 seviyeleri için hazırlanmış kitapları örneklem seçen bir (1); A2, B1 ve B2 seviyeleri için hazırlanmış kitapları örneklem seçen bir (1); B1, B2 ve C1 seviyeleri için hazırlanmış kitapları örneklem seçen üç (3); A1, A2, B1, B2 ve C1 seviyeleri için hazırlanmış kitapları örneklem seçen on dört (14) çalışmaya ulaşılmıştır. Temel ve orta düzey seviyeler için hazırlanmış A1, A2, B1 ve B2 kitaplarının hepsini inceleyen dört (4) çalışma olduğu görülürken bu düzeylere ek olarak ileri düzey seviyelerini de dahil ederek bütün dil seviyeleri için hazırlanmış ders kitaplarını örneklem olarak seçen yirmi dokuz (29) çalışmanın olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma sonucunda ulaşılan bulgulara göre makale ve tez yazarlarının aynı öğretim setine ait bütün ders kitaplarını incelemeye alma eğilimi gösterdikleri ortaya çıkmıştır.

Araştırmanın bulguları incelendiğinde, Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki söz varlığı unsurlarını incelemeyi amaçlayan 17 makale ve 13 teze ulaşıldığı görülmektedir. Bu çalışmaların amaçları, araştırmacı tarafından belirlenen on beş (15) alt başlıkta incelenmeyi alınmıştır. Bu alt başlıklar sırasıyla deyimleri incelemek, kalıp sözleri incelemek, atasözlerini incelemek, terimleri incelemek, ikilemeleri incelemek,

söz varlığı unsurlarını yabancı dillere ait öğretim setlerindeki söz varlığı unsurları ile karşılaştırmak, söz varlığı unsurlarını anlamsal boyutta incelemek, yazınsal metinlerde bulunan söz varlığı unsurlarını incelemek, Arapça kökenli sözcükleri tespit etmek, örtmece sözcükleri incelemek, Batı dillerine ait sözcükleri tespit etmek, akademik söz varlığı bağlamında incelemek, yansıma sözcükleri incelemek, söz varlığı unsurlarını tematik bağlamda incelemek ve söz varlığı unsurlarının yapı ve anlam bakımından tespitini yapmak şeklindedir. Araştırma kapsamında incelenen çalışmaların söz varlığı konu başlığı altında değerlendirilen amaçlarına bakıldığında araştırmacıların en çok deyimleri incelemeyi amaçladıkları görülmektedir. Türkçe öğretim setlerinde özellikle deyim ve atasözü gibi söz varlığı unsurlarının ne ölçüde yer aldığını tespit etmek, dil ile birlikte kültürün de öğretilmesi ilkesinden hareketle büyük önem taşımaktadır. Bu yönde ders kitaplarına yönelik yapılan incelemeler, Türkçenin konuşma dilindeki söz dağarcığını ve kültürel değerlerini hedef kitleye aktarmakta bir yol gösterici olmaktadır (Hayran, 2019).

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki kültür aktarımını incelemeyi amaçlayan 11 makale ve 13 teze ulaşılmıştır. Bu çalışmaların amaçları, araştırmacı tarafından belirlenen altı (6) alt başlıkta incelenmeyi alınmıştır. Kültür aktarımını konu alan çalışmaların amaçları ile ilgili detaylı bilgilere bakıldığında kültürel unsurları tespit etmek ve kültür aktarımına etkisini incelemek, metinlerin kültür aktarımına katkısını tespit etmek, söz varlığı unsurlarını kültürel boyutta değerlendirmek, Türk kültürünün evrensel kültüre etkisini belirlemek, cinsiyet tercihinin incelenmesi ve görsellerin kültür aktarımına katkısının belirlemek şeklinde olduğu görülmektedir. Araştırmacılar en çok Yedi İklim Türkçe öğretim setinde yer alan kültürel unsurları tespit etmeyi ve bu unsurların kültür aktarımına ne ölçüde hizmet ettiğini değerlendirmeyi amaçladığı görülmektedir. Araştırmacılar metinlerde yer alan ifadelerden yola çıkarak kitaplardaki kültürel aktarımın görünümünü betimlemeyi ve bu yolla kitaplardaki eksikliklerin giderilmesini amaçlamaktadır.

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki okuma ve dinleme metinlerini incelemeyi amaçlayan 12 makale ve 8 tez tespit edilmiştir. Bu çalışmaların amaçları, altı (6) alt başlıkta değerlendirilmeye alınmıştır. Bu başlıklarda okuma metinlerinin tür, özgünlük, sözcük sayısı, cümle uzunluğu, hedef kitleye uygunluğu, okuma kazanımlarına uygunluğu, okunabilirlik düzeyi vb. değişkenler kapsamında değerlendirmek, dinleme metinlerini tür, özgünlük, sözcük sayısı, cümle uzunluğu,

hedef kitleye uygunluğu, dinleme kazanımlarına uygunluğu, işleme süreleri vb. değışkenler kapsamında değerlendirmek, metinler arası aşamalılığını incelemek, okuma metinlerinin görseller ile ilişkisini incelemek, okuma metinlerini bağlam kullanımı çerçevesinde incelemek ve metinlerdeki disiplinler arasıılığı incelemek şeklinde çalışmada yerini almıştır. Yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılacak metinler, öncelikle amaca hizmet etmeli ve hedef kitleye uygun olmalıdır. Bu yüzden metinler herhangi bir ölçüt gözetmeksizin ders kitaplarına yerleştirilemezler. Hem okuma hem de dinleme metinleri Türkçenin güzelliklerini öğrencilere sunmalı onlarda Türkçe sevgisi kazandırmalıdır. Araştırmacılar bu hassasiyetle çalışmalarında Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki metinleri birçok değışkeni hesaba katarak nitelik ve nicelik açısından değerlendirmeyi amaçlamışlardır.

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki etkinliklerin dört temel dil becerisi çerçevesinde incelemeyi amaçlayan çalışmalara yönelik araştırma sonucunda, okuma becerisi etkinliklerini incelemeyi amaçlayan üç (3) makale ve beş (5) teze; dinleme becerisi etkinliklerini incelemeyi amaçlayan altı (6) makale ve beş 5 teze; konuşma becerisi etkinliklerini incelemeyi amaçlayan yedi (7) makale dokuz (9) teze; yazma becerisi etkinliklerini incelemeyi amaçlayan üç (3) makale altı (6) teze ulaşılmıştır. Bu çalışmalarda araştırmacıların ortak olarak kitaplarda yer alan etkinliklerin hedef kitlenin ihtiyacına ve seviyesine uygun olup olmadıklarını değerlendirmeyi ve çerçeve metindeki kazanımları karşılayıp karşılamadıklarını tespit etmeyi amaçladıkları görülmektedir. Yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarında yer alan etkinliklerin hangi dil becerilerine yönelik olduğunu belirlemek, etkinliklerinin beceriler arası etkileşime imkân sunup sunmadığını tespit etmek, öğrencilerin Türkçe öğrenmelerine ne ölçüde katkı sağladığını saptamak ve her dil becerisine ait etkinliğe gerekli ölçüde yer verilip verilmediği belirlemek, Türkçe öğretimini kalitesini arttırmak için önemlidir (Özbal, 2019).

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki sözcük öğretimini incelemeyi amaçlayan iki (2) makale ve yedi (7) teze ulaşılmıştır. Bu makale ve tezler, araştırmacı tarafından üç (3) alt başlıkta çalışmaya dahil edilmiştir. Bu alt başlıklar sırasıyla sözcük öğretim yöntemi, teknik ve stratejilerini incelemek, sözcüklerin pekiştirilmesini sağlayacak oyun odaklı etkinlik hazırlamak, sözcük öğretim etkinlikleri ile yabancı dillere ait öğretim setlerindeki sözcük öğretim etkinliklerini karşılaştırmak şeklindedir.

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki kuram, yaklaşım ve modelleri incelemeyi amaçlayan 4 makale 3 teze ulaşılmıştır. Bu çalışmalar özel amaçlarına göre üç (3) alt başlıkta incelemeye alınmıştır. Araştırmacılar; Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki metin altı soruları yenilenmiş Bloom taksonomisine göre değerlendirme, ilgili öğretim setini çoklu zekâ kuramı kapsamında inceleme ve yapılandırmacı yaklaşıma uygunluğunu tespit etme gibi amaçlar edinmişlerdir.

Araştırma kapsamında incelenen Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki görsel ve işitsel araçları incelemeyi amaçlayan beş (5) çalışmaya ulaşılmıştır. Bu çalışmalarda görsellerin yer aldığı metinlerle uygunluğunu değerlendirmek, kitabın genelindeki fotoğraf aşamalılığını tespit etmek, görselleri kültür aktarımı çerçevesinde incelemek, görsellerin toplumsal cinsiyet rollerine dağılımını yorumlamak şeklindedir.

Araştırmanın bulgularına bakıldığında Yedi İklim Türkçe öğretim setine ait ders kitaplarında yer alan şahsiyetler üzerine iki (2) çalışmanın yapıldığı görülmektedir. Araştırmacılar bu yolla ders kitaplarında yer alan kişilerin kültür aktarımına etkisini ortaya koymaya çalışmışlardır.

Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki diğer konu başlığı altında incelemeye alınan çalışmaların amaçları, araştırmacı tarafından üç (3) alt başlıkta incelenmiştir. Temel ilkelerin kullanım durumunu incelemeyi amaçlayan bir (1) makale ve bir (1) teze; öğrenci özerkliğini incelemeyi amaçlayan ve dil işlevlerinin kullanımını incelemeyi amaçlayan birer (1) teze ulaşılmıştır.

5.2. Öneriler

5.2.1. Ders Kitabı/Öğretim Seti Hazırlayanlara Yönelik Öneriler

1. Yabancılar Türkçe öğretimi için öğretim materyali hazırlama sürecinde görev alan bütün paydaşların bu materyalleri sadece bir dil öğretim aracı olarak değil aynı zamanda Türk millî değerlerini ve Türk kültürünü de aktarmak için yumuşak bir güç unsuru olarak görmeli ve materyallere bu hassasiyetle yaklaşım sergilemelidir.
2. Yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılacak ders kitapları, öğrencilerin istek ve dil öğrenme ihtiyaçlarına göre düzenlenmelidir. Öğrencilerin Türkçeyi hangi amaçla öğrenmek istediklerine yönelik bir tespit sistemi oluşturularak bu ihtiyaçlara yönelik materyal seçimi yapılabilir.
3. Yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitapları, kullanım sahasına göre de değişiklik göstermelidir. Yurt içinde ve yurt dışında kullanılan Türkçe öğretim setleri birbirinden farklı olmalıdır. Çünkü Türkiye sınırları içinde Türkçe öğrenen bir öğrencinin dile maruz kalma oranı ile yurtdışında Türkçe öğrenen bir öğrencinin dile maruz kalma oranı aynı seviyede değildir. Bu durum göz önüne alınarak Türkçe öğretimi sürecinden kullanılan ders materyallerinde değişikliğe gidilebilir.
4. Yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılacak ders kitapları hazırlanırken hedef kitlenin anadili ve anadilinde kullandığı alfabe göz önünde bulundurulmalıdır. Türk soylu öğrenciler ve Türk soylu olmayan öğrenciler için ayrı öğretim setleri hazırlanmasının doğru olacağı düşünülmektedir. Ayrıca mevcut durumda kullanımda olan öğretim setlerinin de hedef kitlesinin açık bir şekilde sınırlarının belirlenmesi gerekmektedir.
5. Türk dilini öğretirken Türk kültürü ait unsurların aktarımının etkili bir şekilde yapılması dil öğrenimini destekleyici bir etkidir. Fakat sadece hedef dile ait kültürel öğelere yer vermek yerine diğer kültürlerle ait öğelere de yer verilmelidir.
6. Araştırmaya konu olan makale ve tezler incelendiğinde, öğretim setinde dört temel beceriye eşit oranda yer verilmediği belirtilmektedir. Özellikle dinleme becerisinin gerekli önemi görmediği vurgulanmaktadır. Yabancılar Türkçenin öğretiminde kullanılan ders materyallerinde okuma, yazma,

dinleme ve konuşma becerilerine ait etkinlik ve alıştırmalara eşit ölçüde yer verilmelidir.

7. Araştırmacılar tarafından en çok dikkat çekilen konulardan biri de söz varlığı unsurlarının metinlere ve ünitelere eşit dağıtılmadığı, bu durumun seviyelere göre de farklılık gösterdiği yönündedir. Bu durum dikkate alınarak mevcut kitaplarda düzeltmeye gidilmelidir.
8. Yabancılar Türkçe öğretimi alanında kullanılan ders kitaplarının en önemli sorunlarından birisi ölçüt alınacak ortak bir öğretim programının olmaması eksikliğinden kaynaklanmaktadır. Bu sorun farklı Türkçe öğretim setlerinde farklı kazanımların yer almasına ve bu kazanımların öğretim sırasının farklılaşmasına yol açmaktadır. Ders kitabı/öğretim seti hazırlama konusunda deneyimli olan ve bu alanla ilgili geri dönüşleri değerlendiren uzmanlar tarafından yabancılar Türkçe öğretimi ders kitabı konu alanı için bir kılavuzun hazırlanmasının faydalı olacağı düşünülmektedir.
9. Metin seçimi, sözcük seçimi, aktarılabak kültürel unsurların seçimi, tema seçimi, dil bilgisi öğretimi yöntem ve teknik seçimi gibi konularda da yaşanan karışıklık ve belirsizlik Türkçe öğretim sürecini olumsuz etkilemektedir. Bu durum farklı öğretim setlerinde olduğu gibi aynı öğretim setine ait farklı seviyedeki ders kitaplarında da gözlemlenmektedir. Bahsi geçen bu konularda oluşturulacak bir kurul önderliğinde ortak bir anlayışın geliştirilmesi gerekmektedir.
10. Yabancı dil olarak Türkçe öğretim seti/ders kitabı yazarları, alanyazındaki araştırmalarda ders kitapları ile ilgili tespit edilen sorunları ve bu sorunlara yönelik bulunulan önerileri dikkate alarak mevcut olarak kullanılmakta olan yayınların yeni baskılarında düzeltmelere gidebilir.

5.2.2. Araştırmacılara Yönelik Öneriler

1. Araştırma kapsamında incelenen yüz on dokuz (119) çalışmadan sadece sekiz (8) tanesinin doktora düzeyinde olduğu görülmektedir. Doktora düzeyinde hazırlanmış tez sayısının incelenen bilimsel çalışmaların toplamına oranla az olduğu dikkat çekmektedir. Sadece Yedi İklim Türkçe öğretim seti özelinde değil yabancılar Türkçe öğretimi ders kitapları üzerine yapılacak doktora çalışmalarının artmasının alana büyük katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

2. Araştırma sonucunda Yedi İklim Türkçe öğretim setinin çoğunlukla diğer Türkçe öğretim setleri ile karşılaştırıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan ders kitaplarının İngilizce, Almanca ve Fransızca gibi yabancı dil olarak öğretiminin geniş sahalara yayıldığı dillere ait öğretim setleri ile karşılaştırmalı olarak incelenmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir.
3. Yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılan öğretim setlerindeki her seviyeye ait ders kitabına eşit derecede gerekli önemin verilmesi gerekmektedir. Çalışmanın bulgularından hareketle ileri seviye ders kitaplarına yönelik bilimsel çalışma sayısının diğer seviyelere göre çok az olduğu saptanmıştır. Dil öğrencileri için büyük öneme sahip C1 ve C2 kitaplarının incelenmesi ve inceleme sonucundaki önerilerle bu kitapların iyileştirilmesinin yerinde olacağı düşünülmektedir.
4. Çalışma sonuçlarına göre araştırmacılar, Yedi İklim Türkçe öğretim setini çoğunlukla söz varlığı ve kültür aktarımı çerçevesinde inceleme eğilimi göstermişlerdir. Bu konu alanlarının dışında, özellikle ihmal edildiği düşünülen kitaplarda yer alan görselleri inceleme, kitapların iç ve dış fiziksel özelliklerini inceleme, yazma becerisi açısından inceleme, öğrenci özerkliği çerçevesinde inceleme gibi konu alanlarında çalışma yapılmalıdır.
5. Bu araştırma, Yedi İklim Türkçe öğretim setini konu edinen çalışmalarla sınırlı bir meta-sentez çalışmasıdır. Araştırmacılar, yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılan diğer ders kitaplarını konu edinen çalışmalara yönelik meta-sentez çalışmaları yürütebilir.

5.2.3. Öğreticilere Yönelik Öneriler

1. Yabancılar Türkçe öğretimi sürecinde görev alan öğretmenler ders materyallerini öğrencilerin ihtiyaç, ilgi ve isteklerine göre seçmelidir.
2. Öğreticiler, yabancılar Türkçe öğretiminde ders kitabına bağlı ve bağımlı kalmamalı, bütün öğretim materyallerini birer araç olarak görmelidir.

KAYNAKÇA

- Aksan, D. (2015). *Her yönüyle dil-ana çizgileriyle dilbilim* (6. Baskı). Ankara: TDK yayınları.
- Aksan, D. (2008). *Türkçenin gücü*. Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Aksan, D. (2015). *Türkçenin sözcük varlığı*. Ankara: Bilgi Yayınevi.
- AOÖÇ. (2013). *Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi öğrenim, öğretim ve değerlendirme*. Frankfurt/Main, Almanya: Telc GmbH.
- Akar, A. (2020). *Türk dili tarihi*. (15. Baskı). İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- Almalı, M. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe ders kitaplarında kültürel unsurların kullanımı: Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe öğretim seti örneği (c1-c2 seviyesi)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.
- Barın, E. (2003). Yabancılar Türkçenin öğretiminde temel söz varlığının önemi. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 13, 311- 317.
- Barın, E. (2004). Yabancılar Türkçe öğretiminde ilkeler. *Hacettepe Üniversitesi, Türkiye Araştırmaları Dergisi*. Güz: 2004. Sayı: 1 Ankara.
- Başkan, Ö. (2006). *Yabancı dil öğretimi ilkeler ve çözümler*. İstanbul: Multilingual Yayınları.
- Başar, U. (2016). Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe setinin (temel seviye: a1, a2) yapılandırmacılık bağlamında değerlendirilmesi. *Aydın Tömer Dil Dergisi*, 1(2), 55-77.
- Başar, U. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi politikası nasıl olmalıdır? E. Boylu ve L. İltar (ed.) *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi politika, program, yöntem ve öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Batdı, V. ve Oral, B. (2020). “Bilimsel araştırmalarda geçerlik ve güvenirlik”. B. Oral ve A. Çoban (ed.). *Kuramdan uygulamaya eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*. (s.115-145). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Biçer, N. (2017). Yabancılar Türkçe öğretimi alanında yayınlanan makaleler üzerine bir analiz çalışması. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 27, 236-248. <http://dx.doi.org/10.5505/pausbed.2017.69772>
- Biçer, N. (2019). “Yabancı dil olarak öğretilmesinde eğitim ortamları eğitim ortamlarında kullanılan ders kitapları materyaller eğitim teknolojileri”. İ. Erdem, B. Doğan ve H. Altunkaya (ed.). *Türkçe'nin yabancı dil olarak öğretimi*. (s. 201-221). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Bowen, G. A. (2009), Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative Research Journal*, 9(2), 27-40. <https://doi.org/10.3316/QRJ0902027>
- Büyükkız, K. K. (2014). Yabancılar Türkçe öğretimi alanında hazırlanan lisansüstü tezler üzerine bir inceleme. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11 (25), 203-213.
- CEFR. (2018). *Common European Framework of Reference for Language, Learning, Teaching, Assessment*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Cortazzi, M. ve Lixian, J. (1999). “Cultural Mirrors”. E. Hinkel (ed.). *Culture in Second Language Teaching and Learning*. (s. 196-219). Cambridge: Cambridge University Press.
- Cunningsworth, A. (1995). Choosing your coursebook. Macmillan Heinemann English Language Teaching. Erişim Adresi: <https://search.library.uq.edu.au/primo->

- Çelebi, C., Ergül, E., Usta, B. ve Mutlu. M. (2019). Türkiye’de yabancılara Türkçe öğretimi alanında hazırlanmış lisansüstü tezler üzerine bir meta-analiz çalışması. *Temel Eğitim Dergisi*, 1 (3), 39- 52.
- Çelik, M. E. (2018). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde otantiklik ve otantik materyallerden yararlanma. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum Eğitim Bilimleri Ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7 (21), 791-806.
- Çiftçi, Ö. ve Demirci, R. (2018). Yabancılara Türkçe öğretimiyle ilgili bir kaynakça denemesi. *Journal of Turkish Studies*, 13(28), 265-339.
- Demirel, Ö., Kıröğlu, K. (2008). *Konu alanı ders kitabı iceleme kılavuzu*. (2. Baskı). Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Demirel, Ö. (2007). *Yabancı dil öğretimi*. (7. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Demirel, Ö. (2012). *Eğitimde program geliştirme, kuramdan uygulamaya*. (19. Baskı) Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Demirel, Ö. ve E. Altun (2012). *Öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı*. (7. Baskı) Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Demirel, Ö. ve Kıröğlu, K. (Ed.). (2021). *Ders kitabı incelemesi*. (5. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Demirel, Ö. ve M. Şahinel (2006). *Türkçe öğretimi*. (7. Baskı) Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Duman, G. B. (2013). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde materyal geliştirme ve materyallerin etkin kullanımı. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(2), 1-8.
- Durmuş, M. (2018). Dil öğretiminin temel kavramları üzerine düşünceler: yabancılara Türkçe öğretimi mi, yabancı dil veya ikinci dil olarak Türkçe öğretimi mi? *Türkbilig*, (35), 181-190.
- Durmuş, M. (2013), Türkçenin yabancılara öğretimi: sorunlar, çözüm önerileri ve yabancılara türkçe öğretiminin geleceğiyle ilgili görüşler. *Adıyaman Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Türkçenin Eğitimi Öğretimi Özel Sayısı*, 11, 207-228. [http://dx.doi.org/ 10.14520/adyusbd.488](http://dx.doi.org/10.14520/adyusbd.488)
- Durmuş, M., Okur., A. (2018). *Yabancılara Türkçe öğretimi el kitabı*. Ankara: Grafiker Yayınları.
- Ekmekçi, F. Ö. (1983). Yabancı dil eğitimi kavram ve kapsamı. *Türk Dili Dergisi (Dil Öğretimi Özel Sayısı)*, (379-380), 106-115.
- Ennals P, Fossey E. ve Howie L. (2015). Postsecondary study and mental ill-health: a meta-synthesis of qualitative research exploring students' lived experiences. *J Ment Health*, 24(2), 111-9. doi: 10.3109/09638237.2015.1019052. PMID: 25915818.
- Erdil, M. (2018). Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Öğretim Kuruluna bağlı 209 üniversitede yabancılara Türkçe öğretimi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11(60), 93-112.
- Erişen, Y. (1998). Program geliştirme modelleri üzerine bir inceleme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 13 (13), 79-97.
- Erol, S. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde söz varlığı ve sözcük öğretimi üzerine bir değerlendirme: 1981-2021 lisansüstü tezler. *Aydın TÖMER Dil Dergisi*, 6 (1), 103-120.
- Finfgeld-Connett D. (2006). Meta-synthesis of presence in nursing. *Journal of Advanced Nursing*, 708-714.

- Göçen, G. (2016). *Yabancılar için hazırlanan Türkçe ders kitaplarındaki söz varlığı ile yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin yazılı anlatımlarındaki söz varlığı*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Göçen, G. ve Okur, A. (2018). Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi: ne kadar öğreteceğiz? *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 7 (3), 2180-2203. DOI: 10.15869/itobiad.417987
- Göçen, G. ve Okur, A. (2018). “Türkçenin yabancılar öğretiminde yazılı kaynaklar”. M. Durmuş ve A. Okur (ed.). *Yabancılar Türkçe öğretimi el kitabı*. (s. 335-359). Ankara: Grafiker Yayınları.
- Göçen, G. ve Okur, A. (2018). Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi: ne kadar öğreteceğiz? *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 7(3), 2180-2203. <http://dx.doi.org/10.15869/itobiad.417987>
- Gümüş, S. (2018). “Nitel araştırmaların sistematik derlemesi: Meta-Sentez”. K. Beycioğlu, N. Özer ve Y. Kondakçı (ed.). *Eğitim Yönetiminde Araştırma*. (s.533-550). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Gün, M., Akkaya, A. ve Kara, Ö. (2014). Yabancılar Türkçe öğretimi ders kitaplarının Türkçe öğretim merkezlerinde görev yapan öğretim elemanları açısından değerlendirilmesi. *Turkish Studies*, 9(6), 1- 16.
- Gün, M., Yalçın, Ç., Memiş, M. R. (2017). İki farklı dilin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan temel seviye ders kitaplarının dinleme etkinlikleri bakımından karşılaştırılması. *International Journal of Language Academy*, 5(7), 387-403.
- Hayran, T. (2019). *Yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarında söz varlığına yönelik bir inceleme*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Burdur.
- İşcan, A. (2019). “Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde kullanılan çeşitli ders kitapları”. M. N. Kardaş (ed.). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi*. (s. 267- 276). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- İşcan, A. ve Yassıtaş, T. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarında kültür aktarımı: Yedi İklim Türkçe öğretim seti örneği (b1-b2 düzeyi). *Aydın Tömer Dil Dergisi*, 3 (1), 47-66.
- İşeri, K. (2007). Altıncı sınıf Türkçe ders kitabının ilköğretim Türkçe programının amaçlarına uygunluğunun değerlendirilmesi. *Dil Dergisi*, 136, 58-74.
- Kaplan, M. (2006). *Kültür ve dil*. (22. Baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Karasar, N. (2012). Bilimsel araştırma yöntemleri. (23. Baskı). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kara, M. ve Memiş, M. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin kalıp ifadeleri kullanmadaki yeterlilik düzeyleri. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 1670-1681. <http://dx.doi.org/10.18298/ijlet.297>
- Kemiksiz, Ö. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitapları üzerine yapılan araştırmaların eğilimleri. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16 (Özel Sayı), 34-56. <http://dx.doi.org/10.35675/befdergi.832492>
- Korkmaz, C. B. (2018). *Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde kullanılan dinleme metinlerinin incelenmesi ve değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Korkmaz, C. B. (2019). Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde kullanılan dinleme metinlerinin metin işleme süreleri. *International Journal Of Languages'xx Education*, 7(1), 121-146.
- Korkmaz, Z. (2019). Dil bilgisi terimleri sözlüğü. (6. Baskı). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Köse, D. ve Özsoy, E. (2021). Türkiye’de yabancılara Türkçe öğretiminin otuz yılı: 1990-2020. *Turkophone*, 8 (1), 30-54.
- Maden, A. (2020). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi programlarında söz varlığını zenginleştirme. *Journal of History S-school*, 46, 1822-1857. <http://dx.doi.org/10.29228/joh.42788>
- Maden, A. (2020). Yabancı dil olarak Türkçe söz varlığını zenginleştirme ile ilgili makalelerin analizi. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7 (5), 583-596.
- Mangır, M. (2021). Türkçenin söz varlığına katkıları açısından ana dili edinimi süreci. *International Journal of Languages' Education and Teaching*. 9(2). 222-232.
- MEB, (2021). Milli Eğitim Bakanlığı Ders Kitapları ve Eğitim Araçları Yönetmeliği. Ankara: Resmi Gazete, Sayı: 31628.
- Memiş, M. (2019). Yabancılara Türkçe öğrenenlerin başvurdukları kelime öğretim stratejilerinin belirlenmesi. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14 (28), 275-300. <http://dx.doi.org/10.35675/befdergi.643415>
- Memiş, M. (2021). *Yabancılara Türkçe öğretiminin güncel sorunları*. Ankara: Pegem Akademi.
- Oral, B. ve Çoban, A. (2020). Kuramdan uygulamaya eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Ömeroğlu, E. (2020). *Yabancılara Türkçe öğretimi konu alanı ders kitabı incelenmesi*. Ankara: Nobel Akademi Yayıncılık.
- Özbal, B. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe ders kitaplarında alıştırmaların incelenmesi: a1-a2 düzeyi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Ankara.
- Özer, H. ve Turhan Tuna, S. (2020). Yabancılara Türkçe öğretimi konusunda yayımlanmış bilimsel çalışmalar üzerine bir inceleme. *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi MSKU Journal of Education*, 7(2), 81-98. DOI: 10.21666/muefd.748610
- Parlak, H. (2018). Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan görsel, işitsel, görsel-işitsel araçlar. M. Durmuş ve A. Okur (ed.). *Yabancılara Türkçe öğretimi el kitabı*. (s. 401-408). Ankara: Grafiker Yayınları.
- Polat, S. ve Ay, O. (2016). Meta-sentez: kavramsal bir çözümleme. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi-Journal of Qualitative Research in Education*, 4(1), 52-64. <http://dx.doi.org/10.14689/issn.2148-2624.1.4c2s3m>
- Sayılı, A. (2001). Bilim ve öğretim dili olarak Türkçe. (3. Baskı). Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Şahin, A. (Ed.). (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi kuramlar, yaklaşımlar, etkinlikler. (2. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Şen, Ü. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Şimşek, R. (2019). *Subliminal bir güç göstergesi: yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde ders kitapları*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.

- Tarakçıoğlu, A. Ö. (2012). “Yabancı dil öğretiminde materyal geliştirme, materyal uyarlama ve materyal kullanımın önemi”. A. Sarıçoban ve Z. M. Tavil (ed.). *Yabancı dil öğretiminde öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı*. (s. 1-18). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Tomlinson, B. (2012). Materials development for language learning and teaching. *Language Teaching*, 45(2), 143-179. doi:10.1017/S0261444811000528.
- Topçuoğlu, F. (2011). *Anadili öğretiminde beceri alanları (ilköğretim ikinci kademe Türkiye ve İngiltere örneği*. İstanbul: Karesus Yayınları.
- Topçuoğlu, F. (2018). “Türkçenin yabancılar öğretiminde yazılı kaynaklar”. M. Durmuş ve A. Okur (ed.). *Yabancılar Türkçe öğretimi el kitabı*. (s. 387-399). Ankara: Grafiker Yayınları.
- Türk Dil Kurumu (2005). *Türkçe Sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Türkiye Maarif Vakfı (2020), *Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi programı*. (2. Baskı). İstanbul: Matsis Matbaa.
- Yalın, H. İ. (2020). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. Ankara: 30. Baskı. Nobel Yayınları.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). Sosyal bilimlerde nitel araştıma yöntemleri. (9. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz Canöz, M. (2020). *Yabancılar için hazırlanan Türkçe ders kitaplarındaki hedef sözcüklerinin tematik bağlamda incelenmesi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yurtseven Yılmaz, H. ve Gülçiçek Esen, D. (2016). “Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan ders kitaplarını değerlendirme ölçütleri”. A. Okur, B. İnce ve İ. Güleç (Ed.). *Yabancılar Türkçe öğretimi üzerine araştırmalar*. (S.221-234). Sakarya: Sakarya Üniversitesi Türk Dili Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi Yayınları.
- WEB1. (2022). <https://www.yee.org.tr/tr/yayinlar/dersmateryalleri>. Erişim: 10 Ocak 2022, <https://www.yee.org.tr/tr/>

Araştırma Kapsamında İncelenen Çalışmalara Dair Kaynakça

- M1:** Özbal, B. ve Genç, A. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarında dinleme becerisi alanında kullanılan alıştırmaların değerlendirilmesi. *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, (42), 197-212. Doi: 10.21497/Sefad.675165.
- M2:** Tanrıku, L., ve Gir, M. (2020). Yedi İklim Türkçe öğretim setinde yer alan dinleme etkinliklerinin ölçme değerlendirme teknikleriyle ilişkisi açısından değerlendirilmesi (b1 seviyesi ders kitabı örneği). 1377-1398.
- M3:** Hasırcı, S. (2019). Yabancılar Türkçe öğretimine yönelik ders kitaplarının konuşma becerisi açısından karşılaştırılması. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 8(2), 1068-1098.
- M4:** Çekici, Y. E. (2018). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan ders kitaplarında yazma görevleri: Yedi İklim ve İstanbul üzerine karşılaştırmalı bir inceleme. *Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2 (1), 1-10.
- M5:** Yaylı, D. ve Yaylı, D. (2018). Yabancılar Türkçe öğretimi ders kitaplarında yazma etkinliklerinin değerlendirilmesi (Yedi İklim Türkçe örneği). *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (44), 132-145.

- M6:** Korkmaz, C. B. (2019). Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde kullanılan dinleme metinlerinin metin işleme süreleri. *International Journal Of Languages'xx Education*, 7(1), 121-146.
- M7:** Turgut, E., Karakuş, N., ve Argıt, C. E. (2017). Cef-estim kılavuzuna göre Hitit, İstanbul ve Yedi İklim setlerindeki a2 okuma metinlerinin değerlendirilmesi. *Journal of Turkish Studies*, 12(33), 475-490
- M8:** Kara, M., ve Çekici, Y. E. (2017). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan ders kitaplarında metinler arası aşamalılık: Yedi İklim Türkçe ve İzmir üzerine karşılaştırmalı bir inceleme. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2), 411-426.
- M9:** Erdal, K. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi a1 ve a2 düzeyi ders kitaplarının tanınmış kişiler açısından incelenmesi. *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi*, (72), 237-248.
- M10:** Çetinoğlu, G. ve Güllülü, M., (2018). A2 seviyesi için hazırlanmış İstanbul yabancılara Türkçe öğretim seti ve Yunus Emre Enstitüsü'nün Yedi İklim setinin kültürel aktarım açısından karşılaştırılması. *Journal Of Turkish Studies*, 13(4), 321-344.
- M11:** Özkan, E. (2017). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarında Türk kültür öğeleri olarak atasözleri ve deyimler. *Journal Of Social And Humanities Sciences Research*, 4(3), 295-300.
- M12:** Çakmak, C. (2019). Yedi İklim Türkçe öğretim setinin (a1-a2) kültür aktarımı açısından değerlendirilmesi. *Journal Of International Social Research*, 12(65), 756-763.
- M13:** İşcan, A., ve Yassıtaş, T. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarında kültür aktarımı: Yedi İklim Türkçe öğretim seti örneği (b1-b2 düzeyi). *Aydın Tömer Dil Dergisi*, 3(1), 47-66.
- M14:** Üçler, F. (2018). Yedi İklim Türkçe ve İstanbul kitaplarında yer alan somut ve somut olmayan kültürel mirasların değerlendirilmesi. *Route Education And Social Science Journal*, 34, 731-748. Doi: 10.17121/Ressjournal.1659.
- M15:** Gün, M. ve İkizcınar, B. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarındaki okuma metinlerinde atasözü ve deyimlerin dağılımı: Yedi İklim örneği. *International Journal Of Language Academy*, 7(3), 214-233.
- M16:** Çiçek, M. (2015). Avrupa dil programı sözcük setleri ile yabancılara Türkçe öğretimi kitaplarındaki sözcüklerin karşılaştırılması: Yunus Emre Enstitüsü Türkçe öğretim seti a1 ders kitabı örneği. *International Journal Of Language Academy*, 3(2), 216-231.
- M17:** Özçakmak, H. ve Tutku, G. Y. (2019). Yedi İklim Türkçe setinde Arapça kökenli sözcüklerin sıklığı. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(4), 996-1009.
- M18:** Baştürk, Ş. ve Kılıç, Z. (2020). Yedi İklim Türkçe a1 kitabı ile Sejong Hangugo Korece 1a-1b kitaplarının tema ve kelimeler açısından karşılaştırılması. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(3), 802-838.
- M19:** Keskin, H. ve Yeşilyurt, E. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan "Yedi İklim Türkçe öğretim seti"nin çoklu zekâ kuramı açısından incelenmesi. *Karaelmas Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(1), 1-18.
- M20:** Başar, U. (2016). Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe setinin (temel seviye: a1, a2) yapılandırmacılık bağlamında değerlendirilmesi. *Aydın Tömer Dil Dergisi*, 1(2), 55-77.
- M21:** Gün, M. ve Ünal, A. (2019). Yedi İklim b1 ve b2 Türkçe öğretim setlerindeki serbest okuma metinlerinin görseller ile bütünlüğünün incelenmesi. *Uluslararası Çocuk Edebiyatı ve Eğitim Araştırmaları Dergisi (Çedar)*, 3(2), 1-28.

- M22:** Cekici, Y. E. (2018). B1 düzeyindeki Yedi İklim Türkçe ders kitabında metinler arası fotoğraf aşamalılığı. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31, 205-220.
- M23:** Gün, M. ve Alptekin, G. (2019). Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe setinin (temel seviye: a1) dinleme etkinliklerinin çerçeve programı ölçeğinde değerlendirilmesi, *Journal Of History School*, 43, 1836-1851.
- M24:** Hasırcı, S. (2019). Yabancılar Türkçe öğretimine yönelik ders kitaplarındaki konuşma etkinliklerinin dil öğrenme stratejileri açısından incelenmesi. *Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 314-333.
- M25:** Kurudayıoğlu, M. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe ders kitaplarındaki konuşma etkinliklerinin konuşma türleri açısından incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(3), 736-750.
- M26:** Mutlu, H. H. (2020). Yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarında (İstanbul yabancılar için Türkçe öğretim seti, Yedi İklim öğretim seti) yer alan metinlerin okunabilirlik düzeylerinin incelenmesi. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 8(22), 371-386.
- M27:** İltar, L. ve Acik, F. (2019). “Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde metin türlerinin sınıflandırılması ve ders kitaplarında yer alan okuma metinlerinin değerlendirilmesi.” *Türkiyat Mecmuası-Journal Of Turkology*, 29(2), 311-346.
- M28:** Sallabaş, M. E., ve Sağlık, H. (2020). Yabancılar Türkçe öğretim setlerinde yer alan konuşma etkinliklerinde dilin kullanım alanları. *Türkiye Eğitim Dergisi*, 5(1), 237-249.
- M29:** Hayran, T. ve Yazıcı, H. (2020). Yabancılar Türkçe öğretimi ders kitaplarında yer alan terimler üzerine bir inceleme. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(54), 336-360.
- M30:** Hayran, T. ve Yazıcı, H. (2020). Yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarında yer alan deyimler üzerine bir inceleme. *Turkish Journal Of Social Research/Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 24(2), 433-450.
- M31:** Gürdal, A. ve Gürdal, N. (2020). Yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılan Yedi İklim ve Lale Türkçe ders kitaplarının b1 düzeyinde okuma metinlerindeki bağlam kullanımının karşılaştırılması. *Journal of Research in Turkic Languages*, 2(1), 21-31.
- M32:** Ospanova, G. (2019). Yabancılar Türkçe öğretiminde örtmece: Yunus Emre Türkçe öğretim seti örneği. *Uluslararası Afro-Avrasya Araştırmaları Dergisi*, 5 (9), 25-34.
- M33:** Serin, N. ve Turan, E. (2015). Yunus Emre Türkçe öğretimi seti’nde yer alan metinlerin tür, tema ve özgünlük açısından incelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (Teke) Dergisi*, 4(3), 1229-1250.
- M34:** Gün, M., Yalçın, Ç. ve Memiş, M. R. (2017). İki farklı dilin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan temel seviye ders kitaplarının dinleme etkinlikleri bakımından karşılaştırılması. *International Journal Of Language Academy*, 5(7), 387-403.
- M35:** Yılmaz, F. ve Çetinkaya, E. (2019). Yabancılar Türkçe öğretimi ders kitaplarında kalıp sözler: Yedi İklim Türkçe örneği. *International Journal Of Language Academy*, 7(4). 169-185.
- M36:** Başar, S. (2018). Yabancılar Türkçe öğretimi ders kitaplarında kalıp sözlerin kullanım düzeylerinin tespiti ve değerlendirilmesi. *Turkophone*, 5(5), 56-72.
- M37:** Bayraktar, S. (2020). Yabancı dil öğretiminde ve yabancılar Türkçe öğretim setlerinde kalıp sözler. *Dil Araştırmaları*, 14(27), 171-197
- M38:** Varışoğlu, B. ve Miçeoğulları, M. (2020). Yedi İklim Türkçe öğretim seti b1 düzeyi okuma metinlerinde temel, yan ve mecaz anlamlı sözcüklerin kullanım sıklığı. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 15(2), 568-575.

- M39:** Durukan, Ş. (2021). Yabancılar Türkçe öğretimi ders kitaplarında Batı kökenli sözcüklerin kullanımı: Yedi İklim Türkçe seti (a1-a2 ders kitabı) örneği. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 10(3), 1070-1088.
- M40:** Gönen Kayacan, S. ve Öncül, V. (2021). Yabancılar Türkçe öğretimi ders kitaplarındaki terim karmaşası. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 10(2), 778-790.
- M41:** Dolunay, S. K. ve Kaya, S. (2020). Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi temel düzey ders kitaplarında dilbilgisi terimleri. *International Journal Of Language Academy*, 8(4), 121-134.
- M42:** Tekin, E. ve Baş, B. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi kitaplarında atasözü ve deyimlerin öğretim stratejileri. *Journal Of Language Education And Research*, 5(2), 157-171.
- M43:** Ünveren, D. (2019). Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde onomatopiler (yansımlar). *EKEV Akademi Dergisi*, (79), 83-99.
- M44:** Şimşek, R. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe eğitiminde kullanılan materyallerin akademik söz varlığı bakımından derlem tabanlı incelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Dergisi*, 6 (1), 345-364.
- M45:** Uğur, A. ve Gün, M. (2020). Yedi İklim Türkçe öğretim seti ders kitaplarında yer alan etkinliklerin sözcük öğretim yöntemleri açısından değerlendirilmesi. *Researcher*, 8(1), 220-241.
- M46:** Çakır, R. (2020). Yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi alanında hazırlanan Yedi İklim kitap setinin anonim Türk halk edebiyatı unsurları açısından incelenmesi. *Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi*, 3(2), 206-230.
- M47:** Erdal, K., Dağdeviren, İ., Gökhan, O., Şen, H. H. ve Şenay, E. (2018). Yabancılar Türkçe öğretimi ders kitaplarında kültürel öğeler (a2 düzeyi). *Türk Uluslararası Dil Edebiyat ve Halk Bilimi Araştırmaları Dergisi*, 1(12), 11-23.
- M48:** Yılmaz, F. ve Çetinkaya, E. (2018). Yabancılar Türkçe öğretimi ders kitaplarında kültürel unsurlar: Yedi İklim Türkçe örneği. *International Journal Of Languages Education*, 6(2), 121-137.
- M49:** Aktaş, E. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe ders materyallerinde Türk ve Türkiye imajına ilişkin unsurlar. *Rumelide Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (22), 232-257. Doi: 10.29000/Rumelide.890442.
- M50:** Korkmaz, C. B. (2019). Metin sınıflandırması bağlamında yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde kullanılan dinleme metinleri. *Türkiyat Mecmuası*, 29(1), 93-126.
- M51:** Gün, M. ve Yalçın, Ç. (2019). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan c1 seviye ders kitaplarında yer alan dinleme etkinliklerinin üst bilişsel stratejiler açısından incelenmesi. *Researcher*, 7(1), 211-224.
- M52:** Özdemir, S. ve Keleş, İ. (2021). Yedi İklim ve Gazi yabancılar için Türkçe b1 düzeyi ders kitaplarındaki dinleme metinlerinin nitelikleri. 905-923.
- M53:** Bağcı, H. (2020). Yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılan ileri düzey (c1-c2) ders kitaplarındaki metinlerin okunabilirlik düzeylerinin karşılaştırılması. *International Journal Of Languages Education*, 8(4), 279-295.
- M54:** Esmer, E. (2021). An investigation of reading comprehension questions in the coursebooks “Yedi İklim” and “Yeni Hitit” for teaching Turkish as a foreign language. *Uluslararası Çocuk Edebiyatı ve Eğitim Araştırmaları Dergisi (Çedar)*, 5(1), 1-16.

- M55:** Tanrıku, L. ve Hanafı, M. M. (2021). Yedi İklim Türkçe orta seviye ders kitabı ile Türkçeye Yolculuk ders kitabı orta seviye okuma etkinliklerinin karşılaştırılmalı incelenmesi. *Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 3(1), 7-21.
- M56:** Şenyiğit, Y. ve Okur, A. (2019). Yabancılar Türkçe öğretiminde konuşma becerisi ve telaffuz eğitimi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (52), 519-549.
- M57:** Sallabaş, M. E. ve Sağlık, H. (2020). A1 düzeyindeki yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarında yer alan konuşma etkinliklerinin Avrupa Dil Gelişim Dosyası yeterlilikleri bağlamında değerlendirilmesi. *Turkish Studies-Education*, 15(3), 2033-2046. <https://dx.doi.org/10.29228/Turkishstudies.42977>
- M58:** Özbal, B. ve Genç, A. (2019). “Yabancı dil olarak Türkçe” ders kitaplarında alıştırma yönergelerinin değerlendirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları (Hütad)*, (31), 123-146.
- M59:** Kana, F. ve Güney, E. Z. (2020). Yabancılar Türkçe öğretimi ders kitaplarında bulunan metin altı soruların yenilenmiş Bloom taksonomisine göre analizi. *Rumelide Dil Ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (19), 141-161. [Dor: 10.29000/Rumelide.752222](https://doi.org/10.29000/Rumelide.752222).
- M60:** Kaplan, K. (2021) Yunus Emre Enstitüsü Türkçe öğretim seti ders kitabındaki görsellerde kültür aktarımı. *Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi*, 4(1), 78-92.
- M61:** Tunagür, M. (2021). “Yedi İklim Türkçe öğretim setinde yer alan metinlerin ve resimlerin toplumsal cinsiyet rolleri açısından incelenmesi”. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 4 (2021 Yunus Emre ve Türkçe Yılı Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Özel Sayısı), 35-44.
- M62:** Boylu, E. ve Başkaya, K. (2020). Yabancı dil olarak türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarındaki şahsiyetler üzerine bir inceleme. *Turkish Studies-Education*, 15(3), 1573-1605. <https://dx.doi.org/10.29228/Turkishstudies.42648>
- M63:** Tepe, E. ve Tüm, G. (2021). Temel ilkelerin yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarındaki yansıması. *The Journal Of Limitless Education And Research*, 6(1), 152-178.
- M64:** İbrahı, Ş. Y. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe ve İngilizce öğretiminde kullanılan Yedi iklim ve Network (b1, b2) ders ve çalışma kitaplarında bulunan okuma metinlerindeki metin altı sorularının taksonomik olarak incelenmesi ve karşılaştırılması. *Uluslararası Türkoloji Araştırmaları ve İncelemeleri Dergisi*, 4(2), 27-56.
- T1:** Yalçın, Ç. (2018). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarında yer alan dinleme etkinliklerinin dil öğrenme stratejileri açısından incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.
- T2:** Korkmaz, C. B. (2018). *Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde kullanılan dinleme metinlerinin incelenmesi ve değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- T3:** Koçak, S. (2018). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde temel düzeyde (a1-a2) konuşma izleni örneğinin hazırlanması*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Ankara.
- T4:** Çolak, M. (2018). *Yabancı/ikinci dil olarak Türkçe konuşma becerisinin Yedi İklim b1 düzeyi ders materyalleri üzerinden değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Ankara.

- T5:** Sağlık, H. (2018). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan ders kitaplarında yer alan konuşma becerisi etkinliklerinin Avrupa Dil Gelişim Dosyası doğrultusunda değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- T6:** Hattatıoğlu, A. (2019). *Türkçe, İngilizce ve Almanca yabancı dil öğretimi kitaplarının konuşma etkinlikleri bakımından karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- T7:** Yılmaz, C. (2019). *Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi bağlamında okuma kazanımlarının (b1 düzeyi) ders kitaplarındaki görünümü*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- T8:** Demir, F. (2017). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazma becerisi geliştirmeye yönelik öykü kullanımı: b2 düzeyi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Ankara.
- T9:** İltar, L. (2018). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan ders kitaplarındaki okuma metinlerinin farklı değişkenler açısından değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- T10:** Şimşek, E. (2019). *Yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarındaki metinlerin okunabilirlik düzeyleri açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- T11:** Çevik, B. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan c1 düzeyi ders kitaplarında disiplinler arasılık*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- T12:** Almalı, M. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe ders kitaplarında kültürel unsurların kullanımı: Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe öğretim seti örneği (c1-c2 seviyesi)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.
- T13:** Tosun, G. (2016). *Yedi İklim Türkçe Öğretim seti b1, b2 ve c1 seviyesi ders kitaplarındaki metinlerin yabancılar Türkçe öğretiminde kültür aktarımı açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Başkent Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- T14:** Özgat Tatan, O. (2018). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarında kültür aktarımı: Yedi İklim Türkçe öğretim seti örneği (a1-a2 düzeyi)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.
- T15:** Alcellat, N. (2018). *Sözcük öğretimi ile kültür aktarımı: Avrupa Ortak Çerçeve Metninden hareketle Yunus Emre Enstitüsü Türkçe öğretim seti'nin değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- T16:** Ördek, F. (2019). *Yabancılar için Türkçe İstanbul (İstanbul Turkish for foreigners course book) ve Yedi İklim orta seviye ders kitaplarının kültür aktarımı açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- T17:** Sever, P. (2019). *Yeni Hitit dil öğretim seti ile Yedi İklim dil öğretim setinin Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kültür aktarımı açısından karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.
- T18:** Akkoyunlu, B. (2019). *Yedi İklim yabancı dil olarak Türkçe setindeki kültürel varlığın incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Ankara.

- T19:** Gülle, Z. (2019). *Yabancılar Türkçe öğretiminde kültür aktarımının başka bir boyutu: ders kitaplarının cinsiyet tercihi açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak.
- T20:** Çetinkaya, E. (2018). *Yabancılar Türkçe öğretimi ders kitaplarında kültürel unsurlar: Yedi İklim Türkçe örneği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.
- T21:** Gündoğdu, İ. (2019). *Kültürler arası iletişim yaklaşımı açısından Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan ders kitaplarındaki deyimler*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- T22:** Zorpuzan, Z. (2018). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan kitaplardaki kalıp söz ve deyim varlığı*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- T23:** Erdoğan, G. (2019). *Yabancılar Türkçe öğretimine yönelik ders kitaplarının atasözleri ve deyimler açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- T24:** Nasuh, Y. (2019). *Yabancılar Türkçe öğretimi kitaplarında dil düzeylerine göre deyim ve kalıp söz kullanımı*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- T25:** Güvendik, T. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dil-kültür ilişkisi bağlamında yazınsal metinlerin temel söz varlığı açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.
- T26:** Şengen Avcu, Y. (2020). *Yabancılar Türkçe öğretiminde seviyelere göre kelimelerin derinlik ve genişlik boyutlarının incelenmesi: Yedi İklim örneği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- T27:** Güney, E. Z. (2019). *Yabancılar Türkçe öğretimi ders kitaplarında bulunan metin altı soruların yenilenmiş bloom taksonomisine göre analizi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- T28:** İbrahim, Ş. Y. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe ve İngilizce öğretiminde kullanılan Yedi İklim ve Network (b1, b2) ders ve çalışma kitaplarında bulunan okuma metinlerindeki metin altı sorularının taksonomik olarak incelenmesi ve karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- T29:** Aydoğan, K. (2018). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde set halinde kullanılan “İstanbul” ve “Yedi İklim” metot kitaplarında okuma metinleri üzerine bir karşılaştırma ve kitaplara ilişkin tömer öğretim elemanlarının görüşleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- T30:** Saydam, M. (2018). *Kelime öğretimi stratejileri açısından yabancı dil olarak Türkçe öğretimi kitapları üzerine bir araştırma*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- T31:** Tekin, E. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi kitaplarında atasözü ve deyimlerin öğretim stratejileri üzerine bir durum tespiti*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- T32:** Uğur, A. (2019). *Yedi İklim Türkçe öğretim seti ders kitaplarının sözcük öğretimi açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.

- T33:** Bozali, S. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde/öğreniminde kelime kazanımına ilişkin oyun içerikli materyal geliştirme örneği: b1 düzeyi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Ankara.
- T34:** Yeşil, F. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe ve İngilizce öğretimi ileri seviye ders kitaplarındaki kelime etkinliklerinin karşılaştırılması*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- T35:** Sönmez, Ö. (2019). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan ders kitaplarının Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçevesi açısından incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- T36:** Şimşek, R. (2016). *Yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarının temel dil becerileri bağlamında karşılaştırmalı olarak incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.
- T37:** Ömeroğlu, E. (2016). *Yabancılar Türkçe öğretimi için hazırlanmış ders kitaplarının incelenmesi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- T38:** Özbal, B. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe ders kitaplarında alıştırma ve alıştırmaların incelenmesi: a1-a2 düzeyi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Ankara.
- T39:** Şimşek, R. (2019). *Subliminal bir güç göstergesi: yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde ders kitapları*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- T40:** Akkuş, B. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde kullanılan ders kitaplarının öğrenci özerkliği açısından incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Giresun Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Giresun.
- T41:** Hayran, T. (2019). *Yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarında söz varlığına yönelik bir inceleme*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Burdur.
- T42:** Elmas Dindar, D. (2019). *Yabancılar Türkçe öğretiminde sözcük öğretim yollarının yabancı dil olarak türkçe öğretimindeki ders kitaplarına yansımaları*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Ankara.
- T43:** Keskin, H. (2019). *Yabancı dil olarak türkçe öğretiminde kullanılan “Yedi İklim Türkçe öğretim seti”nin çoklu zekâ kuramı açısından incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak.
- T44:** Öncül, E. (2020). *Yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarında yer alan yazma etkinliklerinin Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni kapsamında değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.
- T45:** Yabancı, L. N. (2020). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi kitaplarında ikilemelerin yapı, işlev ve anlam açısından değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Ankara.
- T46:** Yılmaz Canöz, M. (2020). *Yabancılar için hazırlanan Türkçe ders kitaplarındaki hedef sözvarlığının tematik bağlamda incelenmesi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- T47:** Akkar, İ. (2021). *Yabancı dil olarak Türkçe Eğitimi kitaplarında deyim ve atasözlerinin kullanımına ilişkin bir inceleme (Yedi İklim Türkçe öğretim seti örneği)*.

Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.

- T48:** Serin, N. (2017). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi için hazırlanmış ders kitapları ile bu kitapları kullanan öğrencilerin söz varlığının karşılaştırılması*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- T49:** Güzel, M. K. (2021). *Yabancılar Türkçe öğretimi ders kitaplarında kelime öğretimi stratejileri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- T50:** Akdemir, M. (2021). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde halk inanışlarının yeri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- T51:** Demirtaş, İ. (2021). *Yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarındaki atasözü ve deyimlerin kültür aktarımına katkısı*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.
- T52:** Bayraktar, S. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde bir kültür aktarım aracı olarak kalıp sözler*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Ankara.
- T53:** Toraman Ünal, E. (2020). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde ders kitaplarında kullanılan telaffuz yöntem ve uygulamaları üzerine bir inceleme*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.
- T54:** Cerit, Ü. (2021). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi kitaplarında dil işlevlerinin kullanımı üzerine bir değerlendirme: al örneği*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- T55:** Tepe, E. (2020). *Yabancı dil olarak Türkçe öğreten ders kitaplarında yer alan temel ilkeler üzerine bir çalışma*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.

ÖZ GEÇMİŞ

Berker ERTÜRK Amasya Anadolu Lisesi’ni bitirdikten sonra Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi bölümünden 10.06.2019 tarihinde mezun oldu. 2019 yılında OMÜ LEE Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans programında eğitime başladı. Mezuniyetinden bu yana Türkçe öğretmeni olarak görev yapan Berker ERTÜRK iyi derecede İngilizce bilmektedir. Temel ilgi alanları, Türk dili ve Türk tarihidir.

İletişim Bilgileri

ORCID ID : 0000-0002-2381-8724

Yayınlar:

1. Ertürk, B. & Memiş, M. (2022). Yedi İklim Türkçe öğretim setindeki söz varlığı unsurlarını konu edinen bilimsel çalışmaların incelenmesi. *Journal of History School*, 61, 3613-3644.

